

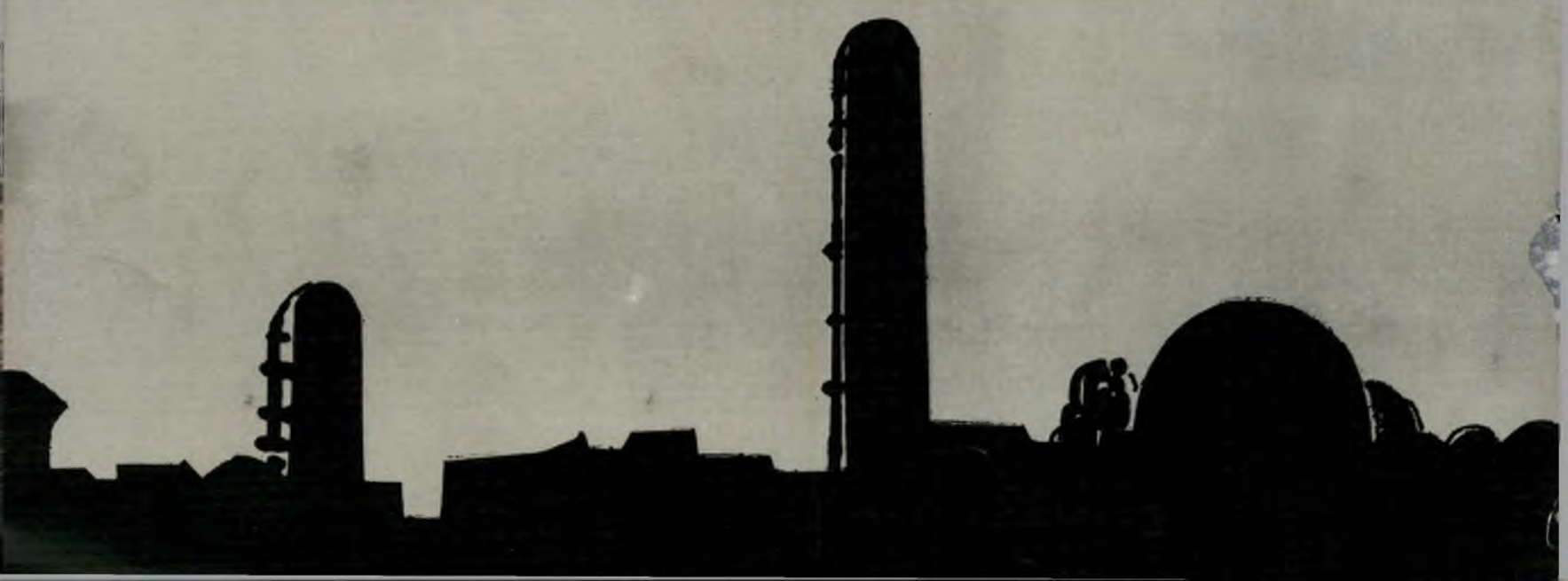
העוולם הזה

ההיבט הנשכח בפרשת וענונו הפסולת הרדיו-אקטיבית

נקברת במידבר

סכנה

רדיו-אקטיבית

- קרבול אינו משאיר כתם.
- במשך היום השימוש המומלץ - ע"ג ממחטה.
- לשימוש חיצוני בלבד. נבדק ואושר ע"י משרד הבריאות.
- את קרבול ניתן להשיג בבתי המרקחת ללא מרשם רופא.
- מיוצר ע"י בוטס, אנגליה. משווק ע"י אביק.

קרבול

יקל על ההצטננות של ילדך

"לא כדורים ולא טיפות אף. עכשיו, בכל פעם שרועי מצונן והאף שלו סתום, אני פותחת כמוסת קרבול, מטפטפת על הפיזמה שלו - וכשרועי נושם את האדים הטבעיים של קרבול, אז גם אני נושמת לרווחה".

עכשיו חלה הקלה בהצטננות

האדים הטבעיים של קרבול (בריח)

מפזרים את כל תוכן הכמוסה

לוקחים כמוסת קרבול, חותכים

מיכתבים

גיהינום המסיבות

על מיקומן של המסיבות בלילות ישראל.
מסיבות ששונות משהו נערכות רק באזור תל-אביב, זאת, לפחות, ההתרשמות שלי מעיון שבועי במדור "לילות ישראל" של העולם הזה.
ובכל זאת אני מעדיפה את עירי, עיר הכרמל, כולל מסיבותיה הצנועות, שאינן זוכות כפירסום בהעולם הזה.
לתל-אביב אני מאשרת את האמירה של דנטה (הקומדיה האלוהית) אליגייירי: "גיהינום הוא מקום נחמד לבקר בו, אך לא הייתי רוצה לחיות שם".
מאירה אירנשטיין, חיפה

חינוך גבוה

על תחנות בחייו של אלימלך רימלט המנוח ("תמרורים", העולם הזה 11.11.87).

נכון אומנם כי עיסוקו הראשון של ר"ר רימלט המנוח בארץ היה זה של מנהל בית-ספר עממי, אבל עיר מהרה הוא היה למנהל בית-ספר תיכון ולאחר מכן מנהל מחלקת-החינוך של עיריית רמת-גן ור"ר ועדת-החינוך של הכנסת.
הנושא הזה, נושא החינוך, היה הנושא הקרוב ביותר לליבו.

לא בשר ולא דג

על הכתיב הנכון, והמלא, של ניב לשוני, השכיח בהעולם הזה.
יש לאמור (וכלשון המיקרא) ויש לומר (כלשון חכמים) ורוב הדוכושים והכותבים מעדיפים לומר לאלה המעדיפים לאמור: אין לכתוב לאמר, שאינו לא בשר ולא דג. יש לכתוב לאמור, עם וא".
ד"ר ראובן סיוון, ירושלים

מקורית מ"מקורות"

על הביצוע חוגג בתנועת המושבים ("הביצוע חוגג בתנועת המושבים", העולם הזה 21.10.87).

כיון היתר, בכתבה על תנועת המושבים, נאמר, כי יחזקאל זכאי, מנכ"ל מקורות מחזיק כרכם של תנועת המושבים.
במקרה זו אין כל בסיס. הואיל ומתחילת עברו רתי לאמרו, ב-22 במרץ 1984, הנני נוהג כרכם שהחברה העמידה לרשותי.

יחזקאל זכאי, מנהל כנ"ל, מקורות

מוות לשבויים

על מקורו של ביטוי תיקשורתי ("איגרת העורך", העולם הזה 18.11.87).

אורי אבנרי מספר על המירוץ המתמיד עם מועד-הדפוס, מה שנקרא בשפת התיקשורת ד"ר לין. מן הראוי להזכיר כי מושג זה כלל לא נולד בתיקשורת. לידתו של המושג הזה היא במילחמה דווקא.

בעת מילחמת-האזרחים האמריקאית, כאמצע המאה שעברה, נהגו, בכמה מחנות-שבויים, למתוח קו מסביב למחנה. וכל שבוי שניסה לחצות קו זה, נורה במקום.
השבויים נתנו לקו הזה את השם ההולם — קריהמות ובאנגלית, דד-ליין.

ארי קופלוביץ, תל-אביב

בעזרת השם

על הקשר בין פוליסת-ביטוח לאמונה באלוהים ("התשקוף", העולם הזה 18.11.87).

זה יפה מאוד מצד אותו רב תל-אביבי שקבע כי אין סתירה בין הוצאת פוליסת-ביטוח לאמונה באלוהים. אחת נסיון אישי אני מייב להוסיף נקודה אחת: בכל זאת צריך הרבה באלוהים כאשר רוצים לקבל את דמיהביטוח, כי אז מתחילה הפרשה הירועה של תביעות, התנצחויות, ומתכוונות והמתנות. צבי מילר, רמת-גן

העולם הקטן הזה

על גילגולו של מלח, מחזור 1955 (ראיון עם מנכ"ל רשות-השידור, העולם הזה 4.11.87).

כשאורי פורת סיפר על התקופה בה ערך יומון בחיל-הים, הוא הזכיר מלח בעל כשרון עיתונאי נדיר, אחד ירון ליוואי, שיצר את היומון הימי הזה, קרעו.
(המשך בעמוד 4)

הרעיון היה של חרושצ'וב

האמונה הרווחת בעולם היום היא כי גורבאצ'וב הפיץ את המושג פרסטרויקה. אך מסתבר כי כבר ב-1957 טבע חרושצ'וב את המונח, במאמר בעיתון "קומוניסט". ב"מונח גלאסנוסט" הוא לא השתמש, אך הביע את הרעיון במילים אחרות. כנראה שגם גורבאצ'וב קרא את אותו המאמר.

6

קתדרה

לשביתולוגיה

מארגני שביתת-השידור עשו עד עכשיו כמעט כל שגיאה אפשרית. למען השובטים שבדרך מדיך של לקחים: אל תתלהב לשבות • בחר בעיתוי הנכון • דע את כוחך, אל תשכח את חולשותיך • שביתה, כמו מילחמה, זקוקה להכנה פסיכולוגית • הגדר את מטרות השביתה • הכן מראש דרך לנסיגה • דאג מראש לשיטה של הסלמה.

7

בין האח לבעל

סיכסוך מישפחתי בין פלאטורשון וגיסו ז'ק אטולין שחיפש תמיכה מהגיס וצא אותה ברמות וילה מפוארת בסביון ו"דמיכיס" נדיבים ביותר — כיו לשמור על התרמית. הוא גם דרש "מענק מיוחד" — מאות אלפי דולארים — פלאטורשון סירב. בתביעה המימשפחית, שמתנהלת עתה, מתגלים פרטים מרתקים על אנש קש שהפכו מנהלים בחברות ענק של פלאטורשון. נגרים ושומרי לילה, שלא ידעו קרוא וכתוב, הפכו בן-לילה למנהלים.

16

חיים שיף: פורש!

חיים שיף מגלה בראשונה שהוא שקול פרישה. השר המנוח חיים לנדאו אמר עליו: "מול שחיים הוא בן ולא בת. אילו היה, חס וחלילה, בת — מי יודע כמה ממורים היה מכיח הביתה. הוא לא יודע להגיד לא". חיים שיף לא כוחל בקללות ובכינוייגנאי, אבל מוכן לעשות הכל למען חבר. שוכן קבוע במוריי-הרכילות. אמה שלו, הוא טוען, אשה גדולה: "היא חשבה שאני, עם השכל שלי, חייב להיות ראש-משלה לפחות".

38

שלמות בכל תפר

פראנק ראסל נמנה עם צמרת האופנאים העולמית — שום סממן חיצוני לא מעיד על כך. יהודי, תשורת כחיל בארץ-ישראל, לעולם-האופנה התוודע כבר בגיל 15. האופנה שהוא יוצר היא יוקרתית במיוחד. בין לקוחותיו נמנות לידי דיאנא, מרגרט תאצ'ר וג'יהאן אל-סאראת. לידי דיאן לא כוחרת את הרגמים בעצמה, ואילו מרגרט תאצ'ר מבקשת לשלוח את הקולקציה לכיתה.

41

המדורים הקבועים:

- 3 מיכתבים — בעזרת השם
- 4 איגרת העורך — זקוק לכרכים
- 5 תשקוף — כמו באמריקה
- 6 במדינה — לא ישן
- 7 הנדון — כל השניאות
- 11 יומן אישי — שלום זה...
- 12 אנשים — בערך בהרין
- מה הם אומרים — רוני מילוא, רפי אדרי, נד יעקובי, יוסף שדה, אמנון לוי, רונית בן-יוסף

כתבת השער הקדמי:

פצצת-זמן גרעינית בחולות הנגב

אין עדיין בישראל תנועות גרעיניות (ומי יעז — שהרי אפילו יוסי שריד מיהר להגדיר את מרדכי ועונו כבוגד?). גם ויכוח ציבורי בנושאי הגרעין אין עדיין. אבל קיימת פצצת-זמן גרעינית. הפצצה הזאת טמונה אישם בחולות הנגב. עליפי ועונונו. זוהי הפסולת הרדיואקטיבית הטבולה בזפת והארוזה בחביות. היא טומנת בחובה סכנות נוראות.

8

כתבת השער האחורי:

עברה של חוטפת

אירים בן (בלינקס) ליבני, נחשון (בתמונה), רוגי מנית לשעבר, שכל משב קל של רוח בשערותיה היה מעביר אותה מיד לדוב, חזרה בתשובה. גם אחרי שנישאה לשאול נחשון, דתי, מאמין, אך לא קנאי, אהבה להתלבש יפה ולטפח את עצמה. מצד אחד היא אהבה את הנאות החיים ומצד שני סבלה מזו החשש — אולי זה אסור. ב-22 במאי, מספר שאלו נחשון, חטפה אירים את בנם המשותף. בינתיים הועבר הנושא לטיפול היחידה למשעים חמורים.

35

רוצה להיות נציב

גנדר בני פרנבוך, מנהל כלא תל-מונר, רואה את עתידו בשורות בתי-הסוהר. לא מתבייש להודות שבעתיד היה רוצה לשמש כנציב. הוא עצמו צמח מתוך השורות, ותוך 10 השנים הבאים ציפוי צמח מתוך השורות. השורות של הנציבים נציבים מבוהין. התחלופה הרבה של הנציבים יוצרת אישקט בקרב האסירים והסוהרים. הביקורת בגנות ההצנחה, שנעשתה עד היום בהדרי חדרים, מוצאת הפעם את ביטוייה בעיתונות.

18

בנו של סופרמן

מיכל בן-חורין, בתו החורגת של מוטליה קדר, מתארת את פרשת אהבתה עם ארז, בנו של מוטליה — ואת שיעבורו של ארז לאישיותו של אביו ולתורתו. היא קראה לו קלימרו, ציפור קטנה וגלמודה אשר בוקעת מהביצה אל העולם כדי להשם אהבה וכל פעם נפגעת וחוזרת אל הביצה. גם ארז, כך טוענת מיכל, היה עסוק תמיד בחיפוש אחרי האהבה שאותה שמעולם לא קיבל מאביו. על חייו של ארז בצל אביו, "שכאשר היה נותן למישהו פרח, הוא היה שורף אחר-כך שדר שלם". האם נהרס הבן?

28

דף חדש שיעור לדוגמה וטלוויזיה "קוסיח"

שלמה שבא מבין עכשיו — במרחק של שנים — כיצד שחט או השוחט ואילו עם ישראל שתק. על שתיקה מסוג אחר לגמרי מתריע נתן זך, ואילו גרשון קניספל מגלה — שומן שמייס — את שמו של ליאון טרנצקי בתעודת סובייטית.

26

סלקציה בדיסקוטק

נער שחופיעור ממוצא תימני לא הורשה להיכנס למועדון ברמת-גן. חביו נכנס, ואילו הוא נותר כעני בפתח. הוא לא היחיד, שני צעירים שנשלחו על-ידי העולם הזה נדחו גם הם. לפי השומר הם מסוכנים לציבור. קבוצת נערים מרמת-השרון מעדיפה מועדונים "המז אוכלסים באשכנזים בלבד", צפון תל-אביב אחר מכריו בגאווה כי הסלקציה לא קשור רה לעדה, אלא להתנהגות. כמה נערים ברמת-גן ניסו להתרועע, אך נתקלו באטימות משוערת.

24

רחל הגרחלת מדווחת:

מיכאל שני, מנצח מקהלות מובטל, נשלח לכנס מקהלות באוסטריה, וחזר עם כלה, הרניילת יעל שלו. בינתיים גסקיבל עבודה • דודו טופז מחפש אשה צעירה שתסכים לעשות לו ילד, להתחתן הוא לא רוצה • גם יורם שפטל מכחיש תוכניתו חתונה • האם עבר חתול שחור בין אריק גיני (בתמונה) בחברת רידן ואשתו השלישית, מלי • השופט ארי זיראב, החתיך של בית-המשפט.

33

מיכתבים

(המשך מעמוד 3)

קוראי העולם הזה יתפלאו לשמוע כי אותו ליוואי, שהוא כיום, רומני, רואה-חשבון מכובד בתל-אביב, גם כתב, אחרי שיחרורו מצה"ל, משך תקופת-מה, מעל דפי העולם הזה של אותן שנים. עולם קטן. נכון? **מרדכי לוי, תל-אביב**

כלוב הנישואין

על רומאן העלול להסתיים בנישואין (מעשה בזוג המתנשק ברחוב הירקון בלילה תל-אביבי, "רחל המרחלת", העולם הזה 4.11.87).

האישה הנשואה שהתאהבה בפקיד הבכיר בוודאי תממש את הרומאן שלהם, תתגרש מבעלה ותינשא לאהובה. אולי כדאי להזכיר לה מה שא"מר (לפני 400 שנה) מישל דהמונטיין הצרפתי: "הנישואין זה כמו כלוב. הציפורים שמחוצה לו מבקשות בכל כוחן להיכנס, ואלה שבפנים מבקשות בכל כוחן לצאת".

רבקה שכטר, תל-אביב

עוד שפת-אם

על גישת השקם לצרכניו (דו"ח לצרכן, "מסע השקמיית" העולם הזה 18.11.87).

אחרי שנים של שירות בצבא הקבע, אני מאשר כפה מלא את כל המעלות שנימנו בשקם. היחס שלו אל לובשי-המדים ובני משפחתו הוא, באמת, יחסי.

ומי שרוצה הוכחה, יקבל אותה. עובדה: כניגוד

ברכת העולם הזה

לחברת המערכת
שרה ליבוביץ (דר)
להולדת הבת

עליו, מקום מיפגש תוסס של עיתונאים ולא-עיתונאים...

כרצוני לשאול: לפי איזה קריטריון עיתונאי ניתן מקום לפרסום הגדרה כה תרבותית ומלטפת ביחס לבעלי עבר עיתונאי רבי-שנים ורבי-מעש, שסיימו את תפקידם, ולפי הנהגה המקובלת, יצאו לפנסיה ונהגים, מזמן לזמן, להתרכז בפניה משלהם בכיתם האירוגני-החברי.

שמעון סאמט, תל-אביב

● העולם הזה מצטער על הנימה המועת שבדברים שצוטטו מן הכתבה.

אין סיכום

על הפיצוי לעיתונות בעיקבות ההפ-עלה הצפויה של הערוץ השני ("ע"קובי הסתדר עם הצהרונים", "תש"קף", העולם הזה 4.11.87).

משהו על שקם

اتحاد عس الشيم
ان الشيم هي شركة حكومية
عاطها حدة ادرات موات الامن وانها داغلائهم
ان ادارة الشيم تعنى من قبل وزير الامن
جميع اسم شركة الشيم بحضارة دولة اسرائيل

קטע מדף-הסבר של השקם בערבית
הוכחה ליחס

בידיעה שפורסמה אין שמץ של אמת. טרם סוכם בדבר פיצוי לעיתונות על אובדן הכנסות מפירסום.

הנושא נמצא בידי ועדה מיוחדת של הכנסת, שתחליט לגבי מיסגרת הדין בהצעת החוק להפעלת הערוץ השני.

נעמה הניג, דוברת שר הכלכלה והתיקשורת, ירושלים

מה למד האיש מצפת בשטוקהולם

סיוורילימודים של אישי-ציבור בחו"ל הם לא תמיד סיוורילי-כף. לפעמים הם באמת סיוורילי-מור דים. את זאת הוכיח בגליון ה- עולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה, ראש-עיוויית צפת של אותם ימים, אחר ששב מסיוור-לימודים בצפון-אירופה. וכך די-ווח אברהם הכהן (לימים שליח ההסתדרות לקנדה):

„בייחוד התפעלתי מהניקיון המופתי השורר בבית שבריה, שטוקהולם. סירתו שם עם השגריר שלנו, כשלפתע הוא השליך קופסת סיגריות ריקה מידו. באותו רגע ראיתי ישישה עוברת-אורח מתכופפת, מרימה את הקופסה ורצה בכל כוחה אחרינו.

„כשהדביקה אותו הישישה, היא פנתה לשגריר והגישת לו את הקופסה הריקה. „אני לא זקוק לה“, אמר לה השגריר. „גם שטוקהולם לא זקוקה לה“, השיבה לו הישישה.

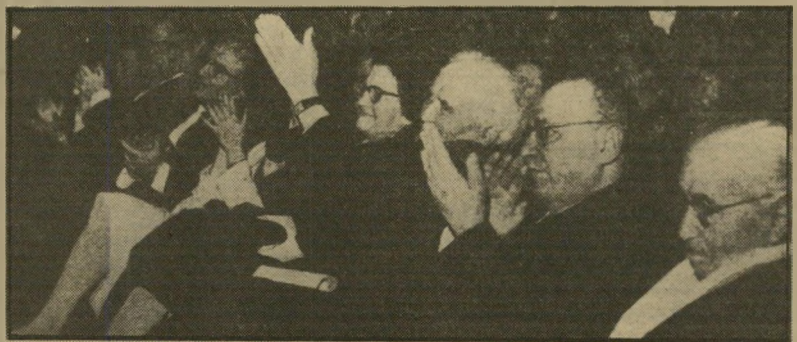
אותנו, ועל כן החליט לאחוז בחבל בשתי הקצוות: גם לתקוף אותנו וגם לפייס אותנו מראש. התייעצתי עם שמואל תמיר, שהיה אז היועץ המישפטי שלנו. החלטנו להזמין את מוסינזון לביתו של תמיר, ושם יקרא באוזנינו את יצירתו. וכך היה.

לא האמנו למישמע אוזנינו. ה"מחזה" לא היה אלא כתבי-הסטה פרוע. עורך חסר-מצפון החליט להגדיל את תפוצת שבוענו עליידי התעללות בזוג זקנים. לזוג יש כן, צנחן תמים, המנסה להגן על הוריו האומללים. יש עימות בין העורך-הנבל והצנחן-הגיבור, וכו' וכו'. הכל ברמה הפרימיטיבית ביותר.

אמרנו למוסינזון מה שאמרנו. לא נכנסנו לווי-כות.

כעבור כמה ימים הוצג ה"מחזה" בהימיה. כך גוריון, שלא בא מעולם לתיאטרון הופיע עם מישפחתו ושרייממשתלו, וישב כשורה הראשונה. הוא הצטלם כשהוא מוחא-כפיים בהתלהבות ובי אופן הפגנתי. השומן והסולת של המימסר ישבו באולם.

מסתבר שלאחר-מכן גם הלך כדגוריון לברך את השחקנים מאחורי-הקלעים. טעה בנאי אם האמין כי וכה בכבוד זה בעיקבות מישחקו הנדהר

בדגוריון מוחא-כפיים בהצגת "זרוק אותן לכלבים" (1958)*
עורך-נבל וצנחן-גיבור

או מפני שלכש מדי-צנחן. בדגוריון, פוליטיקאי מבטן-ומלידה, בא לעשות אקט פוליטי: לתת תנור פה למחזה, שהיה בעיניו נשק במלחמה בנו. זה לא עזר לו. זרוק אותו לכלבים נחל כישלון חרוץ. הציבור התייחס אליו כפי שהיה: הצגת-יובל. אחרי כמה הצגות, הורר מן הבימה. הוא נשכה, ורק בנאי הוציא אותו בדבריו לרבע קט מן הגניזה. לא מוסינזון ולא הבימאי, מיטר פריי, שמחים להיזכר בו.

גם בין מי שלא נמנו עם אוהדי העולם הזה עורר המחזה מורת-רוח והסתייגות. למחרת ההצי-גה פירסם אפריים קישון רשימה קצרה, שבה שם את בדגוריון ואנשיו ללעג ולקלס. אם השילטר נות מוצאים לנכון לרדוף את העולם הזה באמצע-עים כה קיצוניים, הרי הם מודים בכך שהעולם הזה הוא גורם חשוב. אז איך אפשר לטעון השכם והערב כן העולם הזה הוא עיתון בלתי-יחשוב, מלוכלך, פורנוגרפי, חסר כל השפעה?

יתכן כי תגובות אלה עשו את שלהן. אחרי זרוק אותן לכלבים חלה הפוגה מסוימת במילח-מת השילטון בנו.

ניצחנו כסיבוב. אך ידענו כי המאבק נמצא רק בראשיתו. ואכן, הוא לא הסתיים עד היום.

* מימין: רבקה חזמן שזר (אחרי-כך נשיא המדינה), דוד כדוריון ואשתו פולה, ושירים לוי אשכול ויוזא יוספסל.

קיא יני.

לא מכבר העניק יוסי בנאי ראיון ליהודה אטלס בידעות אחרונות. בין השאר סיפר כך:

„בזרוק אותן לכלבים של ייגאל מוסינזון שיחקתי צנחן במדים. לא בדיוק הייתי ער לש"ערויה סביב ההצגה שאמרנו שנכתבה בהשראת כדגוריון נגד העולם הזה. אבל אני זוכר כשבדגוריון בא לפגוש אותנו מאחורי הקלעים. דיבר איתי כיראת-כבוד, כאילו הייתי צנחן באמת. הוא העריך מדים גיבורים. ראה צנחן — נפל. הרי גשתי כאילו אני צנחן...“

מילים מעטות, המקפלות בתוכן את המרובה. למרבית הקוראים בוודאי לא אמר הקטע יותר מכפי שנאמר בו. בנאי שיחק צנחן, כדגוריון הע ריץ צנחנים, בדגוריון בא לברך.

וזה הסיפור האמיתי: לקראת סוף 1958 התקשר איתי ייגאל מור סינזון. הוא אמר לי שהיה רוצה לפגוש אותי, כי משהו מטריד אותו.

עם מוסינזון הייתי מיודד איכשהו. בימי-מיל-חמת-ההצמאות שירת ומך-מה כקצין-תרכות בג' רוד 54 של גיבעתי, שכלל את פלוגת שוטני

ש'משון. כאר ניתנה לי פקודה מפורשת לחדול מלפרסם בעיתונים כתבות על הקרבות שבהן השתתפתי, עזר לי מוסינזון להגביר החוצה את הכתבות בניגוד לפקודה, ולהמשיך לפרסמן. (כתי-בות אלה הפכו לאחר מכן לספר בשדות פנעמן.) מוסינזון סיפר לי שכתב מחזה, ועלה על דעתו שאני עלול לראות את עצמי נפגע ממנו. לכן הציע לקרוא אותו באוזני מראש, כדי שאעיר את הערותי.

לא הייתי צריך להיות נביא כדי לדעת כמה המדובר. באותם הימים הגיעה לשיאה המלחמה שהייתה נטושה בין העולם הזה ובין המישטר של דוד כדגוריון. כדגוריון ראה כ-שבועון המסר יים", כפי שקרא לנו, את האויב מס' 1 שלו, כפי שגילה עליים הממונה על שרות-הביטחון, איסר הראל. העולם הזה חשף עשרות פרשות-שחיתות, מתח ביקורת קטלנית על מדיניות-החוק, ניהל את המאבק בפרשת עמוס כדגוריון, עזר כחשיפת פרשת-קסטנר, ועוד.

השילטונות נקטו נגדנו בכל האמצעים האפי-שניים. אלמונים הטמינו אצלנו פצצות, הותקפנו גופנית, הוטל עלינו חרם כלכלי טוטאלי, הופ-עלה נגדנו צנוורה קטלנית, נמנעה הפצת הש בוועי בצה"ל, נערכו בילוש ועיקוב אחרינו, ואיסר הראל אף הוריע למנחם בגין שהוא מתכוון לכלוא אותי באופן מינהלי, כמרגל. הוצא-לאור שבועון בשם רימון. ככספי השב"כ, כדי להילחם בנו. ואז עלה רעיון המחזה. מרדע לא להעביר את המאבק בנו גם לקרשי הבימה?

המשימה הוטלה על מוסינזון, שהיה מחווי ידוע. אולם ברגע האחרון חשש מוסינזון להרגיז

שמיר והחיזור העיראקי

המיסנה שמסתמן ביחס ישראל למלחמת איראן-עיראק בא בתוצאה מלחצים שהופעלו על ראשיההממשלה, יצחק שמיר, בעת ביקורו בווינגטון.

המתנגדים העיקריים למהלך כזה הם שר הביטחון יצחק רבין ורוב אנשי הליכוד.

התקרבות בין מילוא ללוי

בגלל מתחים בתוך מחנה שמיר-ארנס בליכוד, הסובבים בעיקר סביב סגן השר רזני מילוא, חלה בימים האחרונים התקרבות בין מילוא ואנשיו לבין אנשי מחנה לוי.

מילוא הסתכסך באחרונה עם ארנס, על רקע בחירת יו"ר ועדת ההסברה של התנועה. אך למרות הודעתו של ארנס כי דן מרידור יהיה יו"ר הוועדה, צופים גורמים בתנועת החרות לכך, שהתפקיד ימסר, בסופו של דבר, למילוא.

ביהמ"ש העליון

— כמו באמריקה

שופט בית הדין העליון, אהרון ברק, ביקר לא מזמן בארצות-הברית וי" שב שם ליד שופטי בית הדין העליון בדיונים.

בהרצאה שנתן במוסד "ואן-ליר" בירי-שלים, סיפר כי בית הדין העליון של ארצות-הברית דן ב-200 מישפטים בלבד בשנה. הוא בוחר את החשובים ביותר ובעלי המשמעות המישפטית העקרונית. ברק אמר, כי הוא שואף שגם בית המישפט העליון בישראל יפסיק להיות בית-מישפט עליון לתביעות קטנות, ויסתפק ב-200 מישפטים בשנה.

לוי מגייס ותיקים

דויד לוי מנסה לגייס לשורות מחנהו את ותיקי תנועת "בויטניסקי".

הוותיקים, ברובם קשישים ממוצא פולני, לא יהוו מישקל מיספרי מכריע, אבל יסיפו כנוד למחנה, במיקרה שתהיה התמודדות על ראשות תנועת החרות.

אין בניזוג לגור

כליכוד החליטו שאם עקיבא לווינסקי לא יסיר את מועמדותו, יתמודד איתו השר גידעון פת על תפקיד יו"ר ההנהלה הציונית. אם יבחר המערך בשימחה דיניץ, הוזכה בתמיכה רבה בעיקר בארצות-הברית, יעמיד הליכוד מולו את משה ארנס.

לווינסקי יסיר, כנראה, את מועמדותו בימים הקרובים. בעל הסיכויים הרבים ביותר להיבחר כמועמד המערך הוא דווקא מרדכי גור, הוזכה בתמיכת התק"ם וצעירי המפלגה. גור יהיה מוכן לוותר על ההתמודדות על מקום בשימחה המערך לכנסת, אם יזכה בתפקיד כסוכנות. דיניץ, כנראה, לא יהיה מוכן לכך.

הליכוד טרם החליט את מי להעמיד מול גור.

ראשי-מועצה ערבי

ברשימת הליכוד

בכירים בליכוד הציעו לסמיר ררוויש, ראש המועצה המקומית בקה אל-ערביה, מקום בעשרייה הראשונה של הליכוד לכנסת. מקורביו של ררוויש סבורים כי ידחה את ההצעה המפתה.

שני מועמדים לתפקיד

אבי סזנר, יועץ ראש הממשלה לתיקשורת, הוא מועמדו של יצחק שמיר לתפקיד שגריר ישראל בגרמניה.

כבר פורסם שמועמד אחר לתפקיד הוא אורי סביר, יועצו של שימרון פרס לענייני תיקשורת. ציניקאים נשתי המפלגות צופים כי גם הפעם, כמו במיקרים אחרים, לא יזכה איש מהם בתפקיד.

בקרוב יחסים עם

גרמניה המיזרחית

היינץ קנובלוך, חבר ועד אגודת-המספרים המיזרח-גרמנית, המבקד בארץ כאורח אוניברסיטת חיפה, אמר שניתן לסרש את בואו גם כאות להפשרת-היחסים בין מיזרח-גרמניה לבין ישראל.

כשנשאל, בהרצאה בפוזום מצומצם, אם הליברליזציה שאותה הוא מאבחן בארצו היא חלק מהגלאטנוסט, השיב בשלילה, ואמר שהתהליך התחיל ב-1973, עם עלייתו של אריך הוניקד לשלטון. אבל אצלנו הרברים לא קורים בקצב מערבי.

ראיון מקיף עימו יתפרסם במרוך דף חדש בשבוע הבא.

בורג במקום דולצין

המערך ותנועת המיזרחי מכינים מלכודת לאריה דולצין, בנקמה על כך שפגע בסיכוייו של עקיבא לווינסקי להיבחר כיו"ר ההנהלה הציונית. שתי הסיעות הסכימו ביניהן לתמוך במועמדותו של יוסף בורג לתפקיד נשיא התנועה הציונית.

דולצין הכין את עצמו למישרה זו, שלא היתה מאויישת מזה 18 שנה. לשם כך אף קבע, כי הנשיא ייבחר בימו השני של הקונגרס הציוני.

היורשים של אבנור

בינואר 1989 עומדת השופטת חנה אבנור, נשיאת בית המישפט המחוזי בתל-אביב, להגיע לגיל פרישה. כבר כעת, שנה לפני המועד, ניכרים סימני-הקרב על התפקיד רבי היוקרה והעוצמה.

המועמדים כרגע הם השופטים הבכירים שולמית ולנשטיין, מרדכי בן-דוד ואלהו וינוגרד.

מישפט דיאניוק — סוף?

קשה להאמין, אבל מישפט ג'ון דיאניוק מתקרב לסיומו לסניגוריה נותרו עדים מעטים מאוד, ואחר-כך יגיע מועד הסיכומים. השופט דוב לויז כבר קבע כי הסיכומים יחלו ב-18 בדצמבר, וכי לא תהיה שום הפסקה בין סיכומי-התביעה לסיכומי-ההגנה.

נראה כי הסניגור, יורם שפטל, יתקשה לעמוד בלוחי-הזמנים הקשות הה, ואולי ינסה לבקש ארכה.

אבן לרשות-השידור

שמו של יעקב אבן, מי שהיה בעבר דובר צה"ל, אחר-כך נספח צה"ל באנגליה ועבשיו מארגן התערובה לציון 40 שנות המדינה, הועלה באחרונה כמועמד לתפקיד כביר ברשות-השידור, אם וכאשר יחולו בהנהלתה שינויים פרסונליים.

תעודת-כשרות

למיפעל ערבי

יצרן-מיצים ערבי הצליח להשיג למוס"ע על שלו, המצוי בדרום הריחבור, תעודת-כשרות מן הרבנות הראשית.

היצרן הודיע כי הוא מתכוון לשווק את תוצרתו בישראל, וכי היעד הראשון שלו יהיה העיר בני-ברק.

מתחקירי בישראל החליטו לבלוש אחר ריו ולברוק אם הוא מעסיק במיפעלו משיגחי-כשרות קבוע.

ממשך המו"מ

עם ורטהיימר

למרות הודעתו של התעשיין סטף ורטהיימר כי הוא נסוג מהחלטתו לרכוש את מיפעל מונוי בית-שמע, נמשך המשאומתן איתו בעניין זה. כרגע, עיקרו של המשאומתן נסוב על רצונו של ורטהיימר להשיג תנאים טובים יותר לרכישת המיפעל, ויד חופשית בפטור-יעובדים.

גם מוהלים יפוטרו

ב"תעשייה האווירית"

גם מנהלים בכירים ב"תעשייה האווירית" ייכללו ברשימות המפוטרים של המיפעל, בגלל ביטול פרויקט "הלביא".

כך הודיע יצחק רבין, שר-הביטחון. הוא הסביר שהמנהלים טרם נכללו ברשימה, מכיוון שאינם נתחום טיפולו של ועד-העובדים במיפעל, שאיתו יש משאומתן על הפיטורין. רבין השיב לשאלתה של ח"כ מתי פלד.

פורוש דואג

לעתידו הפוליטי

אם יורשע מאיר פורוש, חבר מועצת עיריית ירושלים, בעבירה סלילית בגלל חלקו בהפגנות החרדים בבירה בשבת האחרונה, הוא לא יוכל להיבחר שוב לתפקיד.

על-פי החוק, מי שעבר עבירה פלילית אינו יכול להיבחר כחבר במועצת-העיר. כרי למנוע מצב כזה התלונן פורוש נגד ציון עזרא, קצין-המיסטר שהעצר אותו, וטען שהקצין היכה אותו.

ברילב משמח

את כהנא

מראשית השנה ועד הורש אוגוסט עצרה מישטרת-ישראל 211 פרעלים מהשטחים הכבושים שישנו בתחומי הקו הירוק, ללא רשיון. כך ענה חיים ברילב, שר-המיסטר, בתשובה לשאלתה של מאיר כהנא.

כהנא שיכפל את תשובה והפיץ אותה בשימחה בין העיתונאים.

ב"אל-על" כועסים

על פרס

בכירים ב"אל-על" הביעו השבוע תר-עומת על כך ששימרון פרס, ממלא-מקום ראשי-הממשלה ושר-החוק, יצא לאירופה בטיסה של חברת "סבנה", ולא ב"אל-על".

2 מיליארד ולקחו

מהפועלים הערביים

שרהאוצר משה ניסים עומד למת פומבי לאחת השערוריות הגדולות ביותר במדינה.

מאו ראשית הכיבוש מנוכה מסכר הפועלים מהשטחים הכבושים העובדים בישראל סכום השווה לניכויים הסוציאליים של הפועלים הישראליים. הדבר נעשה, כניכול, כדי להשוות את שכר-ההנסו של הערבים האלה לשכר העובדים הישראליים.

אך בעוד שהפועלים הישראליים נהנים מכל הזכויות הכרוכות בניכויים, אין הערבים מקבלים כל תמורה שהיא, והכסף נכנס לקופת הממשלה. לפי אומדן זהיר הצטברו בצורה זו כשני מיליארד דולר, שנילקחו מן העובדים הערביים.

עכשיו וורשת ההסתדרות שהכפי יועבר אליה, מכיוון שהידלדלו הקרנות ההסתדרותיות כמו קרן-פועלי-הבניין, למשל. קרן זו מטפלת בפועל-בניין יהודיים שהזוקנו, ואלו רוב הפועלים הצעירים הם ערבים מהשטחים הכבושים, שהניכויים משכרם מגיעים לממשלה, ולא לקרן ההסתדרותית.

רחוב דיזינגוף:

מידרחוב קבוע

רחוב דיזינגוף בת"א יהפוך למידרחוב מסד' כנגזריון ועד הכיכר. ההחלטה תיכנס לתוקפה בתוך שנה.

הכביש בקטע זה יאחד עם המדרכות. לספקים תאושר הגישה במועדים קבועים. הריצוף יהיה דוקרטיבי.

מדינה עולמית

ראשי הממשלה הסתובב בעולם. ממלא מקומו הסתובב בעולם. השרים מסתובבים בעולם. כי ישראל היא מדינה בדרך.

פסע נהג היישוב העברי בארץ לקי רוא לעצמו "מדינה בדרך". שלב זה הסתיים עם הקמת המדינה כרת וכדין במאי 1948. כך היה נדמה.

אולם ישראל נשארה "מדינה בדרך". לפחות מכחינה אחת: יש לה "ממ" שלה בדרך".

השבוע שוב הגיע תהליך זה לאחד משיאיו. ראשי הממשלה הסתובב בארץ-הברית, ללא מטרה נראית-לעין.

ידוע לכל כי ממשלת-ישראל משותפת. לפרס לא היה מה למכור, חוץ ממליצות חסרות-תוכן על "השלום הבלתי-נמנע".

כמחצית חברי-הממשלה נעדרו מן הארץ, או שחזרו אליה זה עתה, או שהם מתכוונים לצאת ממנה מייד. כראש הממשלה בפועל כיהן שר-השיכון הכינוי, דוד לוי.

אין מדינה אחת בעולם שבה שורר מצב דומה. אולם ישראל היא כאמת מיוחדת במינה. היא הגדירה את עצמה כחוק כ"מדינת העם היהודי". העם היהודי יושב בכל העולם, ועל כן יש לשרים תירוץ מצויין להסתובב בכל העולם.

ישראל נשארה מדינה בדרך. השא"ל היא: בדרך לאן?

הכיבוש

אדם

בלתי-אליים

הוא אדם ערין. דווקא

משום כך פוחדים

מכניו שרותי-הביטחון

כאשר חזר מובארכ עווד לארץ, אה"רי העדרות של כמה שנים, הביא עימו תורה חדשה: התנגדות בלתי-אלימה. התורה, אשר ינקה מאמבקם של המדי-אטמה מוהנרס גאנרי ומרטיין לותר

חוק נפרד למינין. עדאלה. סלאם

SELF-DETERMINATION PEACE

מועמד-לגירוש עווד במישרדו בירושלים הגדרה עצמית, צדק, שלום...

רפיות שבה הם פועלים נגד קבוצות אלימות. השבוע הסתבר כי הערכה ערבית זו היתה נכונה. "ירושלים הכבושה". מובארכ (מבוזר) נולד בירושלים ב-1943, למישפחה נוצרית, וחי בירושלים גם בעת הכיבוש. ככל תושבי-ירושלים הערביים, קיבל תעודת-זהות ישרא-אליה, ובה צויין שהתעודה אינה מקנה זכות של תושבות. בעת סיפוח העיר המיוחדת לישראל, לא זכו הערביים באזרחות ישראלית.

במשך השנים שבהן ישב עווד בארץ-הברית לצורך לימודיו, נשא אשה אמריקאית ורכש אזרחות אמריקאית. כשהוא צוייך בדרכונ אמריקאי חזר לארץ ופתח בירושלים את המכון לאי-אלימות. הכתובת הרשמית: "בניין נוד"ה, ירושלים הכבושה, דרך ישראל". בניגוד לבני-עמו הערביים, התייחס השלטונות הישראליים ברצינות רבה מאוד למובארכ עווד, ולדרך החלופית שהוא הציע. ועווד פירשו בערבית - חלופי. בניגוד לערבים, ידעו השיל-טונות כי שביתת-קנייה ערבית ו/או שביתת-עובדים עלולות לפגוע קשה במדיניות-הכיבוש.

לכן החליטו להקדים רפואה למכה. הם לא יכלו לגרש את עווד, מפני שהוא אזרח אמריקאי, ועל כן ניתן לגרשו רק לארץ-הברית. זוהי הסתככות שאיש לא רצה בה. לכן הפעילו שרותי-הביטחון את מישרד-הפנים.

"במי שחדלתיו". כאחד הימים סבר עווד כי תעודת-זהותו שלו בלוייה מדי הוא ביקש לחדש אותה. התשובה היתה מפתיעה: "לכבוד מר מובארכ אליאס ניקולא עואד בתשובה לבק שתך למתן תעודת-זהות חדשה במקום בלוייה הריני להודיעך כי בריקת תיקך העלתה כי השתקעת בארצות-הברית שם קיבלת רשיון לישיבת-קבע ואזי חותי-המדינה. אי-לכך אנו רואים כך כמי שחדלתי להיות תושב הארץ, ובי-קשתך נרחית." (העברית המשובשת במקור).

היתה זאת טענה מדהימה. אילו היי תה התשובות בישראל נשללת אוטומי-טית מכל אדם שהוא תושב במקום אחר, היו צריכים לגרש מישראל עשרות אלפי יהודים, שיש להם אזרחות ותוש-בות במקומות כמו ארצות-הברית, בריטניה וצרפת.

ברור על כן כי גזירה זו נתפרה לער-כים בלבד. "הרשיון הישיבה". ב-30 בי-אוקטובר 1987 הריץ יוסף טוב, "סגן מנהל מינהל-אוכולוסין" מיכתב "לכ" כוד מר מובארכ עואוד" (שלוש שגיי-אות ככתוב השם): "בקשר עם בקשתך מיום 22.10.87. לאראכת תוקף הרשיון הישיבה שלך בישראל, הריני מצטער להודיעך כי בקשתך סורבה." (השגיאה במקור). (המשך בעמוד 10)

קונג, טענה כי התנגדות פסיבית לא זו כלבר שהיא מוסרית מפעולה אלימה, אלא גם יעילה ממנה. בעוד שכוחות הכיבוש יכולים לטפל במחותרת אל-מה, לא יוכלו לטפל בהמוני-עם אשר ינסו אמצעים בלתי-אלימים. למשל: יסרכו לקנות סחורות ישראליות, או ללכת לעבוד במשק הישראלי. קולו של עווד נשאר כקול קורא

במידבר. ואומנם, חסידי אש"ף גילו אה-רה רבה לצעיר בעל הלהט המוסרי, אך נשארו ספקניים לגבי תורתו. כאשר תמכו ידידים ישראליים ברבריו של עווד ואמרו כי פעולה בלתי-אלימה תמצא הר חיובי בישראל, לעומת הפי-גועים המגואליים-כרם, היתה התשובה הערבית החותרת: "הישראלים יפעלו נגד אנשים בלתי-אלימות באותה הח-

דיד יולי נודמן מגלה: חרושצ'וב המציא את המילה והמושג פרסטרויקה, 1957

את אותה הרעיון עצמו במילים אחרות. הוא קבע שהפתיחות פי-רושה ביקורת עצמית וביקורת של הכל על הכל - זוהי ההגדרה שאי-מץ לעצמו גורבאצ'וב לגלאסנוסט. חרושצ'וב הצליח לשנות בהרבה את האווירה בבית-המועצות אחרי עידן סטאלין. אך בסופו של דבר הוא לא שינה שום עיקרון יסודי במינה המדיני של ברית-המועצות.

ובספרות, במדיניות-הפנים ובמי-דיניות הבינלאומית, ובמיוחד בהשקפת-העולם. חרושצ'וב המליץ להעביר את ניהול התעשייה והחקלאות מן המרכז אל המרחב, בדיוק כפי שמי-ציע עכשיו גורבאצ'וב. חרושצ'וב תקף בחריפות שני מחנות - את המחנה של מי שרוצים להשיג את הפרסטרויקה במהירות רבה מדי, ואת המחנה של מי שמנסים לבלום אותה. זה נשמע כהעתק מדויק של דברי גורבאצ'וב בנאומו האחרונים. חרוצ'וב ביסס את הצורך בפרסטרויקה שלו על רשמי מסעותיו בקזחסתאן, בקולגוניה, בנרוזיה, בטרג'יסתאן, באסטוניה, בלטווייה ובלטא, ועל התמיכה

"בעד חיזוק הקשר בין הסיפרות והאמנות לבין חיי היוס-יום של העם". הוא חתום בדי ניקיטה חרושצ'וב, ומורסם בעיתון "קומו-ניסט" מס' 12, מה-9 בספטמבר 1957. במאמר זה, מלפני 30 שנה, מובאת תמצית דבריו של חרושצ'וב בישיבה עם סופרים, שנערכה במרכז המיפלגה הקומוניסטית ב-12 ביולי 1957. כאשר קוראים את המאמר של חרושצ'וב בולט לעין שכל מה שמי-יוחס כיום לחידוש המהפכני של מיכאיל גורבאצ'וב נאמר כבר על-ידי חרושצ'וב, ובאותן המילים ממש! מילת-המפתח "פרסטרויקה" (פרה-סטרויקה, בנייה מחד-

ЗА ТЕСНУЮ СВЯЗЬ ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА С ЖИЗНЬЮ НАРОДА Н. ХРУЩЕВ

На недавно состоявшейся сессии Верховного Совета СССР, обсуждавшей вопрос о перестройке управления промышленностью и строи-

Сокращенное изложение выступлений на совещании писателей в ЦК КПСС 13 мая 1957 года, на приеме писателей, художников, скульпторов и композиторов 19 мая 1957 года, на партийном активе в июле 1957 года.

המאמר של חרושצ'וב משנת 1957 אותן המלים מסשו

עידן ברז'נ'ייב, אנדרופוב וצ'רניאני-קה, כמו שחרושצ'וב הביא לשי-נויים אחרי תקופת סטאלין. אך השאלה הגדולה היא אם יצליח גורבאצ'וב לשנות באמת את המיבנה הבסיסי של ברית-המועצות - שלא כמו חרושצ'וב.

הרחבה שבה זכה שם. בדיוק באותם המקומות ביקר גם גורבאצ'וב, כדי לזכות בתמיכה בפרסטרויקה שלו. לפני 30 שנה לא השתמש חרושצ'וב ב"גלאסנוסט" שמירושה פתיחות. אך הוא ביטא

נשמעת כיום כאילו נזרקה בראשונה לחלל העולם על-ידי גורבאצ'וב. אולם מילה זו עצמה מוזכרת על-ידי חרושצ'וב במאמר הזה ב"קומוניסט" לפחות חמש פעמים. מדובר על פרסטרויקה בתעשייה, בחקלאות, באמנות

סקופ

גורבאצ'וב בכונה או לא?

חרושצ'וב הצליח או לא?

הזו גילוי מרעיש. תמהני על כך שאף אחד מן המומחים הג-דולים לענייני ברית-המועצות, הסובייטולוגים למיניהם, לא גילה את הדבר עד כה. הוא נוגע לשתי מילות-המפתח של מיכאיל גורבאצ'וב, שני המוש-גים שהם עמודי-התווך של תפי-סתו ומערכת-ההסברה שלו, והמי-סמלים את המהפכה שהוא מבטיח לבצע. הנה מונח לפניי מאמר בשם

אנאטומיה של שביתה: כל השגיאות האפשריות

איך לא לא...

מי שנכנס לשביתה, צריך להכין לעצמו שלב ב' ושלב ג', כדי להחריף את המאבק, מהלך אחרי מהלך, ולערער את המוראל של היריב.

אנשיהשידור לא ראגו לכך מראש. הם מהווים חלק מציבור העיתונאים, אך לא הבטיחו לעצמם את עזרת עמיתיהם בעיתונות הכתובה, אשר להם רצו להשתוות בשכרם.

אומרים כי עיתונאי התיקשורת הכתובה לא חשו לעזרת אחיהם האלקטרוניים, מפני שאלה זנחו אותם, בשעתו, במאבק מיקצועי קודם.

אומרים שיש קצר בין אגודתהעיתונאים בתל-אביב, שרוב חבריה הם אנשי העיתונות הכתובה, ובין האגודה הירושלמית, שרוב חבריה הם אנשיהשידור.

אסור היה להיגרר לשביתה זו, מבלי להבטיח מראש כי כעבור כמה ימים יצטרפו אליה אנשי התיקשורת הכתובה.

ונהנה קרה ההיפך: לא זה בלבד שהעיתונות לא הושבתה אף לא ליום אחד, אלא שניכרה בה בכלל נימה של לא-איכפתיות ואף שימחה-לאיד.

חמור עוד יותר המצב לגבי הכלים האלקטרוניים המקבילים. אסור היה להיגרר לשביתה מבלי להבטיח מראש השבתת סטוליריות של הטלוויזיה החינוכית והערוץ ה-2.

אנשיהטלוויזיה לא יכלו להבטיח את השבתת הטלוויזיה הישראלית והררס-לבנונית, וגם לא את השבתת גלי-צה"ל, הכפופים לצבא. (זה מבליט, אגב, את המצב החריג, שאין דומה לו בשום מדינה רמקרטית, של קיום תחנת-שידור צבאית במולדת בעיתות-שלום.) אי-אפשר היה להשביח את תחנות-הכבלים, ובוודאי לא למנוע את השאלת הקסטות להמונים הצמאים.

כל הנסיבות האלה היו צריכות להילקח בחשבון בטרם קבלת ההחלטה. יש הבדל רב בין מצב שבו שובתים כל הגלים האלקטרוניים, ובין מצב שבו יש שידור רצוף ברדיו ובטלוויזיה, באמצעי עזרת תחנות אחרות.

ק יצורו של דבר: שביתה זו הצטיינה בכל הסממנים של תכנון לקוי וחוסר מחשבה יתרה.

ונוסף על כל אלה — שגיאות קלאסיות של שובתים באשר הם — עומדת לפני השובתים המסויימים האלה בעייה שהם לא היו מודעים לה, ושחיה ייחודית לשביתה זו.

בעייה זו אינה צריכה להדאיג רק את אנשיהשידור, אלא כל אזרח בישראל החרד לרמקרטיות.

א נשיו הטלוויזיה והרדיו נכנסו למל-כורת, שאיש לא ירע על קיומה.

דובר באחרונה הרבה על רגשיההקלה שאחו בצייבור בימי השביתה. הטלוויזיה, מתנת תמונה שחורה, היא גורמת לציבור, להיכנס לדיכאון. כאשר אינה פועלת, הוקל לכל. הוקל לציבור. הוקל לממשלה. הוקל למימסד הפוליטי כולו. לכן אין מעוניין בחידוש השידורים, וזלת השרונים עצמם.

אם זה נכון — ונרמה שזה אמנם נכון — הרי זה נורא!

הטלוויזיה והרדיו אינם מציאים ידיעות שחורות. הם מדווחים עליהן. ציבור הרוגז עליהם בשל כך רומה למלך קדום, הורג את השליח המביא לו בשורה רעה.

יתר על כן: הציבור דומה לאדם הלש-אופי, החושש מפני ההתמודדות עם המציאות, והעוצם על כן את עיניו מלראותה.

אפשר להבין את הממשלה, המסתכלת בראי, הרואה את פרצופה המכוער, והשוברת את הראי. בהחלט כראי לממשלה, על שני חלקיה שהם אחד, לשבור את הכלים המעניקים תהורה מריבית לכל הידיעות, ובכללן הידיעות על שגיאותיה, טימטומיה ומחללה.

אך צייבור המחוא כפיים כאשר עוצמים את עיניו וסותמים את אוזניו — צייבור כזה בשל לדיקטטורה.

ההתפטרות רבת-החרווה מן התיקשורת היא התפטרות מן האחריות. זוהי בריחה מן החופש, אל הכלא החמים והנוח של בורות חסרת-אחריות. מבלי להקחים של שביתה עגומה זו, זהו הלקח החשוב ביותר.

מאוד-מאוד לא כראי לפתוח בשביתה באווירה כזאת.

ק קח מס' 5 נוגע ללקח הקודם, אך יש לו גם חשיבות כשלעצמו: **יש להגדיר היטב את מטרת השביתה.**

קבע לך מטרת סבירות, שהצד השני יכול לקבלו, אחרי לחץ. אל תקבע לך מטרת שהצד השני אינו יכול לקבלו בשום מיקרה.

אם השובתים מגדירים היטב את מטרת השביתה, ודואגים להבאת הדברים לידיעת הציבור בעזר מועד, הם יכולים לכלכל את מעשיהם בתבונה.

קשה להתפלא על כך. במשך שנים התרגלו לכך שגדולי המדינה מתרפסים לפנייהם, שכל הפוליטיקאים נכנעים להם. הם לא הבינו שזהו מצב מסוכן מאוד, מכיוון שמנהיג גדול הנאלץ להתרפס לפני כתב זוטר שומר לו בליבו טינה ושינאה. אנשיהשידור לא הבינו כי הם הנחנים מיהם זה מפני שהוקדק בידיהם מכשיר רכי-עוצמה — וכי בלי מכשיר זה יהיו ככל האדם.

יש כאן פאראדוקס מעניין. מכיוון שכוחו של אישיהשידור נובע מן המיקרופון והמצלמה, הרי כוחו נמוג בשעה שהמיקרופון והמצלמה שובתים. זוהי שביתה הפוגעת במישרין במרכז הכוח של השובתים עצמם.

אחרי כמה שבועות של שביתה נהפכה הקערה על פיה. אנשיהשידור לקו בריכאון עמוק,

אם תקום אי-פעם באחת האוניברסיטות בארץ קתדרה לשביתולוגיה — מדעי השביתה — תוכל שביתההשידור לשמש בה כנושא טוב לשיעור מרתק.

כתורת השיעור תהיה, איך לא לארגן שביתה? **כי מארגני שביתה זו עשו כמעט כל שגיאה אפשרית.**

מהבחינה הזאת ראוייה שביתה זו כבר עתה לניתוח, בבחינת, אנאטומיה של שביתה. אפשר כבר להסיק את הלקחים הראשונים, למען כל השובתים שברוך.

ק קח מס' 1 חשוב יותר מכל הלקחים האחרים גם יחד: **אל תשיש לקראת שביתה.**

השביתה היא נשק חיוני במאבק המיקצועי. ההתקפה על זכותהשביתה היא תמיד הקרמה להתקפה על חירויות-האדם בכלל. מי שמבקש לצרף לעשרת הדברות את הריבר ה-11 — "לא תשבות!" — מודיע בכך על רצונו להחליף את המישטר הרמקרטי במשטר אחר.

העבודה היא סחורה, ככל סחורה אחרת. זכות יסודית היא לאדם לסרב למכור את עבודתו. מה גם שאצל רוב העובדים, העבודה היא הסחורה היחידה שיש להם.

כל זה נכון, וכמעט מובן מאליו. אבל כל זה אינו צריך להוביל לתאונת-שביתות.

השביתה דומה למילחמה. יש ונכנסים אליה בקלות-ידיעה, בנפש חפצה, ברניה ובצהלה, ונוכחים למחרת היום כי זהו עסק ממושך, מכאיב ויקר. לעיתים קרובות, מחיר המילחמה — או השביתה — עולה בהרבה על כל רווח צפוי.

השביתה היא נשק לגיטימי. אבל זהו הנשק האחרון. אסור לשלוף אותו אלא אחרי שכלו כל הקיצין.

נרמה כי שובתהשידור לא הקפידו על כלל זה.

ק קח מס' 2 הוא כמעט מובן מאליו, אך דווקא משום-כך הוא נשכח לעיתים קרובות: **הכל תלוי בטיב העיתוי.**

בשביתה, כמו במילחמה, וכמו בפוליטיקה בכלל, העיתוי הוא הכל.

שביתה זו באה לפרוץ את הסכסס-המיסגרת, זמן קצר אחרי שהושג. משמע, היא באה להביא להתנגשות חזיתית עם המדיניות הכלכלית של הממשלה.

יתכן שאנשיהשידור היו צריכים להניח לציבור-עובדים אחר, במקום גריש יותר של המשק, לערוך את ההתקפה הראשונה.

על כל פנים, העיתוי לא נבחר בקפידה. ממשלת-ישראל אידה להתקיים גם בלי שידור חי של הגעת ירכה נודל ולכלכה לנמלתה-העופה. אולם כל השרים היו מוגיבים אחרת אילו פרצה השביתה, למשל, ערב מערכתההבחירות.

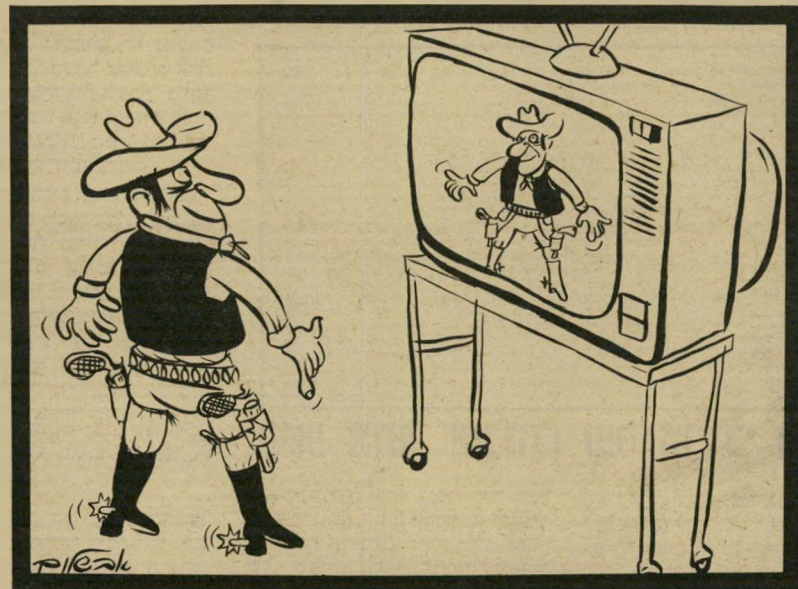
נרמה כי העיתוי של שביתה זו נבחר באורח מיקרי, בלי מחשבה יתרה. בעובדה זו כבר טמון רוע הכישלון.

ק קח מס' 3 נוגע להערכה מפוכחת של יחסי הכוחות.

דע את כוחך. דע את חולשותיך. וינטסון צ'יצ'יל אמר פעם שלפני המילחמה מפריז כל צד בכוחו של עצמו, ומזולל בכוחו של האוייב. ואילו באמצע המילחמה כל צד מפריז בכוח האוייב, ומזולל בכוחו של עצמו.

נרמה שבשבתההשידור היא דוגמה קלאסית של יטימטומת זו.

אנשיהשידור נכנסו לשביתה כשהם בטוחים לגמרי שהם רוכבים על כל העולם, שהם מחזיקים את אלוהים בזקן.

אינו בטוח כי כלל זה יושם במיקרה זה. על כל פנים — אני, אחד מצרכני התיקשורת האלקטרונית, לא ידעתי מה בדיוק רוצים השובתים להשיג.

דובר על שטר. דובר על תנאים. דובר על ייעול. דובר על השוואה לשטר העיתונות הכתובה. דובר על חלטורות. דובר על סכומים שונים המופיעים בלוקש. אזרחים רבים נוכחו לדעת כי שכרההרעב של עובדי הטלוויזיה עולה על שכרם שלהם.

גם מבחינה זו לא הוכנה השביתה כראוי.

ק קח מס' 6 הוא בבחינת סוד, שאין מרכיב לדבר עליו: **הכן לך מראש דרך לנסיגה.**

מצביא טוב לוקח בחשבון כי הוא עלול להיכשל, ומכין מראש — לפחות בסתר ליבו — את נתיב ההימלטות.

היו בהיסטוריה מצביאים שנקטו שיטה הפוכה, ששרפו את ספינותיהם אחרי שנחתו על ארמת-האוייב, כדי למנוע כל מחשבה על נסיגה. נרמה שגם הקנאים שלנו נקטו בשעתו, ברוב טירופם, שיטה דומה, וכך גזרו חורבן על ירושלים. מצביאי נבון אינו נוהג כך.

מי שנכנס לשביתה, מוטב לו להכין מראש דרך מוכוורת לנסיגה. ובלשון עממית: "לרדת מן העץ".

נרמה כי אמצעייהזרות זה לא ננקט כאן. גם זה מצביע על חוסר-יתכונן.

ק קח מס' 7 נוגע להיערכות הכוחות ולהכנת עתודות: **דאג מראש לשיטה של הסלמה.**

מצביא טוב אינו זורק את כל כוחותיו למכה הראשונה, שוב ייכשל ויישאר בלי כוחות.

והתחילו לרחם על עצמם. נרמה להם שכל העולם שונא אותם.

שני מצביההרוח האלה מופרים ביותר. מסוכן מאוד לנהל מאבק כזה במצב של מאניהדפרסיה, כשבגליהשביתה מתנגדים בין ביטחון עצמי מופרז וזיוולול עצמי מופרז.

מוטב היה להגיע לפני השביתה להערכה מפוכחת של יחסי-הכוחות, ולפעול בהתאם לכך.

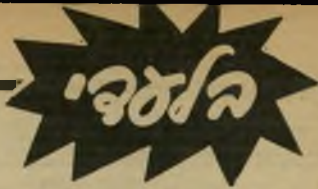
ק קח מס' 4 נוגע לשלב שלפני השביתה: **"שביתה, כמו מילחמה, זקוקה להכנה פסיכולוגית."**

שביתה אינה נערכת בחלל ריק. יש ציבורי עובדים ספורים היושבים בצומת כח חיונית של החברה עד כי נמחה להם שהם יכולים לצפנף על דעת-הקהל ולנצח — וגם אלה טועים, לרוב. כאשר משביתים מכשיר הנוגע לחייו של כל אזרח, אך שאינו חיוני לקיום החיים, מוטב לדאוג מראש לדעת-קהל אודותה.

ישראל ניצחה במילחמת ששת-הימים, צבאית ומדינית, גם מפני שהעולם כולו קנה אז את הסיפור על מזימת הערבים לזרוק את היהודים לים. ישראל נוצחה במילחמת-הלבנון מפני שהעולם לא קנה את הסיפור על השגריר שלמה ארגוב ו"תשתית המתבלים".

נרמה כי עובדיהשידור לא עשו דבר כדי לשכנע את הציבור הרחב בצידקתם, לפני שפרצה השביתה. גם זאת היתה כנראה, אחת התוצאות של ביטחונם העצמי המופרז. הציבור לא התרשם כי השרונים עובדים בתנאים שלא-ייסבלו, שאין להם מנוס מן ההחלטה המכאיבה להשביח את השידורים.

היפך, הציבור התרשם כי אנשי-השידור נקטים עיצומים בכל עניי חמיישי, בקלות-ידיעה, תוך ציפנפון על הצופים.

ההיבט הנושכח של גילוי וענונו הפסולת הרדיו-אקטיבית

הקבורה במידבר:

פיצצת זמן גרעינית!

רדיו וענונו — העציר השמור ביותר במדינת ישראל — מנצל את זכותו לשגר מיכתבים אל מחוץ לחומות הכלא. בכתביו צפוף עם שוליים צרים, הוא חוזר שוב ושוב על הגילויים שנתפסו כבר ביסאודי-טייס, ושהועתקו במרבית עיתוני העולם, ולפיהם שוקרת ישראל מזה שנים על בניית מאגר גדול של נשק גרעיני.

לאף אחד, כי השב"כ הוא כלי-כוח במדינה הזאת. מיספר המיכתבים של וענונו, כמו גם אורכם ותוכנם, מלמדים שזה לו העיסוק העיקרי ואולי אף היחיד: לכתוב, לכתוב ולכתוב. יש נמענים אחרים שזכו כבר ביותר ממיכתב אחד. הללו הבחינו, שהעציר השמור ביותר מקפיד על מיספור מדויק, טורח לציין בראש המיכתב מס' 2, מס' 3 וכו', כמו היה מנהל משרד-זוטא בתאו.

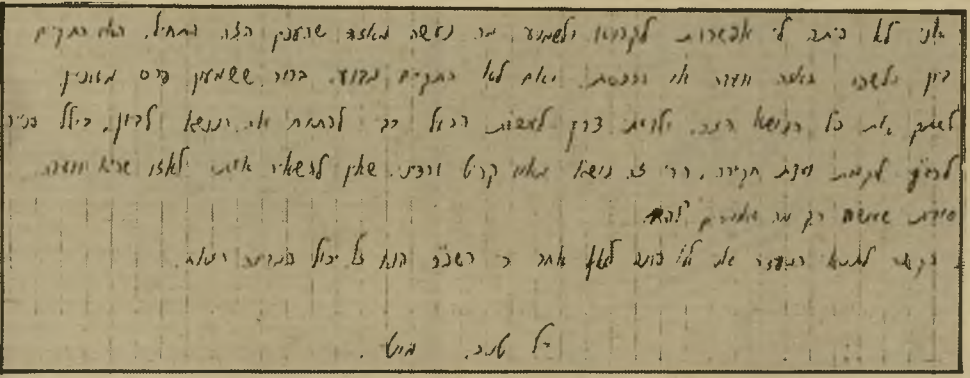
זה הנוהל: המיכתב המיועד לחבר-כנסת נמסר על-ידי שילטונות כלא-אשקלון, שבו מוחזק וענונו, לידי אנשי השב"כ. הללו עושים או שאינם-עושים בו שימוש כלשהו, ומעבירים אותו ביד

מכתבי וענונו לח"כים נמסרים כשי הם סגורים בתוך מעטפה, שעליה מצויינים שם הנמען ושם השולח בכתב-ידו של העציר. אולם כל ח"כ יודע מה שיודע גם כל

ישראל, על-פי וענונו, נמנית עם המדינות המובילות בתחום זה; מפגרת אומנם אחרי שתי המעצמות הגדולות — ארצות-הברית וברית-המועצות — אך צועדת בשורה אחת עם בריטניה, צרפת וסין.

דבר אחד שונים המיכתבים שהגיי-עו לידי הח"כים משאר המיכתבים: אין הם מצונזרים. על גבי רוב המיכתבים ששלח וענונו למי שאינם נבחרים-העם מופיעים כתמים שחורים, המעלים מעיני הקורא מילה, מישפט, מישפטים אחרים, ולעיתים גם קטע שלם. הנסיונות שעשו כמה נמענים — מטעמים של סקרנות אנושית מובנת — לגלות את הסודות המוכתמים עלו בתוהו: גידרו, שטפו, מחקו, הציבו אל מול האור, אך ללא הועיל. לא ינוס ולא יישן צנזור ישראל.

לדבר אחד שונים המיכתבים שהגיי-עו לידי הח"כים משאר המיכתבים: אין הם מצונזרים. על גבי רוב המיכתבים ששלח וענונו למי שאינם נבחרים-העם מופיעים כתמים שחורים, המעלים מעיני הקורא מילה, מישפט, מישפטים אחרים, ולעיתים גם קטע שלם. הנסיונות שעשו כמה נמענים — מטעמים של סקרנות אנושית מובנת — לגלות את הסודות המוכתמים עלו בתוהו: גידרו, שטפו, מחקו, הציבו אל מול האור, אך ללא הועיל. לא ינוס ולא יישן צנזור ישראל.

קטע מתוך מיכתבו של מרדכי וענונו לחברי-הכנסת: מצונזר

בסיגנון של סטודנט ישראלי ממוצע מאיץ וענונו במיכתביו לפעול למען הפצת האמת על כושרה הגרעיני של ישראל, לעורר ויכוח ציבורי ולרחוף את הכנסת וועדותיה ליותר מעורבות. כירי, הוועד הציבורי למען הפומביות מישפטו של וענונו" — בהנהגת העיתונאים יעל לוטן וגידעון ספירו — כבר מצויים עשרות מיכתבים כאלה. עשרות מיכתבים אחרים נשלחו לאישים ידועים, ביניהם שלושה חברי-כנסת: יוסי שריד, מתי פלד וצ'רלי ביטון. סיומת אופיינית, הלקוחה מתוך אחד המיכתבים האחרונים, אומרת ש"בקשר לתנאי המעצר אני לא פונה

ולעומת זאת, המיכתבים שהגיעו לידי הח"כים אינם מוכתמים: ירו הארוכה של הצנזור לא ניכרת בהם. מיכתבים אלה, בניגוד לכל היתר, לא הגיעו באמצעות הדואר. הם הועברו במסירה אישית, ללא בולים וללא חותמות.

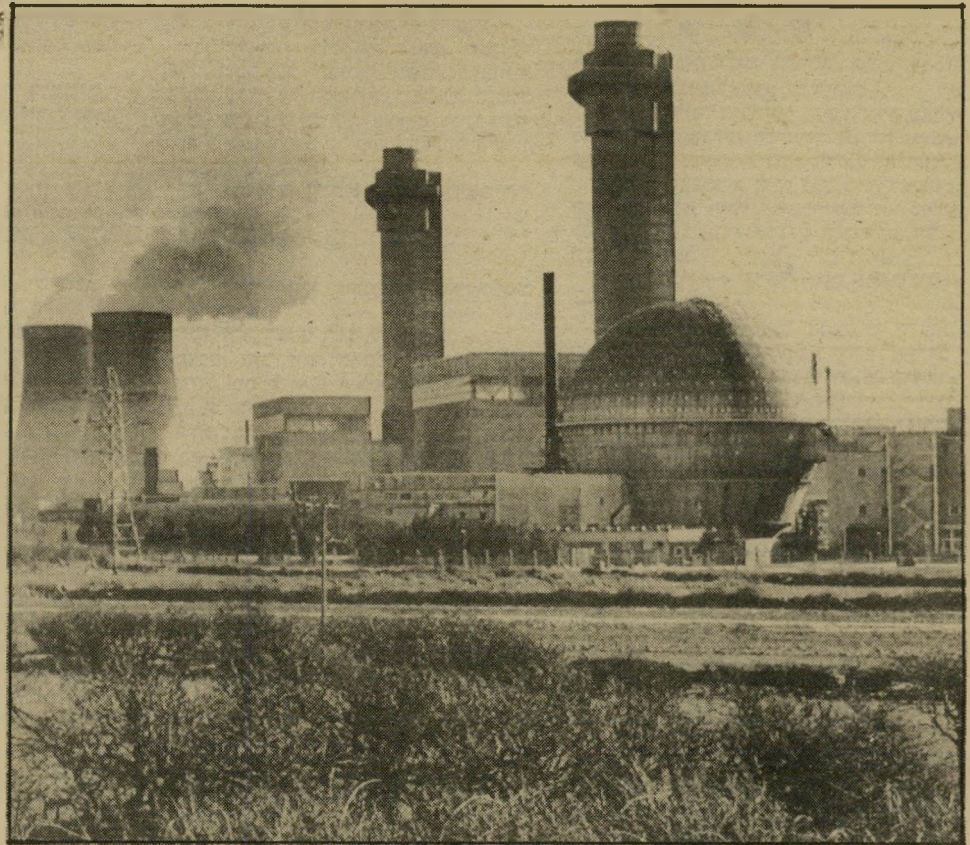
לקצין-הכנסת, יצחק בנגל. הלה מזמן ללישכתו את הח"כ המסויים, ומעביר לידיו את המיכתב, תוך אמירה מפורשת, שעל-פי החוק מיכתב המיועד לחבר-כנסת אינו עובר צנזורה. לעיתים נוכח איש-השב"כ בלישכת קצין-הכנסת בעת המסירה, ולעיתים לא.

אורח אחר: כירי השב"כ והצנזורה יש אמצעים כדי לקרוא כל חומר כתוב — אפילו הוא סגור במעטפה חתומה — מבלי להשאיר סימנים. קשה להניח ששרותי-הבטחון יתירו לווענונו להדליף סודות מתוך תאו בלי בקרה. כמעט ודאי הוא שכל מיכתבי וענונו — לח"כים ולמי שאינם-ח"כים — עוברים בדיקה קפדנית, גם אם לא מר-פיעים עליהם כתמים שחורים. לכאורה שומרים על החוק: למעשה אין עוצמים עין ביטחונית.

פטרוטיזם מיושן
ה עולם כולו עט על גילויי-וענונו כמוצא שלל רב. מדענים בעלי שם עולמי פסקו שהגילויים האלה מאשרים לחלוטין את הסברות הנושנות, שבירי ישראל מצוייה אופציה גרעינית.

הבריטים שוקדים להרחיק סכנת הפסולת הרדיו-אקטיבית מביתם, הם הטמינו אותה ליד חופי ספרד

מימסרים ביטחוניים ומדיניים רשמו לפניהם בוודאות את מה שהסיקו מה-גילויים: לישראל יש נשק גרעיני, הניי-תן להפעלה בכל רגע. מרדכי וענונו — שנודע בעולם יותר ויותר בשמות-החיבה מוטי — או מורדי — הפך גיבורן של תנועות-שלום, תנועות אנטי-גרעיניות ותנועות אקולוגיות. מוטי וענונו תורגם להרבה שפות, וזה בכבוד, ביוקרה ובפרסים, ועוד הוד נטויה. איש מחוץ לישראל לא שם-לב לכך שח"כ יוסי שריד מיהר בזמנו להגיד דיר את וענונו כבוגר, ושח"כ אהוד אולמרט חוזר על-כך בכל הזדמנות

המיתקן בסלאפילד, שומשלח-בריטניה סגרה בשל "תקלה"

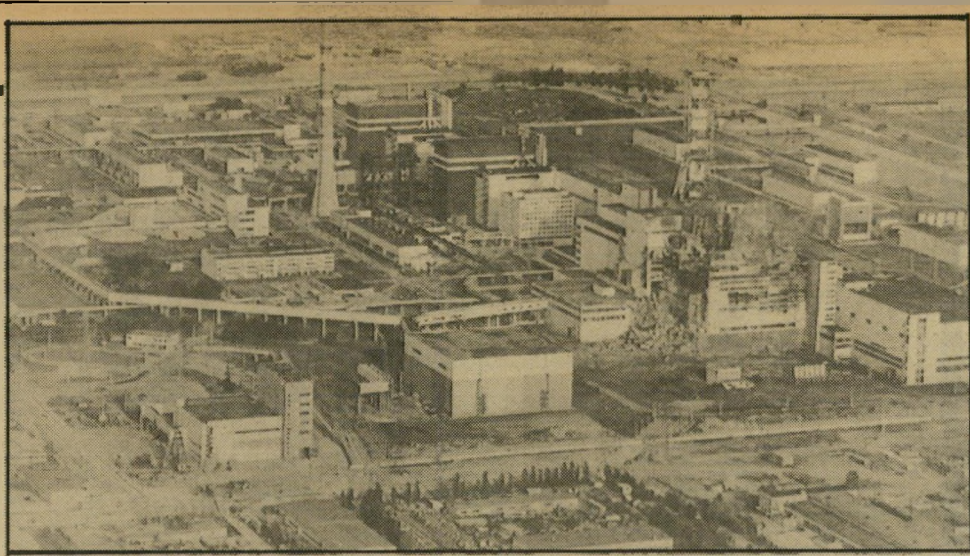
יותר קל, כמובן, לדבר על ההווה ולק' בוע בכיטוחה:
היה אוסיוו ושימושו של הכור הגרעיני בדימונה אשר יהיו. הוא מייצר מדי יום ואפילו מדי שעה סכנות מוחשיות, שאפשר למרוד אותן בדיוק מדעי מרובי — פסולת רדיו-אקטיבית, שפגיעתה רבה, כמו היתה פצצה גרעינית לכל דבר.
 שאלת הפסולת הרדיואקטיבית מעסיקה את העולם כולו מזה הרבה שנים. לפני שנים אחדות, לדוגמה, נתגלה ריב בין ממשלות ספרד ובריטניה, אחרי שהתברר לספרדים כי הבריטים מטמינים בתחתית האוקיינוס האטלנטי פסולת רדיואקטיבית. עצם הטמנת הפסולת לא היתה חידוש: הספרדים רגו על הבריטים מכיוון חייב כל אדם להתייחס לנושא הגרעיני לא כאורח מדינה זו או אחרת, אלא כאורח-העולם. משמע, כל אדם, בכל מדינה ובכל משטר, חייב לגלות בת' חום זה נאמנות לאנושות כולה, ולח' שוף בפניה כל מידע וכל סוד המגיעים לידעתו."

לדיבורי המדען, איש במערב לא היה מרביק את תריהבגידה על מיצחו של אורח סובייטי, שהיה חושף קבל עולם את סודות החימוש הגרעיני של ארצו. להיפך, היו אומרים עליו, שתרם לשלום העולם. גם בישראל, איש לא היה מוקיע אזהרה עיראקי, שהיה מגלה ברבים את סודות ההצטיידות הגרעינית של מדינתו. היו אומרים עליו שאזר אומץ כדי להציל את המרחב כולו משואה גרעינית.

כך או כך, אין כמעט ספק שאם יע' לה הנושא הגרעיני על סדר-היום של ישראל הוא ישמש סלע-מחלוקת: במי' דה שלא יקושר הנושא עם אדם בשם מרדכי וענונו, יהיו הרבה ישראלים שיתבטאו בחופשיות נגד התחמשתה של ישראל כנשק גרעיני ובעד פירוו של המרחב. הצעה מפורטת כרוח זו העולתה בחודש שעבר עליידי מצריים במסורת האו"ם, ולא נענתה לל על ידי ישראל. כאילו מדובר בנושא שולי כלשהו.

במיכתבים ששלח כאחרונה וענונו לחברייכנסת הוא כותב: "לא היתה לי אפשרות לקרוא ולשמוע מה נעשה מאז שהעניין הזה התחיל. האם התקיים דיון כלשהו באיזה ועדה או כנסת, ואם לא התקיים — מדוע.

"כרוך ששמעון פרס מעוניין לשתק את כל הנושא הזה. לדעתי צריך לעשות הכל כדי לפי

חיזוק: הכור הגרעיני בצ'ינוביל — אילו זה היה קורה כאן...

מקום, אבל לא במעמקים גדולים מדי, שם סכנת-האסון מרובה. משמע: גם כשהכל מתנהל כשורה — בלי מחדלים, בלי תקלות — עדיין הסכנה שרירה וקיימת, בגלל כוחות-טבע שאין לאדם שליטה עליהם. שיקולים דומים קיימים גם כאשר קוברים את הפסולת במעמקי-האדמה.

סכנה נוספת, מעשה ידי אדם, עלתה במפורש כשמנחם בגין בא להצדיק את הפצצת הכור העיראקי. ראש-הממשלה דאז אמר, שישראל פעלה בלחץ זמן: היה עליה להקדים את ההפצצה, לפני שהכור העיראקי ייכנס לפעילות. אילו היתה ישראל מפצצה כור פעיל, היתה עלולה לגרום לתפוצתה של קרינה רדיואקטיבית ולפגיעה המונית בכניי אדם.

פירוש הדבר הוא חד' משמעי: הסכנה הנוראה של

תוח את הנושא לדיון, כולל פנייה לבג"ץ להקמת ועדת-חקירה. הרי זה נר' שא מאוד קריטי ורציני, שאין להשאיר אותו לאיוושהי ועדה סודית, שעושה רק מה שאומרים לה..."

כאותו מיכתב מעיד וענונו על עצי מו: "פעלתי כאדם אחראי לאור הני' תונים האלה. האם זה לא מוגזם כל כמויות האלה? האם האורחים בארץ לא צריכים לדעת ולהיות שותפים לכך?"

חומר עם זפת

ע'ל השאלה הנוראה מכל — האם יידרדר המרחב למילחמה גרעינית ולשואה — אין תשובה ודאית. אין מי שמוסגל לצפות את העתיד בוודאות, לא בתחום זה ולא בתחומים אחרים. האפשר מאיי-בריטניה, וקירבו אותה לחופי-ספרד. אנחנו מבינים היטב מדוע אתם שוקרים להרחיק את הסכנה מפתח ביתכם, אמרו הספרדים לברי' טים, אך אנא מכם, אל תדחפו אותה סמוך לביתנו!

הבריטים הבטיחו שלא לחזור על המעשה. גם הם, כמו הספרדים, יודעים שפסולת רדיואקטיבית עלולה ביום מן הימים לבקוע ממכלי-הביטחון, ולזרוע מוות על כל סביבותיה.

העובדה שעד היום לא אירע אסון כזה אינה מרגיעה איש. הפסולת הוו היא מעין פצצת-זמן גרעינית. היא לכ' דה כבר עוררה מיליוני בני-אדם, בעיי רק כמדינות המערב, להצטרף לתנו' עות אנטי-גרעינית ולהילחם על כל צור חורמה באנרגיה הגרעינית על כל צור רותי, גם לצורך הפקת חשמל. בישראל אין, כידוע, תנועות

צ'ינוביל: תצלומים שהוצגו בדיון-חידום בינלאומי של מדענים

הפסולת שרירה וקיימת אחרי קבורתה — בתחתית הים או במעבי האדמה — כמו גם לפני קבורתה. שהרי שום אדם אינו מסוגל לתת לכור ישראלי כלשהו ביטחון מוחלט מפני פגיעת-אוייב או מפני פני עייטבוע.

התקפת-אוייב, מחדל בטיחותי, רעשי ארמה — מה הם טווחי הפגיעה הקטלנית במיקרה יהיו קורבנותיה תושבי דימונה לברם יהיו קורבנותיה של תקלה גרעינית, או שמתתפשט הקרינה גם לכאר-שבע, ותחרוג הרבה מעבר לתחומי הנגב? יתכן, כמובן, שטווחי הפגיעה הרדיואקטיבית הם הרבה יותר גדולים, חורגים הרחק מעבר לתחומי מדינת-ישראל.

עלפי סאנדיי טיימס, שהסתמך על דבריו של וענונו, טוכלים במכון 4 בדימונה את הפסולת הרדיואקטיבית כנופת, ואורזים אותה בחביות הנקברות במידבר.

צ'רנוביל ליד הבית

אייאפשר לבטל את הטענה שהפסולת הרדיואקטיבית טומנת בחובה סכנות נוראות. הרי המדובר בחומרים שפוטנציאל הסיכון הקטלני שלהם שורר במשך שנים רבות — מאות, ואף אלפי שנים. על הסכנות הפוטנציאליות תעיד העובדה הבאה: כשכבים אנשי הגרעין

אנטי-גרעינית, אין ויכוח ציי' בריו על נושאי הגרעין, אין סיקוח פרלמנטרי על פרויקט טים גרעיניים, אבל יש פצצת' זמן גרעינית, טמונה אירשם בחולות הנגב.

יוסי שריד הגדיד את וענונו כבוגד, אהוד אולמרט חוזר עליך באוזני כתבים זרים בכל הזדמנות

די להניח את מפת האיוו' רים הפגועים של אסון צ'רנוביל על פני מפה של מדינת ישראל, כדי להיווכח שמיפגע איזורי במדינה רחבת-ידיים כמו ברית-המועצות עלול לג' רום שואה לאומית במדינה קטנת-יממדים כמו ישראל.

תושבי דימונה, לפחות, חייבים תורה למרדכי וענונו — הישראלי הראשון שחשף את פצצת-הזמן הטמונה במעבה האדמה, סמוך לביתם.

חיים הנגבי

להטביע פסולת באוקיינוסים, פועלת אצלם הנטייה הטיבעית הראשונית להטביע את החומר המסוכן עד כמה שיותר עמוק בתחתית הים. אולם לאיכך נוהגים למעשה. שהרי ככל שמעמיקים לתחי' תיות האוקיינוסים, מוצאים שקרוב כדור הארץ במקומות אלה הוא יותר דק, יותר קרוב לליבת הכדור, חשוף יותר לתנודות ולזעזועים, העלולים לבקע את מיכלי-הביטחון ולשחרר קרינה רדיואקטיבית. לפיכך קוברים את הפסולת במעי'

הגילויים של וענונו ב'סאנדי טיימס': ההיבט שלא נדון

(המשך בעמוד 6)

על טופס המכתב רשמה אלמונית כשם חנה ככתבירה: התיק אינו באר"כ מסקנה המתבקשת: התיק מצוי במקום אחר, אולי בשירות הביטחון הכללי.

יש בה משהו. ההחלטה עוררה רעש בישראל ובארצות הברית. המסקנה היתה ברורה: שילטונות הביטחון בישראל מעדיפים פיגועים אלימים (פת"ע) על פני התנגדות בלתי-אלומות. בארצות הברית נתפס הדבר כפגיעה באורח אמריקאי. השגריר האמריקאי עצמו התערב, וכך גם מיש רדיהוץ האמריקאי.

עווד הודיע כי ניתן לגרשו רק בכוח. קבוצות-שלום ישראליות מסרו כי ית' ייצבו לימינו בפועל, בעת הגירוש בכוח. בינתיים מצא עווד מחסה הפגני תי במיסגד אלי-אקצה, בבית-כנסת יהודי רפורמי ובכנסיית הקבר.

אולם השילטונות חכמים יותר. הם לא התכוונו לגרש את עווד מייד עם תום תוקף רשויון-הישיבה שלו, דבר שהיה גורם לשערוריה עולמית ואמריקאית. הם סמכו על כך שבמוקדם או במאוחר ירצה עווד לנסוע לארצות-הברית, בקשר עם עיסוקיו האקדמיים — ואז פשוט ימנעו את שיבתו. כשביל הערבים היה להקח ברור: אם אייהאלימות מעוררת פחד כזה אצל שילטונות-הכיבוש, אולי בכל זאת יש בה משהו.

תחבורה

הנורמות של הפרופסור

המומחה לפשעים

הורשע בדיון: הוא עבר למסלול אחר בהסכמת ההגנה

אילנה אלון

כמו פרופסור מפוזה, מצא את עצמו שלמה גיורא, הפרופסור הנודע לקריי

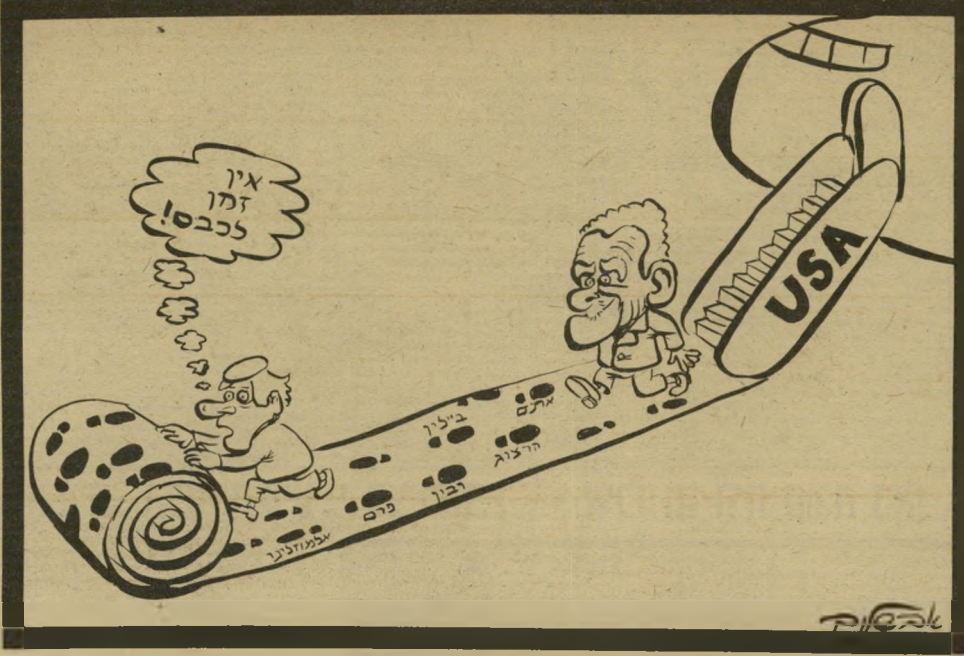
הפרעה לזכותו של אחר להשתמש בדך כאופן מלא.

השופט אשר ארבל, שרן בתיק, שקל את כל טענותיו של הסניגור, עורך-הדין עמיקם לוייתן, והחליט בכל זאת להרשיע את הפרופסור ולגזור עליו עונש של 50 ש"ח. שוהם, שהוא אדם ידוע בקהילה האקדמית, ואשר כתב ספרים בתחום הקרימינולוגיה והפילר טפיה, השלים עם ההרשעה, וערער עליה בכיתה-המישפט המחוי.

החמיץ הזדמנות. נראה כי מה שהרגיו את הפרופסור במיוחד היה ציטוט מסיפור, שהביא השופט כתמיכה להרשעה. השופט קיבל את הטענה שהנהג האחר הירשה לפרופסור לעבור, אולם הוא קבע שבמציאות הישראלית יש מיקרים רבים שבהם הנהגים, הנתקלים בטור ארוך של מכונות כניון שאליו הם רוצים לנסוע, נכנסים לטור הסמוך ומחליקים פנימה, תוך כדי שלילת זכותם של האחרים.

השופט הסכים כי הנהג הראשון אומנם ויתר על זכותו לטובת הפרופסור, אבל קבע כי לא יכול היה לוותר על זכותם של הנהגים שהיו מאחוריו.

וכך כתב: "נראה לי כי גם אם מחל אותו נהג על זכותו, הרי על זכותם של הנוסעים בעיקבותיו אין הוא יכול

השלום תלאותיו של פסל

מה זה גבוה לבן. מתנופף ברוח ויש לו כנפיים? זה גם זקוק לכסף.

שי כרם

ביום-העצמאות הקרוב יוסר הלוט מעל פסל-השלום, פסל-ענק שנבנה בנגב על-ידי דן בן-אריה. נאמים ישאו דברים, גבירות כבודות ישבחו את המוצר האמנותי, ודן בן-אריה יעמוד בצד, מאושר, ויצפה בחלום חייו שמתגשם.

אבל כל זה הוא בבחינת "אולי". רק אם מסע-ההתרמות המתייש שערך בן-אריה בימים אלו, יסתיים בהצלחה.

עתה הוא מסתובב במרץ, כשכירו רגם מוקטן של פיסלו, ומחזר על פיתחיהם של בעליהממוץ. "אני שונא את זה", הוא מודה. "יש לי חבר, פסל אנגלי, האומר שאינסוף הכספים הוא החלק שהכי מלהיב אותו ביצירה האמנותית. אני לא בנוי לזה, אבל אין מה לעשות, זה חלק מהעניין. באמנות משהו תיקשורתי שבין האמן לקהל וזה שייך לקטע התיקשורת. לפעמים אני חושב שזה גם רגע האמת. אני זקוק לזה שאנשים יתנו מכיסם וישתתפו ביצירה ביחד איתי. הם יעשו את זה רק אם היצירה טובה".

שותפה צמודה של דן בחיפוש אחרי התורמים היא לאה, אשתו, אף היא מתעסקת באמנות, מצירת הרפטי

משי על נגדים. ביחד עם כתם נופר (פרחמים) הם מתגוררים בכפר-האמי נים בעין-הוד.

"זה נהדר, כששני בני-הזוג הם אמנים", מתלהב דן, "ככה אנחנו חיים כל הזמן על תלומות, משתפים זה את זה. לפעמים, באמצע הלילה אני מעיר אותה ומספר לה על יצירה שעלתה כמחצי. אנחנו חיים את היצירה יום ולילה".

מאחורי הווג היוצר עומדים ארבעה קילומטרים של ציורי-קיר שציירו ביחד, בין השאר כמועדונים שונים בתל-אביב.

דן לא למד מעולם אמנות בצורה מסודרת: הוא נולד בדרום-אפריקה, עלה לארץ עם משפחתו כשהיה ילד בן שנה. אחרי הצבא נסע לארצות-הברית ובמשך שש שנים למד הנדסת כלי-שיט. הוא התמחה בעיצוב מיפר-שים. כשחזר לארץ גר ביפו העתיקה, והיה נוהג להפליג למסעות ארוכים ביאכטה שהיתה לו. באחד המסעות הללו הכיר את לאה, שהפכה אשתו.

חזן זקוק לכסף. הרעיון לפסל-

"העיקר זה הגודל. גודלו של הפסל הוא שש קומות, ולמרות הגודל הוא גמיש, נע ברוח ומסתובב. בגלל הגודל נוצרה גם בעייה לגבי הגמישות.

"עבדתי על הבעיה הזו עם מומחים בטכניון בחיפה, בעזרת המחשב שלהם. חצי שנה עבדתי, עד שהגעתי לתוצאה הסופית. מבחינתי הכל מוכן, הרגם, בית-המלאכה, ומארגני-הפרויקט אף קבעו את מועד טכס הסרת-הלוט. רק הבעיה התקציבית נשארה עכשיו.

"עלות הפסל היא 40 אלף דולר". אולי בין קוראי העוולם הזה, כך מקווה דן, יימצא התורם לפסל-השלום.

מרוע כלי-כך חשוב לו שהפסל ייב-נהג דן מהרהר ולכסוף משיב: "יש סיפור על רב שחיפש חזן. באו אליו מועמדים שונים. האחר אמר: אני רוצה להיות החזן, מפני שיש לי מידות טובות. אמר לו הרב תודה, ושלח אותו לדרכו. השני אמר: אני רוצה להיות החזן, מפני שיש לי אהבת-ישראל. גם אותו שלח הרב לדרכו. באו אחרים ושיבחו את מעלותיהם, עד שהגיע אחד שאמר: אני רוצה להיות חזן מפני שיש לי 10 ילדים לפרנס, ואני זקוק לכסף. אותו הרב קיבל".

משטרה

עבודות פרטיות

חוקר פרטי טוען כי

סנ'צ (מיל') איזודור

סלוק. העביר

למישרדו תיקים

בשכר עוד לפני

שיחרורו מהמישטרה

סג'נציב איזודור סלוק היה בסוף השנה שעברה בשיא הקאריירה שלו. הוא עמד בראש צוות-החקירה שעסק בפרשת אברהם גינדי ז"ל. אבל באותו

קצין-לשעבר סלוק ואנשיו, היה אסור.

זמן עצמו, טוען החוקר הפרטי יצחק בוסיץ, פנה אליו קצין-המישטרה הב' כיר, ועשה איתו הסכם בעל-פה.

מאחר שסלוק היה עריין קצין במישטרה, ואסור היה לו לעבוד בעבור דות פרטיות, הוא סיכם עם בוסיץ, בעל מישרד-החקירות-הגבויה רשת בוטי, כי יעביר למישרדו תיקים, תמורת תשלום ממחצית ההכנסות.

לדיברי החוקר הפרטי, העביר לו קצין-המישטרה במשך חמישה חודשים תיקים ששכרם הסתכם ב-14 אלף ש"ח. כאשר השתחרר סלוק מהמישטרה, בסוף חודש מאי השנה, הקים יחד עם בוסיץ חברה-לחקירות-וגביה בשם ארוס. בוסיץ הכניס לחברה את כל הציוד שלו, ובכללו ציוד קשר והאונות. (המשך בעמוד 40)

שופט ארבל, לראות עצמו ולענו...

פסל בן-ארי ורגם פסל-השלום, מיבנה של ציפור, בנובה עש קומות...

למחול. אריבות כזאת יכולה לעלות ברמים מרובים — אין זו אריבות, כי אם ויתור שלא לשמו".

כדי לעגן את נימוקיו כתב השופט: "נטלתי לידי את שנאמר על-ידי חוקר בשדה הקרימינולוגיה, שכתב: אדם בעל נורמות מוסריות עלול לראות את עצמו נלעץ, משום שהחמיץ הזדמנות. מחבר זה הינו הנאשם עצמו, בספרו מבוא לקרימינולוגיה. על אותו כעל נורמות מוסריות עומד אני להגן".

מינולוגיה, כאשר הוא רוצה לפנות שמאלה, בעור שהוא נמצא בנתיב המרכזי, שממנו אין פנייה כזאת.

באריבות ביקש הפרופסור מן הנהג הראשון בטור השמאלי לאפשר לו לעבור לפניו, כאשר יתחלפו האורות ברמזור. הנהג האריב הסכים והפרופסור עבר. עניין של יסוים, אלא שבמיקרה זה היה שוטר בסביבה, והוא עצר את הפרופסור ורשם לו ר"ח-תנועה על

היינו כחולמים

מטפל בו כשהוא חולה, יורה בראשו כדי לגאול אותו מייסוריו, מזיל רמעות מרות על גופתו. אבל הסוס יודע שהוא סוס, והפרש יודע שהוא הפרש.

ככל שיחותיו מדבר גיורא, כדרכם של ותיקים, על "הערב" בים". "אני מכיר את הערבים", הוא קובע, "זה ברם של הערבי" וכו'. הוא מסיק מכך מסקנות ממסקנות שונות. אין הברל בין יאסר ערפאת ואמין אלהוסייני, בין הערבים של היום ובין סביהם. הם אכזריים, הם גואלידם, יש להם "מנטליות" כזו וכו'. משמע: אין שום הברלים בקרב 100 מיליון הערבים, לא בין עמים, לא בין מעמדות, לא בין דורות. כאילו אין הברל בין שיח' עמי 80 כמארקו, למשל, ובין טורונט בן 18 לפיסיקה גרעינית בעיראק. כולם אותו הרבר. (כמו שאין הברל בין צעיר יהודי תימני ברחובות ובין ספרטורסה יהודי זקן בברוקלין, כל היהודים אותו הרבר...)

מה היינו אומרים על קולונל אנגלי זקן שהיה אומר: "אני מכיר את היהודים! היכרתי אותם בשוק וייצ'אפל ב-1914. כולם פחדנים! לעולם לא יהיו הייליים!"

גיורא מתגאה בכך שהוא התחתן עם תימניה, והוליד שלושה ילדים שצבעי עורם הוא "צבע מוקה". (מוקה הוא קפה חזק כאירופה. מקור המילה בשם העיירה הקטנה מוקה בתימן, עירנבט ששימשה, בשעתו, להעברת קפה.)

זייד

הוא סבור שכל האשכנזים צריכים להתחתן עם צעירות מיוחסות, כדי שיוולדו גזע כהה עור, שיתאים יותר לאקלים של הארץ. לעומת זאת צריכים לגרום לצימצום הילודה אצל הנשים הערביות. לא היה לי זמן לשאול אותו איך למרות כל הדיעות האלה, איך אפשר שלא לחבב את גיורא זייד. הוא חלק אותנטי של נוף הארץ. כמו שיח' אברק. כמו שיריו של אלכסנדר פן.

הנחיריים של ארמין

עמתי באולם החתונות ירושלמי, שתיתי וודקה ודיכרתי על הקרב שהתחולל לפני 1978 שנים ביער גרמני. החתונה היתה של קטי אוחנה, ידידה ותיקה שהיכרתי כשהייתי עוד אחות בחריגות, ושפתחה לאחר מכן מיסעדה במרכז ירושלים. במשך כמה שנים היתה קטי מיוודת עם בארן שווייצי, שחי בירושלים. אותו בארון בא גם הוא לחתונה, והביא עימו גברת צעירה בשם ארה, שבלטה ביופיה. שאלתי אותה למוצאה, והיא סיפרה שנוולדה בשלויה, חלק של גרמניה השייך כיום לפולין. כיום היא בעלת אורחות כפולה — גרמנית וצרפתית.

כפילות זו נראתה לה כטבעית לגמרי. מרוע שגרמני לא יהיה גם צרפתי, ולהפך? סיפרתי לה סיפור:

כשהייתי בן 8 למדתי בכיתה ג' בנתיספר יסודי בפרוסיה, בצפון-גרמניה. בפרוסיה שלטה אז המיפלגה הסוציאליסטית-רמקית, והיא חלשה גם על מערכת החינוך.

בחדר הימים דיברה המורה על הפסל של הרמן. זהו פסל ענקי, העומד ביער טיטובורג, לא הרחק מן המקום שבו נולדתי. ראיתי אותו בילדותי. הוא כה גדול, עד כי היה צורך לחסום את נחיריו, מפני שאחד המבקרים, שעלה במדרגות שבתוך הפסל, נפל מבעד לנחירי ומת. (כך, על כל פנים, סיפר לי אבי.)

הפסל הוקם במקום שבו התחולל בשנה 9 לספירה קרב שנינה את פני ההיסטוריה. הרומאים צעדו צפונה, כדי לכבוש את גרמניה. בראש הרומאים עמד ארון בשם קווינקטיליוס וארוס, שהיה ידוע היטב בארץ ישראל, מפני ששלט כאן, בימי הורדוס ואחריו, כנציב עליון של רומא בסוריה. מולו התייצב נסיך גרמני צעיר בשם ארמין (שהגרמנים קוראים לו בטעות הרמן). איש זה התחנך ברומא, היה קצין בצבא הרומי ואף זכה באזרחות של רומא ובתואר של אביר.

ארמין זה, שהיה אז בן 26 בלבד, החליט למרוד ברומא ולשחרר את גרמניה מעולה. הוא הכין לצבאו של וארוס מארב מחוכם. ביום סתווי גשום נכנס הצבא הרומי לתוך גיא בין גבעות מיוערות. הגרמנים התנפלו עליו מכל הצדדים. הרומאים, שהייתה להם עדיפות גדולה בנשק ובאימון טאקטי, לא היו מסוגלים להפעיל את עליונותם בתנאים אלה. שלושה ליגיונות הושמדו כליל, והמצביא עצמו, "נפל על הרבו". כששמע על כך הקיסר הרומי, אוגוסטוס, השמיע את הקריאה המפורסמת: "וארוס, וארוס, החזר לי את ליגיונותי!" גרמניה לא נכבשה על-ידי הרומאים ולא צורפה למעגל התרבות הרומאית, כמו צרפת וספרד.

באותו שיעור בכיתה ג', אחרי שסיפרה את הסיפור, שאלה המורה: ילדים, הפסל של הרמן הגיבור עומד כשפניו אל האוייב הנציחי. מיהו האוייב הנציחי?

כולנו הצבענו. כולנו ידענו את התשובה הנכונה: "צרפתי" אילו ניבא אז מישוהו כי תוך כמה עשרות שנים יהיו גרמניה וצרפת בעלות-הברית שבאיות ושותפות כלכליות, עד כדי כך שבתו של אחד הילדים האלו תוכל להיות בעלת אורחות גרמנית-צרפתית כפולה, היו מאשפים אותו.

כל זה סיפרתי באותו אולם החתונות, על כוס וודקה וקרת. כדי להגיע אל המסקנה המתבקשת: אין איבת-נצח. האוייב של היום הם בעלי-הברית של מחר. ואם זה קרה לגרמנים ולצרפתים, אחרי מילחמה של מאות בשנים, זה יכול לקרות גם לנו ולפלסטינים.

בנוכחותו על מכתבה-הפטורות חדש, שנשלח ליו"ר הכנסת. אולי זאת היתה כבר תוצאה של מאחזתי, שזכו אז בהר ציבורי רחב. אמרתי בראיון שיוהר יושב אצלי על תקן של נביא. ולא בכדי: כמעט 40 שנה אחרי הופעת חירבת חיזונה והשבוב, פנתה כל היצירה הישראלית המקורית לכיוון זה. כמעט כל הסרטים המקוריים החשובים, כמעט כל המחזות המקוריים, כמעט כל הסיפורות החשובה והשירה החי שובה עוסקים בבעייה המוסרית הכרוכה במילחמתנו בעם הפלסטיני.

יזהר

הזכרתי בראיון את יונה הנביא. יונה הקסים אותי תמיד. בעיניי, ספריו-הוא ספר הדי מוריסטי-הומאניסטי, סאטירה על שאר הנביאים. הוא מלגלג עליהם, על דרך ההוגמה, כמו קאריקטורה טובה. יונה בורח משליחותו ומאלוהים, נבלע על-ידי הרג הגדול, יושב בצל הקיקיון, והיטב חרה לו.

לי נרמה שס' יזהר בורח משליחותו הסיפורית-מוסרית. הוא ברח לכנסת (הרג הגדול), ללימודי ב"א, מ"א ודוקטור, למערי כת-החינוך. והשאלה היא: מדוע? האם חש יזהר, במעמקי ליבו, כי אחרי חירבת-חיזונה ומי-ציקלן אין בו עוד כדי לעלות לפיסגה חדשה? האם אין הוא מעז להתמודד עם המציאות הישראלית (ו/או העולמית), שהיא כולה חירבת-חיזונה? האם הוא חש שהעם, שהוא כתב עליו ועבורו, העם של תש"ח, אינו קיים עוד?

כל זאת רציתי לשאול, לכרה, לחשוף. אך איך עושים זאת ב-6000 שניות?

איש וסוסו

לכאורה קיים דימיון רב בין ס' יזהר ובין מרואייין אחר באותה התוכנית, גיורא זייד, לפחות מבחינת הרקע.

אביו של גיורא עלה לארץ ב-1904, מסיביר. דודו של יזהר, משה סמילנסקי, עלה לארץ ב-1890, מאוקראינה. שניהם ייסרו יישובים והתאהבו בחווי הערבי. אולם זייד-האב היה איש-מילחמה ונהרג בידי ערבי. ואילו סמילנסקי-הדוד כתב סיפורים על החווי הערבי והטיף נגד רעיון "העבודה העברית". הוא היה רודף-שלום מובהק והאמין שאם יהודים וערביים יעבדו זה לצד זה, יהיה טוב לכולם.

גיורא זייד הוא שריר של תקופה, חלק מטבע ההולך ונעלם. כשכב לשערי הטלוויזיה החינוכית אמר לשוער: "אתה ואני מאותו הכפר!" השוער הגיב בתמיהה: "מה, אתה מחלכב" אחרי שהסתים הראיון, המשיך גיורא לספר לי סיפורים. הוא הראה לי שני שקעים בגולגולתו הקירחת. (ברוך כלל חובש

העשור לביקור אנוור אל-סאדאת בירושלים נחוג בישראל בסיגנון מינורי. כמה נאומים, כמה מאמרים, ביקור של מוצטפה חלילי. זהו זה.

זוהי, כשלעצמה, עדות לכוח השלום. התרגלנו אליו. הכל נראה לנו טיבעי לגמרי. טיבעי שיש שגוריות ישראלית בקאהיר, לצד השגוריות של עיראק, סעודיה ומארוקו. טיבעי שמטוס אל נול חונה בנמלי-התעופה של קאהיר בין מטוס ירדני ומטוס סודאני. טיבעי שאפשר לצמצם את תקציב-החינוך העצום שלנו, מפני שמידברסיני מפורז, וחונה בו צבא בינלאומי המונע כל אפשרות של התקפת-פתע. טיבעי שאלפי ישראלים מסתובבים בין עתיקות אכירסימבל ובשוק אל-חלילי בקאהיר.

הייתי הישראלי הרביעי שבא לקאהיר אחרי ביקור סאדאת בירושלים (קדמו לי סמי גרינשפף, אלכס גילעדי ואהוד יערי). הסתובבתי בקאהיר, התקבלתי בכל מקום בהתלהבות כמו יצור מכוכב אחר, והכינות את המילים "תנ"כיות" היינו כחולמים. כימים הראשונים בקאהיר כתבתי כמה שורות, שהתפרסמו בהעולם הזה תחת הכותרת: שלום זה כאשר... הנה הן:

שלום זה כאשר אתה מתעורר בבוקר מול שפת-הים של תל-אביב, והולך בלילה לישון כאשר הגוש המשולש של הפיראמדה הגדולה מזדקר מבעד לחלונך, במרחק של 100 מטרים. שלום זה כאשר קצין-המיסרה הצעיר בביקורת-ההרכבים בנמלי-התעופה בקאהיר נוטל את רכונך, מעלעל בו באדישות, תופס לפתע שהוא מחוייך לידו רכונך ישראל, מרים את פניו אלך ואומר בחיוך אדיר, מאוזן עד אוזן: "ברוך הבא למצריים! ברוך הבא למצריים!"

שלום זה כאשר אתה נכנס לסירה בקנטארה כדי לעבור את התעלה מיוחה, פוגש בה את מפקד הכוחות המצריים באיוור, מושיט לו את ידך ואומר לו: "אני סתפי ישראלית!" (אני עיתונאית ישראלית), והוא עונה לך בלחיצה חמה: "ברוך הבא! ברוך הבא!" שלום זה כאשר אתה יושב במיסעדה יפה על גדת הנילוס, מול נערה מצרייה יפהפיה, מגלגל עימה שיחה מבודחת-למחצה ורצינית-למחצה, כשאתה עוקב בעיניך מפעם לפעם אחר סירה השטה באיור.

שלום זה כאשר אתה נכנס לבניין משרד-החוץ המצרי, מתבקש על-ידי פקיד-הקבלה למסור את סימך ואת הארץ, אומר "אני ישראלית" ונעצת, אחרי אלפתי של שנייה של תדהמה: "מרחבה: אתה הישראלי הראשון המבקר בבניין זה!"

שלום זה כאשר אתה מתיידד עם גנרל-אוף של שרות-הביטחון המצרי, הדואג לבטיחות הרבה יותר מפני שאתה דואג לו בעצמך. שלום זה כאשר בעל אווזה נהדרת הרגלי הפיראמדות מציע לך לקנות את הסוס היפה ביותר שראית מימך, במחיר של 8000 דולר, ואומר: "די לנו במילחמות! לכם מגיע לחיות, ולנו מגיע לחיות." הגיע הזמן שנדרג לעתיד ילדינו. שיהיה שלום, איך-שאי אלה."

שלום זה כאשר הטלפון מעורר אותך באמצע הלילה במלון קאהירי, וקול רך של מרכזנית קאהירית אומר לך: "בבקשה, יש שיחה עבורך מתל-אביב."

שלום זה כאשר אתה עומד בערב באמצע רחוב קאהירי סואו, בין שלל של אורות ומאות בני-אדם ערומים, ומדבר בקול רם עברית, מבלי לחשוש ומבלי שהדבר מפריע לאיש.

שלום זה כאשר אתה קם בבוקר, פותח את הווילונות בחלונך, ורואה לפניך, באור השמש המסתורת, את הפיראמדה הגדולה הממלאת את חלונך.

יזהר הנביא

ראיון-טלוויזיה אינו רומה לראיון עיתונאי רגיל. בטלוויזיה אפשר לנגוע בכל נושא רק בקצה המולג. הזמן נמדד שם בשניות, והוא יקר מפו. ויש בו יסוד חזק של הצגה.

השבוע השתתפתי כמראייין בתוכנית מוסף המוספים של דן מרגלית בטלוויזיה החינוכית. אחרי שלושת הראיונות, כל אחד כבן 10 דקות, נותרו לי הרבה שאלות שלא נשאלו, ולמרואיינים נותרו, מן הסתם, הרבה תשובות שלא הושבו. ס' יזהר, למשל, לא היה לי זמן לבקש ממנו סליחה. יתכן שגרמתי לו פעם עולה.

זה היה בכנסת השישית. באתי אליה כנכבר טרי של רשימת העולם הזה — כוח חדש, ואילו יזהר נבחר כאיש רפ"י, מיפלגתו החדשה של דודי בן-גוריון. חמש הכנסות הקודמות כיהן יזהר כח"כ מטעם מפא"י.

נכנסתי לפעילות קרחתנית, ואילו יזהר — כך היה נדמה לי — לא עשה כלום. היה ברור שהכנסת משעממת אותו. אני נאמתי הכי הרבה נאומים בכנסת, ויזהר נאם הכי מעט. ריבירתי מעל הדוכן פעם-עצמים ביום, והוא נאם אחת לשנה.

אלתי את עצמי מה הוא עושה שם. סופר גדול כמוהו, שיכול היה להוציא מתחת לידיו (הוא כותב עד היום בעט) יצירות-מופת, מדוע הוא מנבז את זמנו בכנסת שבה היה בטל ב-120?

נאום אחד שלו דווקא נחרת בויכרוני. היה זה נאום נלהב, חוצבלהבות בעברית נהדרת, נגד סלילת התואר הנוכחי בכביש ירושלים בשערי-הגיא. הוא אמר שהכביש פוצע את הנוף. כשהזכרתי לו השבוע את הנאום הזה, התברר שנשמט לגמרי מיוכרוני. כעבור שנה נעלם יזהר מנוף הכנסת. הסתבר שנסע לארצות-הברית, למסע-לימודים של שנה ויותר. מחיתי בתוקף על כך שח"כ נוסע לח"ל לשנה מבלי להתפטר מן הכנסת. תבעתי לחזק חוק לפיטורי ח"כים בנסיבות כאלה. לבסוף התפטר יזהר. השבוע סיפר כי התפטר עוד לפני שנסע, במיכתב שהפקיד בידי משה דיין, חברו-הקרוב, עיין לא רצה בהתפטרות, וגנן את המיכתב. יזהר הפציר בו שוב ושוב להגיש אותו, אך דיין התחמק. לבסוף ניגש יזהר עצמו לקונסול הישראלי בבוסטון, וחתם

אורי אבנרי

יזהר איש

גיורא מיגבעת-שומרים גדולה גם בכיתה, אבל הוא לא העז להור פיע כך בטלוויזיה.)

"כאן היכה אותי ערבי בנבוט, אמר והצביע. (אינני יכול לחקות את סיגנונו, את קולו ואת תנועותיו). הייתי משותק במשך שלושה חודשים בצד שמאל. נראיתי ככה. (הוא הדיגים). אחר-כך פגע לי ערבי באבן בצד השני של הראש, ויישר לי את הפרצוף!" היחס של גיורא לערבים הוא רוער-רע, בלשוני-המעטה. הוא שקוע ברומאנטיקה ערבית, מחקה את מינהגיהם וסיגנונם, מרבה לדבר על ירדיו הערביים. (כמה מן החברים הטובים ביותר הם...") יחד עם זה הוא מציע לעזור לערבים להגר מן הארץ, והיה רוצה שיישארו כאן רק ערבים טובים (כלומר: הכנעניים). המקבלים את שילטון ישראל בכל הארץ, נוסח רפאל איתן, גיורא, כמו רפול, נולד בתל-יערשים. אלכסנדר זייד נמנה עם מייסדי יישוב זה.

נדמה לי שגיורא זייד אוהב את הערבים כמו שפרש אוהב סוס אצילי. פרש אמיתי אוהב את סוסו. מלטף אותו, מדבר אליו, מאכיל ומשקה אותו לפני שהוא נוגע בעצמו בזמן ובמשקה.

ירון לונדון לשעבר. חייל מעשן הוא חייל מעושן. מעצבת אופנה „בערך“ בהריון

האשה, אמרה, שהיא התעניינה בדברים שמסר, והצטרפה אליו בנסיעה חזרה ללונדון. היתה זאת השחקנית ג'ילי כריסטי.

■ במסיבה חגיגית לציון מ" לאות 10 שנות קולנוע במוסיאון תל-אביב בלט הכרזת עבדיהם

ביום השישי בצהריים כנסיות מעצבות — בהלוויית אביו של עורך-הדין יגאל ארנון.

■ כנסיות משמחות במיוחד נאספו, ביום הראשון בערב, רבים מבלייני הארץ ותיקיה: באותו הערב הגגו בראשון-לציון את

עון גדות, שדווקא התחנך לאחרונה, פגש בפואד והתייחס לכותרות האחרונות על הנעשה ב"יחד": שני מקומות כבר משוריינים לכנסת הבאה: הכרז גדות. בעוד הכל מביטים בפואד ובעמיתו לסיעה שלמה עמר, ירה גדות: „פואד ואולו" הוא

יקשרו כהם את עצמם לאות הודה עם עוור. אך מנהל המועדון התנגד לצעד ההפגתי הזה, בנימוק שאינו מתאים למועדון-תרבות.

■ אישה-שירור ירון לונדון התחיל להציג את עצמו, בימי

■ ביום העשור לביקור הנ"י שא המצרי **אנוור אל-סא"ד** את בארץ, ערך גל"ץ יום-שירורים מיוחד לציון האירוע. לצורך העניין ירד צוות מיוחד לקאהיר, כדי לשדר מתחנת קול-קאהיר. הסתבר כי מנהל המחלקה העברית בקול-קאהיר, **אח"מד אל-ח'מלול**, היה בעבר ח"ר קרישבוים. כמישררו מתנוססת תמונתו של **אסף יגור**, הקצין הישראלי הבכיר ביותר שנפל בי שבי המצרי. חימלי היה חוקרו של יגור.

■ כמועדון-העיתונות, שא"ר רח בשבוע שעבר את הר"ר **מוצטפה חליל**, ראש ממשלת-מצרים בזמן ביקור סאדאת בארץ, ואת השר **עזר וייצמן**, התרעם וייצמן על עיתונאים אחרים. שהאנגלית אינה שגורה בפיהם. וייצמן, בסיגנונו המיוחד, נטל לעיתים את מלאכת ההנ"י חייה **מיעקב אחימאיר**, הפי-סיק את השואלים באמצע ריבניהם, וניסה ללמדם איך עיתונאי צריך לשאול שאלות.

■ לפני תחילת מסיבת הע"י תונאים במועדון-העיתונות, ש" אל דן **בן-אמון** את **גידעון סאמט**, יו"ר המועדון, אם הוא יכול להתפרץ בשאלות פרובוקטיביות. סאמט ענה בחיוב, ואף עורר אותו לכך כדי להכניס קצת עניין למסיבה. ואכן, בן-אמון שיסע את דיבורי חליל בשאלה אם יש למצרים נשק גרעיני. השאלה עוררה חיוך אצל חליל, פחות אצל וייצמן.

■ מסתבר שהר"ר חליל היה במשך שנתים מנכ"ל רשות-ה"י שידור המצרית. מניסיונו האישי הוא הציע ררך לפיתרון הסיכסוך ברשות-השירור הישראלית: כור"רות מוסכמת.

■ תנועת שלום נכשיו ע"י כה ביום העשור לביקור סאדאת כינוס במועדון צוותא בתל-א"י. ב"ב. למקום הוזמן גם **מובראב עוור**, ראש המרכז הפלסטיני לאיראלימות, שעליו מרחפת סכי-נת-גירוש. לפני בואו הוכנו במקום שלשאלות, כרי שאנשים

בעניין אחרי צרותיו של יצחק מרדכי, שמהר לעזוב את המקום. בחתונה שהתקיימה בלוד, ושאובטחה על-ידי עשרות שוטרים ואנשי-מג"ב. דויד לוי (למטה) יחד עם בתו לחצו את ידי מאות המוזמנים. מחוץ לאולם התגודדו עשרות אנשים, שבפיהם היתה רק בקשה אחת: „הלוואי ובגין יעשה לנו הפתעה ויבוא גם הוא לחתונה.“

יצחק מרדכי אלוף פיקוד הדרום משוחח (מימין) עם ח"כ חיים דרוקמן, בחתונתם של אורי, בנו של שר-הבינוי והשיכון דויד לוי, ומירי אבוקסיס. מרדכי הוקף גם על-ידי אנשי התחיה, שהמטירו עליו שאלות בעניין הירי ברצועת-עזה. שר-הביטחון יצחק רבין ואלוף-פיקוד-הצפון, יוסי פלד (משמאל), עקבו

התכוון למלצר הוותיק במיונן-ה"כים.

■ רגישות רבה התעוררה סביב ההזמנות לחתונת **אורי**, בנו של **דויד לוי**. חברי-כנסת המזוהים עם מחנהו של **אריאל שרון** נכנסו ללחץ, משבוששו ההזמנות להגיע, וברקו אם נעשה הדבר ככוונה או בטעות. הסתבר שזה היה ככוונה.

■ ואילו חברי-כנסת **מאיר שיטרית** — על פי השמועה בלבד — משחק ברעיון „לרוץ“ לעיריית ירושלים. שטרית מת-גורר דווקא ביבנה, וכיהן שם כראש-העירייה.

■ צמרת אנשי-העסקים בא"רץ ומישפטנים בכירים נפגשו

השכיחה, כ"ירון לונדון לשע"ר.

■ אביה הרחמי של התנועה המזרח אל העלום, הפרופסור **שלמה אלבז**, לקה במזל רע. הוא נסע למצרים והיה מעורב שם בתאונת-דרכים חמורה. נגר-מו לו שברים בירך ובגולגולת, והוא הוטס בחזרה לארץ. הוא לא ביטח את עצמו לקראת הנסיעה.

■ חברי-כנסת **בנימין** (פר"ר) **בן-אליעזר** מהווה מטרה נוחה להערות ולבדיחות על מימדיו. עמיתיו בכנסת התלוצצו השבוע על-יחסו כרסו, והצליחו להביא אף את פואד כהה-העור להעלות סומק בלחיו.

■ ואילו חברי-כנסת **גיר"ר**

מנחם זילברמן בלבוש הרור. הוא לבש חליפה אלגנטית בצבע בהיר, ובכיס החליפה ענד אטבי כביסה. לזילברמן היה, כמוכון, הסבר לזה: „האטב נועד לה" גורתי-הבטיחות. כשהייתי ילד, היה אטב כביסה סמל למעמד. מי שהלך עם אטב בשולי המיכני-סיים, זה היה סימן שיש לו אופי-גיים. אני שמח מאוד שהאטב חזר לאופנה.“ כשהעירו לו על שאש"תו נראית יפהפיה, הוא הגיב באדישות: „כן, היא התפתחה יפה“

החלטתו של **זאב** (דוק) **מאירוביץ**, מי שמכנה את עצמו „בנו של אחרון הבייל"ויים" לקה באירוע מוחי, ואחרי תקור פת-אישפוז בלתי-נעימה בבית-החולים שב לביתו, שם הוא מחלים אט-אט, בעזרת טיפול צמוד וחברים טובים.

■ הפרופסור לפיסיקה גרע"י נ"ת **אורי מאור** הוזמן לכנס של אירגון-שלום בינלאומי בעיר קאוונטרי בבריטניה. בעודו נושא את דבריו, שם לב לאשה שישבה כשורה הראשונה, ושפניה היו מוכרות לו איכשהו. הוא ניסה לזכור היכן פגש אותה, ולא הצ"י. אחרי ההרצאה ניגשה אליו

אברהם צרפתי המישנה לנציב מסי-הכנסה, בא בחברת אשתו יהודית (בתצלום לצידו) לפתיחת המיסעדה „דולפין" של שרגא רוזנצוויג הירושלמי. הוא החליט לעזור בהגשה, והצטרף לצוות העובדים במקום. חלק מהאורחים, שלא זיהו אותו, חשבו שהוא אחד המלצרים העובדים במקום. כשהגיעה למקום ציפי שביט וסיפרה לנוכחים שהיא חזרה מחלטורה בבירה, החליט אחד החוגגים לערוך היכרות בינה לבין צרפתי. היא הזדרזה לציון באוני הפקיד הבכיר שהופעתה נעשתה בהתנדבות. צרפתי התלוצץ שזו הפעם הראשונה שהוא בא לבדיקת-מס כבר בערב-הפתיחה.

אבי ורובין, העולם הזה

אילן גולדהירש: «אומרים ש כאשר צ'יצ'ולינה חזרה לאיטליה, היא היתה בדיכאון, מפני שלא נתנו לה להיכנס לכנסת ולהגיע לכותל. היתה כל כך בדיכאון שהחליטה להתאבד. שככה ברגליים פתוחות על פסי הרכבת. למחרת היה כתוב בעיתון: "הרכבת למילאנו נעלמה»

■ **מדוע באמת פרשה היה סמיר,** הצעירה הערבית, מלה קת פיקוד-דרום? סמיר — ליסטית באופייה — פתחה את הקאריירה שלה בלהקה בארבעה שירי-סולו, שפחתו ופחתו, כי עיקבות לחצים חברתיים. אולם סופית שברו אותה הגיוחכים שעוררה בקרב עמיתה, כשביצע עז ברגש אמיתי את שיריה של לוס, הזוכה בפסטיבל-הזמר.

■ אחרי הקרנת-הבכורה, ש' נערכה לא מזמן לסרט של **יהודה ברקן**, אבא נוב, נגשו ילדיו של ברקן, **דנה**, **רועי** ו**עידו**, אל הילד ששיחק בסרט בתפקיד בנו של יהודה. השלושה לחצו את ידו של **ברקן**, בן ה-9 וחצי, ואמרו לו: "שיחקת כאילו אתה באמת הבן שלו". סיפר ברקן: "ילדיו היו שותפים בבחירתו של בן לתפקיד. במשך

שגילתה יותר בקיאות והצלחה לזהות את סוגייהיין שהוגשו לה. היא גם סיפרה שחזרה מבציר-ענבים בצרפת, שם שהתה שבועיים והשתתפה בכל התהליכים של ייצור היין. שבדרון, העוסקת בענף זה שנים רבות, הוסיפה שהיתה המומה מהתייחסות של תעשיית היין הצרפתית.

רונה ללהיט התורן של התיי אטרונים. הבימאי **רפי גולד** ו**וסר**, שביים את ההצגה **פריה עיוורת**, העוסקת ביחסי דתיים-חילוניים מנקודת-מבט של ילדים, נתקל באחרונה בכעיה: מורים בחטיבת-הביניים טוענים שבהצגה יש חוסר-איוון בין הצדדים המתעמתים. כשנשאל לדעתו על-ידי השב שחוסר-איוון יוצר תיאורן אמיתי, ומלבד זאת הוא חושב שהרתיים צריכים ללמוד סובלנות, מכיוון שהם המציאו את הכפייה הדתית. אין כפייה חילונית.

■ מתחרה חדשה עומדת לקום ליד "צניות בשטח הבידור: המדובר בפיומנאית **שרה שרי בל**, הידועה יותר כאמה של הזמרת **גיתית שובל**. שרה, שהתאלמנה באחרונה מבעלה המוסיקאי **ניסים שובל**, החליטה "לקחת את עצמה כידים" ולפתוח בקאריירה חדשה.

דפנה ברק, זוהר אדהליאב ונעמי רון

הרכיבה משקפיים-משמש גם בשעת לילה מאוחרת.

■ קהילת הדוגמניות הישראליות, המצליחות בפאריס, הולכת ומתרחבת. לוותיקות כמו **ענת בירן** ו**דנה סטיניה** הצטרפו באחרונה גם הדוגמניות האכזריות **רנזית אלקבין**, **מיסאסיה נורית מזרחי**, **שלי גפני** בת ה-17, הדוגמנית הוותיקה **אתי אוחנה**, אחותו של שחקן-הכדורגל **אלי אוח** **נה**, והדוגמנית **שלומית אי מיר**, העושה גיחות לפאריס פעם בחודש. הדוגמנית **אילנה שישן**, שהיתה מלכת-היופי של ישראל, עברה לניו-יורק. והדוגמניות **ספיר קאופמן** ו**דניאל ישנובסקי** עברו לעבוד בגרמניה, בעיר ריסלדרוף. המחסור בדוגמניות המיקצועיות האלה יוצר בעייה למעצבים וליצרנים המקומיים, הנאלצים להשתמש בשרותיהן של דוגמניות חרשות.

■ הצגות-ילדים נהפכו באחד

קרין דונסקי היתה אחת מעשרת טועמי היין, שניסו את כוחם בערב-יינות-וגבינות. הבחינה היתה קלה ביותר, ודונסקי נדרשה להבדיל בין יין לבן ליין אדום והצלחה בכך. שלי שבדרון (בתצלום משמאל), מהנהלת חברת-היינות "שטוק",

■ **בניטו מוסוליני** יקרום עור וגידים במחזה החדש, בבימויו של **מיכאל בהנא**. לתפקיד הראשי נבחר שחקן-הבימה **שימעון כהן**. היתה לו בעיה: הוא נדרש לגלח את ראשו עטורי-התלתלים. מקווים שהמחזה יצליח, ולכן יצטרך כהן לגלח את שיער ראשו מירי יום ביומו. חב רים הדואגים לו הציעו לו להר-כיכ פאה מיוחדת.

■ מעצבת-האופנה הבלגית **דניס באומגרטן**, המתגוררת בתל-אביב, הלכה לבדיקה גינה קולוגית. כעבור יומיים קיבלה את תוצאות הבדיקה, שבישרו לה שהיא בהריון בחודש הרביעי. כשהיא המומה מהתשובה, היא שלא חלו בגופה שינויים המבשר ביקשה בדיקה חוזרת, בטענה שלא חלו בגופה שינויים המבשרים רים הריון. היא נענתה בגסות, אך לא ויתרה. גם בבדיקה השניה הוריעו לה על תוצאה זהה. המעצבת הממומה סירבה לקבל את הקביעה, ודרשה לה שבדיקה מחודשת. נאמר לה שבדיקה נוספת תעלה לה כמחיר הבדיקה הראשונה. היא הסכימה. כעבור יומיים קיבלה תשובה שאינה כהריון. כששאלה איך נגרמת טעות כזאת, השיבו לה תשובה מעורפלת.

■ נציגתו של הברון **אד"ר מונר רוטשילד** בישראל, **שרה ברובין**, פתחה השבוע את מקלט-הרדיו בביתה וזכתה לשמוע את השיר **אחכה לך**, שהיה להיט גדול לפני 15 שנה. השיר הזה היה בכיצוע של בתה **נאוה**, המתגוררת בלונדון מזה 10 שנים, ושדיתה זמרת מצליחה לפני שנזכה את הארץ. האם הגאה התקשרה עם בתה כדי לבשר לה שעריו משמיעים אר-תה בארץ.

■ **דבורה רגזאן**, כלתה של **גולה רגזאן** המנוחה, בהופעה, גם בכתיבת שירים — מילים ולחן. עכשיו היא רוצה להקליט אריונגו, אבל זו משימה לא קלה. גל: אין לי 40 אלף דולר כשביל התקליט, ואני צריכה לחזר אחרי חברות-תקליטים שיסכימו להשקיע.

■ בחודש מרס הקרוב יופיע **שימי תבורי** כאמין-חדיד בארץ. לם היוקרתי אולימפיה בפאריס. זו תהיה הפקה יקרה, עם תזמורת וכל מיני פעלולים כמו קרני-לייזר. תבורי החליט להנציח את ההופעה בסרט וידאו, והוא לוקח איתו את הבימאי-מפיק **יוסי מזשולם**, לשעבר מהטלוויזיה, וכיום שותפו של **יהורם גאון** במישרדו החדש, קמטש חפני. שופלם: "זו תהיה קסט-הפנינג יפהפה". תבורי מקווה למסור את הסרט לטלוויזיה הישראלית, ולמכור אותו לרשת טלוויזיה צרפתית.

שבו זכתה ארבל, הנשואה לער-רדיין **רוב ארבל**, היה תנור מיקרוגל, בשווי 1200 שקל. יש לה כבר אחד כזה בבית, ואת החדש היא נתנה לאמה.

■ **אביעד רז**, מפיק תוכ-

רחל אנגרי, העולם הזה

מרצה לעיתונאות באוניברסיטת תל-אביב. לראשונה, בהיכנסו לאולסי-ההר-צאות, נישאה אליו **עעירה**, הנישה לו תמונה ואמרה: "אביך הכיר את הסבתא שלי". התמונה היתה של שימעון סאמט, אביו של גידעון, מלפני 50 שנה, ועל גבה היתה רשומה הקדשה לוחט לאשה. (בתמונה מציג סאמט את התמונה). סאמט האב טען שאינו זוכר את הפרשה, אך הסתבר כי היה אז חולה, התאהב באחות שטיפלה בו וניהל עימה, כנראה, רומאן. סאמט-האב התלוצץ השבוע שזמה 50 שנה לא בגד באשתו, "כי אף אחת לא ניסתה לפתות אותי".

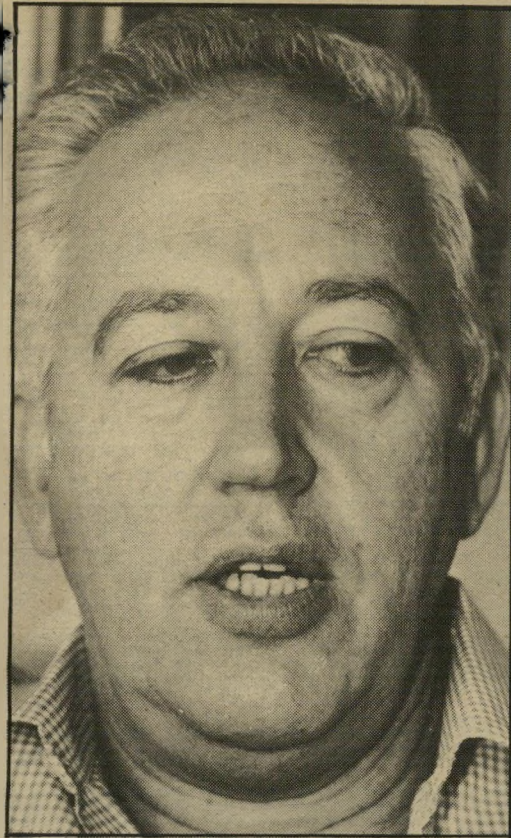
גיות בני-צה"ל, מכין עתה תוכניות ופניות במיסגרת "שבוע נגד עישון", שאותו תקיים בקרוב התחנה הצבאית. רו פנה אל המשרד **דוד אבירן**, הידוע כי שונא-עישון, וביקש ממנו סיס-מה הרעיון שהעלה אבירן: "חייל מעשן הוא חייל מעושה". אל תהיה נקייה!"

■ המורת **נירה גל** היתה עסוקה, בשנה האחרונה, מלבד בהופעה, גם בכתיבת שירים — מילים ולחן. עכשיו היא רוצה להקליט אריונגו, אבל זו משימה לא קלה. גל: אין לי 40 אלף דולר כשביל התקליט, ואני צריכה לחזר אחרי חברות-תקליטים שיסכימו להשקיע.

■ בחודש מרס הקרוב יופיע **שימי תבורי** כאמין-חדיד בארץ. לם היוקרתי אולימפיה בפאריס. זו תהיה הפקה יקרה, עם תזמורת וכל מיני פעלולים כמו קרני-לייזר. תבורי החליט להנציח את ההופעה בסרט וידאו, והוא לוקח איתו את הבימאי-מפיק **יוסי מזשולם**, לשעבר מהטלוויזיה, וכיום שותפו של **יהורם גאון** במישרדו החדש, קמטש חפני. שופלם: "זו תהיה קסט-הפנינג יפהפה". תבורי מקווה למסור את הסרט לטלוויזיה הישראלית, ולמכור אותו לרשת טלוויזיה צרפתית.

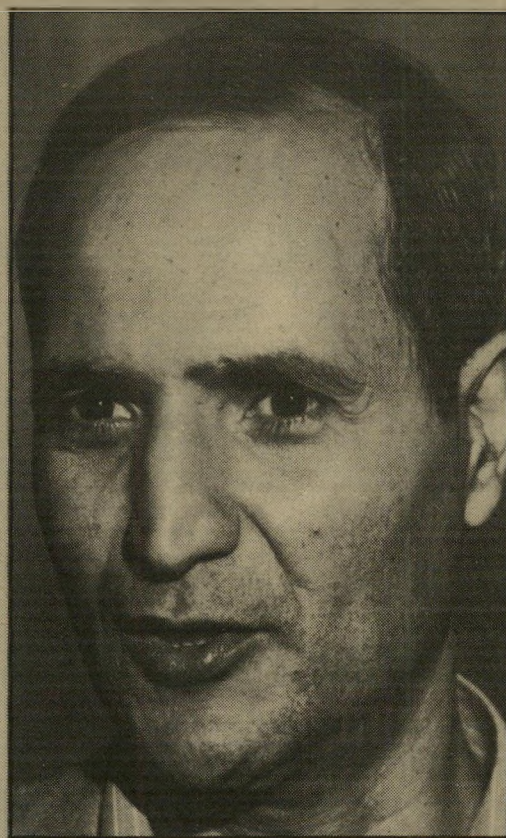

קאטי אוחנה בעלת המיסעדה הירושלמית היוקרתית הקרויה על שמה, נישאה השבוע במזל טוב לאלני מישעלי, שגם הוא מומחה למיסעדות. החתן, שהוא יליד טנג'יר במארוקו (הספרדית לשעבר), הביא לחתונה תזמורת ספרדית. קאטי, שהיא דמות בחברה הירושלמית מזה שנים רבות, הופיעה בשימלת-כלולות לבנה מהודרת מאוד. היחסים בין השניים התחילו בעסקים. שניהם החליטו לפתוח ביחד מיסעדה. עכשיו הם מחפשים מקום מתאים בהרצליה-פיתוח, לפתיחת מיסעדה.

גד יעקובי:

„עיכוב ענייני הערוץ השני היה מיותר!“

רפי אדרי:

„מערכת הבחירות תהיה תוקפנית, אבל הוגנת!“

רוני מילוא:

„מערכת הבחירות הקרובה תהיה פחות תוקפנית“

ערוץ 2

בשבוע שעבר הצהירה, במדור זה, חברת הכנסת נאוה ארד (מערך), כי הוועדה העוסקת בערוץ השני, שבה היא חברה, לא תקיים דיונים עד שלא ייפתרו בעיות הערוץ הראשון. מכיוון שידוע לי שהשר הממונה, גד יעקובי, חבר מפלגתה של ארד דוקא, מאיץ את תהליך הקמת הערוץ השני, פניתי אליו ותמהתי באוזניו על העיכוב שחל בתוכ-ניותיו.

לא הייתי בארץ כשזה קרה. עכשיו, מששכתי, קראתי אלי את חברי הוועדה מטעם המערך ואת רוני מילוא, המטפל בכך מטעם הליכוד. בשבוע הבא אשב גם עם חברי המערך בוועדה וגם עם כל חברי הוועדה ונרון בעיכוב. לרעתי, העיכוב הזה מיותר לחלוטין.

● העיכוב נוצר ביוזמת מפלגתך?

כן. שררהחינוך והתרבות יצחק נבון עירב נושא בנושא: הוא העריך שאם יעכב את הדיונים בענין הערוץ השני — הוא ילחץ על הליכוד.

● שורה תחתונה: מתי, סוף־סוף, ייפסקו הדיבורים ויתחילו לזוז ענייני הערוץ השני?

תוך שבועיים אגיש את החוק לכנסת ותוך חודש, אני מקווה, יסתיים תהליך החקיקה. אני אומנם מעריך שהערוץ השני לא יפעל לפני מועד הבחירות, אבל מינהלת ההקמה תקום תוך כמה שבועות, מייד אחרי שיתקבל החוק. (דפנה ברק)

בחירות

אני חושב שזה מוקדם מדי. מה עוד שיש לנו 11 תודשים לפנינו.

● פתחתם בדיונים בנושא?

הכול עדיין לא פורמלי. אני מעריך שלקראת מרס (סוף שנת התקציב) יתחמו העניינים. במאי, לרעתי, תחול יריית־החינוך. הייתי מעריך שגדחה כמה שיותר את המועד. חבל על העימותים, ההוצאות, ההשמצות.

● עלימי הפירסומים בסוף־השבוע מעדיפים חברי מפלגתך שלא לכלול את נושא הוועידה הבינל-אומית במערכת הבחירות של המערך. זה חודש לך?

מאוד! לא ידוע לי על כך שנעשו מישאלים או בדיקות בעניין זה. צריך להעלות את תהליך־השלום במערכת הבחירות. אני מעריך שהשלום והנושא הכלכלי יהיו שני הנושאים המרכזיים במערכת הבחירות. אסור לנו לנרחה: הוועידה הבינלאומית היא רק אמצעי, ולא מטרה בפני עצמה. מדוע שנשמון את הראש בחול?

● האם אתה מסכים עם רוני מילוא שמערכת הבחירות תהיה פחות תוקפנית, מכיוון שהייתם שר־תפים — המערך והליכוד — לממשלה הנוכחית?

אני מקווה שזאת תהיה מערכה הוגנת, כלי השמצות וליכי לוכים. עד כמה שזה תלוי בנו, המערכה תהיה תוקפנית, אבל הוגנת. (דפנה ברק)

בחירות

● ומה בדבר תוכן הסיסמה? האם באמת תדגישו במערכת ההסברה שלכם שבכוונתכם לפעול למען ממשלת אחרות?

העמדה שלנו בעד ממשלת אחרות לאומית ידועה עוד מת־קופת מנחם בגין. גם יצחק שמיר הצהיר כך בעימות הטלוויזיוני המפורסם עם שימרון פרס. אנחנו תמיד מעדיפים ממשלה חזקה ורחבה על־פני אפשרות אחרת.

● אני מבינה מדברייך שכבר פתחתם במערכת הבחירות שלכם.

אנחנו נמצאים עדיין בשלבים מאוד מוקדמים. אנחנו עוד בטורים נמוכים. אפילו לא ניתן לכנות זאת יריית־החינוך.

● במה תאופיין מערכת הבחירות הקרובה?

היא תאופיין בכך שלראשונה בתולדות־המדינה תקיים מערכת בחירות אחרי ארבע שנות ממשלת אחרות־לאומית. לכן אני מעריך שנתמקד יותר בתוכניות לעתיד — איך לשפר, מה לתקן — מאשר בביקורת על העבר.

● כלומר: צפויה לנו מערכת הסברה פחות תוקפנית מצדכם?

כן אני מעריך. (דפנה ברק)

ציון צמיר, העולם הזה

רונית בניוסף:

„מכון יופי הוא ענף ריווחי של הקיבוץ!“

ברחוב שלמה המלך 51 בתל-אביב ממוקם מכון-יופי טיפול-פנים, עיסויים (אמיתיים) וכל מה שקשור ביופי. עד כאן אין חידוש. אלא שמכון היופי „בי“ הוא בעצם כמו רפת, לול, פלחה, או מטעים – כלומר עוד ענף של קיבוץ. במיקרה זה ענף של קיבוץ אור-הנר, שעל גבול רצועת-עזה. ביקשתי מרונית בניוסף, מנהלת מכון „בי“, שתסביר כיצד מכון יופי בתל-אביב הוא ענף של הקיבוץ שלה.

אני קוסמטיקאית במיקצועי כבר 30 שנה. בשנים האחרונות עברתי חצי שבוע מחוץ למשק, והכנסתי את משכורתי לקיבוץ. באחד הימים החלטתי שאני לא רוצה להיות שכירה של משהו, והצעתי לקיבוץ להקים מכון קוסמטי וחווות-בריאות, שיהיה ענף במשק ומקום-עבודה לבנות.

עוד לפני שהתחילו לרבר על זה ברצינות, נפל הרעיון בגלל

קיבוצים

התמוטטות מופעלי שער-הנגב. אבל אני כבר הייתי דלוקה לר-עיון, והתחלתי לחפש משקיעים פרטיים.

● **המשק לא רצה להשקיע בלום?**

קיבוץ זה דבר זהיר, ספקני ושמרני. הם אמרו לי לחפש משקיעים כחוז, כי לא האמינו שאמצא.

● **אבל מצאת?**

כן, והיום המכון קיים.

● **והרווחים הולכים למשקיעים הפרטיים?**

חצי להם וחצי לי, וממני ישר למשק.

● **איך תרגישי כשהמכון יעשה רווחים גדולים מי אורז? את גרה בתל-אביב ומרוויחה המון. לא תירצי פיתאום להישאר בעיר וליהנות ממה שאת מרוויחה?**

מה פיתאום? הבעל שלי גר במשק, ואם יהיו הרבה רווחים יהיה לי יותר קל לשכנע את החברים לפתוח מכון-יופי וחווות-בריאות בקיבוץ, או לידו.

● **יש במכון-היופי שלך גם מחירים של קיבוץ?**

אני מניחה שאצלנו יותר זול, כי לא נעים לקחת הרבה כסף. יש מדיניות כזאת שהבאתי איתי מהקיבוץ, שכל אשה מגיע להיות יפה, ולא רק לעשירות.

(דניאלה שמי)

ציון צמיר, העולם הזה

אמנון לוי:

„גם בתל-אביב יש כלבים נאועים בכלבת!“

בטלסקטט משדרים מדי יום מידע על גילויים של בעלי-חיים הנאועים בכלבת, ועל מקום הגילוי. מכאן, ישנה עליה במספר מיקרי-הכלבת בארץ. האם גם היום הכלבת היא מחלה נוראה כל-כך? לאילו בעלי חיים יש כלבת? איך נדבקים, כיצד נזהרים? את השאלות הללו הפניתי לוותרניר הראשי לרשויות המקומיות, הד"ר אמנון לוי.

כן, הכלבת היא עדיין מחלה מתרדה ומפחידה. זוהי מחלה התוקפת את כל בעלי-החיים המיידים, ובכללם בני-אדם. היא מועברת בנשיכה או בשריטה עמוקה מאוד ישר למערכת-הדם.

● **כלומר, כלב נגוע אחד יכול לנשוך 300 כלבים, ו-300 הללו ינשכו עוד 300, ותוך יום תהיה מגיפה בארץ. איך זה לא קורה?**

בעלי-חיים הנאוע בכלבת נושך רק כשהוא במצב מתקדם מאוד של המחלה. לרוב הוא חי כמה שעות עד יומיים אחרי שנשך, ובמנן הוה אין הוא מספיק, וגם אין לו כוח, לנשוך בעלי-חיים רבים. מלבד זאת, בגלל אופייה החמור של המחלה, יש עידנות גדולה לנושא, וברגע שמתגלה בעלי-חיים נגוע אחד, נכנס השירות הווטרנרי לפעולה מיידית.

● **אני מבינה שכלבים מחוסנים נגד כלבת. האם אין חיסון כזה לבני-אדם?**

רפואה

החיסון שמקבלים הכלבים, פעם בשנה, הוא למעשה וירוס מומת של מחלת-הכלבת. בבני-אדם מטפלים רק אם הם ננשכים.

● **איך אדם יודע אם הכלב שנשך אותו נגוע ואיך לא?**

אדם שנשך אינו שואל שאלות. הוא פונה לרופא, ומודיע לשירות הווטרנרי. רק אחרי שהתברר שאמנם הכלב הנושך (או נעל-חיים אחר) נגוע בכלבת, יקבל האדם טיפול.

● **זה עדיין 12 הזריקות הנוראות בבטן?**

כבר לא. היום נותנים 2-3 זריקות, ולא בבטן.

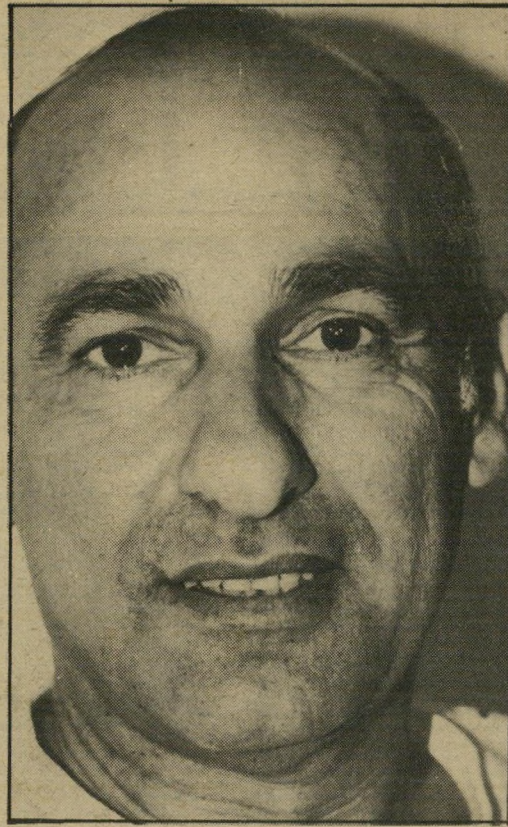
● **ובלי הטיפול יש סיכויים למוות ממש?**

יש 99% סיכוי שהחולה ימות. הכלבת גורמת להרס מוחלט של מערכת-העצבים ופגיעה בכל המרכזים, לרבות מרכז-הנשימה. לרוב מתים מתנק.

● **איפה נמוצה המחלה?**

אומנם, לפני שנים היו באמת שומעים על מיקרה אחד בגבול לבנון ומיקרה אחר בגבול ירדן. היום אפשר לשמוע על בעלי-חיים נגועים בהרי-הכרמל או אף בתל-אביב. אבל אין בעייה לאתר אותו מייד ולהשמידו. לכן אין צורך להיכנס לפאניקה, אבל צריך להיות עירניים, ולרווח מייד על כל נשיכה או שריטה עמוקה, שנעשתה על-ידי בעל-חיים בלתי-מוכר.

(דניאלה שמי)

ציון צמיר, העולם הזה

יוסף שדה:

„לשופט לוי יש סבלנות של מלאך!“

אומנם זה כבר לא כמו בתחילת המישפט, אבל גם עכשיו רבים צופים במישפט ג'ון דמיאניוק, המשודר בטלוויזיה בבקרים, ומדברים עליו בערבים.

על ג'ון דמיאניוק כבר לא מדברים. הכוכבים הראשיים הם העדים המתחלפים וכמובן השופט דוב לוי. רבים מהצופים אינם מתלהבים מהצורה הקשוחה שבה הוא מנהל את המישפט, ביחוד כלפי הסניגוריה. והנה מצאתי מישהו החושב אחרת. יוסף שדה, מישפטן.

אתה לא חושב שהשופט לוי קשוח מדי, לעיתים בוטה, מה שנקרא בלשון העם „לא נחמד“?

תפקידו של שופט אינו להיות נחמד אל הצדדים או העדים, או במיקרה הזה אל צופי-הטלוויזיה. תפקידו לגרום לכך שהמישפט ינוע קדימה ביעילות, והשופט לוי עושה זאת בהצלחה. הוא לוקח בחשבון את העובדה שהמישפט מסוקר בהרחבה בטלוויזיה וכי עיתונות, ולכן הוא נהוג לפניו משורת-הדין כלפי הסניגוריה ועדיה.

משפט דמיאניוק

● **אתה אומר שהשופט לוי נחמד ועדין במיוחד?**

אני מתכוון להגיד שהוא מגלה סבלנות יוצאת מן הכלל.

● **אולי תיתן דוגמה לסבלנותו?**

את זוכרת את הרון ניקולאי טולסטוי, שהודיע באחד הבקרים כי הוא לא ממשיך לרבר, עד שיבטיחו לו חקירה יותר עדינה? במישפט רגיל עד כזה היה צפוי לתביעה על ביוזון בית-המישפט. השופט לוי ביקש ממנו בנימוס לשקול מחדש את עמדתו.

● **אתה לא יכול להתעלם מזה שטולסטוי נפגע קשה. עדה אחת כמעט התאבדה.**

העדה שכמעט התאבדה נחקרה על-ידי עורך-הדין מיכאל שקר בעדינות מכסימלית. אני לא יודע בכמה מישפטים את נוכחת, אבל דעי לך שבמישפט רגיל השופטים הם הרבה יותר הסריי סבלנות ואפילו תוקפניים, וזאת במטרה לסיים את הדין כמהירות וביעילות. כשאני צופה בשופט לוי, כאשר הסניגוריה מציקה לו ממש, אני חושב שיש לו סבלנות של מלאך.

● **אתה צופה במישפט כל הזמן?**

לא מתמיד רק מה שמשודר בטלוויזיה. אני באמת חושב שהמישפט הזה מתנהל בצורה מיקצועית לעילא ולעילא, ובהחלט יש לנו כמה להתגאות.

(דניאלה שמי)

אנטי

אנט פלאטרי-שרון-אסולין
האח התנגד לנושאין

אסף נגדי חומר מרשיע רב, וכי בידו מיוודה מלאה מיסמכים מרשיעים, שהם בבחינת חומר-נפץ. ".... האיזמים הללו השפיעו עלי מאור-מאור, הפחירו אותי והכניסו אותי ללחץ נפשי כבד ולפחד. מתוך היכרות רבת שנים עם ז'אק, היכרתי

חתימת ההסכם.

"משנאש ז'אק ממאמציו להביא לידי שינוי בהחלטתי, החל מאיים עלי שאם לא אשלם לו 200 אלף דולר ותשלום חורשי מסויים, הוא יביא לידי מאסרי והסגרת ליצרפת. הוא טען כי במשך השנים שעבר עבדתי בצרפת

החיים הטובים בישראל מצאו חן בעיני אסולין, אבל במשך שנה תמימה לא הצליח למצוא עבודה. או פרצו סיכסוכים בין הגיסים. פלאטרי-שרון סירב להמשיך לתמוך בגיסו, ודרש שזה ייצא לעבוד, ואילו הגיס טען כי פלאטו חייב לו סכום כסף המגיע ל-400 אלף דולר עבור שנות-עבודתו אצלו, ודרש את הכסף.

מיזודה של חומר-נפץ

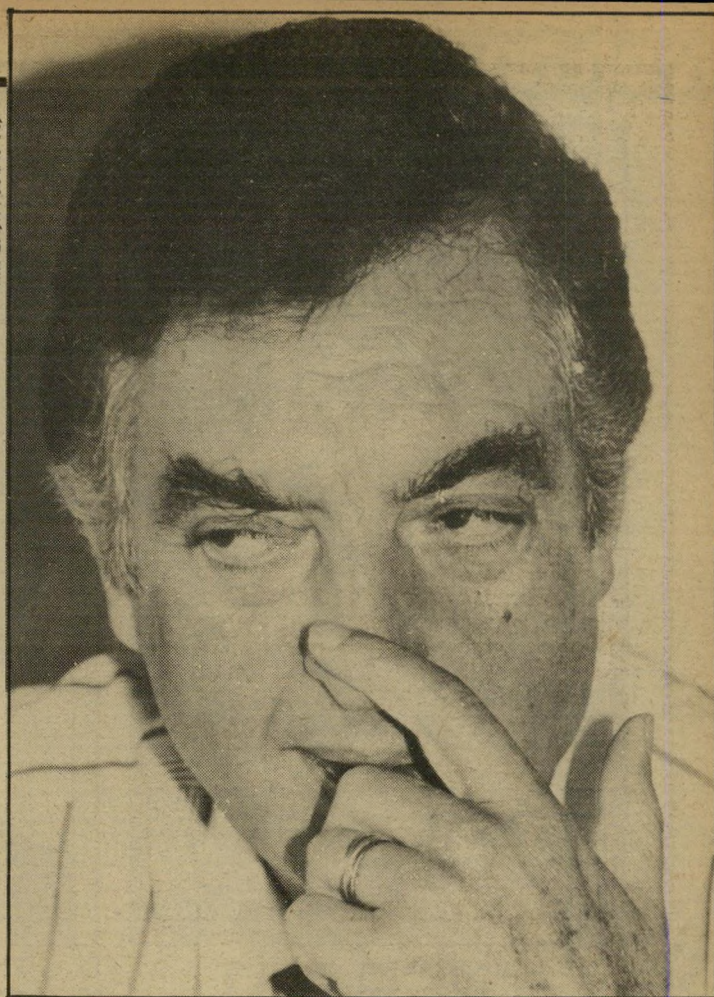

ה מריבה בין הגיסים הלכה והתעצמה. אנט מצאה את עצמה במצב מכיך בין השניים. היא ניסתה בכל כוחה להשיב את שלום-המישפחה. גם שכנים ומכרים נכנסו לתמונה, בכוונה לפשר בין השניים.

באוקטובר 1985 נחתם בין הגיסים הסכם שבו התחייב פלאטרי-שרון לשלם לגיסו 200 אלף דולר בתשלומים. בהסכם נאמר: "הואיל ובין השאר טוען אסולין כי על סמואל לפצותו בגין השנים שעבר עבודו... וכן כי עליו להחזיר לו סכומי כסף שונים... והואיל וסמואל, למרות שאינו מצדיק את טענותיו של אסולין כלפיו, מוכן בכל זאת, מתוך רצון לשמור על יחסי מישפחה תקינים ומכובדים, לשלם לו את הסכום של 200 אלף דולר לפי תנאי ההסכם..."

היה נדמה כי הפרשה הסתיימה. פלאטרי-שרון נתן לגיסו את הצ'ק הראשון על-סמך ההסכם, ונסע לאיטליה. הוא נעצר במילאנו וברגע שירד מהמטוס, ונשאר שם במשך חצי שנה בכלא.

ענת סריגוטי, תעלים הזה

בעל סמואל פלאטרי-שרון
פיצוי ב-200 אלף דולר

בין הבעל

במשך חודשים אחרים התגורר בוויילה המפוארת של אחותו וגיסו בסביון, ואחריכך שכר לעצמו וילה נאה באותה השכונה. את רמיה-שכירות, שהגיעו ל-1600 דולר לחודש, שילם הגיס העי שיר. "שכרתי את הווילה, כי גיסי אמר לי שאינו יכול — בגלל המוניטין שלו — להסכים שאני ארד לרמה יותר נמוכה. הוא אמר שיש צורך בתרמית של מישפחה טובה", העיד אסולין בבית-המשפט.

ה לא בליכך טוב לחיי המישפחה. אמר סמואל פלאטרי-שרון בתשובה לשאלת העולם הזה בעניין הסכסוך המתמשך בינו ובין גיסו, ז'אק אסולין. אנט פלאטרי-שרון אסולין אינה מוכנה לדבר על הנושא הכאוב. כך אומר בעלה בשמה. הסיכסוך המישפחתי פרץ, כמו סיכסוכים מישפחתיים רבים, בגלל כסף. ז'אק אסולין עבר 15 שנים עבור הגיס העשיר, ועלה לישראל ב-1983.

כאשר הצליח לברוח מבית-הסוהר וחזר לישראל כגיבור, עברו במוחו של הח"כ-לשעבר הירחורים שניים, והוא החליט לבטל את ההסכם שעשה עם גיסו. אז החלה בין השניים מסכת השמצות, ומישפטים, הנמצאת כעת בעיצומה.

בתצהיר שמסר פלאטרי-שרון בעניין כיטול ההסכם שעשה עם גיסו, הוא כותב: "חתימתי על הסכם הנ"ל אך ורק כתוצאה מכפייה ומסחיטה כאיזמים, שהופעלו עלי מצד אסולין... ז'אק הוא גיסי, אחי אשתי, ומאז נישואי לאחותו תמכתי בו מבחינה כחספית, וגרמתי לכך שתהיה לו תעסוקה ושהוא ישתכר למחייתו ככבוד. הוא קיבל, כתוצאה מתעסוקה זו, הכנסות כספיות גבוהות, הרבה מעבר למה שהצדיקו כישוריו ורקעו של האיש. במשך שנים רבות ניהל בפאריס מיסעדה ומועדון-לילה בשם זה בכ אפוק ועשה כעסק זה כבתוך שלו, ואף גרף כתוצאה מכך הכנסות כספיות גבוהות.

מאז בריחתו של ז'אק מצרפת לישראל, ועד לזמן קצר לפני חתימת ההסכם הנ"ל, נשאתי אני כפרנסתו, שכרתי עבורו בית בסביון... ושילמתי לו את הוצאות קיומו ומחיתו... אך ורק בגלל היותו גיסי, על-מנת לרצות את אשתי, ולא מתוך חובה מישפטית כלשהי.

בחלוף מיספר חודשים מאז בואו לישראל, התחלתי מפציר בו שיחפש לעצמו תעסוקה ויפרנס את עצמו. הסברתי לו כי עם כל האהדה שאני רוחש לו — לא אוכל להמשיך לתמוך בו... כשהוא נמנע מכל עבודה ומנהל אורח-חיים של בטלה... על רקע סירובו להתחיל לעבוד, ועל רקע סירובי להמשיך ולתמוך בו, חלה הירדירות ביחסים בינינו. כאחת ההורמונויות, כשביקר בביתי, התבטא בצורה בוטה, גסה ומאיימת כלפי וכלפי אשתי. ביקשתיו לעזוב את הבית, והודעתי לו כי מאותו רגע שוב אין בדעתי לפרנסו. הדבר אירע חודשים אחרים לפני

שלמה סתר, תעלים הזה

אנט ויצירת-אמנות: פסל אגם בביתה
זיפן-תמונות מאיטליה

את תכונותיו ואת מיזגו הרע, ולא היה נדי שסק שהוא אמנם יזיק לי, ויתלונן נגדי הן לפני שילטונות צרפת והן לפני שילטונות ישראל, ואף יעליל עלי אם יראה צורך בכך, כדי להשיג את מטרתו.

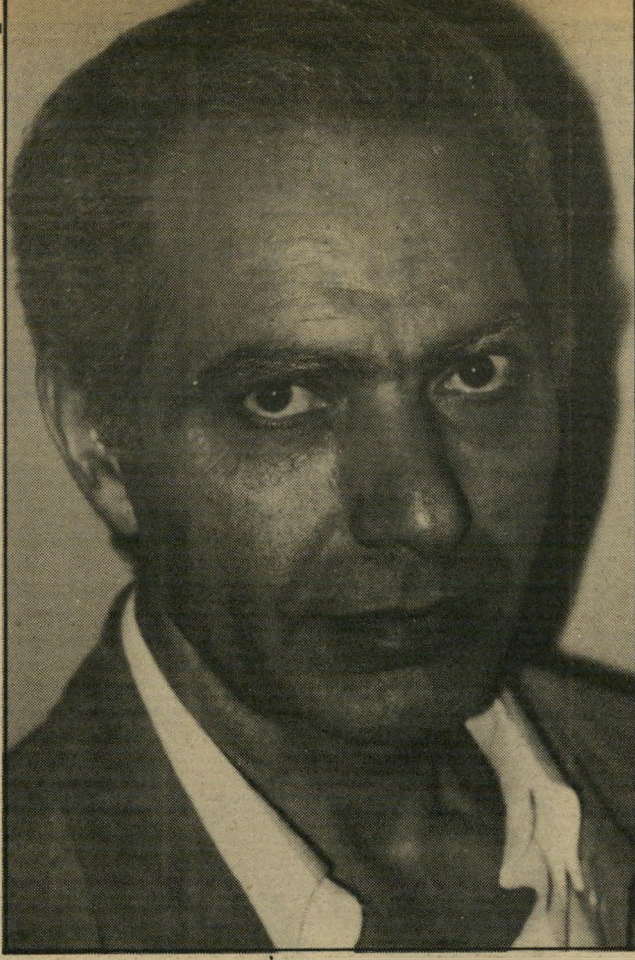
„יתר-על-כן, פחדתי שאם לא אכנע לדרישותיו... הוא לא רק יזיק לי על-ידי המיסמכים שבידו, אלא אף יתנכל לי ולבניי ממשפחתי — אשתי ובני, ויגרום לנו, או לאחר מאיתנו, פגיעה גופנית... בגלל חרדתי מאימו של ז'אק הגעתי למסקנה שאין לי כל ברירה אלא לחתום על ההסכם שנדרשתי לחתום.

„לאחר שובי לישראל מאיטליה, במאי 1986, חידש ז'אק את אימוני ולחץ עלי והוכיח שוב את מיוזות מיסמכי „חומר הנפץ“.

„וגם אדם נשוי“

מיד אחרי ביטול ההסכם עליידי פלאטרושרון, הגיש ז'אק אסולין תביעה מישפטית ודרש את סכום הכסף הגדול שהוטבט לו. לתביעה ציי רף אסולין גם את כתבי-הערבות שנתנה אחותו אנט, אשר התחייבה להיות ערבה באופן אישי להתחייבותיו של בעלה כלפי אחיה, אם תפקע ערבותה של אמו של פלאטרושרון.

התביעה המישפטית הוּו נכנסה אל התור הענקי של תביעות אורחיות מסוגה, בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, והיא עדיין מחכה שם לתורה. אבל חלק מ-„חומר-הנפץ“ שהבטיח

אח ז'אק אסולין, חומר נפץ.

המיסמכים מהמכונת ולהעלימם. העובר ששכר את המכונת הצהיר במשטרה כי היא נגנבה, וכך סודר העניין.

חטיפה ובן-ערובה

ביוני 1974 נעצר אסולין עצמו בפאריס בגלל עיסוקי פלאטרושרון, וישב בכלא עד נובמבר. תמורת חצי השנה האבודה מחיינו נתן לו ג'יסו שצ'וקארט'יה יקר במתנה.

אסולין הירבה לספר על העברות כספים מיסטריות מארץ לארץ, על שיחות טלפון-בהולות ועל חטיפות. הוא סיפר כי במרס 1975, אחרי שפלאטרושרון כבר עזב את פאריס והתגורר ב'ונבה, הוא נחטף באחד הימים על-ידי אנשים בלתי-מוזוהים, ונדרש עבורו כופר של חמישה מיליון פראנק. כדי לשחררו, נשלח יום אחד האג'רו, אחד מעובדיו של פלאטרושרון, ל'ונבה. האג'רו הביא איתו רק שני מיליון פראנק. החוטפים שחררו את פלאטרושרון, אך לקחו במקומו, כבן-ערובה ליתר שלושת המיליון את האג'רו, והוא נשאר כידיהם במשך חודש ימים.

אחד הנושאים הפיקנטיים, שאלהים התייחס אסולין בעדותו, היה זיוף התמונות מאוספו היקר של פלאטרושרון.

לפני כמה שנים, כאשר התלה החברה הצרפתית בהליכים מישפטיים נגד פלאטרושרון ועיקלה את אוספי התמונות בוויולה שלו בסביון, העריכה כי האוסף שווה כמה מיליוני דולארים. האוסף מורכב מתמונות של מיטב ציירי העולם.

לרצוח את השותף

הכי חברה הביאה מומחה של סות'ר במאגנליה, כדי שיעריך את התמונות. להפתעת הכל קבע המומחה כי רוב התמונות אינן אורגינליות, אלא העתקים. הוא העריך את האוסף בפחות ממיליון דולאר.

סיפר אסולין: „ב-1979 ביקשו ממני לארח בלה בל אפוק אדם כשם ברטראנד, המכונה ברוסיי. הוא היה אמור לבצע עבודות בסביון.“

„ג'יסי הסביר לי כי הוא רוצה לבטח את התמונות, או לשאת ולתת עליהן אחד מהם, סלומון בניטה, היה ידיו ותיק של מישפחת אסולין. במיקצועו היה נגר, ורמת-השכלתו היתה אפס. הוא לא היה מסוגל אף לקרוא מיכתב. אבל מאחר שבני מישפחת אסולין ביקשו מפלאטרושרון שימצא עבודה לבניטה, הוא התקבל לעבודה במיסע'רת לה בל אפוק כעוור-שבח. באחד הימים מונה בניטה על-ידי פלאטרושרון כמנהל באחת מחברותיו. אדם אחר, שהיה שומר-לילה, הפך גם הוא מנהל באחת החברות של פלאטרושרון.“

אסולין העיד כי ב-1974, אחרי שה חלה בצרפת החקירה בקשר לפלאטרושרון, אירגן ג'יסו את העלמותם של מיסמכי הנהלת-החשבונות של חברה מסוימת בדרך מקורית. אחד מעובדיו בפאריס התבקש לשכור מכונת, קיבל הנחיות לשים בתוכה את כל הניירות ולהסיעה למקום מסויים. העובר שיכפל את מפתחות המכונת, ויודיע של שרון היו אמורים לקחת את

ובין האה

טמו פונטייה, ומספטמבר 1969 הוא הציב אותי במיסעדה בתפקיד קופאי. המיסעדה היתה לה בל אפוק. עברתי שם עד 1983. המיסעדה היתה שייכת לג'יסי... אחרי כמה חודשים הוא ביקש ממני שאנהל את המיסעדה, ובשנת 1975 המיסעדה עברה להיות שייכת למישפ'חת אסולין.“

לא קל, שיש צורך בזמן, שיש בעייה של אינטרסים בינו ובין אשתו. „ואני ענית: אם יש בעייה, או תגמור אותה קודם, ואחר-כך נדבר.“ אני ניהלתי את המשאומתן עם פלאטרושרון, כי להוריי ולו לא היתה שום שפה משותפת. הורי מדברים רק ערבית של יהודי ארצות-המגרב, והוא אינו מדבר את השפה הזאת. חוץ מזה, מאז שהגענו לצרפת, ועוד זמן קצר קודם, באלג'יריה, אני שימשתי כראש המישפחה בחיותי הבכור. „אנחנו שיבעה אחים וארבע אחיות. אינני זוכר מתי פלאטרושרון התגרש

הגיס החל מתכרר בתחילת החודש לפני השופטת הרסה בן-יעיתו, בתביעה שהגישה החברה הצרפתית קוספני פארז'וין והפרסופטיון נגד פלאטרושרון. החברה תובעת מפלאטרושרון של 21 מיליון דולר בגלל מעשי-תרמית, שהוא ניצע נגדה לרבריה בצרפת, בשנים 1971-1973. מאחר שבאותן שנים עבר אסולין אצל ג'יסו והכיר חלק גדול מעסקיו, עלה על רוכן-העדים והעיר כעדי-תביעה עבור החברה הצרפתית נגד ג'יסו. העדי אסולין: „סמואל פלאטרושרון הוא ג'יסו, הוא

מזה שנה וחצי נקדעת אנט פלאטרושרון בין בעלה ובין אחיה. כל אחד משני הג'יסים טוען כי השני עלול לפאוע בו גופנית

מאשתו, אבל הוא התחתן עם אחותי ב-1972.“

טבח כמנהל-חברה

למרות שז'אק התנגד, כדבריו, לקשריה של אחותו עם הגבר „בעל האופי הבלתי-ברור“, הסכים כעבור זמן קצר להתחיל לעבור אצל פלאטרושרון. למרות שפלאטרושרון נשא את אנט לאשה רק ב-1972, מיד אחרי גירושו מאשתו הראשונה, התחיל אסולין לעבוד אצלו כבר ב-1968. „ב-1967 הוא בא לרבר בקשר לאחותי, וב-1968, כמעט שנה אחרי-כך, הוא שוב בא לרבר. אמו ביקרה את אמי בבית... והוא ביקש ממני שאבוא לע'בור איתו. היססתי, כי כבר עברתי מזה 12 שנה באירגונים יהודיים, הסוכנות היהודית, קרן היסוד הפרוציות היהודיות, אבל ב-1968 הסכמתי. „התחלתי לעבוד בחברת אינווסטי-

בצוי לאחת מאחיותי, אנט... כך יצא, שהוא התקבל לחיקה-מישפחה, למרות ה-תנגדותי האישית שהוא ייכנס למישפחה...“

בפעם הראשונה שהיכרתי אותו זה היה כך: אחת מאחיותי, סוואן, ריברה עם אמי ביוני 1967, וסיפרה לה שאנט נפגשת עם גבר בעל אופי לא-ברור, ושהוא גם נשוי נוסף על כך. ביקשתי מאחותי אנט לבטוח שלא להיפגש עם אנשים מסוג זה. „מר פלאטרו טילפן אלי למקום-עבודתי בפאריס, בקרן-היסוד, וביקש להיפגש איתי. הזמנתי אותו לבית-יקפה ליד המישר של. הוא הגיע, והתחיל להסביר לי שהוא אוהב את אחותי ושהיא אוהבת אותו. למרות כל זאת התנגדתי לפגישות בניניהם. אמרתי לו שמאוד חשוב לנו שאדם נשוי לא ייפגש עם אחת מאחיותי. אם יש אהבה, צריך להסדיר את הדברים.“

„הוא הסביר לי שהוא נשוי אבל חי בנפרד מאשתו. הוא הסביר שזה עניין

ביקש אותו בחזרה לשבועיים, ואז ראיתי שוב את ביאקי ב'וזונוף-טונטר „חומר הנפץ“ שהבטיח אסולין הוא בוודאי סיפור הקשר שקשר לדבריו, פלאטרושרון עם נתבע אחר בתיק, ג'ק אנגלרד, כדי לרצוח את שותפם השלישי, טיבור האג'רו.

אסולין סיפר כי כאשר בא לבקר בישראל ב-1981, כדי לעזור לג'יסו במערכת-הבחירות לכנסת, התבקש ל-לכת אל האג'רו, שהתגורר אז בישראל, ולנסות לשכנע אותו שלא יעשה יותר מדי בעיות.

סיפר אסולין: „היתה בעייה שמר האג'רו ידע יותר מדי, ויכול היה להיות חמור ביותר לגבי פלאטרו או אנגלרד, אילו היו הדברים הללו מתגלים. הלכתי לביתו באווירה ידידותית, בלי לנסות לשכנע אותו או להשפיע עליו. ג'יסו, כשראה שאין פיתרון מיידי להרגעתו של האג'רו, ריבר יום אחד להפתעתי הרבה בטלפון עם אנגלרד, בעניין חיפוש ומציאת אמצעים שבהם ניתן יהיה לנטרל את האג'רו בצורה של תאונה או כל דרך אחרת.“

כאשר סיפר אסולין את הסיפור הזה, נשמע באולם קול גיחוך והוא אמר: „קודם-כל אני רוצה לומר שאין זה עניין לצחוק. אני הייתי נוכח אנשים השיחה, ומכיוון שהייתי נוכח ומכיוון שהזוהרתי את האג'רו, אני חושב שהם זנחו את הרעיון.“

בחקירה הנגדית הבהיר אסולין כי תיכנון הרצח נעשה בשיחה בינלאר מית, כאשר פלאטרו מדבר מביתו בסביון עם אנגלרד, שהיה כאותו זמן בספרד. הוא מיהר להודיע את האג'רו. „הוא קיבל את זה באופן טיבעי, והוא אמר, אני אקוט את הצעדים הדרור-שים.“ נראה כי האג'רו לא נבהל במיוחד, מכיוון שלא פנה למישטרה ולא התלונן על הקשר לרצוח אותו.

למרות המריבה הקשה בין הג'יסים, עובר אסולין עד היום ב'וזונוף טונטר. פלאטרושרון הוא אחד משני הבעלים של הסונטר.

אסולין נשאל אם אינו חושש שבי עיקבות עדותו זו יפטר אותו מעבר יתנו, והוא השיב: „לפחד אני תמיד יכול, אבל אני מקווה שיש עוד אנשים הגונים, ושאיני אמשיך לעבוד ב'וזונוף טונטר. ואני רוצה להוסיף בעניין זה: לא שאני פוחד מבעיות בעבודה, אלא אני חושש מפעולה שתיוקס נגדי או נגר ב'מישפחה שלי באופן פיסיו.“

שותף טיבור האג'רו ואשתו איש שידע יותר מדי

כך סגר אסולין את המעגל שבו פתח ג'יסו, כאשר הצהיר כי חתם על ההסכם לשלם 200 אלף דולר, מכיוון שחשש פן יפגע אסולין בו או בבניי ביתו. אפשר לתאר כיצד מרגישה אנט פלאטרושרון-אסולין, כאשר היא קוראת ושומעת את הדברים שאומרים שני האנשים, הקרובים לה כלי-כך, איש על רעהו.

כדי לקבל כסף, ולכן הוא הזמין את המומחה, שיעשה רפרורוקציות שלהן. „מאחר שמר ברוסיי לא היה די מיומן, הזמינו צייר איטלקי בשם אנריקו ביאקי, שהמשיך ביתר העבודה. „כאשר הייתי בסביון כביקור עם בנותי, הסביר לי ביאקי את העבודה העצומה שהוטלה עליו. מר פלאטרושרון הליל ושיבה את התוצאות. ולבסוף, בשנת 1985 נתן פלאטרו לבתי במתנה את כל הציור. אבל אחר כך הוא

סגן-גונדר בני פרנבוך, מנהל בית-סוהר תל-מונד, מסביר מדוע התגייס לשרות, מספר על הדרך שעבר עד לתפקיד הניהול, על עבודת הסוהר ועל השפעת חילופי-הנציבים על הסוהרים ועל האסירים

„להיות מנהל בית-סוהר זו עבודה מאוד קשה ואחראית”

„כשהתגייסתי לשרות בתי-הסוהר, זה די הרחיע את המישכחה הקרובה שלי, אבל לא אותי”

„התגייסתי לשרות בתי-הסוהר כסוהר-חשמלאי מיקצועי, כי רצייתי משכורת מסודרת והטבות עובדי-מדינה”

ענת סרגוסטי, תעלים הזה

„אני לא מתבייש לומר שבעתיד ארצה להיות נציב שרות בתי-הסוהר”

„אני בעבודה 24 שעות ביממה, 365 יום בשנה, גם כשאני בחופשה”

„אנשים חושבים שאסיר זה מין מיפלצת עם קרניים על הראש, והם לא יודעים איך צריך לטפל בו”

ראייוה ענת סרגוסטי

„מנהל-כלא צריך

להיות קשוח ואנושי!”

במערכת פנימה, מצאה הפעם ביטוי גם ב-אמצעי-התיקשורת. קצינים בכירים בשרות בתי-הסוהר טענו שאדם מבחוץ, ויהיה מוכשר ככל שיהיה, לא יוכל להבין את הבעיות של גוף מיוחד זה, שעיסוקו באוכלוסיה כל-כך קשה, אוכלו-סיית האסירים. כאשר הודיע גם דויד מיימון, הנציב ה-קודם, על פרישתו, זמן רב לפני תום הקדני-ציה שלו, פניתי לשימרון מלכה, דובר שרות בתי-הסוהר, וביקשתי לראיין קצין בכיר בשרות, שהתחיל את דרכו בדרגת סוהר פשוט. רצייתי לדבר עם מישהו שטיפס את

קיד אחרי שפרש ממנו, בנסיבות לא נעי-מות, הנציב הקודם, רפי סויסה. סויסה היה בעבר חבר-כנסת, ולפני-כן ראש מועצה מקומית. הוא החליף בתפקיד את הד"ר מרדכי ורטהיימר, דתי, שעסק במשך שנים רבות בחינוך. כל אלה הובאו למערכת מבחוץ, כאילו מתוך מטרה לשפר את תדמיתו של המוסד המורכב הזה, אולי כדי לתקן אותו, אולי כדי להפיח בו רוח חדשה, מתקדמת ובריאה יותר. מאז מכהן חיים בר-לב כשר המישטרה, זהו כבר הנציב השלישי שהוא ממנה. הביר-קורת בגנות שיטת ההצנחה, שבעבר נשארה

לא אלה שקדמו להם, הגיעו לתפקידם מתוך המערכת עצמה. איש מהם לא שימש בעבר כסוהר. כולם הוצנחו אל התפקיד מב-חוץ. הנציב הנוכחי הוא גונדר שאל לוי, שבא לשרות בתי-הסוהר מן המישטרה. למעשה, שני הגופים כפופים לאותו השר, שר-המיש-טרה, אך בעצם אין הרבה דימיון בין השרות במישטרה לבין השרות בתי-הסוהר. קדם ללוי דויד מיימון, לשעבר אלוף בצה"ל, שבאחד מתפקידיו האחרונים בצ-בא היה ממונה על הפליטים בדרום-לבנון בזמן מילחמת-הלבנון. מיימון הובא לתפ-

תפקידיו של סוהר, או של מנהל בית-סוהר, הוא אחד התפקידים היותר מושמצים במדינה. קיימת, אומנם, אימרה יפה, האומרת שאין עבודה המביישת את בעליה, אך לא תמיד זוכרים אותה, בייחוד לא כשהמדובר במיקצועו של הסוהר על דרגותיו השונות. לעיתים קרובות בתקופה האחרונה הופנו הזרקורים לנעשה בשרות בתי-הסוהר. הדבר נובע בעיקר בגלל חילופים תכופים של נציב שרות בתי-הסוהר. במשך תקופה קצרה, יחסית, התחלפו בכיסא הנציב שלושה אנשים. איש מהם וגם

כל הדרך למעלה, מישוה שיוכיח שאפשר להגיע ממיגדל השמירה לתפקיד בכיר. מסתבר, כי מיספרם של אנשים כאלה בתוך שורות בתי הסוהר הוא קטן ביותר. בני פרנבוך, אומנם, לא היה מעולם סוהר במיגדל השמירה, וגם לא זקוף אף בבית סוהר (זהו הסוהר האחראי על פתיחת וס"ת תחת הגדול, המסמל את המיקצוע), אבל הוא התחיל את דרכו בשורות בדרגה נמוכה יחסית, והיום הוא מנהל את בית הסוהר "השרון", הידוע יותר בשם בית הסוהר תל-מונד.

פרנבוך גר בבית חדרומוני בחדר המר-בריס של חדרה. הבית מוקף בדשא ובגינה. הוא נולד ב-1948 בגרמניה, ועלה לארץ בליווי משפחתו כשהיה בן חודשיים ימים. אביו, לילי ברמניה, היגר בנעוריו למונטריא, התחתן עם אמו, ובמהלך המלחמה עברה המשפחה לרוסיה. שם נולדו אחיו ואחותו הגדולים, הוא עצמו נולד כשהי משפחה היתה בדרך לארץ.

הוא נשוי לזהבה, העובדת כמוזיקרה ב"בית ספר בחדר, ואב לשלוש בנות: ליאת (16) שירי (15) ורווית (14). פרנבוך התגייס לשרות בתי הסוהר מטעמים מעשיים. אך לפני שהחליט להקדיש את זמנו ואת עצמו לקידום הקאריירה בשירות, ערך שיחה מעמיקה עם אשתו. היה ברור לשניהם כי קידום בתפקיד ידרוש ממנו שעות עבודה רבות ולא מקובלות. היה ברור לשניהם שאת עיקר העומס בבית תצטרך זהבה לשאת על כתפיה. הבנות היו אז קטנות. עד אז היה עצמאי ולכן היה פנוי, והקדיש זמן רב לטיפול בבנות ובבית. זהבה הסכימה לתרום את חלקה במאמץ, ובני יכול היה להתפנות ולקדם את הקאריירה שלו. הוא התקדם מהר ובתוך חמש שנים מאז התגייס לשרות בתי הסוהר התמנה כמנהל כלל דמו.

בני זהבה מודעים לתדמית השלילית שנוצרה לשרות, ושניהם חושבים שאין היא מוצדקת.

מזה שנתיים וחצי מנהל בני פרנבוך את כלל תל-מונד, בית סוהר בינוני בגודלו, ש"התפרסם בעיקר עקב העובדה שהוא מאכיל לס את אסירי המחתרת היהודית.

בני רואה את עתידו בשורות בתי הסוהר ואף לא מתבייש להודות שבעתיד יהיה רוצח לשמש כנציב שרות בתי הסוהר.

● האם ניהול בית סוהר הוא עבודה קשה?

קשה מאוד. קשה ואחרת. במה הדבר מתבטא?

זה מתבטא בזה שאני קם מוקדם, בין 6 ל-6 וחצי בבוקר, מגיע ליחידה ב-7 ומסיים בשעה לא קבועה בערב. ביום רגיל אני מסיים בין 7 ל-8 בערב.

● מה אתה עושה כמשך היום?

אני מתעסק עם 600 איש, מהם 400 אסירים

"אם חכמים קבוצת רוכסורים לעבודה באגף עם מבחחות, חדיה להם אותה חדמית שיש לסוהר, ואני מסוכק אם הם יצליחו להתמודד עם העבודה"

200 איש סגל, זהו מיפעל גדול. וזהו בית סוהר בגודל בינוני. יש בתי סוהר שיש בהם 800 אסירים. וכל האחריות מוטלת עליך. אתה אחראי מבחינה מישקית, מבחינת הביטחון, הסגל, הדרי כה סגל, בעיות האסירים, מישפחות האסירים, מישפחות הסגל, כל המורכבות שנאדם.

● מהו סדר היום שלך?

ביום שיגרתני אני מגיע למיתקן בסביבות 7 וחצי. שותה קפה, עושה סיבוב של שעה, נוכח במיסדר-בוקר של האסירים, עושה סיור קטן, שומע מה קורה, מנסה להריח את האווירה.

ב-9 מתקיימת ישיבת-בוקר של הסגל הבכיר, ובה אני שומע דיווח מקציני-המישמרת. אחר-כך

אני עובר על הרואר ואחר-כך מסויר במיתקן עצמו, באגפים השונים.

● ובך, בכל יום?

כן, ואני מקדיש בכל יום זמן נוסף לאגף מסוים. אחר-כך אני אוכל צהריים, ואחרי הצהריים אני מקדיש כמה שעות לראיונות עם אסירים. פעם בשבוע יש יום שמוקדש לראיונות.

● מה מבקשים האסירים?

יש בקשות לחופשה, בעיות אישיות, בעיות עם סוהרים, בעיות-מירפאה, חופשות חריגות, בעיות עם האשה, בעיות אנושיות, או בעיות על רקע העבודה.

● האם כל מי שמבקש ראיון, מתקבל?

ברר-כלל אני רואה כל אסיר פעם בחודש, חודש וחצי. לפעמים זה על-יפי בקשתו, ולפעמים זו יוזמה שלי.

● זוהי הנורמה בכל בתי-הסוהר?

בשנים האחרונות. כשניהלתי את בית-הסוהר דמון, ואחר-כך את בית-הסוהר בתל-מונד, הנהגתי את השיטה הזאת.

● אתה מכיר אישית את כל האסירים?

אני מכיר 90% מהאסירים באופן אישי.

"בתקופה של דויד מיימון היתה חזרה לפקודה היבשה של השרות, על בסיס צה"ל, כי הוא היה איש-צבא"

● האם כך נוהג כל מנהל כלא?

אני חושב שכל מנהל עושה את זה, ואם לא, יש לו בעייה, כי קשה להתייחס לאסיר או לסוהר אם אתה לא מכיר אותו ולא יצרת איתו קשר.

● מה המיוחד בכלל שאתה מנהל?

יש בכלל אגף-נוער נפרד, שבו נמצאים רק עצירים ואסירים שפוטם בגילים 14-18. המיבנה מאכלס קרוב ל-80 אסירים ועצורים כאלה. יש באגף הזה גם בני-מעייטים תושבי-הארץ, שיושבים על עבירות פליליות בלבד.

● חוץ מזה יושבים במיבנה הישן של בית-הסוהר אסירים יהודיים עד גיל 26. אסירי-מחתרת יושבים באגף נפרד, ואליהם צורפו אסירים מבוגרים. זהו אגף דתי-תורני שמגיעים אליו, אחרי ועדת מיון אסירים משאר בתי-הסוהר.

● אלה אסירים פליליים?

כן.

● הדבר השלישי שמיוחד בבית-הסוהר הוא מר-כו להכשרה מיקצועית מטעם משרד-העבודה והרווחה. יש בו 14 אורחים מטעם משרד-העבודה, שהם שמהלים במקום קורסים ולימודי השכלת יסוד ל-100 אסירים כמעט. הם נותנים קורסים בנגרות, חרטות, מסגרות, ספרות, מיטבח, חשמל, שרכבות. אסיר שמסיים את הקורס ועובר את הבחינות מקבל תעודת-גמר של משרד-העבודה והרווחה.

● יש אצלך בכלל אסירים ביטחוניים?

לא, אין אסירים ביטחוניים, חוץ מאסירי המחתרת. כשאני אומר ביטחוניים, אני מתכוון לערכים ששפוטם על עבירות כנגד המדינה.

● בלומר שיש בכלל הזה רק אסירים פליליים?

אך ורק, אני לא מחזיק אסירים ביטחוניים, ולכן אני יכול להחזיק אסירים שלא רצוי שייפגשו עם אסירים ביטחוניים ערבים. יושבים בכלל הזה, למשל, גיל פוקס ודני אייזמן, שהורשעו ברצח נהגיהמונית הערבי בשועפאת שבירושלים.

● גם ויליאם נקש היה עצור אצלי במשך שנה וחצי. אלה מיקרים ייחודיים, והם יכולים להיות אצלי, כי סוג האוכלוסיה הוא יהודי בלבד.

● כמה זמן אתה מנהל את בית הסוהר?

חמש שנים, מתוכן אני בתל-מונד שנתיים וחצי, לפני-כן ניהלתי את בית-הסוהר ברמון במשך שנתיים וחצי.

● מה עשית קודם?

התגייסתי לשרות בתי-הסוהר ב-1977 כסוהר מיקצועי, חשמלאי בכלל כפרי-יונה. ובתוך

תקופה קצרה עזבתי את מיקצועי ושימשתי כעוזר קציני-ביטחון ומודיעין, עד 1979.

● מה זה אומר מבחינת אופי העבודה?

זה סוהר שאינו שומר על המיגדל, זו עבודה יותר מישרדית, הפעלת מערך המודיעין והביטחון בתוך הכלל.

● שעות העבודה היו אחרות?

זו לא עבודה במישמרות, זו עבודת-יום. אחרי כך ביקשתי לצאת לקורס-קצינים ואחרי כן סיימתי אותו הוצבתי כקציני-ביטחון ומודיעין בבית-המעצר רמלה, ויחד עם רוני ניצן ו"ל פתחנו את בית-המעצר החדש.

● בתפקיד הזה הייתי שנתיים, עד 1981, ואז עזבתי ויצאתי לשלושה חודשים לקורס קציני-מודיעין של המישמרת. עזבתי את בית-המעצר

● האם יש יותר מודעות בשרות לתדמית השלילית של הסוהר?

אני לא חושב שבתוך השרות הרברים כאלה. אני ברעה שנגרם עוול לשרות ולסוהרים. אני חושב שהתדמית לא נכונה מסיבת פשוטה והיא שאת האורח לא מעניין מה קורה בתוך בתי הסוהר והוא שוכח שאנחנו עוסקים באוכלוסיה קשה ביותר. אלה אנשים שנכשלו בכל המישמרות, במישפחה, בבית-הספר, בצה"ל. כל הגופים הגדולים האלה נכשלו, והמקום היחיד שנשארו לשופט לשלוח אליו את אותו אדם הוא בית-הסוהר.

שירות בתי-הסוהר לקח על עצמו משימה קשה. ובנוסף לתפקיד שלנו, לפי החוק, שהוא לשמור על האסיר, אנחנו משתדלים מאוד גם ללמד אותם לקרוא ולכתוב, לגמול אותם מסמים,

פרנבוך עם הנציב רפי סויסה, הונך מיגרש ספורט בכלל (1986) כשהתניסתי. חיפשתי פרנסה ולא תדמית.

לשמור על חייהם. האזרח לא יודע מה הוא רוצה.

● מה זאת אומרת?

כשאני שואל אנשים במישרות בכירות מה לעשות עם אסיר, הם לא בדיוק יודעים. אם לאותה אישיות פרצו, למשל, הביתה, אז תשובתו תהיה דרמטשמעית: לקחת אותו, לסגור אותו 24 שעות ביממה ולא לתת לו כלום.

● אם מרבנים עם מי שלא נפגע אישית, אז לדעתו האסיר צריך להיות בבית-הסוהר, אבל הוא לא יודע בדיוק מה לעשות איתו. הוא חושב שאסיר הוא מין מילפצת עם קרניים על הראש והוא לא יודע איך צריך לטפל בו. הוא רק יודע שהוא צריך להיות סגור בתוך תא, כמו שרואים בסרטים.

● האמת היא שהנושא של מיתקני-כליאה קיים 200 שנה ונעשו על זה מאות מחקרים. אין לשרות בתי-הסוהר תנ"ך כתוב שאומר שאם ניקח אסיר בגיל מסוים, ממוצא מסוים, בעל השכלה מסוימת, שעבר עבירות מסוימות, וניתן לו יום אחד לקרוא פרק תהילים, למחרת לקרוא פרק הסטוריה, וביום השלישי ניתן לו לעשות תרגילי התעמלות, הוא ייצא אורח טוב ונאמן לחברה. רבר כזה לא קיים.

● יש שיטות-עבודה ויש שיטות-ניהול שהן במישמרת החוק, ויש פקודת שרות בתי-הסוהר, ויש תקנות של שר-המישמרת, ותקנות של הנציבות, והוראות פנימיות של כל בית-סוהר ועל-יפי זה אנחנו עוברים.

● ומה לגבי הצד השני, של הסוהר-ריים?

● אצלנו פועל צוות של טיפול-חינוך-שיקום, שמורכב מעובדים סוציאליים, מרביכי חינוך, רב יחידה, פסיכולוגית, חובשים, רופא כללי ורופא שניניים. כל הצוות הזה מטפל באסיר, מחנך אותו, מלמד אותו קרוא וכתוב, מביא אותו לאט-לאט לשינוי התנהגות, לשינוי של דימוי עצמי.

● איך הגיבו הקרובים אליך כשהודעת שאתה מתגייס לשרות בתי-הסוהר?

את המישפחה הקרובה זה די הרתיע. הם לא הבינו את השיגעון להיכנס לתוך בית-סוהר. אבל אותי זה לא הרתיע ולא הפחיד.

● ואחרי שהתחלת לעבוד, איך זה נראה לך?

השר לא היה נורא. אז נדלקתי יותר.

● על מה נדלקתי?

על כל הנושא של ביטחון ומודיעין. זה עניין אותי. לא הכרתי קודם את התחום הזה. זו עבודה עם הרבה אנשים וכל אחד עם הסיפור שלו. הרקע יותר מודיעיני וביטחוני, ונמשכתי לזה. וכש נכנסתי לתחום של ביטחון ומודיעין זה תפס מירמם יותר רציניים.

● ויש גם סוהרים שתפקידם לשמור על הביטחון.

הביטחון עוסק בכל. בהברחות של דברים אסורים, בהברחות סמים, בשמירה מפני בריחת אסירים, יש יחידת כוננות, אבל אסור לשכוח את הצד הטיפולי.

● יש אסירים שהתחילו באגף הסגור ביותר והיום הם באגף שיקום. הם הם יכולים לצאת בכל בוקר לעבודה. אנחנו מקווים שבחור כזה, שעבר

(המשך מעמוד 19)

את כל השלבים עד לשיקום, והצליח להחזיק מעמד בשיקום שנה וחצי, לא יחזור לבית הסוהר. זו המטרה העיקרית, בנוסף על השמירה. זוהי השקעה רבה, אחוזי ההצלחה הם מעטים ולכן האכזבות הן רבות. אני מתאכזב מאוד כשאני רואה שבחור

„החלפת נציבים בפיקיזמן קצרים גרמה לחוסר ידאואות, לשינוי מדיניות, לחוסר ביטחון, לחוסר אינכפיוח ולאדישות

משתחרר ואחרי חודשי חודשיים הוא חוזר אלי. ואלה בחורים צעירים. יש כאלה שאנחנו יודעים מראש שהם יחזרו. **אני יכול לזהות אסירים שיחזרו?** אני יכול לנחש ב-70%. זו בעייה מורכבת ולא בעייה של שרות בתי הסוהר. זו בעייה של תרמית האסיר המשוחרר. החברה פשוט דוחה אותו, והחברה הקרובה שאליה הוא הוויר היא בדרך כלל כהרה עבריינית. **לצערי נושא השיקום לא מפותח מספיק ויש לעשות הרבה יותר כי יש לנו האפשרויות. יש לנו בארץ משהו שלא קיים בשום מקום אחר בעולם ואלה הם הקיבוץ והמושב. לדעתי, המדינה לא מנצלת מספיק את התחום הזה, שבו ניתן להרחיק את העברייני מהמיסגרת שאליה הוא רגיל, ולאפשר לו לפתוח דף חדש. **ומה עם הסוהרים עצמם?** אני מחזיק צוות של 199 סוהרים. ואם אקח את קבוצת העובדים הסוציאליים...**

אני שואלת ביחס לסוהריי הביטי חון, אלה שמחזיקים את המפתחות ויושבים על מיגדליה השמירה. אני אומר עם די על הלכ ונצער רב שהסוהר הממוצע שמתגייס לשרות הוא בדרך כלל בחור שאין לו מיקצוע, שאינו כושר 12 שנות לימוד, גם לא 10, הוא בא לשרות כארם לא מיקצועי, והו מיקצוע שרוכשים אותו אך ורק בשירות. אני לא מתיימר להשוות את עצמי לצה"ל או למיטרה. אני נגד ההשוואה בשכר לצה"ל ונגד ההשוואה

פרנבוכ בחרו בבית סוהר השרון עבודה קשה, שוחקת, אחראית...

של שרות בתי הסוהר לגוף אחר במדינה, כי לא קיים עוד גוף כזה. זוהי עבודה ייחודית. **מהי העבודה?** קודם כל להיות בן אדם, להיות אנושי, להיות בחור אמיץ, ללמוד במיסגרת הקורסים הקיימים בשירות את הפקודות ואת הנהלים. ללמוד, למשל, לערוך חיפוש על אסיר או על אזור. את זה אי אפשר ללמוד בשום מקום אחר, ולכן צריך השכלה מינימלית. צריך לדעת לקרוא ולכתוב. אבל לא רק ההשכלה קובעת. יכול לבוא בחור שסיים 12 שנות לימוד ואני אתן לו מפתחות ביד והוא לא חזיק מעמד שבוע. ולעומתו יכול להיות בחור שישתגל לעבודה, גם אם למד רק שמונה שנים, כי הוא

מסתגל בקלות. במיקרה כזה אתן לו אפשרות ללמוד במסגרת שרות בתי הסוהר, והוא יוכל להשלים את הבגרות שלו ובעתיד אף יוכל להיות קצין טוב ומנהל טוב, ואולי נציב טוב. **יש בשרות בתי הסוהר כאלה שהתחילו מתפקוד של סוהר פשוט במיגדל ועלו לדרגות גבוהות?** יש, אבל לצערי הם מעטים. **הרבה פעמים אומרים שאין בעצם הבדל גדול בין הסוהר הפשוט לאסיר.**

הסוהר נמצא מחצית מחייו בתוך מיתקן בית הסוהר. כיומיים הוא עושה שבוע עבודה. **מה זאת אומרת?** הסוהר עושה 48 שעות מישמרת. הוא בא ב-12 בצהריים, נשאר 48 שעות סגור ואחרי כך יוצא הביתה ל-48 שעות וחוזר הלילה. ובמשך 48 שעות שהוא נמצא במיתקן הוא עובד כמעט 40 שעות. העבודה קשה, שוחקת, אחראית, עם מעט סמכויות.

לסוהר שמחזיק מפתחות יש אחריות לפעמים על 100-120 אסירים, אך אין לו הרבה סמכויות. הוא צריך לנעול ולפתוח את התא. אסור לו לשמוע רדיו, אסור לו לפצח גרעינים, אסור לו להיכנס לתא עם המפתחות ואסור לו ואסור לו לא כל אחד היה מסוגל להתרגל לזה, ולא כל אחד מסוגל לעבוד כך. ובשרות ככל שאתה עולה בדרגה ומקבל יותר אחריות, אתה עובד יותר שעות.

אז מי הם האנשים שמתגייסים? בתקופה האחרונה מתגייסים הרבה חברה שלא מצאו מיסגרת אחרת. אנחנו מגייסים אנשים שרמת השכלה שלהם אינה על-פי הפקודה, הדרושת 12 שנות לימוד, כי אנחנו לא מוצאים כאלה.

לאחרונה גייסנו יוצאי אתיופיה. אלה בחורים צעירים ששרתו בצה"ל והם חברה טובים.

יש לכם גאווות ייחידה? יש גאווות ייחידה. **אתם גאים ללבוש את מדי השרות?**

הפירסומים בחוץ על בריחות, רציחות ותקיפות סוהרים יוצרים תרמית שלילית. **וזו תרמית מוטעיה?** כן.

אבל אתה אומרת שמתגייסים אנשים שאין להם מיסגרת אחרת? אנשים שלא מצאו מקום עבודה אחר. **אתה אומרת את המיקצוע?**

אורב מאוד מתגאה במדים. אני מרגיש טוב, ועד כמה שידוע לי גם לסוהרים שעובדים אצלי יש גאווות ייחידה. וזה מתבטא בהרבה עבודה של המנהל. אירגון ערביי מישפחה לסוהרים. ערביי יחידה, הרבה שיתות הדרכה והסבר על התרמית, וכשהסוהרים מכינים ושומעים שהמנהל מודע למה שהם עושים, אני חושב שההרגשה שלהם טובה ואני לא חושב שהם מתביישים להסתובב במדים.

אבל העבודה היא שהתדמית אינה טובה.

אני חושב ששרות בתי הסוהר חייב להבין שמי שמטפל באסיר מחזיק אותו זה הסוהר וככל שהסוהר ידע יותר בתחום המיקצועי שלו וירכוש יותר השכלה במיסגרת השרות, הוא ירגיש יותר טוב.

צריך להקדיש יותר תקציבים להשכלת הסוהר, לקורסים לסוהרים, הסוהרים יתקדמו יותר ואז יהיה עתיד טוב יותר לשרות בתי הסוהר.

והאמת היא שאין שום קשר בין השכלה ועבודה בשרות בתי הסוהר ועל זה יש מחקרים. אם תכניסי קבוצת פרופסורים לעבוד באגף עם מפתחות, תהיה להם אותה תרמית שיש לסוהר ואני מסופק אם הם יצליחו להתמודד עם העבודה הזאת.

ומהו אפשרויות הקידום? רבות. וישב לפניך ארם שתוך 10 שנים הגיע מדרגת רב-סוהר לניהול בתי סוהר שני. ואני לא חושב שאני גאון הדור. במיסגרת אי אפשר את ההתקדמות שלי, היא איפשרה לי לצאת לקורסים, לשנת לימודים באוניברסיטה, ואני חושב שאני חייב הרבה לשרות בתי הסוהר, ואני לא חושב שהם הפסידו משהו.

ומה הלאה? מעל לניהול בתי סוהר קיימים עוד מיספר אפשרויות לקידום, למשל ראש-מחלקה, ראש מינהל או נציב שרות בתי הסוהר בעתיד, אני לא מתבייש לומר.

אתה רוצה בעתיד להיות נציב שרות בתי הסוהר? למה לא? אני לא חושב שאם פעם יקחו מישהו מכפנים זה יהיה רע לשרות. אני בדויעה שאדם שצמח במערכת מסוימת יכול להבין הרבה יותר את לב העובד ויכול להבין את האסיר. הוא יודע

פרנבוכ עם מישפחתו: רוית (14), שירי (15), אשתו זהבה וליאת (16). הסוהר נמצא מחצית מחייו בתוך מיתקן בתי הסוהר.

רוצים משרות בתי הסוהר וזה צריך להיות דבר קבוע ומתמשך גם כשנציב מתחלף. **למשל?**

המטרה של כל מיפעל היא להרוויח כסף. זו תהיה מטרתו של כל מנכ"ל. אם אקח את מיטרת ישראל, יש לה תפקיד מסויים שהוא שמירה על ביטחון הפנים. היא צריכה להביא עבריינים לדין ובוה היא סיימה את תפקידה. אני לא חושב שאם יבוא מפכ"ל אחר, או שר אחר, המדיניות של המיטרה תשתנה.

אנחנו קולטים את המוצר המוגמר של המיטרה ואנחנו צריכים לדעת מה אנחנו עושים במוצר הזה. ואני חושב ששרות בתי הסוהר עדיין לא יודע בדיוק מה עושים באנשים האלה. או שאולי הוא יודע, אבל הדברים מתבצעים בשיטה ובתאם לתפיסתו של הנציב שבאותה תקופה נמצא בקרנציה שלו. ולכן אני אומר שמדיניות של שרות בתי הסוהר זה נושא שצריך להיות ברור ומתמשך ולא להשתנות כל שנה או שנה וחצי.

אתה חושב שחלק מהבעיות האלה נובעות מן העובדה שהנציב תמיד בא מחוץ למערכת?

יכול להיות שזה אחד הגורמים. יכול להיות שאילו היה הנציב מתמנה מתוך המערכת, שבה כבר קיימת מדיניות, הוא היה ממשיך אותה. אני לא חושב שהנציבים שמנתי היוק. כל אחד תרם את חלקו בתחומי הוא, ולפי התפיסה שנראתה לו באותה העת. אני אומר, וזו עובדה, ומטבע הדברים

„אני חושב שבמערכת יש קצינים בכדים שבהחלט יכולים למלא חפקידי-מפתח, ואין שום צורך להביא אנשים מבחוץ, ואני לא מדבר רק על הנציב”

שהמדיניות משתנה. לכל נציב חדש יש רעיונות אחרים ויוזמות אחרות ואנחנו כפיקודים חייבים להתאים את עצמנו למפקד. במינהל ההיררכי של השרות המנהל כפוף ישירות לנציב. אני חייב ללמד את הסגל שלי להוציא לפועל את תפיסת עולמו של הנציב, ואת זה הם צריכים להעביר לאסירים, וכך הם צריכים לעבוד.

במי האשמה? אני לא מטיל אשמה באף אחד. אני רק אומר שצריך ללמוד ולהפיק לקחים מכל מה שקורה כיום בשרות בתי הסוהר, ואני מקווה מאוד שכל אחד יספק את כל העזרה לגונדר שאלו לוי. קרנציה של נציב היא לתקופה של ארבע שנים, עם אפשרות להארכה. אני חושב שכל הסגל היה מעדיף שהנציב יישאר לתקופה ארוכה. זה יאפשר לנו לעבוד, ויאפשר לסוהר לעבוד. ברור שהחלפת נציבים כפירקו זמן לליכך קצרים לא היתה לטובת השרות, אלא גרמה (המשך בעמוד 25)

הרבה יותר טוב מה זה אסיר ומה זה סוהר וכיצד להתמודד עם שניהם, כי לסוהרים יש בעיות לא פחות מאשר לאסירים.

אי מדוע לא לקחו עד עכשיו נציב מתוך השרות? את זה את צריכה לשאול את השר.

- זה מרגיז?
- אותי כן.
- ואחרים?
- גם כן.
- מדברים על זה?
- אני שמעתי את זה.

איך השפיעו החילופים הרבים של הנציבים בזמן האחרון? לדעתי יש לזה השפעה ישירה על האסיר ועל הסוהר.

באיזו צורה? אין שני אנשים זהים. והמדיניות נקבעת על-ידי הנציב.

לדוגמה: אני התגייסתי כשנכנס חיים לוי לתפקיד הנציב ואז היתה מדיניות מסוימת. אחר-כך בא מרדכי ורטהיימר וגם לו היתה מדיניות משלו, ואחריו בא רפי סויסה עם מדיניות משלו, ולדוד מיימון שוב היתה מדיניות אחרת, ואני בטוח שלשאל לוי גם יש מדיניות משלו. אם אקח את כל האנשים האלה שמנתי, כל אחד בא מרקע אחר, לכל אחד תפיסות אחרות לגבי שרות בתי הסוהר וזה אומר להתאים את עצמנו כל פעם מחדש למדיניות חדשה וזה לא קל.

יש לך דוגמות ספציפיות? בתקופה של ורטהיימר הנכנס לעבודה היה הרבה יותר טיפול-חינוך-שיקום. אז פתחו מרכזי חינוך בחמישה בתי-סוהר, תיגברו את צוות העובדים הסוציאליים ואת צוות החינוך וזה נעשה על חשבון הביטחון.

התקופה של רודר מיימון, למשל, היתה תקופה של חזרה לפקודה היבשה של השרות, הייתי מרשה לעצמי לומר על כביס צה"לי, כי הוא היה איש-צבא.

לצוות הקרוב, הנכיר, לפי דעתי, זה קשה, אבל לסגל שעובד בתוך בתי הסוהר זה קשה הרבה יותר, ולמנהל קשה יותר להסביר את השינוי הפיתאומי בהחלפת הנציבים, כשהשינוי מתבטא בעבודה שיגרתית יומיומית.

וזו יוצר אי-שקט בתוך בתי הסוהר? אמת. האסיר מרגיש בטלטה של החלפת נציבים בדיוק כמו הסוהר. הוא חש את זה. לפעמים אפילו חש כי לסוהר אין ביטחון מלא לעבוד באותה צורה ובשיטתיות, ולא פעם זה יוצר מצב של עלייה באלימות בנתי הסוהר.

יכול להיות אחרת? יש לי תפיסה משלי. אני בדעה ששרות בתי הסוהר פועל על-פי חוק ותקנות שהתקין השר, ואני חושב שגם מדיניות שרות בתי הסוהר צריכה להיקבע על-ידי הורגים הגבוהים, אולי אפילו על-ידי ממשלת-ישראל.

עני הפרטים הקטנים של אופן ביקור האסירים, למשל? לא עד הפרטים האלה. אבל מדיניות לא מתבטאת דווקא בדברים האלה. המדיניות לגבי היא מה אנחנו כמדינה רוצים מהאסיר, ומה אנחנו

★ כולם נפרדים מיילי ברקן ★ השגריר המצרי לא בא ★ הרבה ווליום מוסיקלי גבוה במוסיאון תל־אביב

שחקנים בחורף

פתיחת עונת החורף של תיאטרון הקאמרי היא סיבה למסיבה, ולוא רק בגלל העובדה שהתיאטרון צובר תנופה ותקציבו גדל בצורה ניכרת. השימחה על כך שהתיאטרון יעלה ברפרטואר החדש שלו שבע מחזות גרמה לכך שכל השחקנים והכריזים הגיעו למסיבה במצב רוח מרומם. בין הנוכחים בלטו במיוחד שחקני זמרי עלובי החיים שזכו לאחרונה בחשיפה תיקשורתית גדולה, לפעמים ללא פרפורציות לתפקידם. אך לזכותם יאמר שהם שפעו הומור, ועשו את המסיבה לשמחה ועליזה.

כולם שמחוה לשמוע על חזרתה של אורנה פורת לבימת הקאמרי, ועל שיתופה, ביחד עם השחקנית ערנה פלילר, בהצגתה של הבימאית הספרדית הנודעת נוריה אספרטו. גם השחקניות ריבקה נוימן, ענת וקסמן ותחיה דנון היו נרגשות לקראת הצגתן החדשה. האווירה המישפחתית והציפיות לעונה החדשה ניכרו גם בפניהם של הוותיקים. חלק מהנוכחים נפרדו מנילי ברקן, אשת יחסייהציבור הוותיקה של הקאמרי, העוזבת את תפקידה מסיבות אישיות ולוקחת חופשה ארוכה, אותה היא מגדירה כפסק זמן.

תיקי דיין מקובכות המחזמר המצליח "עלובי החיים", השתעשע עה במוזה קשוחה בחברתו של השחקן אילן דר. דיין עדיין המומה מהצעתו של בימאי אנגלי לשתפה במחזה שייקספירי.

חנוך לוין כהרגלו, התבודד, והעדיף שיחה עמוקה עם אחת השח"קניות שעמדה לצידו אודות הקומדיה החדשה שלו "נכנע ומנוצח". עודד תאומי (בתצלום למטה) לא נראה שותף לשימחה.

מיקי קם שחקנית וגם מנחה נראתה משועשעת ביותר. היא הס-תובבה בין המפלסים השונים של המוסיאון כש-היא אוזנת בידה צרור־פרחים, כשפגשה ידיד מוכר נפנה בזר לעברו.

ללא סרטים

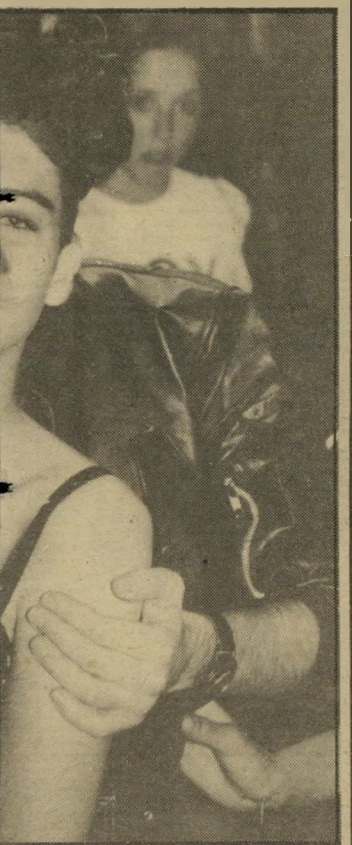
מי שהגיע להגיגה הגדולה שאירגן מוסיאון תל־אביב לציון עשר שנים לפעילותו הקולנועית, וחשב שיקבל סרטים וקולנוע — טעה. תחת זאת הולעט הקהל בווליום גבוה שנבע מלהקתו של אהוד בנאי. הלהקה הלהיבה מאות המעריצים, ובכללם איש מחתרת הטרור חגי סגל.

דורית זילברמן הסופרת, שנפצעה בתאונה באיטליה, נר-אתה מאוששת ולא ניכרו בה שום סימנים לפגיעה הקשה. בעלה המצחיקן מנחם זילברמן (בתצלום לצידה).

אביגיל סבג חברתו לחיים של עורך־הדין שימחה זיו (בתצ-לום לצידה), תפסה מנוחה על מדרגות המיפ-לס התחתון. זיו גילה רוח צעירה יותר מחברתו אשת־העסקים.

דנה בן־עמי בת ה־15 וחי-לין מונרו. איא-נות, שמר עליה. עמליה דיין (בתצלום)

אילן אולדהידש מוותיקי הפיזמונאים בארץ, הפך באח" רונה איש-חברה פעיל. הוא שומר בקני- אות. על פרטיותו ונראה מסתודד רבות עם העיתונאית אלונה קיש.

הוא מיכר ברכה. שלושה, המארגנת במסגרת פרטית את תצוגות ה-40 למדינת ישראל, קיבלה כמעט 200 מתנות, שכללו בגדים, תכשיטים, כלי בית, ספרים ודיברייקוסמטיקה. היא הודתה במיוחד לבעלי המקום שתמכו את כל הערב.

אשרוד **אריה אזולאי** והקבלן **אריה פיליץ**. המנחה **דן כנר** ישב בפניה מרוחקת בחברת ידידים. השגריר המצרי **מוחמד בסיוני** ורעייתו היו אמורים לבוא בחברת המעצבת **שו"ר שנה** **בן-צור**, אך אילוצים של הרגע האחרון לא איפשרו את כואם, והם של-

חיים מזרחי בנו יפה-התואר של בצלאל מזרחי, שמח לפגוש במסיבה את שרון בריר, דוגמנית ובתה של העיי- תונאית ברוריה אבידן-בריר, שלא התרגשה מהצלמים שצילמו אותה.

שהוא גם המעביד שלה במלון. השניים השתעשעו בחברתו של רן רהב (בתצלום ביניהם), איש יחסי-הציבור של רשת מלונות "דן". השלישייה הזאת נוהגת לבלות הרבה ביחד. גרושתו של המעביד והמנצח דוד קריבושה, מבלה לאח" נה עם סמנכ"ל מלון "ימית", תמיר שניל (בתצלום לצידה),

200 מתנות שחור וסיכות

את הערב פתחו במסיבה הגדולה שנערכה לפתיחת החנות של **בוי ג'ורג'** בישראל. הזמר עצמו לא הגיע, אך שלח מברק ברכה. הרבה מעריצים וחובבי האופנה הלונדונית נראו בין החוגגים שמילאו את הרחבה הגדולה בהמוניהם. למסתכל מהצד היה נדמה שמדובר בהסרטט סרט זר: הכל לבשו שחור, סיכות וחלקימתכות.

כשנגמרה ההגיגה המשיכו החוגגים למסיבת-ההפתעה למארגנת התצוגות **שלווה בן-גל**, שנערכה במועדון פל"קה. שלושה, שהיתה בחופשה ארוכה מחוץ לביתה, לא חשדה במאום והתפתעה היתה שלמה. למועדון המפואר באו מאות מוזמנים, ביניהם גם מרבית הדוגמניות, יצרני-אופנה רבים וסתם יפים ויפות, המהווים קישוט לכל מסי- בה.

את המפורסמים יצגו ראש עיריית

דייזי ברנשטיין המיליונר האוסטרלי, שהיה חברה של פנינה רוזנבלום, הגיע עם בת-זוגו לחיים, הדוגמנית האנגליה סוזן מקנילה. השניים בלטו בהפרש-הגובה ביניהם, לטובת הדוגמנית.

במסיבה לבשה שימלה בנוסח מרי- ג'יסטי (בתצלום מאחוריה), ממנהלי הח" (שמאל) היא בתם של אסי ואהרונה דיין.

סלקציה

יעזור אם נפגין? אלה שכאים לשם יוד" עים טוב מאוד שזו המדיניות. ואלון: "הייתי מאוד רוצה שמי שיי דע עליכך לא יבוא לשם, אבל זה לא יהיה ככה. יש די אשכנזים שיבואו, ואי פילו יהיו מרוצים מזה!"

כדי לברוק את הדברים יצא צוות העולם הזה כמוצאי השבת האחרונה למועדון. ביקשני מיחיא חיים (22) ואריק יהוד (21), שני צעירים חביבים מראשיהעין, לנסות ולהיכנס למועדון. יחיא, בעל עינייתכלת בורקות, בן לאב מרוקאי ואם תימניה, נראה כבן עדותהמזרח. הוא היה לבוש בחליפת ג'ינס אופנתית, ובנעלי התעמלות. אריק התימני, בחור צנום ושחום, בעל מראה של ילד-טוב, נראה צעיר מגילו. הוא היה לבוש בכגדים אלגנטיים בצבע כחול.

שניהם ניגשו לכניסה, כדי להיכנס. כשהגיעו לפתח, עצר אותם השומר. "הוא הסתכל לי בעיניים, כאילו הוא עומד לטרוף אותי!" סיפר אריק, "היה

רוב הצעירים האשכנזים במקום הצדיקו את הסלקציה בכניסה

לי כליכך לא נעים להסתכל לו בעיניים!"

השומר הגבוה הביט בהם ואמר: "אין כניסה! רק חבריימועדון נכנסים!" השניים עמדו בפתח וצפו בורם בלי תיפוסק של צעירים אחרים, שנכנסו לתוך המועדון. בעוד הם עומדים מבו יישים בפתח, שלחנו את הראל שטרר אוס ומאיר אביעזר, שני צעירים בהירי עור, אשכנזים לעילא! שזו להם הפעם הראשונה במקום. השומר אמר להם כי נימוס שתמורת 10 שקלים הם יכולים להיכנס פנימה. הוא לא רדש תעורת-חבר.

אריק: "זה ממש פגע בנו. נורא לא נעים לעמוד ככה, כמו עני בפתח, והי עיניים הזועמות של השומר, כאילו עשינו משהו רע!"

בכל זאת אמר בהשלמה: "כל אחד והדרך שלו. אני לא אלך להתווכח

הצעירים המיזרחיים נעלבו אך השלימו: "זוהי זכותם!"

איתו. זה המועדון שלו. הוא לא רוצה אותי? לא צריך? אני אלך למקומות שכן יכניסו אותי. אם הוא יבוא אלי לראש העין, אני אקבל אותו יפה."

מדוע הכניס את שטראוס, ואת יחיא לא?

השומר הבלונדי שעמד בפתח ענה בכעס: "הם נראו כמו מסוממים. הם נר"

להראל שטראוס ולמאיר אביעזר מותר להיכנס. אין בעיה

ליחיא חיים ולאריק יהוד אסור להיכנס למועדון. יש בעיה

תדר עם הערכים צריך לפקוח את העיניים ולראות מה קורה בתוכנו, בבית שלנו!" למרות נימת הכעס בדבריהם של גיל, אלון ושלומית, הם משלימים עם המצב.

"יש אשכנזים שרוצים להיות לכה, כלי המיזרחיים. זו זכותם. אבל רק שיש במועדון הזה מוסיקה טובה ותקליטנים טובים!" אומרת שלומית. גיל מוסיף: "זה מועדון פרטי, וזו זכותם. אנחנו לא יכולים להגיד להם כלום." בנייהנוער לא יעלו על בריקדות כדי לשנות את המצב. שלומית: "מה

שהיתה מבלה רבות במועדון: "אני מכירה את המועדון הזה טוב, ואני יודעת שזו המדיניות שם. מי שנראה שחור לא ייכנס למועדון הזה!" היא טוענת. גיל: "המיקרה של אלון אינו היחיד. אנחנו יודעים על עוד מיקרים. מה רדתי על זה? אני חושב שמי שנתן הוראה כזו שלא להכניס ספרדים, משהו לא בסדר אצלו. הרי זו ממש גזענות, ההפרדה הזו היא בסיס לתורה הישרא. אני לא מבין את אלה שמתנהגים ככה, הרי כל המדינה של המדינה שלנו היא לאחד את היהודים, בשביל זה הגענו הנה, בשביל זה נשפך דם. לפני שמכריזים על להס"

מיזרחי, יש סיכוי שלא יכניסו אתכם למקום. מנסיון." גיל אלון, אף הוא ממוצא מיזרחי, מספר: "התופעה הזו מוכרת בין בני הנוער ברמת-גן. השמועה עברה, והבי ר'ה מעדותהמיזרח יודעים שלא לבוא למועדון הזה. בכל זאת החלטנו לכתוב את הקטע על המועדון, כדי להזהיר את אלה שלא יודעים. "לצאת ביום שישי זה סיפור. עד שמתכוננים, משיגים מוניית פנויה ומי גיעים למועדון. אבל סתם שיחורו כלי עומת שבאו!" שלומית בת ה-18, צעירה חנינית

ב אחר מלילות-השבת האחרים גנים החליטו כמה נערים רמת-גניים לצאת ולבלות בתל-אביב. הם נכחו ללכת למועדון-הריקודים שידור קו. השוכן בשכונת פלורנטין בדרום העיר.

הם התלבשו במיטב בגדיהם, הומינו מוניית, ונסעו למועדון.

כשהגיעו לשם הביט בהם שומר-הסף. הוא נתן לחבורה להיכנס, אולם עצר נער אחר. "אתה לא נכנס!" הוא פסק.

הנער היה חיים אלון, צעיר שחום-עור ממוצא תימני. חבריו נכנסו למר ערוך, והוא נותר בפתח. הוא עמד שם וביקש מהשומר שוב ושוב להיכנס. גם חבריו, שכבר היו במועדון, ניסו להפי ציר בשומר-הסף לשנות את דעתו. רק אחרי שעה וחצי של עמידה משפילה מחוץ למועדון נעתר השומר לבקשות, והכניס אותו פנימה.

"בהתחלה לא הבנתי למה הוא לא מכניס אותי", מספר אלון, "לא חשבתי

"העולם הזה" בחר בשני אשכנזים ובשני מיזרחים, שניגשו למועדון

שזה קשור לצבע-עור לא רציתי לה-אמין בכלל שיכול להיות דבר כזה. אבל במשך הזמן שעמדתי בחוץ ראיתי בבירור שעושים סלקציה — מי ייכנס ומי לא. עמדת שם המום, נדהמת. למרות שבסוף הכניסו אותי, נהרס לי הערב. ביולי לא יצא לי באותו הערב, רק עוגמת-נפש איברתי את כל מצבי הרוח. מה שבטוח, יותר לא אחזור לי שם!"

חיים, נער אינטליגנטי ושקט, לומד בכיתה י"ב. על מה שקרה לו הוא מספר "רק מפני שזה חשוב שאנשים יידעו" בין חברים הוא מעדיף שלא לדבר על הנושא.

"כשקורה כזה דבר מנסים לשכוח. אני מנסה להרחיק את זה. בהתחלה חשבתי מילא, זה קרה רק לי. אחר-כך נודע לי שעשו את זה לעוד בני-נוער ספרדיים. איך ההורים הגיבו? לא סיי

צוות "העולם הזה" בדק את החלונות על אפארטהייד

פרתי להם על זה, התיישתי!" שלומית מסיקה וגיל אלון, שני צעירי רים העורכים עיתון-נוער בשם בין ה-צילצולים ברמת-גן, חשפו בראשונה מה שהיה אז ער או רק שמועה ברמת-גן.

"הכניסה לצעירים מותרת, אבל אין כניסה לשחומי-עור! אם השתזפתם יתר על המידה בקיץ, או שהמוצא שלכם

שומריסף שיק, הם נראו כמו עורסים!"

נימרוד טזווי ליד מכונתו "שלא יכניסו כל אחד"

למצב של חוסר ודאות, לשינוי תכופ של המדיניות, להרגשה לא טובה של הסוהר ושל האסיר, לחוסר ביטחון, לחוסר איכפתיות וכסופו של דבר — לאדישות, כך זה נראה לי.

יש כעס בקרב הקצונה הבכירה בשרות?

אני חש את זה, אני יודע את זה, יש התמרמרות, הרברים נאמרו ופורסמו, זה לא סוד, כל המנהלים אמרו את דעתם ואני חושב שבמערכת יש קצינים וקצינים בכירים, שבהחלט יכולים למלא תפקידי-מפתח בשרות ואין שום צורך להביא אנשים מבחוץ.

אתה מתכוון לתפקידים בכירים חוץ מתפקיד הנציב?

כן, אולי בתחומים מסויימים, כמו, למשל, מחלקת הקשר והאלקטרוניקה, אם לא יימצאו מישהו בתוך השרות, אני ברעה שחייבים להביא אדם מבחוץ.

אבל צריך להבין שתזווה של אדם בתפקיד בכיר במערכת, זו תזווה בשרות של לפחות 10 אנשים ואם התזווה לא קיימת, אין שום מוטיבציה לשום סוהר לקבל על עצמו יותר אחריות, כי הוא לא רואה שום עתיד במערכת. הוא פשוט נתקע, ולדעתי זו אחת הבעיות העיקריות של המערכת, שיש יבוא של אנשים מבחוץ והסוהר דורך במקום ולא ניתן לו קידום.

אני מבינה שיש בעייה כאיבה נוספת והיא נרשאה השבר?

כן. סוהר שמתגייס לשירות מרוויח 700 וכמה שקלים לחודש. הוא עובד במישמרות של 48 שעות, וכשהוא יוצא הביתה ל-48 שעות, הוא מבלה לפעמים שלוש-ארבע שעות נסיעה בכל כיוון על חשבון ומן החופשה שלו. כשהוא בכלל הוא עובד 36-40 שעות מתוך מישמרת של 48. הוא מגיע ב-12 בצהריים, נכנס לשמירה של ארבע שעות על המיגדל, או כוקף אגף. אחרי-כך מחכה לו תפקיד נוסף, למשל, ליקים יום ביקורים, ואז הוא ממשיך ארבע שעות נוספות. אנחנו קוראים לזה תרומה, כי זה בא על חשבון שעות המנוחה שלו. בשרות אין תקנים לאירועים מיוחדים ואם יש אירוע או מצב חירום או כמיקרה שצריך ללוות אסיר לבית-חולים או לחופשה מיוחדת הביתה, כל זה נופל על הסוהר.

ואז, אחרי שהוא מסיים את המישמרת שלו, הוא נוסע הביתה באוטובוס או כטרמפס, כי אין לנו סידוריה-סעה. וכשהוא מגיע הביתה אחרי ארבע שעות נסיעה אין לו ראש למישפתה והוא רק מחפש את המנוחה שלו.

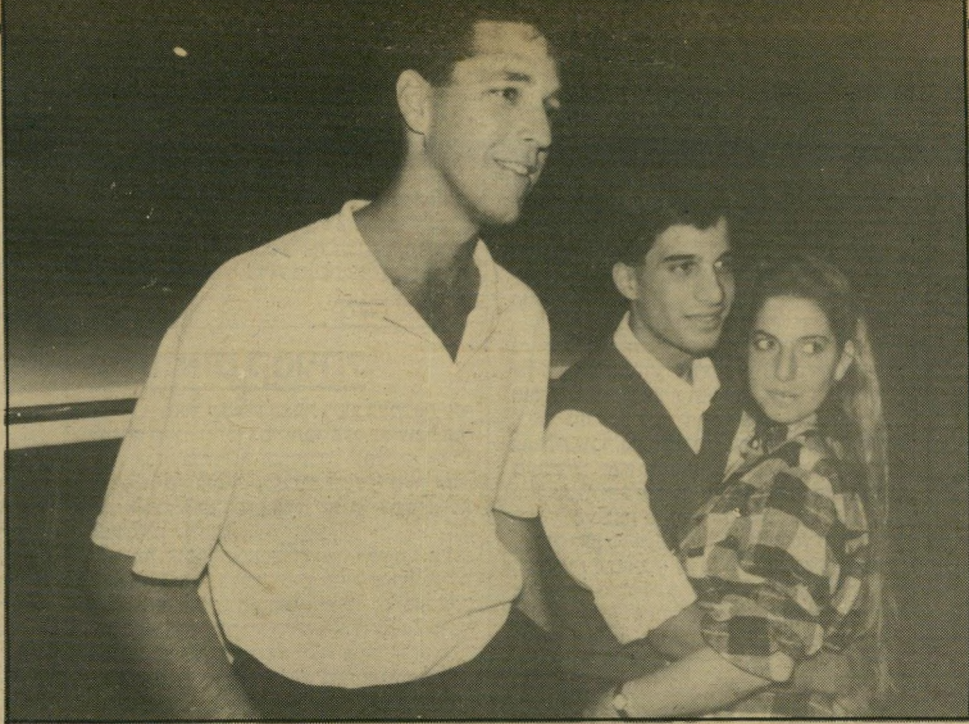
זה אדם שנמצא במתח, בחזית, כי זה חלק משמירת ביטחון-הפנים של המדינה.

אבל הישזו אתכם לצה"ל. הישזו לצה"ל רק בשכר ולא בתנאים. וגם זה אינו מספיק לדעתי. אני חושב שהשכר צריך להיות ייחודי בהתאם לעבודה שעושה סוהר-ולשעות שהוא משקיע.

זו עבודה שאין בה יום אחד של שקט. על מנהל כלא, למשל, מוטלת אחריות רבה. 24 שעות ביממה, 365 יום בשנה. גם כשאתה בחופשה אפשר להקפיץ אותך בכל רגע, ואתה מבקר ביחידה ביום, בלילה, בשבתות ובחגים, כי האחראיות מוטלת עליך.

ברחו לך אסירים? ברחו לי לא פעם. מה הרגשה? מחורבנת. הרגשה זיפתית? הרגשה שנכשלת? לא באופן אישי. הרגשה של אכזבה? הרגשה לא טובה, שבאיזשהו מקום לא עשית מספיק טוב את העבודה, שהסגל לא היה טוב מספיק, שהיה פיספוס.

אתה חושב שמנהל בית-סוהר צריך להיות קשוח? קשוח ואנושי.

גיא שטראוס וחברתו, רן גוטשטט. אם לא יהיו ספרדים, זה יגרום לנו לבוא!

זוהר רבינוביץ. צ'חצ'חים זה לא עדה?

גיא שטראוס, נער יפה מרמת-השרון, מחבק את חברתו הבלונדית ואומר: "לא רק שזה לא מפריע לי שלא מכי נסים שחורים. להיפך, זה רק יוסיף. לא נעים לומר, אבל בכל אירוע מי שגורר מים לבצורת הם אלה מעדות-המזרח. הם אלה שעושים צרות."

רן גוטשטט בן ה-20, אף הוא מרמת-השרון, מוסיף: "אילו הייתי שומע שבי מקום מסויים אין ספרדים, זה היה גורם לי לבוא לשם, בהחלט. למה? כי אני יודע שזה יהיה מקום שנעים לבלות בו, בלי סכינים, מכות וצרות."

החבורה מרמת-השרון מסיימת את דבריה ונכנסת פנימה למועדון. יחיא ואריק מראש-העין חזרו הביתה.

עופר נאווארו, בעל מועדון שירוקו, טוען שבמועדון אין סלקציה על רקע ערתי.

אם כן מה על הצעירים שלא ניתן להם להיכנס? לשומרים שלי יש טביע עת-עין ואני סומך עליהם בעיניים ע" צומות. אפילו אם תגידו לי שהצעירים הללו הם בוגרי קורס-טיס וסיירת-מט"כ"ל, והם חברה נהדרים, השומרים שלי אמרו שהם מסטולים ושיכורים, ואני סומך עליהם. אם השומרים לא מכניינים מישוה, יש לזה סיבה.

נכון שיש הוראה שלא להכניס כל אחד למועדון, אבל זה לא קשור לצבע דווקא, מכיוון שלא מכניסים לכאן כל אחד. המועדון נקי מכל הרברים שקוררים במועדונים אחרים. אם השומרים מפספסים שניים מ" תוך מאה, אז עדיף לי שהשניים הללו ייפגעו, והמועדון יהיה נקי.

"בא המועדון אומרים שיהיו מרוי צים אם לא יכניסו כאן שחורים? אז אצלם הגזענות. היא באה מרמת-השרון ונאות-אפקה. הגזענות היא בכתים שלהם, ולא כאן.

"חץ מזה, גם אני שחור."

שי ברם, צילם ציון צפריר

או כמו שיכורים!" ומיר גם הוסיף: "הם נראו כמו ערסים!"

נראה שעינו החרה של הבלונדי טעתה באכזבה. אריק ויחיא, שני נערים נחמדים, לא באו שתויים מבית-מרוח, הם לא היו מסוממים ואף רועי-זונות, כטענתו של שומרי-המועדון, אינם. ההבדל היחיד ביניהם לבין הראל ומאיר הוא בצבע-עורם. לא לדברי השומר, זה נשאר איתן ברעתו: הללו מסוכנים לציבור.

שומר אחר, שעמד בכניסה, הוא שיק, בחור גבוה הלובש קפקפים בעלי-עקב, אולי כרי להוסיף גובה וכדי שיראו מפניו כל המסוממים.

שיק מחויב נמרצות אפלייה על רקע ערתי. זה בכלל לא עניין של צבע! יש לנו טביעת-עין! אנחנו יודעים מי בסדר ומי לא! אנחנו לא מת-מחשים לזה שאנחנו סלקטיביים. לא מכניסים לכאן כל אחד. אבל זה עניין של טיפוס, ולא של מוצא. עושי-צרות לא נכנסים לכאן!"

ועושי-צרות כנראה הם שחומי-עור. אחרת קשה להסביר כיצד נכנסו למקום שני צעירים שהחזיקו בבקבוקי-בירה כבירים ושהריפו ריח-אלכוהול. הם היו אשכנזים.

הנערים הרבים שעמדו בכניסה למור ערוך לא התרגשו מהתופעה. חלקם טר

וקצוץ-שיער, טוען שלשירוקו מכניסים כל אחד, ודווקא זו חולשתו של המקום. היום המקום הזה מגעיל, דווקא בגלל

הם צעירים רגילים. בגלל צבע עורם קבע השומר: הם מסוממים, שיכורים, ערסים!

שמכניסים את כל השחורים שפעם לא הכניסו. אלה שעושים חאראקות במכוניות, שמדברים במילים כמו וואלא, ומדברים לא יפה."

אבל לא כל בניהונער כאן עושים את ההפרדה בין "שחורים" שהם בסדר לבין "השחורים" בכלל.

קבוצת-נערים מרמת-השרון מודה בפה מלא שרק לכבוד ייחשב לה לב" לות במקום המאוכלס באשכנזים בלבד.

הכניסה ל"שירוקו" יש לנו טביעת עין!

במכונית מפוארת, חדישה וכסופה. כשאני יוצא לבלות, אני רוצה מקום על רמה, לא מקום שמכניסים כל אחד. הנה, בקולנוע דן מכניסים ילדים מבתי ים וחולון, ולכן אין פלא שיש שם רקירות ומכות!" רמי גולן, מבלה נוסף במקום, גבוה

ענים, כמו השומרים, שהסלקטיביות לא קשורה בצבע. יש טיפוסים צ'ח צ'חונים. זה בכלל לא קשור לעדה, אלא להתנהגות! אומר זוירי רבינוביץ, חייל טרי המבלה במקום. נמרוד טווי, צפון תל-אביב" כפי שהוא מכריז בנאווה, הגיע למועדון

מגורש חיים אלון (משמאל) ועורכי-עיתון גיל אלון ושלומית מסיקה. אני מנסה להרחיק את זה, לשכוח מה היה

מנגד

לאה ששואלים למה וראלה שישאלו

הספר מנהיגות במיכוד של דינה פורת, כמו ספרים ומאמרים רבים אחרים, עוררו שוב את השאלה שאינה נותנת לנו מנוח בשנים האחרונות.

מתברר כי בימי מילחמת העולם, בשנים 1942-1945, שעה שהגרמנים רצחו בדם קר מיליוני יהודים באירופה, ידעו יהודי הארץ, כמו יהודי העולם, מה שנעשה; הרברים היו גלויים: העיתונים הודיעו על כך, אנשים שנמלטו סיפרו על האימה, הגיעו מיכתבים, אנשי המחנות באירופה פרסמו את הרצח, הכל היה גלוי. ואף על-פי-כן, החיים נמשכו כרגיל — ויש הטוענים, וצ'פקו, אנשים חפים מפשע, אחינו ואחיותינו והורינו ובני מישפחותינו נטבחים; איש לא חל משיגרת חייו. איש מיהודי הארץ או התפוצות לא הפסיק לעבוד, לא יצא לרחובות ביום ובבילה, לא היכה בשערים, לא צעק, לא אמר: לא נמשך בחיים כרגיל, עד אשר יעשו אומות העולם להצלה, להפסקת הרצח, להקלה ואנו יודעים כי היו דרכים להפסיק את הרצח או, בכל אופן, להציל רבים.

השוחט שחט, והחיים נמשכו. ואלה מבינינו שחיו אז, בין אם היו ילדים או מבוגרים, איננו מבינים כיום כיצד קרה הדבר — העם היהודי נרצח ואנחנו שתקנו, להוציא מחאות שיגרה מבישות. ובודאי שאלה שגולדו אחר-כך אינם מבינים את טעם השתיקה הזו. ודאי אנו יודעים מי היו בני אותו דור: מהם חלוצים, מהם מוסריים שבכני אדם, הם לא היו טובים פחות מאתנו, הם אהבו את בני מישפחותיהם ובחלור מותיהם לעיתים צעקו על אוברגס, אבל המשיכו בחייהם.

ואנחנו שחינו אז, ושעדיין לא חיינו אז, איננו יכולים להבין, איננו יכולים לתפוס: הכל היה גלוי לנו, עינינו, והם שתקו. כיצד קרה הדבר? מי שמבקש תשובה לשאלה, כיצד זה חברת אנשים ועם רואים נגד עיניהם שיכרו, אנו, רואים אימה באה — רואים, ואינם עושים מאומה,

עור לרועמה. הנה ראו כיצד פועלת ההיסטוריה לנגד עינינו: לדעת הכל ולעמוד חסרי-אונים. ארוני המורה, נא להסביר את הדבר אם וכאשר ישאל אותך תלמיך, מדוע זה שתקתם בימי הרצח.

שלמה שבא

עיתונאים קטנים?

ייתכן מאוד שמהו כאמת רקוב בממלכת הטי לווייה שלנו. ייתכן-גם ייתכן שעל כל עובד המי שרת אותה בנאמנות ובכישורן, ולפעמים אפילו בהרגשת שליחות — מצויים בה שניים או שלושה אוכלי לחם-חד (אבל לא קראוטונים, לא במשכורת שלהם...).

ייתכן אפוא שבאמת ררושה רפורמה מינה לית. מה שקורין בלשון מינו ייעול או התייעלות (מילה יפה יותר לפיטורין). ייתכן גם שאי-אלה תוכניות ומישרים לא הגיעו, ואולי גם איז סיכוי שיגיעו בעתיד הקרוב לרמה הרצויה.

אני גם נכון להסכים שיש כמה אנשים שאינם אוהבים מה ששני פאר או רכקה פמיכאלי עושים בטלוויזיה, או מה שהם לא עושים. עד כאן הכל מקובל עליי. אני בוודאי סבור שיש בטלוויזיה שלנו עודף של סדרות אמריקאיות שעצם הצגתן מהווה על-בון לאינטליגנציה. ודאי וודאי שיש בה מחסור בסירטי-איכות ובתוכניות-איכות מיובאות. ההתייחסות בסרטים דוברי אנגלית — על חשבון סרטי טים דוברי צרפתית, איטלקית, רוסי, יוונית, ספרדית ואפילו גרמנית, וכו' — היא מופרזת מאוד ובלתי-רצויה מכל הבחינות. ממילא צריך לצרף לסרטים — גם אלה הרובים אנגלית — תרגום, וממילא אנו נידונים לקרוא את מתכתי-האנאלפתיים והוולגארים של תמילי דיא-לוגים אלה מתרגמים honey או pussycat (ככ"י נורייכה לאשה) ללשון "קוסית", מתרגמים "סי. דר אותן" ללשון "הכנס לו בך" או "הברזי או תו", מתרגמים יפהפיה ל"שאפה" וטובה-היא ל"צ'ופאר". הרחוב ודן בך-אמוץ ניצחו. על כל אלה אין עוררין.

אבל מה שברור באותה מידה הוא שהטלוויזיה שלנו היא בחזקת פלא. פלא-פלאים. אם אומר שראיתי טלוויזיות הרבה בכמה ארצות שאת לשונותיהן אני שומע, הרי זה רק כדי להצהיר כי לא ראיתי הרבה תוכניות תיעודיות טובות יותר

וגם זה) לו. ואכן, הם גם עשו כל מה שלא-ידיים כדי להעבירו מן העולם, ליטול מן הטלוויזיה שלנו את כבודה, להשפיל את עוכריה, ליצור להם תדמית של עוכרי-ישראל, לשטות בהם את הר-חוב.

לבטל אותם ממלאכתם על-ידי דחיקתם לפי-נה, מילחמת-התשה, משכורות שאינן מפרנסות את בעליהן בכבוד, מאלצות אותם לצאת לחאל-טורות שקלונן צצורן, וכי' וכי'. היד עוד נטויה: כך נהגו גם במורים, ברופאים, כפרופסורים, באחיות. וכך נהגים בהם עכשיו. בהבדל אחד: שעסקינו ופוליטיקאינו חשים עצמם תלויים יותר בטלוויזיה ולפיכך שינאתם אליה רבה יותר. וכגודל השינאה כן גודל השיסוי.

ועל רקע כל זה מדהימה שתיקתה הרועמת של העיתונות (הכתובה) שלנו. אלה מבקשים "השוור" את שכו", ואלה נעשו פתאום — לראשונה בחייהם — "אובייקטיביים", יעני: "מדווחים" בלבד. ועל רקע זה מדהימה עוד יותר שתיקתם של סופרי-ישראל, שהטלוויזיה שלנו — או לאודי-ניים שכך שומעות! — עשתה למענם לא מעט. שותקים הסופרים, ובכלל זה אלה שאינם בוחרים כלל וכלל בהופעות-על גבי המסך/המירקע/ה-אקרו, ושותקת אגודת-הסופרים ושותקים המוסי-פים לספרות ושותקת האקדמיה.

אבל מה לי כי אלון עליהם? הלא גם אני עצמי שתקתי עד עכשיו. עסוק הייתי במילחמות אחרות עד שנשכח ממני שכל שאנו לוחמים בו בכל מקום ובכל תחום בארץ הזאת — מילחמה אחת היא. המילחמה על רמותה של הארץ הזאת ועל עתידה.

"עיתונאי קטן"? — אולי, יש גם כאלה. והם אפילו אינם מעטים. אבל יש גם טלוויזיה גדולה. ובנו תלוי הדבר אם תגדל עוד יותר ותשתפר ואם תשיעשה דומה יותר ויותר לזו של שכנו הצפוני אסאר, שב-תוכניותיה אני צופה לעיתים בשעות לילה מאו-חרות על גבי המסך/אקרו/מירקע שלי בחיפה.

נתן זך

שערוריית פרסי ישראל — המשך

בשלב זה כבר צריך להיות ברור לכל שאין לנו שום כוונה לדרת מנושא פרסי ישראל עד שהר-ברים יבואו על תיקונם או לפחות עד שכל הציבור יידע, יישום — וישרוק... כדרך שאין לנו כל כוונה לחדול מן המעקב שלנו אחרי הנעשה בתחום התמלוגים לסופרים אל שאלת סיפורים בספריות הציבוריות או אחרי הנעשה בשרה שי-מרו אחריה ואנדרטתיה של תל-אביב (וערים אחרות), וכן בכל נושא אחר בתחומה של תרבות, שבו זכותו של הציבור לדעת גוברת על זכותם של עסקנים לפעול ולרקוח את מרקחתם בצניעה. גם בנושא זה של פרסי ישראל מעולם לא היתה הכוונה להתאנות אישית ל"ממונה" (קרי: פקיד) זה או אחר, יהיו מחרליו אשר יהיו, כי אם להפנות את אלומת האור לעיוותים, למחדלים ולנוהגים הביזאנטיים המקיפים פרס ממלכתי שאמור היה להיות היוקרתי ביותר במדינת יש-ראל.

הפעם — במקום טיעונים וטענות: חופן עוב-רות, כולל מבוטסות על חוברת בשם "פרסי יש-ראל התשמ"ו", המונחת לפנינו ואשר אותה הוציא אותו "ממונה" לקראת מועד חלוקת הפרסים בשנה שעברה. כמקובל, מופיעים כאן שמותיהם של כל הווכים כפרס למקצועותיו — מיום היווסדו בשנת 1953.

לא מידעלנו וערכנו רשימה קצרה בשני תחומים מידעלנו שבהם יש לנו בקיאות-מה. נרמה לנו שהעבודות מברות בשם צמא, אנוחז מביאים אפוא, אלה לעומת אלה, בשתי רשימות נפרדות, את מי שאפרים קישון כינה פעם בשם הווכים המאושרים והעוסקים הלא-מאושרים של הספרות והאמנות הישראלית.

פרס ישראל לספרות

קיבלו: יעקב כהן (פעמיים), חיים הוז, דוד שמעוני, ש" עגנון (פעמיים), ולמן שניאור, יצחק למדן, גרשון שופמן, מרים שקלסיליין (אכן כן), פרס ישראל לספרות, לפי המצויין כאן), יעקב פיכמן, אורי צבי גרינברג, אליעזר שמאלי, י"ד ברקוביץ, יעקב כהן, ס. יזהר, עזרא פליישר (י' גולה" בשם הספרותי), יהודה ברזל, אליעזר שטיינמן, שלמה צמח, שלמה דיקמן (המתרגם), אברהם שלונסקי, אביגדור המאירי, נתן אלתרמן, אבא קובנר, לאה גולדברג (לאחר פטירתה, אם זיכרוני אינו מטעני), יוכיבי בת-אמר, ש' שלום, שמעון הלקין, אמיר גילבוע, יהודה עמיחי, אהרון אפלפלד.

כאמור, אין חלק
בכך 383 ואכזר
האגואל בקי שאלו אקו
(היוס הוליקר מוזיק)
הן ידוני אגנה
אחור מרימאק, ואקו
כאסולו וקונו המוזיק
הזה שלום בקי זא פג
הכיצד? (האכן?)
כה נבאו ששעניק, אלו הכר
באחר של נקוה היינו
עצם הפאזיס אל הפאק אגהו
חאומי היה אחר
האגואל כה יפה
האגואל הפאא

לא קיבלו (בסדר מיקרי, כולם סופרים ומ-שוררים שהיו בחיים בתקופה שלאחר יסוד הפי-רס): אהרון ראובני, יונתן רוש, זלדה, אבות ישר (רו), אברהם חלפי, אלכסנדר פן, דבורה בארון (נפטרה ב-1956), מרדכי שמקי, עזרא זוסמן, נוח שטרן (נפטר ב-1960), יעקב אורלנד, אהרון אשמון, יהושע ברייטוסף, יעקב חורגין, שרגא קרלי, מרדכי אבישאול, דוד מלך, אברהם קושניר, דוד שחר, עזרא המנחם, עמליה כהנא-כרמון, נסים אלוני, גבריאל פרייל, וכמובן — אסתר ראב.

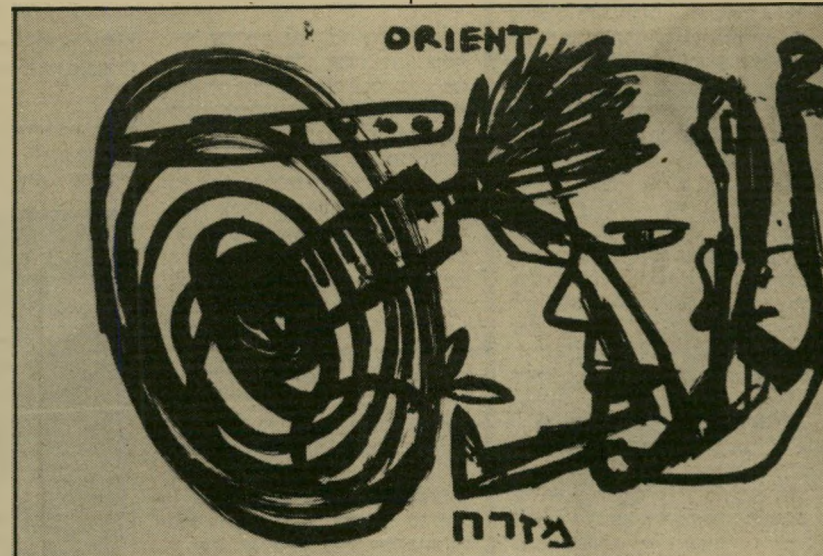
במילים אחרות: מרים ילוי-שטקליס, יעקב כהן (פעמיים), ושלמה דיקמן — כן. יונתן רוש, אהרון ראובני, אבות ישרון, אברהם חלפי, דבורה בארון וזלדה — לא: ישעיהו אברך ושלום רוזנ-פלד, בכל הכבוד הראוי, שלמענם אף המציאו מדור מיוחד, "מסאות" — פובליציסטיקה עיתור-נאית" — כן. אבל שלמה גרודונסקי — לא. שלמה צמח — כן. כרוך קורצווייל — לא. נתן רוטנשטריך — כן אבל ישעיהו ליבוביץ — לא. העיוות, המחדל והיעדר הפרספקטיבה ההיס-טורית חמורים עוד הרבה יותר כשאנו עוברים לתחומי הציור והפסול.

כאן קיבלו: זרהה שז (י), יוסף זריצקי, מרדכי ארון, מאיסל ינקו, יצחק דנציגר, אריה ארוך, ראובן רובין, דני קרוון, פנחס ליטיניבוסקי, אנה טיכו, יוסל ברנר, בתיה לישנסקי וחיאל שמי. (אגב יוסל ברנר הסכים לקבל רק בתנאי שיוסיפו גם את אנה טיכו לחתני אותה שנה).

לא קיבלו: אביגדור סטימצקי, אהרון גלעד, יחזקאל שטרייכמן, אריה לובין, נחום גושמן (הוא קיבל בתחום ספרות הילדים...), שמשון הולצמן, דויד הנדל, יצחק פרנקל, ציונה תגר, אריה נבון, מירון סימה, ליאון אגלסברג, חיאל קריזה, אביבה אורי, רודי להמן ועמיתו הפסלים צפר, פריבר, אחיעם, אלדובי, פייגי; ג'ניה ברנר, משה קסטל, אליהו גת, רוביט בוז, לאה ניקל, משה ברנשטיין, יעקב פינס, יהושע גרוסברג, פנחס אברמוביץ, יעקב אייזנר, אהרון אבני, אהרון כהנא, משה מוקרי, אביגדור אריכא, צבי מאי-רוביץ, ישראל פלד, שמואל בונה, אוזיאש הופ-שטר, יעקב וכסלר, אהרון כהנא-1 — לא ייאמן! — מרדכי לבנון, זאב רבן, שמואל עוגריהו, לודביג שוורין, איזידור אשהיים, יוחנן סימון, יעקב לוצ'אנסקי, לודויג קרקואר ויעקב שטיינ-הארט!

ועוד לא הזכרתי עדיין את שמו של איש מן ה"צעירים" (צעירים" נחשבים בישראל בני האר-בעים עד שישים...), לא את עמוס עוז ולא את דליה רביקוביץ, לא את חנוך לוין ולא את תר-מרקין, לא את פינחס כהן-גל ולא את קרישמל, לא את פינחס שויה ולא את דויד אביזר, לא את יעקב שבתאי המנוח ולא את א"ב יהושע, לא את גרבוז ולא את רפי לבאי וגרשוני.

ומובן שלאל הזכרתי את אלה שממילא אין להם סיכוי משום שעלו לא הכירו בהם כב-קטיגוריה: עמוס קינן ודן בך-אמוץ ואפרים קישון. אחרי הכל, מי הם ומה עמלם לעומת זה של טל ברודי שכבר זכה בפרס ישראל על "תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה בכללה בתרבות הגוף". לא פחות ולא יותר. וכך, בשיטות "פרסיות" כאלה, מקנים כאן "דיעת הארץ והאבתה" "מ-

פנחס כהן-גן: מימד קטן, הדפס

אפשר שהוא יכול למצוא תשובה לכך כמה שנעשה סביבנו בימים אלה.

הלא הדברים עכשיו ברורים לגמרי: תוך עש-רים שנה היה מיספר היהודים ומיספר הערבים כמה שמכונה ארץ-ישראל השלמה — שווה. תהיה זו חברה של שני לאומים, בדרך ללאום האחד, ולא יהיה זה הלאום היהודי. עצמאות היהודים בת מאה השנים, המאמץ העליון האחרון של העם היהודי לחירות-עצמו — תפוג. להוציא את כהנא ואוהדיו, בקול ובשקט, אין איש שיכול להצביע על התפתחות אחרת.

ואף-על-פי-כן, איש אינו צועק. מרבכים, נואי-מים, ומתוכבים, כותבים. איש איננו יוצא לחוצות וצועק: לא תהיה מדינה יהודית! העם היהודי שוב יוצא מן ההיסטוריה, חורר לחיות בצילן של אומות אחרות, או שהולך לטמיעה, ואין איש צועק: הצי-לו, מהרו הזמן איננו בן-בריתנו, הזמן הוא בך ברייתו של העם השני בארץ.

וגם אני אינני כותב דברים אלה כדי להרתיע. אני אומר דברים אלה מסיבה אחרת לגמרי: כשי-

מן הטובות שבסוגן אצלנו. לא ראיתי בשום מקום — כולל באנגליה — מישרי חרשות טובים יותר מאלה שלנו. בעיקר, לפני שעלה עליהן הכורת הפוליטי בשנים האחרונות. וגם זה: מר-אינים כרם עברון וירון לונדון, אלימלך רם ויעקב אחימאיר, אלישע שפיגלמן ויצחק רועה — הרבה ארצות "מפותחות" היו מתקנאות בנו אילו ידעו שהם ושכמותם מצויים אצלנו, ולא בצימצום. רייווד פרוסט האנגלי, בכבורו ובעצמו, היה יכול לקבל מהם כמה שיעורים.

שלא לדבר על מצחקנים וסטיריקנים אינט-ליגנטיים כשלמה ניצן, ועוד לא התחלתי אפילו למנות. והפלא הזה התרחש לנגד עינינו, בתרבות לא-תרבות, תרבות מהגרים חסרת-מסורת, בתקציב לא-תקציב ותוך אי-הבנה, ביקורת דילטאנטית ולעיתים קרובות מרושעת, תוך שיסוד ושינאה מכל עבר.

והפלא הזה התרחש בחברה שלא היא ולא העומדים בראשה רוצים או ראוים (בעצם, גם זה

מכתבים ותגובות

הק.ג.ב. של פרסי ישראל

רק בשל מחלתו של מר משה גילבוע ומשום סיבה נוספת אותה ביקש להעביר ליריעת מערכת דף חדש כדי שנתחשב בה כבודו להגיב על מבלג ומתיר להערתו, לפחות אלה הנוגעות בו, להישאר בלא מענה הולם. ועם זאת, מפתיע לר"א את איש זה, הנחשב לראש הק.ג.ב. של פרסי ישראל בעשור האחרון, ורקד בעת ובעונה אחת בשתי חתונות: בחתונת האמצעים הששים אלי קרב ובחתונת הפחרנים פקיהברך. שהרי אם מתקיימות בו שתי הסיבות הנזכרות, הדרושות הבלגה מיוחדת, הליכה על בהונות ושימוש בכי סיות משי בכל הנוגע לו, כיצד מעז הוא להשתתף במישחקים אסורים אלה?

ושמא יש כאן כוונת־מכוון: לעולל ככל הניתן ואחר־כך לדרוש חסינות מעונש? טוב יעשה אם ידיר רגליו מגובי־איריות אשר אינם מקנים לאנשים מסוגו, ובעצם לשום אדם חסינות־החלוקה או הודמוניות נוספות, מהגם שחאטו והחאטותיו עומדים אחר לאחד ומבטקים פרהסיה.

שמעון צמרת ■

אין תמימות־דעים

בהקשר למכתבו של הצייר משה ברנשטיין אשר הופיע בדף חדש מיום 28.10.87, נא קבלו מיספר ציטטות:

א' — "הבעיה... היא (כרגיל) בעית הבעיות של האסתטיקה, הווה אומר, העובדה הבלתי־ניתנת לעירוער שבני אדם אינם תמימי־דעים בשאלות אסתטיות. כאשר מתעורר יוכוח בין ראובן לשמעון (למשל, ראובן אומר שתמונה זו וזו צעקנית, ושמעון מכחיש זאת) אין כל דרך מקר בלת להכריע ביניהם ולקבוע מי צודק ומי טועה." עדי צמה, סבוא לאסתטיקה, עמ' 54.

ב' — "איננו מסוגלים להשתית את הירע שלנו על מערכת פורמלית מסודרת ובוודאי שאיננו יכולים לשרטט את הגבול שבין "ציור טוב" לבין "ציור גרוע." יובל קנב, תבניות ותמונות, עמ' 21.

ג' — "נשאלת השאלה אם יכולה האס־תטיקה... לספק אותן נורמות מתמשפות המבקר, כלומר נורמות... להעריך יצירות מנקודת־ראות קבועה. על השאלה הזאת אני משיב תשובה שלילית." מנחם ברינקר, אסתטיקה כחורת הביקורת, עמ' 89.

רותן עמנואל ■

גרשון קניספל

לילות לבנים

בלנינגראד

(רישומי מסע)

עתה החל המסע צפונה. עולים על הטופובל והיעד מסקווה.

תחנת הרכבת במוסקווה. סמוך לחצות, וכאן עדיין שנת דימומים מתמשכת, אווירת בין־ערכיים. תכונה מואצת של נוער קומסומול, צעירים ענוכים בצעפים אדומים, מוורות ותרמילים כבדים — יוצאים למחנות־עבודה קיציים. גרודיעבובה סטודנט־איליים. צעירים וצעירות לבושים מדי צבא ועליהם תג אדום, שלוש אותיות קיריליות מורפפות בשאבלנות גסות מעל הכיסים השמאליים — סימניהכר לשייכות.

הורים נרגשים נפרדים מילדיהם ה"פיונרים" (החלוצים). זאטוטים כמיגעעות נייר ארומות מפורים ככלניות נושט הענקי של רחבת התחנה. הנוסעים מחזיקים בידיהם מוורות קטנות עטופות בנייר־אריזה חום הקשור בחבל גם

— הוראות קשותות של הנהלת הרכבת, כך נאמר לי. סטנדרטיזציה בכל.

המון רב צונב על פיתחי הקרונות ומחכה לפתיחת הרלתות. להקות זמרים מלוות בגיטרות ובתופים, איפה אישם בוקעים גם צלילי מפותחת מעוררי נוסטלגיה. וזוגות צעירים שזה עתה כאו כברית הנישואין, הכלות עורן מצועפות בלבן ופרחים בידיהן, יוצאים ברכבת לירח־הרבש שלהם ישר מן החופה.

המולה רועשת וגועשת, עליצות מכל עבר, קראקוביאק מסורתי מתנגן תוך כדי היווצרותו של מעגל ספונטאני. וזג אחד מפליא בריקועי מגף וברילוגים אקרובטיים, כשהכל מלווים אותם במחאות כפיים קצובות לעידור. שמתי על כך שהנטיעה צפונה לא התקיימה במטוס אלא ברכבת לילית.

על "הלילות הלבנים" של לנינגראד סופר רבות. לילות לבנים אלה הותירו עיקבותיהם בשיר ובסיפור הרוסיים, החל בספרות הקלאסית. לראשונה הופך הדימוי המופשט לממשי בשבילי — באותה רכבת לילית היוצאת ממוסקווה סמוך לחצות, שעה שהכירה עודה נתונה באור ירימ־דומים. עכשיו מתמשכים תעתועי האור והחושך במיקצב הלמות גלגלי הרכבת המתכתיים — כשאני נרגש מכדי לחטוף תנומה, מתעקש למצות כל רגע של דהירה לילית מוורה זו הממחישה לי לראשונה את המושג "ליליים". עם שחר אנו מגיעים ללנינגראד, שחר המפציע מתוך דימוי הערב. השעון מורה על השעה 6.45 בבוקר.

בניגוד למוסקווה העצומה, מרובת המרכוים, המפוצלת והמשוסעת, תחנת הרכבת המרכזית בלנינגראד שוכנת בקצהו של "נייבסקי פרוס־פקט" המפורסם. כלומר, בקצה השדרה המרכזית המובילה אותך כאן לאורך קילומטרים עד למעגני הנייבה, הנהר האדיר המקשר בין חלקי העיר ולו תפקיד של גיבור מרכזי כבלאדה המפורסמת של מאיאקובסקי, 150. מיליון." — רוסיה כולה/ אחר איכן/ וידו שלו — נייבה..."

חמישים רמבראנדים

בהגיעך עד סמוך לגדות הנהר, אתה עולה בשדרה הניצבת לנייבסקי פרוספקט, שבקצה קשתות־ענק השזורות זו בזו ויוצרות נפחים אימתניים.

מיד עולה בויתרון הקטע הרמאטי המתאר את הסתערות הגווארדיות האדומות" על שערי המתכת הענקיים של ארמון החורף הצארי. גלים גלים פורצים בעוצמה "איוושהיניית" (גאון כמאי הקולנוע הסובייטי של שנות השלושים והארבעים) כסירטו התיעודי. עשרת הימים שזיעזעו את העולם" על פי סירטו של ג'ון ריד. אותם שערים חסמו אז את הדרך לארמון. עתה שרויה כאן אווירה אידיאלית, המנוגדת כליכך לרוחה של אותה סצינה קולנועית. וזאת למרות נחשולי המבקרים שתפסו את מקומם של המסתערים על הארמון. הללו ניצבים כאן בסדר ובמשמעת מופתית, בתורים ארוכים ומפותלים המקיפים כנחש עקלתון ענקי את האגפים הרבים של הארמון. הם ממתנים לתורם לבוא בשערי הארמיטאז' — אולי המוסאון היוקרתי ביותר באירופה, הן בזכות היקף חלליה־הצוגה העצומים שבו, בהם מוצג רק חלק מיוצרי מאוצרות האמנות האדירים החבויים במרתפיו, הן בזכות האוסף הגדול ביותר של "רמבראנדים" (כחמישים ציורי שמן) שבו, ואשר גולת הכותרת שלהם היא רחל המצפה ליעקב, אחת היצירות החשובות ביותר של הגאון ההולנדי. כאן מצויה גם יצירתו האחרונה בממדים גדולים, שובו של הבן האובד — רוחבה כשני מטר וגובהה שני מטרים־חצי. אחרי "הצלחתם" השלומיאילית של הרסטוראטורים והמשפצים ההולנדים, אשר בעת שיחורו ושחרתם הלילה המפורסמת שנפגע בזמנו בידי סכינאי מטורף, "ניקו" אותה ביסר־דיות רבה כליכך, עד שכל הקטעים שהאמן כחר להציגם בצל רמאטי, והואו לפתע, והעימות בין אור וצל האופייני כליכך ליצירותיו עלמל לאל היה, הפך שובו של הבן האובד שבכאן לציורו החשוב ביותר בממדים גדולים של האמן שנש־תמר כמות שהיה במקורו.

אווירת השלווה שבכאן מודגשת עליידי המיבנים האדירים גדושי הפיתוחים, המסוסים כחלקם בפגיגומים. ררכם של אלה מתגלים קיטעי תבליטים, פיתוחי מעקות ומוזאיקות הנוכח ל"טיפול" והיר ביותר בידי סטודנטיות חניניות לאמנות שניצבות בביטחה ובלא חשד בפגיגומים העליונים (שביעי ושמיני), שקועות במלאכת השיחור.

הקשתות המכסות על הלוע הענקי הופכות את הכניסה למעין מינהרה ארוכה החוצה את המיבנה הפתלתל כרכבת בעלת קרונות הרבה. כאן

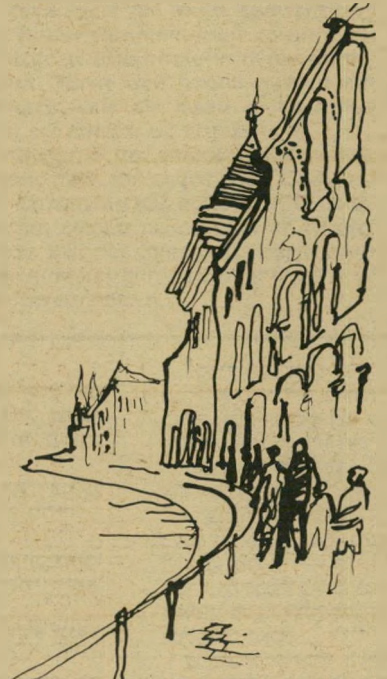
התגוררו בעבר הפרשים שומרי־ראשו האישיים של הצאר.

רחבה ענקית מרוצפת אבני שפה עשויות שחם משמשת בלנינגראד תכלית דומה לזו של הכיכר האדומה במוסקווה.

בינות למיבנים עטורי הכרובים המגולפים ובעלי החלונות הנושאים את גווי הספארוק האופייניים, נגלה נהר הנייבה. גשרי וספונות במעגניו ההומים אף הם מבקרים. בקרה־אופק משורטטת לה בקווים פאסטליים סירתו של פטר הגדול ששימשה בשעתו איג'ורה, כאותן סירות אגרותיות אליהן נהגו הצארים להגלות את מתנגדיהם מבית ומתנגדים מן החוץ.

מושלים מדי

הציפיות לעבור ולוא משהו מחויייתם של אותם עשרה ימים מפורסמים שזיעזעו את העולם, תוך מיפגש בלתי־אמצעי עם כל אותם מיבנים היסטוריים ששררו מאז המהפכה בדמותם המקורית, עלו על שירטון הגנים הפאסטורליים המוריקים, הטירות וכיפות הזהב הפראבוס־לאביות, כולן מלוטשות־בורקות ושוורות זו בזו בצורה כה מושלמת עד כדי ליצור מראה מתחנן

על גדות הנייבה

המפסיד מעוצמתו. שלא כאותה באזיליקה מוסקבאית מוצקה, פגועה אך אדירה ברושמה, הכל כאן מצוחצח ומושלם מדי.

הקתדרלה בנויה שיש, ברונזה ואבן שחם. היא מוקפת מיבנים אדירים, כיכרות מפורות כנריי בות, שופעות מיוקרות הרבה. ללמדך שרוח ואווירה אין מעלים באמצעות עושר התפאורה בלבד, תהיה נפלאה ככל שתהיה. ואכן, לנינגראד כמוה כטיירת קסמים גדולה אחת על פלגיימים. — עיר אגדה בלתי־נפתת למי שדופק הזמן מכה בעורקיו.

ה"סטריפטיז" של חשיפת מחלצותיה נמשך עם הביקורים באחוזות הצארים בעיר הנושאת כיום את שמו של פושקין, לשעבר מיכלול ארמונות פטר הגדול וירשיו. גם בעיר פושקין המרוחקת כששים קילומטר מלנינגראד — שפע של גנים ממלכתיים בתוך ורשות־ענק, וגם כאן ניתזים המים וקולחים ממזוקות אשר לרגלי "בתי־מידות ועליות מרווחים" (ספר וזקאן), ממוקרים בזהב, משוכצים שנהב וצדף. מיסגרות מוזהבות סוגרות על מראות־ענק המכסות את קירות היכלי הצארים — טיפטים מעוטרים וגובלנים רקומים היטב, בנוסף לציורי הקיר המכסים כל כיפות הענק אשר בתיקרות הארמון. ואלם בירדת ככיוון שער היצירה מן הארמון אתה מגלה צילומים המתעדים את ההרס הנורא שהותירו כאן צבאות הרייך השלישי שהתחפר בעיר פושקין כשהוא מטווח את התנגדותם ללנינגראד במגמה לרכך מכאן את התנגדותם העיקשת של המגינים שמנעו את נפילת העיר בידי הגרמנים.

הסובייטים — תוך כדי נסיגתם מהעיר פוש־קין — עוד עלמו קשות לקבור, כך ממש, את מרבית הפסלים שבאחוזות פטרוווארץ — שם מיכלול הארמונות שבכאן — ובררך זו לשומרם. אך הארמונות עצמם הפכו למסגרות נקובות, שחוררות בפגיזת הנאצים. טביעות אצבעותיהם של אלה נותרו כאן בכל עבר, לפחות בצילומים: קירות מפותמים, קרעים ופערים אדירים בחזית

הבניינים, שרידי כרובים מגולפים שנתרו קטועי גפיים וראש. רצפות הפארק העשויות עץ כמו הפכו ללועי הרייגעש. כל פיתוחי הצדף המפורסמים וחלק מהפסלים שנפלו בידי הגרמנים הועברו בידיהם, כעת הנסיגה, לגרמניה. אלה לא נמצאו עד היום. עם זאת יצויין, כי חלק מיצירות האמנות שנשרדו בידי הנאצים אכן נמצאו והוחזרו לכאן.

במצאיות נעלמו כל סימני ההרס והחורבן כלא־היו. הסובייטים, ששיחזרו את כל האולמות הענקיים — פותחים את שעריהם לעם הרב הנוהר לצפות בפיות פעורים ובעיניים קרועות לרוחה בפאר שהיה נחלת שליטי רוסיה.

כאן טמונה ליעתי ההחמצה הגדולה. לוא היו מותירים אולם אחד בהיסטוריה ומנציחים בדרך זו את ניזקי המלחמה והוואגנר־אליום של הכובשים, כפי שעשו זאת דווקא הכרילינאים כהותרים את צריח ומגדל נוטי"ח הזכרון שלהם הרוסה במרכז ברלין, היו ממחישים לעיני רכבות המבקרים את הוואגנר־אליום הנאצי לדראון עולם.

טרזקי חוזר

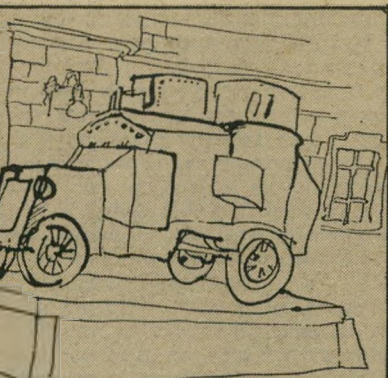
גם עיקבותיה של מהפיכת אוקטובר מונצחים עליידי הצוגה היסטורית עמוסת פריטים במוזיאון על־שם לנין בלנינגראד.

באולם המרכזי, כבדרך אגב, אני נתקל, באחת הוויטריות, בכרוזה המקורית המפרסמת את חלוקת התיקים בממשלתו הכולשבסקית של לנין. בין השדים הופיע גם שמו של ליאון טרוצקי כשר ההגנה הממונה על הצבא האדום. לראשונה בביקורי כבדית־המועצות אני נתקל בשמו של טרוצקי בתצוגה מוסיאוינית או דוקומנטרית. האם מבשר הדבר שינוי מהותי ביחס לתולדות המהפכה האוקטוברית? הרי שגגה וטעות ודאי שאין כאן; כאן במוסיאון אני גם רואה לראשונה את השיריונית שחרשי מפעל המתכת בלנינגראד מיהרו לרתך בשביל לנין. וזאת, על מנת שיוכל להוציא לפועל בלא פגע את סירוי־גיחתו לאיזורי הקרבות שניטשו תוך כדי המהפכה ובתקופת האינטר־בנציה (ההתער־בות) של המעצמות הזרות.

שיריונית זו המוצבת ברחבה בסמוך לפתח הכניסה למוסיאון, ממחישה יותר מכל את אירועי אותם ימים.

המון גואה בנייבסקי פרוספקט, הנחצה עליידי תעלות המזכירות את אלה שבאמסטרדם. ואולם כאן הבנייה מרוחת הרבה יותר ורחבת־מידות. המיבנים הממלכתיים ששררו מימי הצארים — כאן לא נבנה דבר מאז המהפכה — מוקפים במידשאות ענק, ואנדרטות של גדולי משורריה וסופריה של רוסיה מוצבות בכיכרות המרכזיות. לוחית ברונזה הקבועה בשער הכניסה לאחד הבניינים מספרת על "החמישית" של סוסטוביץ שוושמעה בבית זה לראשונה. לא הרחק משם מעידה לוחית אחרת על יריה ששימשה מעון קייץ ל"צ'יקובסקי בביקורי הקייץ שלו בלנינג־ראד.

והיכן כתב פרוקופייב את "החמישית" שלו?

השיריונית של לנין

הכל מתועד כאן. פיגעי הזמן אינם ניכרים בנוף האורבאני שבמרכז העיר. בכל מקום נראים פיגור מים ענקיים: משחורים ומשחורים ומשחורים... תוך כדי ריצה בהולה לראות הכל, אינך ער לעובדה שהשעה כבר אחרי חצות, ואילו האור עדיין אור של בין־עריביים. אתה מתעורר כאן עם הוויחה, והשעה שלוש בבוקר!

קשה להסתגל ללילותיה הלבנים של לניני גרא, מה גם שווקא עתה, כאמצע יולי, הימים מתמשכים אל הבוקר וחוזר חלילה... הפגישה עם חברי הנהלת אגודת האמנים החזותיים בעיר נרחתה מחמת כינוסה של המועצה הכל־סובייטית של אמני ברית־המועצ' צות, שנקראה בלא התראה מוקדמת במוסקווה. פגשתי בהם ביומי האחרון כאן.

מיכל בן-חורין, בתו החורגת של מוטלה קידר, מתארת את פרשת אהבתה עם

ארז, בנו של מוטלה – ואת שיעבודו של ארז לאישיותו של אביו ולתורתו

בנו של מוטלה

אמי, תמר אפלבוים, בתו של הפסל יצחק דנציגר, נישאה למוטלה עם תמר ורדימון (אשכנזי) ז"ל, ונולד להם בן. אותו לאחר שפגשה בו. היא פגשה בו במיקרה, בעודה נוסעת להרצליה. מוטלה, שהתגורר אז במכון רודי לפסיכותרפיה, נסע באותה דרך מדי יום. להפתעתו, סימנה לו מישהי באחד הימים לחנות בצד, וכך הכירו זה את זה. הוא כבר היה חצי שנה בעולם שמוץ כלכלא, ויכול היה לרתק במחשבותיו על המשמעות שמאחורי כל תופעה. את 17 שנות-המאסר שמאחוריו הסביר בפשטות: הוא השתייך לשרותי-הביטחון. ומכיוון שצריך לשמור על מיזבחי-הביטחון העומד מאחורי כל פוליטיקה, נחטף ונשפט בדלתיים סגורות. למרות שלא הספיקו העדויות כדי להרשיע אותו, הושם בכלא רמלה למאסר-עולם. צריך היה לשמור כי לא תיחשף המשימה שאליה נישלה, שהרי פעל משה דיין בלי הסכמתו של דויד בן-גוריון. אחרי שנשפט הבטיח לו עורך-הדין אשר הגן עליו, כי יוכל להוציא אותו אחרי חמש שנים בלבד. התנאי שהציג לו עורך-הדין, שמואל המיר, היה כי עליו לשבת בשקט, אם חפץ הוא במאסר קצר. אך מכיוון שלא עמד באותו תנאי, ישב בכלא רמלה 17 שנים. אמי התאהבה בו. כל-כך מרתק ומדהים היה ביכולתו השיכלית, כל-כך לא-מוכן להתפרש על ערכיו. סקרן היה כילד חף מכל פשע, אשר הפך לקורבן. ואכן, למרות שאינו בדיוק ילד חף מכל פשע, שמחה אני כי הפך להיות אבי-החורג. תמיד עדיף טירוף על בורגנות משעממת, עם אבא העובד בבנק או בסוכנות-ביטוח.

לפני שנשלח לכלא, נישא מוטלה עם תמר ורדימון (אשכנזי) ז"ל, ונולד להם בן. אותו בן, ארז, היה בן 5 כאשר הושם אביו בכלא. ב-1974, כאשר נישאה אמי למוטלה, היא היתה אלמנה מזה 14 שנים. ואילו מוטלה התגרש מתמר ז"ל, לפי בקשת תמר, כמה שנים לאחר שנאסר. תמר ובעלה החדש ניסמו לא-מכבר בלונדון, כאשר נשרפו בדירה שהיתה שייכת לארז.

★ ★ ★

קראתי לו קלימרו. קלימרו היא ציפור קטנה וגלמודה, מהסרטים המצויירים. בכל פעם, כשהיא יוצאת מהביצה אל העולם כדי לחפש אהבה, היא נפגעת עד בכי ובעודה מייללת, חוזרת אל תוך הביצה. לפני כניסתה אל הביצה, היא תמיד אומרת: "אף אחד לא אוהב אותי בעולם הזה..." ארז תמיד חיפש אהבה בלתי-מוותנית. הוא חשב כי יוכל לשאוב ממנה אישור לזכותו להיות הוא עצמו ולא אחר בעולם זה. אהבתו של מוטלה את ארז, שהיתה תלויה בכמה ממשוואות-החורבן שהטיף להן, היתה האובססיה שהפעילה את ארז כל חייו. ולכן, תמיד חזר לחפש את אבא...

עורכי-הדין לאורך כל הדרך. אין להם שום דבר שיוכל להרשיע אותנו, אמר לי עורך-הדין, אחרי שקרא את כתבי-האישום. וגם אם יורשע, לא יקבל תקופת-מאסר ארוכה מזו שכבר ישב. אמר לי אותו עורך-הדין יום לפני המישפט, שבוע לפני המישפט, חודשיים לפני המישפט. הוא ישב לו עצוב ולבד מאחורי חלון-זכוכית בחדר מוגבה, כשהוא לובש את החליפה האפורה שקניתי לאירוע. קלימרו הקטן והמיסכן. חייכנו אחד לשני כשני מאמינים נבוכים, העומדים לזכות בחלוםם תוך שעות ספורות. בהפסקת-הצהררים, שאותה לא שכחה החזירה הג'ינג'ית, עליתי עם העורך-דין לשתות משהו במיונן בית-המישפט. רעתו היתה שיש סיכוי רב כי ארז אכן ישוחרר, למרות חזירות השופטת. התעקשתי כי יקרא לי לדוכן-העדים כעדי-אופי, כפי שנהג לעשות בבקשותינו לשיחור-בערבות. אך הוא סירב, מחשש פן אותה שופטת חביבה תיבהל משיערי הסגול-זרור, ומיד תעניק לארז מאסר כפול.

כל תפילותינו ותיקויותינו לא מצאו הדי. ארז הורשע, ונגזרו לו שנתיים מאסר. ירדתי לראות אותו ולשוחח איתו בתא-המעצר שמתחת לבית המישפט. ניתנו לי 20 דקות בלבד, והיה לי כל-כך הרבה להסביר לו, כדי שידע שאינו לבד ולעולם לא יהיה. הוא נראה כל-כך יפה ונוירי בחליפה האפורה, בחולצת-המישי השחורה שעליה ענב עניבה דקה, כשמבטו קודר. רק בזכות כוח האיפוק לא צעק או בכה. "ארז'ה שלי, קלימרו קטן ולבד, כמה חוסר-יצק יש בעולם הזה! תגיד תורה שהשופטת הזאת, שבטח מחטיפה לבעלה מכות בשוט הגלימה, לא נתנה לך שנתיים במחנה-עינויים! יהיה בסדר, זה רק יקח עוד קצת זמן, ואתה תראה שנהיה ביחד." כך אמרתי לו ולעצמי, ופרצתי בבכי. הוא הביט בי מבלי לשקף במבטו כל מרירות, ואמר לי בטון שקט: "את יכולה לחזור עכשיו לארץ, מפני שרק פעם בחודש תוכלי לראות אותי." "בחיים לא!" הספקתי להבטיח לו, לפני שהתבקשתי לעזוב. אותן 20 דקות, שבהן אף לא יכולתי לחבק אותו ולהגיד לו עד כמה שאני אוהבת אותו, היו הפעם האחרונה שראיתי אותו מאחורי סורגי-הור-מלכותה. בנובמבר הוא השתחרר, וצילצל אלי הביתה. דאגתי לכך שלחברו יהיה מיספר-הטלפון שלי, שהרי נהגתי לצלצל הרבה ולברר מי ביקר את ארז ומה שלומו.

אבא הסופרמן

מסיבות שאינן קשורות כאהבתי את ארז, היה עלי לחזור לארץ באוגוסט. קשר טלפוני שבועי היה בינינו עד שהגיע לביקור בארץ, בחודש מאי. לתדהמתי, פגשתי בארז שזוכרתי ב-1974, ולא יכולתי לסבול. מיד הבנתי כי לא הצליח להשתחרר עדיין מפילוסופיית-הסופרמן שקיבל מאביו. להיפך, הוא השתמש באותה שנה, שבילה בכלא, כמוכיחה שהוא אכן כמעט סופרמן. אבא מוטלה הוא הרי כל-יכול, שהרי בילה 17 שנים בכלא "מבלי לבגוד בתורתו". וארז, אשר ישב שנה בלבד, הרגיש כתוצאה מכך קרוב יותר אל איתו תודעה...

מסופקני אם היום, באותו תא קטן ומתניק שבו הוא נמצא, האפשרות שיקבל מאסר ממושך עדיין קוסמת לו. להיפך, אני משוכנעת שהוא יותר אומלל ומבולבל משהיה במאסרו הקודם. באותה תקופת-מאסר היה מספר לי מדי יום על תפילותיו הליליות, שבהן התחנן כי יותירו לו להשתחרר בערבות. אני לא

בטרגדיה נמצאים הגיבורים תחת כישוף לממש דבר מסוים, מבלי שהם יכולים להתנער מאותו הכרח כישופי בלתי-מוכן. כאשר מקור הכישוף הוא שלילי, אך נחרט בנפש הגיבור כחיובי והכרחי, סביר כי חייו יעידו על-כך. והנה, ארז שוב נמצא בכלא. ב-13 בנובמבר 1986 השתחרר אחרי שנתי-מאסר. בדצמבר 1985 נעצר ארז על "התעסקות בסחורה גנובה". בעסקה-טלפונים שלו נמצאו מכשירי-טלפון גנובים מתוצרת בריטיש טלקום – חברת-הטלפונים הממשלתית. המכשירים, אשר טרם נמכרו בשוק, נגנבו עליידי עובדי-החברה. ארז ושותפו האושמו בהשתייכות לקבוצה שקנתה – או רק איכסנה – את הטלפונים האלה. בקשתו להשתחרר בערבות אושרה, ואחרי שחבר חתם על ערבות בסך 30 אלף ל"ש הוא שוחרר.

מוטלה קידר עם אשתו תמי אפלבוים-בן-חורין. אם את רוצה להציל את חיך את חייבת לברוח מבערך

אך לא להרבה זמן. חודש לאחר-מכן נעצר שנית, בטענה כי הפר את התנאים שבהם שוחרר. הפרת אותם תנאים היא שגרמה לכך שכל בקשותינו להשתחרר בשנית נדחו. על ארז היה להמתין למישפט, כשהוא מאחורי סורגים. מאוחר יותר נזכרנו לדעת כי זה היה לטובתו, וזאת משתי סיבות: בתקופה שהוחזק כאסיר אשר עדיין לא הורשע, יכולתי לביקר אותו מדי יום ל-45 דקות, ולהביא לו אוכל, עיתונים ובגדים נקיים. ואותם שישה חודשים ירדו מתקופת-המאסר שנגזרו עליו אחרי שהורשע, והיו עדיפים בהרבה מבחינת תנאי-החזקה. ב-16 במאי נערך המישפט. לא המישפט לא נערך באונד ב"יל. כפי שנכתב בעיתונות. אונד ב"יל מיועד לפשעים יותר מורכבים, מהווים סכנה בקנה-מידה גדול יותר. מישפטו של ארז נערך בבית-המישפט הגבוה של העירייה קרויזון, והשופטת אכן דמתה לבתו המתוסכלת של קצבי-עירייה וולגרי. היא היתה שמנה, ג'ינג'ית, בעלת קול עבה. בכל פעם שהיה תור ההגנה לדבר, היא הפכה מנומנת ומשועממת.

החזירה הג'ינג'ית

הגעתי לבית-המישפט נרגשת. לא היה לנו כל ספק כי נזכה להיות ביחד עוד באותו יום. תיקויותנו אושרה עליידי

כחיפה נפגשתי עם שלמה בן-אמנון. שלמה בן-אמנון מכיר את ארז מאז היותו ילד, ואת מוטלה מזה שנים רבות. הוא עובד סוציאלי, שעבד שנים בשיקום של אסירים מצד אחד, והיה מקורב למישפחת ורדימון מצד שני. כשסיפרתי לו שאני כותבת על ארז נתן לי חוות-דעת על המכניזם הסיכולוגי שנבנה אצל ארז, כתוצאה מחייו. הנה היא:

תינוק נולד בלי אבא, ואימו נאלצת לגור בעיר, שהרי עזבה את הקיבוץ. היא מבקרת אותו באופן בלתי-סדיר, והוא יושב על העץ ומחכה לה. הרבה מיכתבים כתב בהיותו על אותו עץ, והוא תמיד שואל בהם, "למה אמא שלי לא באה?" הוא מתרגל לחייו בקיבוץ עם סבא וסבתא... ואז, בהיותו בן 9, נלקחת אותו אמא מהקיבוץ כדי שיגדל איתה. לפתע יש לו אבא חורג ושני אחים. אך הוא יודע שאביו נמצא בבית-הסוהר. בהדרגה הוא לומד להתרגל לחייו החדשים. אך לא להרבה זמן, מפני שנשלח לבית-הספר הימי בעכו. בגיל 17 הוא מקבל את מוטלה לחייו. הוא הולך לבקר את אביו בכלא. מוטלה מאוד מרשים אותו, שהרי היה כה חזק, בעוד שארז הוא חלש. הוא היה כה נועז, בעוד שארז מבוהל. מוטלה נותן לארז הופעה מאוד מרשימה, בפעם הראשונה שהוא בא לבקר. כשסיפר לי על אותו ביקור, אמר בהתלהבות כי "אבא עומד על הראש, לומד סינית, לא מתרגש מכלום אלא חושב, יש לו דיאטט-לבן מיוחדת, הוא לימד אותי שעלי להשתמש בשיכלול!" ואז הופך ארז נציגו של אביו, ואינו מוכן לקבל חוות-דעת שליליות על אותו גיבור. סביר שבכך רצה גם להעניש את מישפחתו על חייו, שהרי תמיד הרגיש לא-במקום. לכל אורך חייו, תמיד לאחר שהצליח לבנות דבר חיובי, הוא מקבל איזו מכה וזופל. עד כאן דבריו של שלמה. עלי להוסיף:

אם רצה ארז להעניש את מישפחתו, בקשר שיצר עם אביו לפני שנים, הרי היום עליו לשמור על הקשר בגלל סיבה נוספת. קיימת האפשרות שארז מרגיש באשמה מסויימת, עקב אותה שריפה שבה נפטרו אימו ואביו החורג. אין אדם טוב יותר מאביו להפרכת ריגשות-אשמה. הוא פשוט יגיד לארז, כפי ששמעתי אותו אומר. "אתה יכולת למנוע את זה!" ואז יסיבר לו מהם חיים...

קראתי לו קלימרו. הוא היה תמיד בחיפוש אחר אהבה הבלתי-מוותנית שמעולם לא קיבל מאביו. ומכיוון שתחליף לאותה אהבת-אב מעולם לא מצא, חזר תמיד לחפשו... עשרה בספטמבר, 1987. בעורי שותה קפה בקונדיטוריה שכונתית קטנה, נחתו עיניי על עיתון. בעמוד הראשון ראיתי שם מוכר, כתוב באותיות גדולות. "מה פיתאום, זה בטח מישהו אחר!" אמרתי לעצמי, בעודי נזכרת כי שבוע קודם לכן ראיתי את השם "מוטלה" בעיתון, ונזכרתי לדעת כי הכוונה היתה שונה מזו שחשבת. אך אחרי שקראתי במהירות את הכתוב, ירעתי כי הכוונה היתה דווקא זו שמפניה חרדתי. בכיתי בליבי. ארז שוב נעצר בלונדון, והפעם על קשירת קשר להספקת קוקאין. זה מאכזב להיות עד לטרגדיה. בייחוד כאשר היית גם את קורבן לה, וגיבוריה הם עדיין בעלי משמעות ייחודית לגביר.

ארז ומיכל
אני אהיה בעל נהדר ואבא הכי טוב בעולם

זכורה לי שיחה אחת, שלה האונתי בקו השני. שמעתי עד כמה השתרל ארו להוכיח, כי הוא אכן "עבר על עצמו" וראוי להערכה. בעודו מספר למוטה'לה כי מזה שש שנים הוא חי בלונדון, שהספיק להתחתן עם אשה העוסקת באמנות ושהוא עושה הרבה כסף, שאל אותו אבא חד וחלק: "הכל טוב ויפה. מה אתה רוצה ממני?" ואז סיפר לו ארו, בתיקוה כי יצליח לעורר איוושהי סימפטיה, כי גולדה לו בת מקסימה, ושהיותו אבא משמחת אותו. מוטה'לה העקבי, חור ושאל את אותה השאלה...

הרי פשוט לרצות חיבה מאבא זה ביוזבו זמן לארצינונלי! מן הראוי, לרצות בקומוניקציה עם אבא ורק לאחר שהגדרת לעצמך מה אתה רוצה ממנו. ויותר מכל, חשוב כי תהיה מוכן לשלם את המחיר שיירש ממך: להיות מוכן שאבאסופרמן ינהל את חיך.

איך? טכניקת ההשתלטות על חיך פשוטה ביותר. אבא רק יציע לך את "הנכון לעשות", לאחר שהסכמת בלתי-ברירה, לומר כי רצית בעצמתו, ואם תפעל שלא בהתאם לעצה שקיבלת, הוא ייפגע עד עומק דיסקיות-שיכולו, ויסביר לך כי אילו אכן הערכת אותו, היית משתמש בהן גם אתה. והיה והתנהגות מופקרת זו תחזור על עצמה, ינפנף אבא בדגל ניתוק כל קשר ביניכם. שהרי אין סופרמנים אוהבים לבזבז את זמנם על אפסיס-מאופסים.

כמלים אחרות, ארו ידע תמיד שכרי לזכות באהבת-אביו, עליו לפעול בהתאם לשיכולו של אותו אבא. מוכן שלא באופן שרירותי. בכל פעם שיתעורר ספק בעצותיו, ישיר אבא שיר-הלל לשיכולו אשר "יודע איך לדעת" בכלל, ומה לדעת בפרט.

צהלה בטלפון

ב מאי 1984 היתה לי תאונת-דרכים בלוס-אנג'לס. בעודי שוכבת בבית-חולים צילצל ארו כדי לזכות לדבר עם מוטה'לה. אחי, שענה בטלפון, סיפר לו שאני מאושפזת, ושמצבני קשה. עובדה זו איפשרה לו להמשיך לצלצל, ולוא רק כדי לדעת אם מצבני הוטב.

לשימחתו של ארו חודש הקשר בינו לבין סופרמן, שהרי הציע לו עזרה בהוצאת-סיפרו לאור. ומכיוון שאותו ספר עדיין לא נכתב, הציע לו מקום-מגורים ותמיכה כלכלית, אם יחליט לבוא ללונדון.

באמצע חודש אוגוסט שוחררתי מבית-החולים וחורתי לגור בבית, כדי שאמי תוכל לטפל בי.

כעבור שלושה חודשים לא יכולתי עוד לחיות שם. הרגשתי בצורך להתרחק ככל האפשר מאותה קופסת-מגורים, שבה רוב שעות היום הסתובב מוטה'לה והסביר בפעם איד-סוף את האטימולוגיה של החייס-הנכונים.

החלטתי לנסוע לארו. כשמוזכרתו אמרה לו כי אחותו בטלפון, שמעתי אותו אומר לה בטון נרגש: "אה כן, זאת אחותי מישראל מאמריקה. תגידי לה שאני כבר עונה."

הוא שמח מאוד על ההחלטתי לצלצל אליו. "מיכלצ'וק, סוף כל סוף את לא נשמעת כמו חייל קשות. איך יכולת להגיד תמיד כשצילצלת לי, אבא איננו". ולטרות את הטלפון? טוב, עכשיו זה כבר לא משנה.

כאשר אמרתי לו שאני רוצה לבוא ללונדון, צהלה. "מה רעתך לקחת מטוס עוד היום?" שאל אותי בהתרגשות מבודחת ונבוכה. מכיוון שהיה עלי לבקר אצל כמה רופאים, הסברתי שאוכל להגיע רק בתאריך מאוחר יותר.

מרצדס ירוקה

ב דצמבר הגעתי ללונדון. נחתתי בנמל התעופה היתרו, כשאני חוששת שהיה עלי לפגוש את אותו ארו שהיכרתי ב-1974. כל-יך לא רציתי לעמוד מול חסיד של מוטה'לה, ובלתי-ברירה לשמוע אותו מוצט מישפטי-מפתח אובייקטיבטיסטים.

לשימחתי, פגשתי בארו אחת. בנמל-התעופה המתין לי בחור צנום, לבוש בחליפת-צמר בהירה ועטוף במבוכה. כדי לכפות על אותה מבוכה, שהיתה לשינוי, עסקו בכניעת טכניות. ארו הסביר לי כי התנה את מכוניתו רחוק מדי, ואני התלוננתי על הפקידים שהיססו מלהחתים לי את הדרכון.

מרצדס S.E.L. 500 ירוקה וחרישה היתה המכונית שחנתה במרחק, ומכיוון שהרגשתי כי ארו מצפה להתרגשות מסויימת, נמנעתי מלהתייחס לכלייה-החבורה. אך זה לא עזר. "מה רעתך על

לחיות אותם, והיינו מקבלים את פסוקו של אותו יום בטענה כי הוא חלק מתוכנית-חיים רצינונית.

"ומה הם חיים אם לא הזמן שבין העריסה לקבר?" שואל מוטה'לה עד היום, וכאופן אובייקטיבי ממשיך לא לממש ערך אובייקטיבי אחד. הצלחתו היתה ותהיה בינו לבין עצמו, כשבינו לבין עצמו הוא מצביע מצד אחד על פילוסוף מילולי, ומצד שני על השד הטמון בו. אותו שד הוא חבלן מיקצועי, אשר לבטח מוחא כפיים בסוף כל גאום פילוסופי, ואומר למוטה'לה המילולי: "טוב מאד! אנחנו עוד נראה להם בדיקו למה התכוונו, כשאמרנו את כל החוכמות האלו! אנחנו אומנם חייבים לרכוש עוד כמה מושגים, והפעם בתחום הפיסיקה, שהוא תחום החבלה הנוכחי, ואז בקלות נשכנע את אותם מרענים ואנשי-עסקים כי נכון להשקיע במעבדה שלנו. אנשים זו תופעה כה טיפישית! כמה טוב שאתה ואני הולכים ביחד!"

היו אלה בוודאי אותם הרגעים, שכאשר שאלתי אותו: "אבא, נדרמת? היה עונה לי, כעבור כמה שניות: "לא, כיכי, אני רק היררהתי. מה השאלה?"

"איך לי שאלה. רציתי פשוט לדעת אם אתה ישן."

אין צליל, תעלים חוד

מיכל בן-חורין

אבא לא מעוניין לדבר איתך!

אחרי חצי שנה, החליטו אמי ומוטה'לה להגר לאמריקה, עם כל המישפחה. ארו נשאר בארץ, כדי למכור את עסק מכוניות-האלפיה-רומיאן, ואמור היה להצטרף אלינו מאוחר יותר.

ואכן, אחרי חצי שנה הוא הגיע אל העיר טקסס, שבה התגוררנו. אכזבנו היתה איריה כאשר ראה את נסי-החורבן שחולל סופרמן, שעמד לפני פשיטת-רגל. כל עזרה מצידו נדחתה: מוטה'לה לא היה מוכן לעזוב את ארמת-החורבן, הוא היה נחוש בדעתו לסיים את חידוש הגרוטאות, שלקח על עצמו כעסק. אותן גרוטאות היו מודלים ישנים של מכוניות, ונקראו קלאסיים.

חודשים אחדים לאחר מכן עזב ארו את אמריקה, וחזר ארצה. מאותו יום ועד אחרי תאונת-הדרכים שהיתה לי, ניתק הקשר בינינו.

לעתים היה ארו מצלצל, כדי לדבר עם מוטה'לה. אך מאז אותו יום שבו עזב את טקסס, היינו אמורים לומר לו כי "אבא איננו בבית", או "אבא לא מעוניין לדבר איתך!"

את זאת ביקש מאיתנו סופרמן כדי שלא יצטרך לבזבז את זמנו שלו. פעם או פעמיים הצליח ככל זאת לדבר עם אותו אוּרְקֵל שחיפש, שהרי לא תמיד היה מישהו בבית מלבדו.

יכול לסבול את זה יותר, מיכלצ'וק. הם חייבים לשחרר אותי!" היה אומר לי, כשהוא עוצם את עיניו.

אילו רק היה מתנער מאותו כיסוף, אשר דחף אותו להיות עוד מוטה'לה בכל מחיר, היה מבין כי אותו דחף ארוור יוביל את חייו לתהום שבה הוא נמצא. אך אביו תמיד הסביר לו שבין השכל שלו ובין שיכלם של אחרים, עליו לבחור בשיכלו של אבא.

ובאיוזה שכל היה עליו להשתמש כדי לבחור בשיכלו של אבא? אין בעיה. אבא הרי "גדלולי" (חידוש לשוני של מוטה'לה), ויחליט כשביבילו כי כך עליו לבחור, שהרי זאת הבחירה הנכונה.

אותו אב תמיד בטוח כי אם תלמד ממנו מספיק, סביר להניח שתגיע אל המסקנה אשר תתאים לפרוגרמה שנתן לך. אך אותו אב הינו סתירה מהלכת על שתיים ומסתירה יכול הכל לנבוע. כמו, למשל, שאדם יכול להיות בעת ובעונה אחת הרסני אך גם סבלני וחכם, כאשר קיימת סתירה יסודית בין הפסיכולוגיה לפילוסופיה שלו.

כל-יך הרבה פעמים הסברתי לארו עד כמה הוא נפלא, כשאינו משועבד לאביו, ולכל אותם אמצעים שאמורים היו לקרב אותם זה לזה, כמו ההכרח שבנעשיית כסף.

אפשר עדיין לשמוע את מוטה'לה אומר: "כן, אך אילו הייתי על אי בורד...", "אילו הייתי לבר בעולם...", "לי העולם לא יכול לעשות כלום. אין ערך שיש ביכולתם להציע לי" חבל כאמת שאותו רוביניוון קררו לא ארו את קופת-השרצים שלו ועבר לאי בורד. אילו עשה זאת לפני שנים, אולי היה נותן לארו את האפשרות להתנער ממנו, והיום לא היה עוד סופרמן-נפול. לכל היותר היה הופך עוד איש-עסקים נורמלי מחיפה, עם בית קטן ומישפחה קטנה.

אצל אבא בכלא

פ גשתי את ארו לראשונה ב-1974. אמי נישאה לאביו, והוא עבר לגור איתנו.

קשה היה לכולנו, אמי, אחי ואני, לסבול אותו. הוא נהג להלך

ארז בן-חורין

כשאבא נותן למישהו פרח. הוא אחר-יך שורף שדה של פרחים

בבית כשהוא נועל קפקפים לבנים ומצטט, לא תמיד ברגע המתאים, פרקים מתורת אביו הסופרמן.

את מוטה'לה הבנו. הוא לא מוזמן השתחרר מהכלא, איש נידר ביכולתו השיכלית והפיסית, סקרן נצחי, אשר הצטייר ברוחנו כנציגה הבלעדי של האמת. ארו, לעומת זאת, היה שולף את אותם מישפטי-אבא שלמדו בעל-פה, וציפה שיתייחסו אליו כאל מי שהיקנה להם משמעות.

ארו לא גרל אצל אביו, אך תמיד ידע כי יש לו אבא. אחרי שנודע לו כי אותו אבא נמצא בכלא רמלה, החליט לנסוע לבקרו. קרוב-מישפחה סיפר לי שיעץ לו שלא ללכת לביקור, אך ללא הצלחה. "הבחור פשוט התעקש להכיר את אביו".

אותו קרוב-מישפחה ראה אותו גם אחרי שחזר מאותו ביקור, וסיפר כי מאוד השתנה.

"את מבינה, פיתאום כולם הפכו להיות אויבים האשמים בכך שאביו בכלא".

ומה אתם חושבים אומר אבא-סופרמן לילד בן 17, שבא לבקר אותו בכלא?

"להיות בני לא בחרת, שהרי מעולם לא נשאלת. אך אני אעריך אותך בהתאם למה שתעשה מעצמך".

פה טמון הכישוף אשר הגיע את ארו כל חייו.

אבא שלו, הנדיר והנערץ, בכלא-רמלה, יעריך אותו אם — ורק אם — יעשה מעצמו מה?

אה, זה פשוט ביותר. מוטה'לה מעריך את הזהה, או השואף להיות זהה, עם מוטה'לה!

ארו עשה כל שיכול היה כדי לשחרר את אביו, שהפך הדבר המרכזי בחייו.

החבלן שבפנים

ח צי שנה עברה עלינו כעל מישפחה מהישוב, למרות שהיה לנו אלוהים משלנו. מרי יום שמענו מה הם חיים, ואיך נכון

(המשך מעמוד 29)

המכונתית? שאל אותי, בעודו משתומם על שתיקתי. "אטו" עינתי כאחות רציונלית, שאינה מבזבזת זמן על שטויות. בדרך החל מיד למנות לי ברצף את עסקיו, את הקלאבים בהם הוא חבר, ואת מיספר המרצדסים והחברות שהיו לו בשנים האחרונות. "איזה גורדיניקו" חשבתי, והתחלתי לתכנן את עזיבתי. "יופי ארו. אבל מה איתך?" שאלתי בחוסר סבלנות. ומכיוון שהספיק כבר למנות את מניית-הבורגנות שלו, יכול היה לשתוק או לדבר על ארו שמאחורי המניות. להפתעתי, לא היה בדבריו אף ציטוט אחד ממישלי-סופרמן. להיפך, הוא דיבר בצורה שלא התימרה להגדיר, להסביר, לחדש

עידן אמנון, העולם הזה

אב מוטלה

כי העולם לא יכול לעשות כלום.

מושגים או לפשוט אחרים. היתה בו פשטות ורגישות של ילד, אשר לעולם לא יחסא ככוונה תחילה. כבר מאותו יום הפסקנו להיות אחות בלבד, ואהבנו זה את זה.

כשאבא

נותן פרח..."

יד ארו חוויתי ברגשות שמעולם לא היכרתי קודם לכן. כל מה שבמשך שנים ריכאתי, בהדרגה סיפרתי לו... הוא האדם הראשון שלפניו שפתי את תהומות נפשי, ושעור לי להאיר הרבה מחשכת עברי. סכירי להניח שעוברת היותי אחרי תאונת-דרכים חיוקה את נכונותי להתנער ממישקלן של שנות פחה. אך רגישותו של ארו איפשרה זאת. הייתי משוכנעת כי ארו מכין אותי. ולא כאחד מאותם ציידים סוציאליים, המוכנים לכל "הבנה" אשר תאפשר מישפט שכונתי, בשם המוסר והצדק. אותו חיוך מלטף, המביע רגישות נבוכה, הביא לכך שציירתי אותו בעיני-רווחי כמי ששואף אל אמת באהבה ובחיים, שהרי אחרת יערדיף למות.

התחלתי לצייר לפניו את מפתחיי. בעודי משאירה פינות-נוף כהות ומכאיבות בלתי-מוסכרות. ארו מיד הרגיש בכך, ודרש הסבר לכל נקודה שדרכה עברו רגעי-חיי. במשך שבועות המשכתי לספר לו את אותם דברים, בעודי מוסיפה להם קווים-מרגישים ותאורים ממחשים. ידעתי כי בשנה שחי עם מוטה'לה המשוחרר, למד להכיר את תכונותיו הכובלות עד כדי מתנג של אביו, והתמרד נגדן. שנינו הסכמנו באותם שבועות כי איננו הוא אדם נדיר, גם אם זה בלתי-נסבל לחיות איתו. לעיתים רחופות היה ארו אומר לי כי "כשאבא נתון למישוה פרח, הוא אחרי-כך שורף לו שדה שלם של פרחים". מדי לילה היינו יוצאים לבלות וחוזרים לפנות-יוקר. באחד הבקרים, מיד עם כניסתנו הביתה, צילצל הטלפון. היתה זאת אמי מלוס-אנג'לס.

באותה שיחה מעציבה ומרתיחה עד כדי כאב, למדתי לדעת את כל מה שהיא עוברת במהיצתו של מוטה'לה. מהיום שבו שוחררתי מבית-החולים היא טיפלה בי, וגם הקימה עסק משלה כדי לפרנס את המישפחה. מוטה'לה, לעומת זאת, ישב בבית מאותו היום ועד שנפרדו. הוא לא סתם ישב בבית, אלא עטף את הסוככים בהרצאותיו ובהכרח להעניק לו תשומת-לב. את מקשיבה לי או מתעסקת בשטריות הקונקרטיות שלך? אני אומר לך, מנוולת קטנה שכמוך, שאני אפסיק לדבר איתך. את שומעת אותי...? היה אומר לי, בעודו מהלך מתחר לחרר ומעורר את חרדת בנייה-המישפחה. מהדברים ששמעתי בשיחה הטלפונית, הבנתי כי אמי עוברת ימים ארוכים של גיהינום משמיד-נפשות. השד אשר טמון

במוטה'לה איש-הרוח שלט בהתנהגותו במשך כל אותם שבועות, והפך אותו לאכזרי ביותר. התמונה שהצטיירה ברוחי, עקב אותה שיחה, גרמה לי להתפרץ. אמרתי לארו שעלינו להפסיק להתייחס בצורה רומנטית אל ההרסניות של אבא. "רי להבין, דיי משימת-חיידך היא לא למצוא גאונים מיוחדים, אך מסוכנים לעולם שמחוצה להם, ומה איכפת לך בכלל האידיקו שלוש ממתי יכולת שכלית מקרשת את כל האמצעים, איזמים ככל שיהיו? אתה חייב גם להבין, ארו'לה, כי נפש המשועבדת לשדים שמחוץ לשליטתה לעולם לא תממש את יכולתה ביצירתיות. להיפך, כל אותה יכולת תהיה משועבדת להרס זה או אחר. תיזכר מה קרה במערכת-היחסים שלך איתו, ותבין קצת מזה. ועכשיו ב'תשמע את מה שיש לי לספר לך, ואולי תבין כמה טוב עשתה לך התקופה שבה היית מנותק ממנו לחלוטין?" ואז סיפרתי לו בפרטים על שנים של טרור.

חרדה

כעס, אשמה

אחרי ששמעתי ארו חלק מחייה של מישפחתי עם אביו, נשאר נדהם. ימים אחרים לאחר מכן, הוספתי עוד כמה חלקים לאותו סיפור. על אותם חלקים מעוררי חרדה, כעס, אשמה, שינאה ובכי לא סיפרתי מעולם לאדם מלבדו. ארו מאוד חיזק אותי. הוא נתן לי את כל התמיכה, שהיתה נחוצה כדי לעמוד מול אותם חדרים קודרים בנפשי, ולספר אותם בפרטים. "מיכלצ'וק, את יודעת מה אמרו לי הפסיכולוגים, לפני

להיות בני לא בחרת, שהרי מעולם לא נשאלת. אך אני אעריך אותך בהתאם למה שתעשה מעצמך."

ששורר אבא מרמלה? הם אמרו כי רק אחרי שייצא לחופש, אפשר יהיה לדעת איך הושפע משנותיו בכלא. ועכשיו אני רואה שהם אכן צדקו. הוא הצליח לגרום לכך שתרגישו כולכם בכלא, ולכל אחד הכין את מנת-העינויים שלו?" אמר לי ארו בעודו מחבק אותי, ומבטיח כי נבריא את העבר.

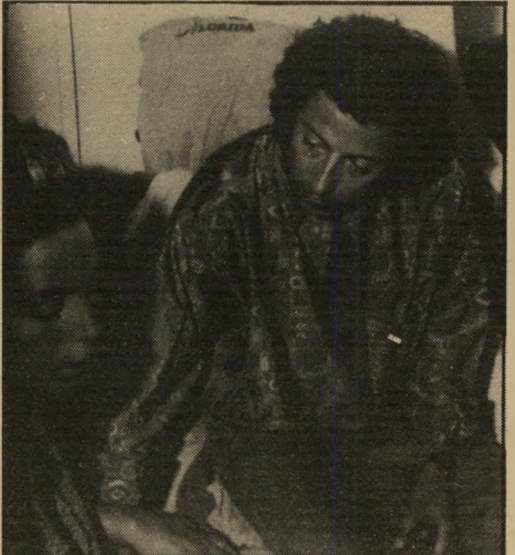
ימים של חגיגת-האהבה עברו עלינו בלונדון הגשומה והמושלגת. נקיון הטבע הצחור והקר עורר חזיקו את קירבתנו זה אל זה. "השגל יורד כדי לנקות ולהקפיא לתמיד את כל המכוער בחיינו", אמר לי ארו, כשהוא רץ בפארק ווורק עלי שלג. ימים אחרים אחרי שידע הכל, החליט לצלצל אל אמי בלוס-אנג'לס. "תמי, מה שלומך? תראי, יש כמה דברים שחשוב כי תרעי, ואני מוכן אפילו לחתום עליהם. אם את רוצה להציל את חיידך, את חייבת לברוח מבבלך. ואל תשכחי שאני בן שלו, ולמרות העובדה הזאת, חושב שאת חייבת לעשות את זה?"

"לא, את לא אוהבת אותו! זו הפכה להיות התמכרות של ג'קסי, המוכרח להרויק לעצמו!"

את השיחה הזאת ערך ארו על דעת עצמו, ולא הסכים איתי כשאמרתי שזה היה מיותר לחלוטין.

כמה חודשים לאחר מכן, אחרי שהספקתי להיות בלוס-אנג'לס לביקור מסביר-פרטים, הלכנו אמי, מוטה'לה ואני — לרבנות. בעודי יושבת על ספה כחולה וישנה ומעשנת סיגריה, צפיתי במחזה הגירושין היהודיים, שהיה ארוך מדי, לטעמי. התיאטרון נגמר, כשבירה של אמי תעורה ארוכה ומלאת-חתימות, שהפכה את הפרידה ממוטה'לה לפורמלית. היא החליטה לחזור לארץ, ומוטה'לה נשאר בלוס-אנג'לס. גם אני ואחי חזרנו לארץ, אך מכיוון שהעדפתי להיות בלונדון עם ארו, עובתי מיד.

מה נישאר למוטה'לה לעשות לאחר שעזבנו אותו? פיתאום עמד לבד. קשה לו כשאינו אויבים או מערצים מסביבו. הוא החליט לצלצל לארו, כזמן שהייתי בלונדון, כך שזכיתי להיות עדה לאותן שיחות.

ארו ומיכל

נפש משועבדת לעדים

בהתחלה ביקש ארו מאביו-החורג, חיים אשכנזי ז"ל, להגיד שהוא נסע לחופש. כמה שהייתי גאה בו בארו, שסוף-סוף ניער מעליו את הכישוף החולני, ויכול היה בקלות להחליט שלא לדבר עם אביו.

ואו שאל אותי חיים ז"ל: "תגידו את מטומטמת, או שאת סתם עושה הצננות? הוא בטח יצא עכשיו לבנק ויצלצל לו מהאטו!" וכך היה. "מיכלצ'וק, אני קופץ לכמה סידורים. אין צורך שתבואי איתי, כי אני אוסף אנשים בדרך."

מוות בשריפה

ימים אחרים עברו מאז שהתקשר מוטה'לה, וכבר הפך ארו אדם אחר. לא הייתי צריכה אף לשאול, אם אכן דיבר עם אביו.

בן ארו

אבא, אני חייב לצאת מפה."

שמעתי את מוטה'לה די שנים, כדי לקלוט מיד ציטטות של מישפטיו. ארו הפך מערכת של מימיקה פאתטית ומעצבנת, והכל הפך מיסתורי.

גם כשהיה יוצא למכולת, בסך-הכל, העזתי לשאול אותו לאן הוא הולך, היה נותן לי את החיידך של הכל או לא-כלום, ורק אז הולך לקניות. החיידך הזה, שנרכש עלי-ידו מאביו, אמור היה לבטא שהכל בעצם אפשרי לעשייה, כשיש היכולת. אילו רצה היה מטפס על האוורסט תחת לכת למכולת, שב-טיימינג" (וכמו שאהב ארו לומר) ההוא זה לא התאים.

מערכת היחסים המיוחדת שלנו החלה מאברת מכוזה. אך עדיין זיהיתי את ארו עם יכולתי לאהוב ולהיות אהובה. האם הוא אכן אהב אותי בכלל? את זה מעולם לא שאלתי את עצמי, שהרי הוא אמר לי תמיד עד כמה שהוא אוהב אותי. אמו, תמר ורדימון-אשכנזי ז"ל, אמרה לי באחד הימים, בעודי מתווכחת עם ארו, שאני מזכירה לו לבטח את מוטה'לה בדברים מסויימים. לאטילאט ראיתי עד כמה שהוא נהנה מכך שיכול היה באמצעותי לנקום באביו על שעזב אותו.

התחלתי להרגיש שאותו קלימרו נבדך וכן אינו בדיוק קורבן טהור.

בהדרגה ירד מהבימה, והפסיק לשחק את התפקיד שריגש אותי. פיתאום אסור היה לי לדבר עברית במישרדו, שהרי חבריו הערביים עלולים להיפגע מהיותו ישראלי.

מדי יום היו מופיעות בהמוניהן נערות-ליווי אכסלוסיביות, כשהן לבושות ומתנהגות בצורה שתמיד שייכה אותי לעולם אחר. הן היו שייכות לעולם המורכב מקישוטים ומחיקויים נמכרים, עולם שבו נמחקים כל הערכים. כשהייתי מעירה לו, אמר לי מבודת: "מיכלצ'וק, אני רואה שהפכת ממש חייל ספרטני כצבא של מוטק'ה..."

אחרי שהפסיק לשחק תפקיד מדומה וחזר לעצמו, עובתי את לונדון.

הבנתי שלי לברוח, אם אין ברצוני להפוך לאחת מ-שלושת המוטק'ה-טרים."

כעבור כמה חודשים הסתבך ארו, ואסון קרה למישפחתו. הוא נאסר על "עיסוק בסחרה גנובה", ואמו ואביו החורג מתו בשריפה, שעד היום לא פוענחה.

ראיתי בדימויני את ארו המסכן, לבדו בעולם וחסר-אונים. החלטתי לנסוע ללונדון.

אינדיאנה

ג'ונס

כ-ליכך התרגשתי בפעם הראשונה שבאתי לבקר אותו בכלא, והוא היה כליכך מאופק ו-רציונלי!"

(המשך בעמוד 34)

מרים בניחיני

מזל החודש:

קשת תחזית שנתי

השנתיים האחרונות לא פינקו את הקשתים ועל התקופה הקשה שעברה עליהם דובר וכתב כבר רבות. אין צורך לחזור על הדברים, עצם העיסוק בהם לא מבטל את הקשתים, אך הוא עוזר להבין מהו מקורם ומחזק את הידיעה שהקשתים עומדים להסתיים. לקראת יום ההולדת, כדאי שידעו הקשתים כי הקשתים העיקריים כבר מאחוריהם, והדבר אמור לגבי רוב בני המזל. אלה שנולדו בימים האחרונים של המזל עדיין לא משתחררים סופים, ויהיה עליהם להתמקד.

כוכב סטורן (שבתאי) הוא זה שגורם לצרות. מהרגע שכוכב סטורן נכנס לקשת התחילו הקשתים להרגיש שמהו השתנה; מועקה, עבדות, התחייבויות, הגבלות, כניסה למיסגרות כנגד רצונם, ועוד כהנה וכהנה דברים מסוג זה. חלק מבני המזל סבלו ממחלות, מאובדן נפשות יקרות, או מהבדיל מאיבוד רכוש יקר. איש איש לפי מפת-הלידה שלו.

כוכב נוסף שהשפיע מאוד, הוא כוכב אוראנוס, שלהתמקמות הממושכת שלו במזל כבר התרגלו. כבר כמעט 7 שנים שהוא נמצא במזל קשת אך אי אפשר לומר עליו שהוא אינו מורשע. אוראנוס אומנם צועד לאט יותר מסטורן, אך כשהוא מגיע, הוא עושה זאת בשיטת הברק והרעם. הוא

בא פיתאום ומרעיש מפחד ומזעזע את כל מי שנתון להשפעותיו. סטורן לא מפתיע, יודעים שהוא יבוא, מחכים לו, ויודעים מה עומד לקרות. ממש כמו הגשם והקור שמבטיח החזאי בשירות המטראולוגי. מתכוננים, מכינים מעיל ו מיטריה, סופגים אומנם את הרטיבות וה קור, אך לפחות יודעים מראש ומתכוננים. אוראנוס הוא כמו גשם, ברק ורעם

אך מה שהיה היה, והחשוב הוא מה עומד לקרות בעתיד. חודש פברואר מביא עימו את השינוי אליו מייחלים הקשתים. שני הכוכבים סטורן ואוראנוס עוזבים את מזל קשת ונכנסים למזל גדי. את זאת ירגישו כל בני המזל. לפתע יהיה קל יותר. אך לא כדאי לשמוח מוקדם מדי. לכוכבים קשה להיפרד מהמזל (ומי לא רוצה להימצא במזל קשת? הרי ידוע ששם נוח וטוב).

סטורן ואוראנוס חוזרים לתקופת-מה למזל קשת, ושוב יזכירו לקשתים את אותה תקופה לא-נוחה. אך עכשיו זו היא באמת הפעם האחרונה. מחודש יוני ועד חודש נובמבר יהיה זה ביקורם האחרון, ולאחר מכן הם עוברים למזל גדי ונשארים שם. בשנת 1988 לא יהיו הכוכבים קלים, גם מרס וגם ונוס יהיו בנסיגה, אך בכל-זאת, יחסית למה שעבר, אפשר לומר שזו תהיה

באמצע הקיץ. לא יודעים, לא דואגים ולפתע נוחתת המכה. כך קרה לקשתים רבים ב-7 השנים האחרונות. לפתע הם נאלצו לעזוב את מקום עבודתם, להיפרד מאדם יקר, לשנות את צורת-החיים באופן דראסטי. וכשעוסקים בקשתים, שהמזל מלווה אותם בחייהם כדבר המובן מאליו, זה ברור שהיה להם יותר קשה להשלים עם הקשתים.

שנה קלה וטובה יותר לקשתים. חשבונו הנפש והקשיים שעברו עליהם חישלו אותם חיזוקו אותם והכינו אותם גם לדברים קשים יותר, כך שיש סיבה להיות אופטימים ושקטים יותר.

מה מצפה להם בשנת 1988

עבודה קאריירה

השנתיים הקשות שעברו על הקשתים לא פסחו גם על תחומי העבודה והקאריירה. הקשתים נאלצו לעבוד קשה מאוד, אם כי דבר זה אינו מפחיד אותם מאחר וזהו מזל חרוץ מאוד. כשקשת עובד הוא שוכח כל מה שמתרחש מסביבו, ואם יש צורך להשאר ולעבוד בלילה, ולוותר על שינה כדי

התתקופה הקשה

שעברה על הקשתים

חסתיים - השנה

החדשה תביא עימה

את השינוי המיוחל

הלשלים משימה כלשהי, לא חושב הקשת פעמיים - הוא יעבוד עד שיוותר באפיסת-כוחות.

אין ספק שהקשתים עבדו קשה מאוד, אך הם לא זכו לקידום משמעותי בקאריירה שלהם. כך שלא פעם הרגישו שאינם זוכים להכרה בעבודתם או להערכה על הזמן והאנרגיה שהם משקיעים. חלקם בכל זאת הצליחו להתקדם, אך הדבר עלה להם במאמץ רב ואחריות שכמעט ושרבה אותם. השנה הם מרחיבים את תחום פעילותם, בכל מקום שבו הם עובדים ינתן להם יותר חופש פעולה, וזה דרוש להם כאוויר לנשימה.

בנוסף לזה יוכלו ליהנות גם מהעבודה וגם מתוצאותיה. לא יהיה להם משעמם.

(המשך בעמוד 42)

אתם די עייפים, נראה שעברתם קשה מדי ורצוי שתמצאו זמן למוחה, הנוף מותש, ומאמץ נוסף עלול להביא אתכם לכך שתחלו. הפתחה בתחום

הכספי צפוייה בין ה-25 ל-27 בחודש. בתחום הרגעי מאנטי זוהי תקופה מאוד רגישה, אתם מושגים ומי יגיד, אוד נעימים לבני המין השני, אך אינכם מצליחים לנחם את התהונות ומניעים עיהם בצורה הנינוח. הרי שיה להשלות את עצמכם, ולבנות תוכניות על דברים בלתי אפשריים יכולה לגרום לאכזבה קשה מדי. כדאי שתחזירו יותר.

גדי 21 בדצמבר - 19 בינואר

עניינים כספיים מתחילים להסתדר, הדאגות שהיו לכם היו בהחלט מוצדקות, אולם עכשיו תהינה הזדמנויות לצאת עבודה נוספת שתעזור. עניין חדש גם בלימוד תחום נוסף, יתכן שתצאו להשתלמות קצרה או שתלמדו תוך כדי עבודה מעט שית. בשבת ובראשון צמויות בעיות בריאות לכם או למישהו במישהי פחה. צפויה הצלחה בתחום הרומאנטי מה-30 בנובמבר - בני מזל טלה יקשת ומתאימים לכם לתקופה זו.

אזניים 22 באוקטובר - 21 בדצמבר

בדאי לתכנן עכשיו תוכניות למווח הרחוק, אנשים מסביבכם מלאי רצון טוב ונוכחות לסייע לכם. בעיות כספיות עלולות להציק בקרוב, וכדאי שתחשבונו לכך, אפשר למונע זאת. ה-28 וה-29 יהיו מה יום, נראה שתהנו מבילוי משותף עם חברים ותהיו מקובלים מאוד אצל בני המין השני. פחות נוח ב-30 בנובמבר וב-1 בינואר. שאו מצב הרוח שלכם יהיה בשפל, והרגשת חולי. שיה תמוע מכם לבצע מה שתוכנן מראש כדאי לנשט לרופא לבדוק תופעות שאינן מוכרות לכם.

סקר 22 באוקטובר - 21 בנובמבר

מי שנולדו בימים הראשונים של המזל יוכלו להשתחרר מהמועקה והכבדות, אולם האחרים עדיין חשים את אותה תחושה מדכאת וקשה. ובכל זאת, ה-25 עד ה-27 מאפשרים להם להשתחרר, לצאת לנסיעות ולמנוח באני שים חדשים. כושר ה-שיכנוע שלכם יהיה מי צויין, כדאי לקיים מי שיו, ודאילו מנישות רות מאנטיות באותם ימים.

קשת 23 בנובמבר - 20 בדצמבר

תלמידי בית-ספר יהנו משבחים על עבודות ובחינות. ה-28 וה-29 יהיו מאוד לא נוחים.

עומס עבודה מחליש אתכם, מעייף אתכם, ומרעורר אפילו את בריאותכם. הבטן רגישה יותר מחסיד, חשוב שתשימו לב לתזונה, הרגלי האכילה שלכם משפיעים לרעה על בריאותכם. ילדים, בעיקר הבנים, זקוקים להשגחה קרה ב-25 וב-27 בחודש. בשבת הכספי לא כי דש עכשיו לקחת סיכונים, אפנס הרווח יכול להיות בקנה-מידה עצום, אבל מי הפסד, אם יהיה כזה, אי אפשר יהיה להתאושש תקופה ארוכה. בסוף החודש צפויה לכם הצעה מעניינת ומקרמת.

סרטן 21 ביוני - 20 ביולי

מתחיל להיות טוב יותר, עכשיו ניתנת לכם הזדמנות להוכיח את כישרונותיכם בתחום היצירה. אתם נהנים למבוקשים בכל מקום, ומצליחים לעורר הערכה ואמפיליו הערצה אצל כל מי שבה עימכם במגע באמצעות העבודה. מה-25 עד ה-27 תתכן הצלחה רומאנטי שית, בשבת ובראשון מצב-הרוח עכור, המתח לקראת בואו של אורח מביא אתכם לדיבורים מוגעים ומיותרים. ידיעה בקשר לנסיעה לחו"ל תשמח אתכם.

אריה 21 ביולי - 21 באוגוסט

אתם די עצובים ומדוכאים, בריאות של קרוב מישפחה מדאניה מאוד, ובנוסף לכך מתעוררות לפתע בעיות בתחום המנוי רים יתכן שתצטרכו להי כנס להוצאות שלא נלקחו בחשבון, בנלל נזילה או בעיות אינספליציה, נסיעות רבות צפויות, השבוע, וגם פנישות והיכריות חדשות, לא דוקא בתחום הרומאנטי - פשוט יצאל לכם לבכות חלק גדול מהזמן בחברה שאינכם רגילים לה. בתחום הרומאנטי, להיזהר מתוקפנות בני המין השני. לנשים, להיזהר מאנשים לא מוכרים.

בתולה 22 באוגוסט - 21 בספטמבר

התחמק משיחה או עימות ישיר. עם בני הזוג אתם נוטים לריב, ועדיף לוותר להם.

ידידים שנחלצו לעזרתכם הביאו להקלה רבה. מעכשיו שוב תתחילו להרגיש בטוחים ומרוצים יותר. למעט ה-28 וה-29 לחודש, שבהם תהיו עייפים ואנטי לו מצוברחים ומדוכים. אים, באותם ימים קיימת נטייה לחלות, נסו ליימנע מפעילות מופרזת. בעבודה העניינים מתחילים לזוז, אתם חוזרים לשלוט במצב, וזוכים להערכה ולשיחי תוף פעולה מצד הסיביבה הקרובה. היחסים שחששתם מהם, הופכים להיות לעובדה.

עולה 21 במרס - 20 באפריל

עניין כספיים שבים ומסרדים אתכם, חשוב שתברו בקרב המישפחה מהן זכויחתם ומה הם מקבלים מכם. אי-הבנות נורמות לכעס אצל שני הצדדים. חשבונות ותשלומים לביטוח, חשמל, טלפון וכו', תתחילו לצריך למפל בהם בחריפות. מצבם הבריאותי של בני מישפחה מבוגרים אינו טוב, בשורה מדאניה מאוד עתולה להגיע השבוע, יתכן שתצטרכו לשנות תוכנית בנלל עצב במשפחה, אנשים יצפו מכם לעידוד. עליכם להימוע מלהסתכסך עם בני-הזוג.

שור 21 באפריל - 20 במאי

בעבודה אתם מתחילים להרגיש יותר נוח, המפולאריות שלכם עולה, אתם נהנים יותר מהי חברה ומתחילים להתאושש מהחודש האחרון. ה-26 וב-27 צפויים שיחות מחולל, או הכנה לנסיעה שתתקיים בקרוב. קשרים עם אנשים מארצות אחרות יגרמו לכם להתלהבות ויוסיפו לביטחונכם ה-עצמי. ה-28 וה-29 יהיו קשים, מישוה מנסה להתחמק משיחה או עימות ישיר. עם בני הזוג אתם נוטים לריב, ועדיף לוותר להם.

אוחים 21 במאי - 20 ביוני

התחמק משיחה או עימות ישיר. עם בני הזוג אתם נוטים לריב, ועדיף לוותר להם.

ועכשיו במבצע

- אתה הצרכן: בסופו של דבר, בוחר בטוב ביותר עבורך.
- היצרנים: מנסים לייצר את הטוב ביותר עבורך... ועבורם.
- הפרסום: מביא מוצרים לידעתך, נוהג לך אפשרות לבחור.
- אתה: בחרת?
- היצרנים: מתחרים על בחירתך.
- המוצרים: משתפרים.
- המבחר: גדל.
- המחיר: יורד.
- הפרסום: מציג לבחירתך.
- אתה: בוחר בטוב ביותר עבורך.

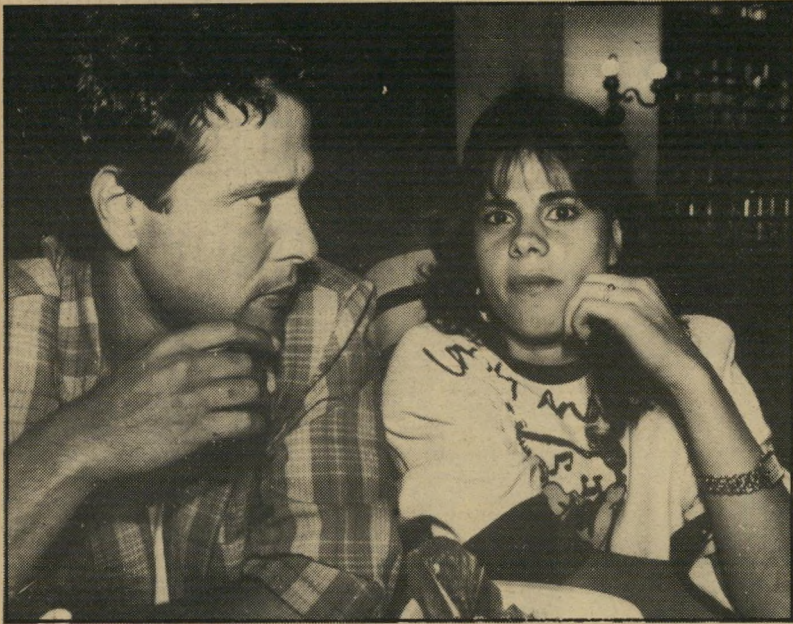
זה כח. כח הבחירה שלך.

פרסום-כח בחירה.

האיגוד הישראלי לפירסום הינו האיגוד המקצועי המוכר והיציג של הפרסומאים. בין מטרתיו שנועדו לחזק את ענף הפרסום: חקיקת חוק פרסום כולל המסדיר את מקצוע הפרסום - חוק פרסום אשר יגדיר את זכויותיו וחובותיו של משרד הפרסום כלפי הצרכן. המפרסם וצינור הפרסום. עד לחקיקה קבע האיגוד כללי אחיקה והתנהגות המחייבים את כל חבריו. חברים אשר יפרו כללים אלו עלולים לעמוד לדין בפני ועדת בורות משפטיה ומחייבת. אדמון, אוקיי, אטלינגר-דנצינגר, אל בוסתאני, אלעזר פרסומאים, אריאלי, באומן-בר-פרס, בינו-ליניאל, גיתם מערכות תרמית, דנש, דרורי-שלומי, ורשבסקי-פירליך-דובר, טמיר-כהן (יעקובסון), פרוקו את דן, ליכטנזון, מלניק, פ.ב.ס., פוגל, פרסום נצרת, פלד, פרסום צורה, ראובני-פרידן, קשר בראל, קרמון, שירה מאיר שקולניק, שמלוך רבן, תוצאות.

דודו טופז עם ליזי לא יתחתן לעולם

"וילדים?"
 "אז, טוב ששאלת. אני רוצה ילד, ואני מחפש עכשיו אשה צעירה שתסכים לעשות לי ילד."
 "איזה מין אשה אתה מחפש כדי להיות אמה לילדך?"
 "אני רוצה שתהיה יפה ואינטליגנטית. זה הכל."
 "ואתה פתוח להצעות?"
 "אני פתוח להצעות."

שלך, אבל אתה תתחתן פעם?"
 "תשמעי, רחל המרחלת, הנה אני נותן לך סקופו: את יכולה לכתוב שדודו טופז הודיע שהוא לא יתחתן לעולם."
 "מה?"
 "הגעתי למסקנה שהמוסד הזה הוא פשוט לא בשבילי, ובמקום שכל יום מישוהו ישאל אותי, נו, מתי כבר? אני פשוט מודיע שאני לא אתחתן לעולם."

אבא טופז מחפש אמה

פיתאום שמתי לב שנעלם לי אחד החתיכים הכי מפורסמים בארץ. לא רואים את דודו טופז. אז נבהלתי והתחלתי לברר, והסתבר לי שהוא פשוט עסוק. בחצי השנה האחרונה הוא עבד קשה על הסרט שלו תל-אביב — נוס'אונלס, ורק כימים אלה נגמרו הצילומים. נו, אז אחרי שנגמרו הצילומים, והבן-אדם התפנה, התחלתי לברר מה קורה איתו, ואומנם ראיתי אותו מגיע למסיבה עם נערה צעירה וחמודה.
 אז ממש למחרת בבוקר, זאת אומרת בערך בשעה 11, כדי שלא להעיר אותו מוקדם, עשיתי לו דרינג-דרינג קטן ושאלתי אותו, "נו, מי זאת החרשה?"
 "זאת ליזי, שכנה שלי."
 "רומאן חדש?"
 "שום רומאן. סתם ידידות נעורים."
 "מותק, אני ראיתי אותה, והמרחק בין הנעורים שלך והנעורים שלה זה 20 שנה."
 "גועלית!"
 "תודה, תראה, אני לא רוצה להשמע כמו אמה

השנה האחרונה לא היתה שנה טובה למנצח המקהלות הצעיר והנאה מיכאל שני. אומנם, הוא ניהל את פסטיבל המוסיקה הווקאלית, שנערך ביפו בחול-המועד פסח, וגם ניצח על האורטוריה אליהו, וקיבל מחיאות-כפיים שהיו מספיקות לאדם אחר לכל החיים. אבל תיכף אחרי הפסטיבל התחילו הצרות.

בחמש השנים האחרונות היה מיכאל שני המנצח והמנהל המוסיקלי של המקהלה הפיל-הרמונית תל-אביב, אבל בזמן האחרון התחילו צרות בינו לבין ועד-המקהלה. (כן, גם למקהלות יש ועדים.) שני הסתכסך עם הוועד, לא הסכים להתכופף, ובלב כבד עזב את המקהלה ואת 70 זמריה.

מאז אפשר היה לראות אותו כמעט מדי ערב יושב בספרייה, שותה בירה לבר. כידוע, מנצחי-

מיכאל שני ויעל שלו גם ראש-העיר הניע

מקהלות יש מעט, אבל מקהלות טובות יש עוד פחות, ולמצוא עבודה טובה ומספקת זה לא עניין פשוט. ומה ששכחתי לספר לכם זה שהבחור הנאה בן ה-37, שהוא גרוש מזה חמש שנים, גם לא מצא אהבה שתשמח אותו ותכניס קצת שמש לחייו. אחרי חודש הציעו לו הצעה נפלאה, ששימחה את ליבו. אבל אחרי חודשים נתנו את התפקיד למישהו אחר. נו, אז הוא המשיך לשבת בספרייה, לשתות בירה לבר ולחלום על הקמת מקהלה מיקצועית ממש, כואת שזמריה מקבלים שכר, ועל איזה גברת שתשבה את ליבו. חלם. מי שהעיר אותו מהחלום היה ראש עיריית תל-אביב, ששלח את מיכאל שני לכנס-מקהלות באוסטריה, כדי שיראה וישמע מה קורה בעולם בשטח הזה, ואולי אולי...

מיכאל שני נסע, ראה, שמע, הנהנה, וטס הביתה. זה היה ב-21 בספטמבר. שני ביקש מים, ודיילת יפהיפה הגישה לו כוס מים. הוא הסתכל בה וחשב לעצמו: "את זאת אני רוצה לעצמי!" הוא חזר ארצה ושמע שצ'יץ מחפש אותו. בבוקר הוא הלך לפגישה, וקיבל על עצמו את ההקמה והניהול של המקהלה הקאמרית תל-אביב. בערב הוא נסע לבקר את הדיילת היפה, יעל שלו, בבית הוריה בגדרה.

מאז עברו פחות משלושה חודשים. בשבוע שעבר נאספו כל הנוגעים ברבר בחמאם ביפו. היתה שם יעל שלו בביגוד-כלה, מיכאל שני בניגודי-תחתן, והמקהלה הקאמרית תל-אביב שביצעה בהופעת-כבודה עולמית מורייגלים מהמאה ה-16, וכולם חייכו חיוכים גדולים. כן, גם ראש-העיר הגיע, והתקבל בשימחה גדולה.

חתול שחור

חברה שלי טילפנה. ממש באמצע הלילה, וסיפרה לי שהיא יושבה באיזה בית-קפה וחייכה למישהו. המישהו, כמו כל ישראלי המכבד את עצמו, אחר בחצי שעה, וכינתיים ישבה החברה

טלי ואריק סיני מספר שקשה לו בחיים

שלי וניסתה לקרוא עיתון. אבל מהשולחן הסמוך היא שמעה שיחה מאור מעניינת ונוגעת-ללב. היא העיפה מבט וראתה את הזמר אריק סיני מספר לאיזה אשה כמה קשה לו בחיים, איזה משבר הוא עובר, ואיזה חתול שחור עבר בינו לבין אשתו השלישית טלי.
 כשמעתי את הסיפור ניסיתי להשיג את אריק סיני ולשאול אותו מה קורה, ואף להציע את עזרתי, אם צריך. אבל אריק לא היה בשום מקום שחיפשתי אותו, וגם לא ענה לכל עשרות ההודעות שהשארתי.
 אחרי חיפושים רבים טילפנה אלי איזה יחצנית, ואמרה לי שאם אני רוצה לדעת משהו על אריק סיני, אז שאשאל אותה. אבל אני לא רציתי לשאול אותה כלום.

האם מותר לנאשמת להתאהב בשופט?

פעם ביקרתי בבית המישפט בתל-אביב, וראיתי חתיך אחד מדהים. יותר מאוחר פגשתי חברה, עורכת-דין, ואמרת לי שהיא מישהו משגע מסתובב שם כאילו הוא עובד במקום. ועל

שופט ארי זוראב לפחות שתהיה הנאה

זה השיבה לי חברתי "בטח ראית את השופט ארי זוראב."
 השופט זוראב נראה יותר כמו דוגמן מאשר כמו שופט, ועובדה זו ידועה לא רק לי, אלא לכל השופטות בבית-המישפט, לכל עורכות הדין, ואפילו לנאשמות ולאסירות.
 השבוע פנתה נאשמת אחת לעורך-דינה, וביקשה ממנו שיעשה כמיטב יכולתו, שהיא תישפט אצל השופט זוראב. אני ממש מאוהבת בו — אמרה האסירה — ואם כבר מישפט, אז לפחות שתהיה לי הנאה ממנו.
 לא ברור עדיין אם עורך-הדין יצליח לעשות את מבוקשה, אבל גם ציפייה למשהו טוב היא משהו טוב.

"שלום, ואת המרחלת."
 "כן, מה שלומך?"
 "אני בסדר גמור."
 "ומה רצית?"
 "רציתי לדעת אם אתה עומד להתחתן עם החברה שלך, תירצה בשרי."
 "מה פיתאום! יש גבול לכל תעלול!"

תשובה של עורך-דין

בכל יום אחרי-הצהריים אני פותחת את הטל-וויזיה ורואה קצת מישפט דימאניוק. אז אני שומעת מה אמר ניקולאי טולסטוי, ואיך הוקר מיכאל שקר, וכיצד מגיב השופט דב לוי, אבל בינינו לבין עצמנו, מה שמעניין אותי

יורם שפטל יש גבול לכל תעלולו

כרחילאית זה מה קורה עם עורך-הדין יורם שפטל והחברה שלו, תירצה בשרי. לפני חודשיים דיברתי עם שנים, ושמעתי בקולם אהבה, ואני, מנסיני, יודעת שאהבות נגמרות לפעמים בחתונות.
 אז תפסתי אומץ ועשיתי דרינג-דרינג ליורם שפטל.

בנו של סופרמן

(המשך מעמוד 30)

מאותו היום הייתי מגיעה מדי יום לבקר אותך, בכלא, בסביבות השעה 2 בצהריים, ועוזבת ב-3.30. מהמכתבים שהיה מגניב לי בכל יום הבנתי עד כמה שהוא אכן אוהב אותי ומבין את טעני יות'היו.

סוף-סוף, וזאת לאחר שהייתי מצל-צלת לעזרה פעמיים בשבוע, הגיע מוטה'ה ללונדון. ובצעמו התגלמותה של האהבה העצמית.

"הי ניש, לא זיהית אותי, אה?" הוא אכן מאוד רזה מאז שראיתו באחרונה. הוא חבש כובע ולבש חליפת-גינס משופשפת.

"זה לא שלא זיהיתי אותך, פשוט הירחתי!" אמרתי למהרה-הנצחי. כשהגענו לבית שבו גרתי, אמרו חבריי שהוא דומה ל"אינדיאנה ג'ונס". למחרתו לקחתי את "אינדיאנה

ציון צפורה, העולם הזה

מיכל בן-חורין
אינדיאנה ג'ונס בכלא

ג'ונס" לראות את בנו, שהיה אז בכלא פתוח.

כשראה את כמות המזון והעיתונים שהבאתי לארו, אמר לי בהשתוממות: "הוא נמצא בכלא או במחנה-קיץ?" וצחק.

ארו היה נפעם כשראה אותו. היתה זאת הפעם הראשונה שהתראו מזה 10 שנים. הוא חיבק את מוטה'ה בהתי-להבות חגיגית, אך "אינדיאנה ג'ונס" - שלא נותן בקלות מעצמו, אם בכלל - לחץ את ידו בלבד.

"אבא, אני חייב לצאת מפה. אני לא יכול לסבול את זה יותר!" אמר ארו, כמי שמתחנן לתיקוה.

"אתה לא יכול, או תקפוז מהגדר..." ענה לו אבא-סופרמן. מוטה'ה עזב את לונדון, יומיים לאחר מכן, מבלי שעזר לי או לארו בדבר.

בית על היס

ארו המשיך לכתוב לי את הי-מכתבים שהגניב לי מדי יום. ארו'ה, אילו רק היית חי את תיקוונתך, ולא רק מבטא אותן בכתב כדי לעורר את התרגשותי, אולי חלומנו היה מתי-גשם. "אני רוצה שיהיה לנו בית על היס, ושנוכל לשמוע את ילדנו רץ וקורא לנו לשחות איתו. אני אהיה בעל נהדר ואבא הכי טוב בעולם..." כתב לי באחד ממכתביו.

אך לא כך רצה כוההכישוף. ארו הגיע לארץ לפני כמה חודשים, ולאכזבתי לא היה שמץ של אמת בכל השירים שכתבתי.

הוא נשאר הבן של אבא שלו, השואף להיות דומה ככל היותר לאבא זה. בהתחלה כעסתי עליו, שהרי הרס לי עולם של תמונות יפות, בטענה שאינו שייך להן. אך בסופו של דבר הבנתי שזהו זה: ארו לעולם לא ישתחרר מאבא, כל עוד אבא מהלך בעולם ומסביר את הנכון...

הוא אכן מתקדם בהעתקת עברו של מוטה'ה. הוא נמצא בכלא בריקסטון, וכנראה ישהה שלוש שנים.

לא היית השנה בחו"ל?

אין דבר.

אוסטריה מחכה לך

עם תענוגות החורף.

מלונות לבביים, מסעדות טובות, סקי מהנה, אתרי תיירות מענינים, אירועי תרבות מרתקים, האופרה הנודעת, יופי שובה עין, קבלת פנים חמה וכל הקסם של אירופה - בארץ אחת - הצעות מפורטות על אתרי סקי ובילויים אחרים - במשרדי הנסיעות ובנתיבי אויר אוסטריים, נציגות משרד התיירות האוסטרי.

AUSTRIAN AIRLINES

תל אביב, בן יהודה 17, טלפון 03-653535 ■ חיפה, מחניים 4א, טלפון 04-389988

למכירה ברכים

העולם הזה -

1947 - 1953 חלקים 7

1954 - 1968 חלקים 20

אתגר -

הפעולה השמיית 3 ברכים

כוח חדש -

ברוך דף -

עתון יומי 1967 ברוך

לטלפן: 03-237501

קח ברווז הביתה

כל טוב סיני יגיע לביתך היישר ממטבחיה של המסעדה הסינית "ברווז הזהב".

צלצל - 03-491873. האוכל בדרך.

THE GOLDEN DUCK

העולם הזה
גילה שאיריס
נחשון, שחטפה
את בנה (מימין)
מאביו שאול
נחשון (משמאל)
אינה אלא
הדוגמנית
הפרובוקטיבית
איריס בן (למטה)

העבר של החוטפת

למישפחה אמידה. סבו היה מוכתר השכונות היהודיות בתל-אביב-יפו בת-קופת השילטון הבריטי, והוא צבר נכסים רבים. אביו של שאול הוא מנהל לה הכללי של ישיבה תיכונית. נחשון הוא דתי מאמין, אבל לא קנאי, דתי נורמלי, כפי שהוא מגדיר זאת. הוא חובש כיפה שחורה לראשו, פניו עגולים ועטורי-זקנקן. הוא גבה-קומה, זקוק בדחיפות לדיאטה. כשאני שרוי בלחץ, אני מגזים באוכל, הוא אומר. גבר פתוח, חברותי, מרבה לחייך, מספר את סיפורו העצוב ברהיטות.

כל הנאות החיים

וא נולד בתל-אביב, גדל בפתח תקווה, למד בבית-ספר דתי, ואי-חריכה בשיבה. אני סבור שהדת לא צריכה להיות מסוגלת, הוא אומר. מי יכול להיות הבוחן בעניין זה? המחליט הבוחן והמחליט היחיד בנושא כמו אורח-חיים הוא רק הקדוש ברוך-הוא, ולי לא ידוע מיספר הקו הישר אליו, הידוע, כמו שהם טוענים, לאותם קוואקים. אי-אפשר לתפוס נושא, כמו צפייה בטלוויזיה, וללכת עליו למילחמת-חורמה, כאילו זה היה שמד.

סיפר שאול נחשון:
 יום לפני החטיפה, ביום החמישי, עשתה אשתי את ההזמנה השבועית אצל אמי. היא הזמינה את סוגייה-אוכל השונים שהיא רצתה שאמי תכין לה לשבת.

איריס לא היתה בריוק מלכת-המיטבה.

למחרת, ביום השישי, כאשר לא הגיעה לבית אמי, היתה אמי מוטרדת וצילצלה אלי, לשאול אם קרה משהו, לה או לילד. בהתחלה לא הייתי מוטרד, אבל כעבור שעה צילצלתי לאחד השכנים, ושאלתי אם הם יודעים היכן השניים.

בן השכנים, רם, מסר לי שהוא ראה את איריס וחיימקה הולכים, כשהיא מחזיקה מיוזודה בידה. כעבור שעות אחדות הגיעה למישרדי תביעה מיס-פטיה, שכללה צו עיכוב-יציאה מן הארץ. הצו, אגב, בוטל מייד.

ביום הראשון פניתי לעורכי-הדין שלי, רב ישראלי ורפי כריסטוף. הרבה מיכולת-העמידה שלי בטרגדיה הזאת אני חייב להם. מהר מאוד הוברר כי לא

אני חש שזו הרקה ה-90. אם לאכזר היתה איזו שהיא כנות מינימלית בטענה של אשתי, שהיא חטפה את הילד בגלל איזשהו חשש פנימי שלה שהילד עלול להילקח ממנה — ותהיה טענה זו מטרפת ככל שתהיה — אזי עתה, כאשר מיטרת-ישראל מציעה לה, בואי ותסגרי עניין, אנחנו אחראים שמאומה לא יקרה לגבי הילד" — היא היתה צריכה לקפוץ על המציאה.

הגענו לשעת-האמת. אם האנשים המחויקים באשתי ובילד, בתור קוואקים של הקדוש-ברוך-הוא, לא יסוגו מעמדתם, אני עומד לדרוש מעל כל

בעלה לא ידע

כלל כי אשתו

הדתית היתה

פעם, הכיצה

הבלונדית

התורנית

בימה שיעצרו כל מי שיש עליו מידע שדי בו כדי לעצרו.

איריס, אל תשמעי לרב זה או אחר: חיימקה לא עשה לך רבר, תפסיקי לענות אותו. הרי אני משוכנע שאת אוהבת אותו בריוק כמוני. חיימקה רוצה אבא. תני לו אותו! איריס, אל תכריחי אותי לפנות לבית-מישפט ולבקש חוקה מוחלטת על הילד. בלי קשר למה שקורה, או יקרה, בינינו, את האקרה הוה, הטעון בכדורים מסוג של ילד-בן-חמש, צריך לעצור ולפרק!

אלה הם דבריו, ישר מן הלב, של שאול נחשון, ביום הראשון השבוע. לפני חצי שנה בריוק, ב-22 במאי, חטפה אשתו איריס את בנם, שהיה אז בן 4 וחצי.

נחשון (33), מנהל חברה בתחום הפיננסי, תושב פתח-תיקוה, הוא בן

איריס בן כי-1975, בתצלומים שבהם דיגמנה עבור "העולם הזה"
הוא חיפש אצל אחרות מה שלא יכול היה לקבל אצלי...

"אני משוכנע שאילו היה אורי זוהר חושב שקיימת באיזשהו מקום מרוחק נשמה אשר ניתן להחזירה בתשובה, הוא היה יוצא באמצע הלילה למשימה הזאת. מדוע נשמתו המעונה של ילד קטן, המחפש את אביו ולא מוצא אותו, היא משימה פחותה בחשיבותה?"

חבר-כנסת חרדי יכול להפוך את המדינה כדי שעוד בית-קפה, במקום כלשהו בארץ, יהיה סגור בשעתים הקודמות ליציאת-השבת, אבל כאשר ילד זועק ובוכה, זוהי כנראה עובדה שפחות מפריעה לו. אם כי אני חייב לציין שכאשר פנינו אל ח"כ אברהם שפירא, התשובה לא היתה שלילית. הוא אמר: העוור שלי יפנה אליכם תוך שעה, כדי לקחת את הפרטים. השעה התארכה מאוד, ועד היום לא קיבלתי שום פנייה ממנו. ניסתי שוב ושוב לייצור איתו קשר, אבל לא נענית. מעניין איזה איום הוא קיבל, אשר הצליח להוריד אותו מן הנושא.

איך מרגיש אדם רתי כאשר הוא צריך להיאבק באנשים, שבסך-הכל אמונתם זהה לשלו?
נחשון: "כשהתחילה הפרשה, סברתי לתומי שכאשר אפנה לאישי-ציבור, כמו חברי-הכנסת החרדים או לאנשים שהם נושאי-הרגל של החוזה-התשובה, כמו אורי זוהר, הם ימהרו לעצור את הטירוף הזה. נדהמתי כאשר גיליתי שלא כך הם פני הדברים."

את ערכה בעיניי, ולכן לא סיפרה לי עליך. אם כי לי זה היה, לכל היותר, מחמיא.
"על הקאריירה שלה ידעתי שהיתה דוגמנית בבגד עור. ראיתי את התמונה של מאתה תקופה, וזה הכל. איריס לא אהבה לדבר על הקטע הזה בחייה. אבל היא מאוד אהבה. מהמאות על הופעתה החיצונית, אהבה תשומת לב."

עוררו בליבה ספקות רתיים, כאלה או אחרים, אם היא הולכת בררך הישר, או לא. די היה שחברה שלה, ממאה-שע"רים או מאחת השכונות הקיצוניות בבי-ניברק, הטיפה לה מעט מוסר, כדי שאיריס תחזור הביתה ותשאל אותי: האם אני בסדר?

היא ראתה בי סמכות, ונהגתי להר"גוע אותה, כפי שאכן האמנתי. איריס אהבה להתלבש יפה, לטפח את עצמה, לישון שעות רבות, עד אחרי 9 בבוקר. זאת — כדי לשמור על יופייה. היה לה מיבחר של פאות בגוון שיערה המקורי — אותו לא סיפרה — גוונים שונים של בלונד. רוב הזמן היא חבשה פיאה. היא אהבה מאוד את הילד, אבל לא כליך הסתדרה איתו. **עד כאן.**

אורי זוהר לא הגיב

ס יפור אישי: כאשר שאלו נחשון הראה לי את תמונותיה של איריס, היא נראתה לי מוכרת, דומה דימיון מפתיע לצעירה שהיכרתי לפני שנים — דוגמנית בשם איריס בן. מה שבילי כל אותי היו תמונותיה כשהיא חובשת פיאה — ובהן נראתה שונה לגמרי מאותה איריס שהיכרתי. ברקתי בספר-טלפון ישן שלי, מצאתי את מיספר הטלפון של הוריה, שאר תו נתנה לי או, והופתעתי לגלות שהמיספר הרשום אצלי זהה למיספר הוריה של איריס נחשון. שמה המקורי, אגב, הוא איריס בלינקס. כאשר נישאו, לא ידע נחשון שהוא מתחתן עם איריס בן, דוגמנית ידועה למדי, שהיתה פעם אחת המועמדות בתחרות מלכת-היופי ופרשה זמן קצר לפני טקס הבחירה. כאחד הימים ראיתי במיקרה בגל"י יון ישן, כשבועון לאשה את תמונתה של איריס בן, סיפר שאול. "היא נראתה לי יותר מאשר מוכרת. שאלתי את אשתי אם זו היא. תשובתה היתה מתחמקת. היא אמרה משהו כמו: תחליטי אתה, ומיהרה לשנות נושא. "אותי זה לא עניין, ושכחתי מזה. עכשיו, כשאני שומע שזו אכן היא, אני מופתע. אולי היא חבשה שעובדת כמי עשה-תפוחה בתחרות-יופי תוריד

איריס בחתונתה עם אמה, שולמית ליבני
היא התענייה בנילוול-נשמות, במלאכים, בשדים...

"חודשיים אחרי שאשתי נעלמה עם הילד, פניתי אל משרד-החקירות של מישל חרד ודב גולדברג, באמצעות מכר משותף שלנו, וביקשתי את עזרתם באיתור הילד. אני לא יכול לפרט כרגע את פעולותיהם של חרד ושותפו. אוכל רק לומר שהיום, כשהתיק נמצא בידי היחידה לפשעים חמורים במיש"טרת-ישראל, הם אינם פעילים בעניין זה."

ישרפו את האוטו

ה אם ידוע לו על מיקרים הדומים לשלו?
"מיקרה דומה ממש אני לא מכיר, אשמח לשמוע אם יש כאלה, וליצור קשר. ידוע לי על מיקרים שבהם המחזירים-בתשובה, בשיתוף עם ההורה שחזר בתשובה, משתדלים לרופף את הקשר בין ההורה, שלדעתם הוא אפיי-קורס, לבין ילדיו. די קשה לעמוד נגד זה. הם משתמשים באיומים, כשיטות הפחדה, בדברי נאצה שמקומם לא יכיר רם על הנייר. קיבלתי איומים כמו: יש רפו לך את האוטו! תשיג לך אורטופד טוב! ודברים דומים. אם איריס תרצה עכשיו, או בעתיד,

מדובר באשה שיצאה סתם מבית כע"לה, אלא בחבורה מאורגנת, שהחליטה, מנימוקים רתיים, לחטוף את הילד. הכרתי את איריס, אז ליבני, לפני שש שנים. הייתי אז גרוש, אחרי תקופת-נישואין קצרה ומכאיבה. רבנית מבני-ברק, מהמכוברות שביניהן, סיפרה לי על בחורה גרושה, בעלת-תש"ו-בה, שתכונותיה הבולטות, מלבד התיכונה שלה, הן צורתה החיצונית: בלונדית יפה ותמידה. פגשתי אותה. צורת-הפגישות שלנו היתה רחוקה מן המקובל בציבור החרדי. היו לנו נסיעות ארוכות אל תוך הלילה, כילוי בבת-קפה, מסכת-פגישות שהשתרעה על פני כמה חודשים. התאהבנו ונישאונו. אצל איריס, היחס לרברים כמו אמנות על סוגיה השונים — ציור, מוסיקה, ריקוד — והיחס בין גבר לאשה, היה מורכב: מצד אחד היא אהבה את כל אותן הנאות-החיים, והיתה מאושרת כאשר הגיעו אליה, ומצד שני, תמיד סבלה מן החשש — אולי זה אסור. חשש שקופת, כנראה, עליידי מחזיריה בתשובה. כאשר היכרתי אותה היא נמנעה מלצייר, מלקרד, מלשמוע מוסיקה שאיננה רתית. אבל לא היה קשה לשכנע אותה לשוב ולעשות את כל הרברים האלה, ואף ליהנות מהם. איריס חזרה לעשות את כל אלה, ואף צפתה, יחד איתי, בטלוויזיה, וזאת בהנאה רבה. אי-אפשר לומר שמפעם לפעם, לי אורך שנות-חיינו המשותפות, לא התי-

אירים ובנה חיים
שנה לפני החטיפה

וטוענת שאין ביניהן כל דימיון פרט לצבע השיער ו... נכון, ההופעה הפרר-בוקטיבית.

לא, היא כשום פנים ואופן אינה רוצה לרשת את מקומה של פנינה, שהתפנה. היא רוצה להיות היא-עצמה, ועובדה שהיא מצליחה בכך היטב. מורתה לאה פלטר, מי שהכשירה אותה למיקצוע הדוגמנות, אומרת כי אירים היא התלמידה המוצלחת ביותר שהוציאה מתחת ידה בשנתיים האחרונות.

בשבעי-האופנה הועסקה אירים על-ידי (המשך בעמוד 40)

מתכנתת אירים בעצמה. היא אינה סור מכת על הבטיקים והחננויות, קונה בדים בעצמה, משרטטת את הדוגמה ונותנת לחייט הצרפתי שלה כדי שית' פור. בעיקר אהובים עליה בדי סטיין ולורקס מבהיקים. זה שהם מעוררים תשומת-לב מיוחדת לא מרתיע אותה. כשאומרים לה שהיא מזכירה את בייבידול האגדתית, הלא היא הכוכבת קרול בייקר, בימי-הוורוד שלה, היא זורחת מאושר. אך כשאומרים לה שהיא דומה לפנינה רוזנבלום, היא מתרתת

עם מידות אידיאליות של 60-85, 85" גובה 173 ס"מ, משקל 58 ק"ג, עיניים ירוקות ושיער בלונדי שופע, יודעת אירים כי הופעתה מושכת תשומת-לב מרובה, ולמרות זאת היא טוענת בעקשנות כי הופעה זו רק מה פה אצלה על ביישנות.

אירים מודה, בצניעות אופיינית, כי מאז שהיא זוכרת את עצמה היא בתקן של יפהפיה.

המודעות שלה לגבי יופייה החיצוני באה לה באופן סופי וברור, כשבגיל 14 קיבלה עשרות בקשות לחברות מחבי ריה לספסל-הלימודים בגימנסיה הרצ"ל. אולם חברה אלה היו ילדותיים מדי לטעמה של אירים, והיא העדיפה על פניהם צעיר בן 25 בשם יוסי, שע' בד עם אביו במפעל-רהיטים מיספח' תי. ככשואלים את אירים איך הסתדרה בתור ילדה עם תביעותיו הברורות של בן 25, היא מודה, כשסומק קל מכסה את פניה: "הוא חיפש אצל אחרות מה שלא יכול היה לקבל אצלי". מיד לאחר-מכן היא טוענת כי המשיכה שלה למבוגרים נובעת בעצם מהבגרות הנפשית שלה.

את חברה העכשווי, העיתונאי יואל ישראל, הכירה אירים דרך חברים לפי ני כשנה וחצי, ומאז הם ביחד, בדירתו של יואל שבצפון תל-אביב. באופן רישמי ממשיכה אירים להתגורר בבית הוריה, שם היא מחזיקה את מירב חפ' ה

התמונות משנת
1975 צולמו על-ידי
אילנה בן-ארי,
אז צלמת
העולם הזה

ציה, אך היא מודה כי את מרבית זמנה היא מבלה בביתו של יואל, בן ה-28. כמעט הססנות היא מודה גם, כי עם יואל זה רציני, וכי הסוף יהיה שילכו לחופה וקידושין.

היא אינה מוכנה להגיד מה היא מח' פשת בגברים, כי כבר אינה מחפשת, בעצם. את שלה כבר מצאה, ומה שהיא אוהבת אצלו הכי הרבה זה התכונה הנרייה שלו — להתחשב. להתחשב בנטייתיה הקפריזיות והילדותיות, להתחשב ברצונה להיות דוגמנית ולעודד אותה בכך. "בכלל", היא אומ' רת, "הוא נותן לי יחס". את הבגדים הפרובוקטיביים שלה

לפני שנים החבר של אירים, שהיא כיום בת 31. ישראלי, כיום גרוש, העומד לדבריו להינשא בשנית, סירב להיכנס לפרטים על הרומאן שלו עם אירים, והוא אמר רק: "פגשתי אותה כאשר היתה בת 17 או 18. אני לא זוכר איך היכרנו. היינו ביחד, וגם גרנו ביחד, במשך ארבע או חמש שנים. זה ממש סיפור היסטורי.

"לא תיארתי לעצמי אז שאירים מ' סוגלת לחזור בתשובה. היא היתה מר' תק. בנארם נהדר. היתה רוגמנית-בית בשני מופעלים. לצבא היא לא הלכה. לא רצתה. אני לא זוכר למה נפרדנו. אולי היא רצתה להתחתן. לא שמרנו אחריכך על קשר".

לפני 12 שנים הקדיש, "הערך
לם הזה" שני עמודים לאירים
בן, תחת הכותרת "הפצצה
הבלונדית התורנית". ליוו את
הכתבה תצלומים נועזים של
אירים בתחתונים.
הנה הכתבה במלואה:

ה את רוצה להיות כשהיי גרולה? נשאלה אירים בן כשי היתה ילדה קטנה. "אני רוצה להיות יפהפיה", ענתה בקול ילדותי, ומבלי להניד עפעף.

היום, בגיל 18, יכולה אירים בן לר' מר כפה מלא כי הגשימה את חלום-יה' ילדות שלה. היא אכן צמחה, והפכה מילרה יפהפיה לנערה-אשה יפהפיה עוד יותר. יפהפיה המעוררת סערה ב' הופעתה הפרובוקטיבית, המושכת תשומת-לב מיידית אליה בכל מקום שבו היא מופיעה.

לחזור אליו, האם יקבל אותה בחזרה? "על כך אינני יכול לענות."

למה, עד כמה שידוע לו, חזרה אירים בתשובה?

"ברור שהיה קיים כאן יסוד של אמונה, או במילים אחרות — הש' תכנועו שדרך זו היא הנכונה. יחד עם זאת, היה כאן גם רצון למצוא מיפלט וביטחון ברת.

"במבט לאחור, אני חושב — הר' ברים נאמרו על-ידיה, אם כי לא בצורה מפורשת — שהיא התאכזבה מאוד במישור האיש, ביחסי גבר-אשה, בק טע החילוני של חייה. היא ראתה בחזרה-ביתשובה פוליסת-ביטוח בתחום זה.

"הצד המיסטי אצלה היה תמיד מאוד חזק. היא התעניינה בגילגול-נשמות, במלאכים, בשדים וברוחות. היה קל להכניס אותה לחרדה בנושאים אלה. היא היתה, בעצם, היפרדתית. כלומר — השאלות האם אני כסדר, האם אני עושה די מבחינה רתית, ליוו אותה כל הזמן."

נחשון אומר שאינו מבקש לנקום או להעניש. "כל מה שאני רוצה זה לראות את הילד שלי", הוא אומר. "אני מקווה שאשתי ואנשיה יבינו סוף-סוף שאין טעם בהמשך המילחמה ברשויות החוק. כיום יש עדיין לאירים אפשרות לפנות לכל תחנת מישטרה. אכנס איתה למ' שאזמתן סכיר וגורמלי, ונגסה לסגור את העניין על הצד היותר טוב. עליה להבין כי המשך האירוע יגרו' סיטר אציה שבה, בכל מיקרה, אי-אפשר יהיה להמלט מתוצאות מעשיה."

אמה של אירים, שולמית ליבני, סיבה להגיב בקול מודאג, עצוב, ח' נוק ממש, היא אמרה: "אנחנו לא בקשר איתה. אנחנו מצורחים. לא רוצים לר' בר על זה" וניתקה את השיחה.

יואל ישראלי, המגדיר את עיסוקו כ-"איש עסקים בשיוק, לא בארץ", היה

אירים על גג ביתה, 1975
כמו רוזנבלום: הופעה פרובוקטיבית

אירים בביתה, 1975
השם המקורי: איריס בלינקוט

אני שוקל לפרוש בקרוב ולהעביר את ניהול העניינים — הכל! — לכני רובי. אני מתכוון לכך ברצינות גמורה.

בעצם אני משחק עם רעיון הפרישה וזמן רב, אבל הערפתי להעביר לכני עסק במצב בריא.

חשבתו כל הזמן שאם אני — ככל ואת „חיים שיף“ — מתקשה להתמודד עם המצב, כיצד הוא יתמודד לברי? גם כיום הוא שותף בעסקים ב-50%. העסק זהו הרבר החשוב לי ביותר כחיים. אני מקווה שמי שמחפשים אותי לא יתחשבו עם כני.

● מוות: „עברתי כבר יותר ממחצית הדרך...“

פוחד להזדקן? אני מנסה שלא לחשוב על זה. יותר טוב להזדקן מאשר למות צעיר, לא? עדיף להזדקן יפה.

אני, לצערי, נהרג בגיל מאוד צעיר — במאורעות 1936. לאמי היתה ויקנה יפה. היא נפטרה לפני שלוש שנים. החוקתי אותה יפה עד הסוף: היתה לה סוויטה במלון, החוקתי לה אחות צמודה, לקחתי אותה למספרה אחרי שעברה את גיל 90.

האשה הזאת עברה כליכך הרבה בחייה. היא התאלמנה בגיל צעיר, וני אלצה לגרל לברה חמישה בנים, שמהם נשארו בחיים רק שלושה. הגיעו לה כל הכבוד האפשרי.

היו לי רגעים שחשבתו שבגלל עיי סוקיי הרבים אולי לא נתתי לה מספיק. בכל זאת, אני מקווה שהבן שלי יתייחס אלי כמו שאני התייחסתי אליה. אני זוכר איך לקחתי אותה בבחירות האחרונות במכונית להצביע — והיא הצביעה. תמיד הצביעה איך שאמרתי לה להצביע...

היא היתה אשה גדולה בכל המור בנים. היא חשבה שאני, עם השכל שלי, חייב להיות ראש-משלה לפחות!

היא ורוקא נהנתה מהאימפריה שבי נתי. מאור אהבה כוח, שילטון. כשעבד רה במלון אוניול שלי, שם השתכנו חברי-כנסת רבים, היא ידעה את-המחד לות של כולם: למי היה אולקוס, למי היו כאב-יבטן...

אני לא מכיר מיקרה שאדם מת פעי מיים. מעולם לא פחדתי מהמוות. אחרי שאדם עובר את ה-60, הוא כבר עבר יותר ממחצית הדרך. אבל אני חרר למדינת-ישראל. אני חרד.

● מחחרת: „הרגשנו ביחד!“

רעיקר **אני** זוכר את המאבק בתקופת המחחרת. אז, כשחשבנו שקוס-תקום מדינה, חשבנו על מדינה אחרת. אני זוכר איך ישבנו כעכו על ריצפת בטון קר, ועשינו קבלת-שבת. היינו 19 חברים.

עלתה השאלה: „מה נתקיים?“ אי כל היתה הרגשה נהדרת: הרגשנו ברי חר, הרגשנו שאנחנו הולכים בדרך הנכונה, בונים — הרגשה טובה יותר מההרגשה שלי היום.

● חברים: „לא רוצה שידאו אותי...“

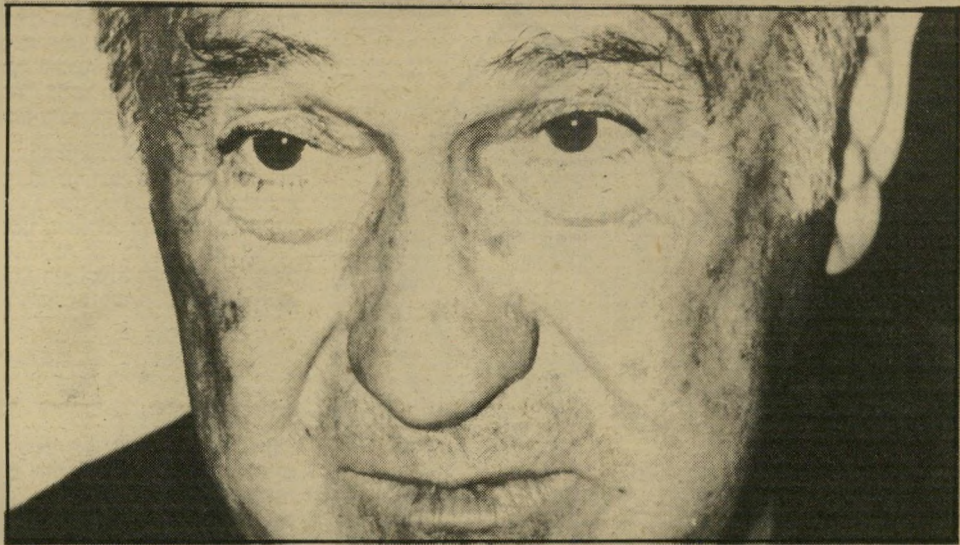
כשהייתי ילד, היו לי המון חב רים. התבלטתי. הייתי טיפוס של מנהיג.

רוב הנשפים שבהם למדנו לרקוד ריקודים סלוניים התקיימו אצלי בדי רה. ברירה היה חדר אחד בלבד. שם גרנו, ארבעה ילדים. היינו מוציאים את הרהיטים החוצה, ומשתוללים עד אור הבוקר. היינו עניים, ולא חסר לנו כלום.

בשביל חבר — אני הייתי מוכן לעשות הכל! היו גם לי חברים כאלה. אחד מהם, אברהם שנורמן ז"ל מחיפה, נפטר לפני שנתיים-שלוש. לפני שסגר את עיניו, היתה לו בקשה אחת: לראות אדם אחד — חיים שיף. באותו הלילה שבתי מאוד עייף מעיסוקיי, טילפנתי לאשתו והיא הרגיעה אותי שאוכל לבקר במחרת. בבוקר למחרת מת.

עד לפני שנתיים חצי הייתי תמים. באמת-באמת האמנתי שיש לי אלפי חברים: באו אלי אנשים, אכלנו ביחד,

מיוולוג של חיים שיף

„אני עומד

לפרוש מעסקי!“

תי יודע שכך יהיה — הייתי כותב פסקדין יקר יותר... מעולם לא עלה ברעתי לפרסם איך נתתי לחילהאוויר, לשימחה הולצברג, איך לקחתי הלוואות כדי לתרום לישי בות, לצדיקים. אני מרגיש נבגד, בעיקר מצד אנשי המיפלגה שלי.

אין לי טענות נגד שימיון פרס. הוא ניסה ואמר שצריך לעזור לי. כשהופעתי כפני וערתי-הכספים של הכנסת, ד כיתי בתמיכה רווקא בקרב חברי המעי רך. ו'ק אמיר נשא שם כזה הספר לזכרי, עד שהייתי צריך לקטוע אותו ולאמר: „ו'ק, אני עדיין חי!“ התחככות חברתית? עדיין מגיעות אלי הזמנות, אם כי מעולם לא אהבתי את האירועים החברתיים הנוצצים האי לה. אני לא מוזמן היום פחות מאשר בעבר, אבל אין לי מצבירוח ללכת. לא רוצה שיראו אותי.

סכא שלי היה אומר: „אם אלה ירדי ריי, מדוע להכאיב להם? ואם אלה אוי ביי, מדוע לשמח אותם?“

● אויבים: „אנשים מעלמים בחיים על פליטות-כה“

אנשים שמחפשים אותי ודאי שיש!

מבנק המזרחי. איזה בנקאי גדול! אימתי בזמנו לתבוע אותו למישפט. אז הוא אמר לי: „חיים, חשבתו שאנחנו ירדים“ אמרתי לו: „ירדים — ירדי דים, אבל פגעת בי נורא. הכבוד שלי נפגע!“ הוא הציע שניגש אל רב אברום (חבר-הכנסת אברהם שפירא) שהוא יי די משותף של שנינו, והוא יפסוק. ניגשנו לשפירא, והוא חשכחחשק, ולכסוף אמר לי: „חיים, מיליון דולר יותר, מיליון דולר פחות — זה לא מה שירושש אותך.“ עניתי: „בסדר, אבל מכיוון שנפגעתי, פטור בלאיכלום הוא לא ייצא“ הסכמנו שאקבל 10 אלפים דולר. לא נגעתי באגורה אחת מהכסף ההוא. תרמתי הכול למטרות-צדקה. שפירא אמר לי אחר-כך: „אילו היי

שתינו ביתר, שרנו. לא האמנתי שמש' הו יכול לקרות. אין לזה הסבר. אני מוועזע. בחיי לא האמנתי שזה יקרה. לא לזה ציפיתי. למה ציפיתי? ליחס אחר, לקצת תי ענינות. אבל כל החברים מהמחחרת נשארו חברים טובים, רואנים. אנשים לא אוהבים לשמוע בעיות של זולתם? אבל לא ניסיתי לספר לי אף-אחר. אני שומר את הבעיות שלי לעצמי. אפילו לרובי, בני החידו, אינני מספר הכול.

בניגוד למה שמספרים כיום, כשאני הייתי למעלה — הייתי חברי תמיד המנוח חיים לנדרא התגורר תמיד אצלנו במלון. הוא היה ירד טוב שלי עוד מימי אצל. אמה שלי קראה לו: „המפקד.“

יום אחד הוא אמר לה: „יש לך מזל אחד — שחיים הוא בן ולא בת. אילו היה, חסודחלילה, בת — מי יודע כמה ממורים היה מביא לך הביתה. הוא לא יודע להגיד לא...“

אמה שלי הסבירה תמיד שאני רק נראה נוקשה, אבל מתחת לזה אני רך. מעולם-מעולם לא סירבתי לשום בק. שה. מעולם גם לא הרווחתי כסף קל. מעולם לא הייתי נערי-בילויים, נערי-יאכטות. אני לא שייך למי שמחויקים חשבונות בכל רחבי העולם. תמיד רצייתי רק לבנות, לא לפתח. פעם היה לי ויכוח עם אהרון מאיר

בלי קלילות!

חיים שיף אינו, בלשון המעטה, מרואיין נדיר. לטעמי, התראיין בעבר יותר מדי, ולא-ידווקא בעיתוי ובנסיבות מוצדקות. הראיונות בשנים האחרונות היו גודשים בכעס, במרידות ובתאוה לחסל חשבונות עם כל מי שזנחו אותו, בשנותיו הקשות, ושכירכו סיבבו בתקופת-הזוהר שלו. בדרך-כלל, לא בחל שיף בקללות ובכינויי-גנאי שעשו כותרות, ושחזרו אליו כבומרנג והתמירו את מצבו. גם רכילות עסיסית לא נעדרה מהפירוטום של שיף ואודותיו. המשולשים העלזים חיים-שיף-איילה-שיף-שושנה-יונר ושיף-וינר-ארנסט-יפית הכילו את כל החומרים הדרושים לסנסציות. גם בנושא זה לא נעדרו

לכל אדם יש חסרונות. לי יש חיסרון אחד גדול: שאני אומר את האמת. אינני מתחנף!

אומר זאת בצורה פרובוקטיבית: או לי אני אומר זאת באמת בצורה קשה מדי. עכשיו, כאני חושב על זה, יכולתי לאמור דברים בצורות אחרות.

כשייגאל הורביץ היה שר התיירות המיסחריוהתעשייה — ואני מאוד מעי ריך את האדם הזה: — ערכתו לכבודו קבלת-פנים יוקרתית. פתחתי את דברי במילים: „ארוני שרה-תיירות...“ רק אחר-כך הוספתי „מיסחריוהתעשייה“. הוא ניסה לתקן אותי, אבל קטעתי אותו ואמרתי: „קודם תיירות! אחר-כך — השאר.“ בעיקבות זאת קבענו פגישה על נושא התיירות.

ראשית, הוא איחר בחצי שעה. הבנתי אותו. בכל זאת, אדם עסוק. אחר-כך הוא התחיל לעיין בניירות, לקבל שיי חות-טלפון. נשכר לי. הצעתי שנרתה את הפגישה.

המשך הפגישה התנהל באותה הצור רה. למחרת אספתי עיתונאים והצהרתי: „יש לנו שליש שר“ כמובן היו כותרות רעשניות, והוא נעלב. אחר-כך נפגשנו בטבריה, אכלנו ביחד והתפי ייסנו. כיום אנחנו ירדים טובים. אבל מדובר כאן באדם חכם, שהבין שההתי בטאות היתה עניינית, ושנועדה לזועזע את המערכת. נכון, זאת היתה התבטט אות חריפה. נכון, גם פוגעת.

האם אני פגיע? כל אדם פגיע. כן, אני נפגע מהר. מאוד חשוב לי הכבוד שלי. אם לאדם אין כבוד, למה הוא חי? לעומת זאת, אם משהו פגע בי נר רא, ואחר-כך הוא בא ומתנצל — אני מקבל זאת. לכל אדם יש פליטות-פה. כן, יש בי צורך לזועזע. אני חושב שצריך לזועזע. נכון שהיו מיקרים שהגתי ומתי. נו, לפעמים אדם, אנשים מעצבני גם אותו יותר מדי.

אני? לא, אני לא טיפוס עצבני, אבל קורה. מה יש, אסור לבקר? נכון שהביקורת צריכה להיות בש-ליטה. אולי באמת הגומתי פה ושם כסיגנון, בנוסח. אני פשוט האמנתי שתקום מדינה אחרת. אילו הייתי יודע שתקום כזאת מדינה — לא הייתי נלחם כליכך עבורה במחחרת. במבט לאחור? אני קצת מצטער על כמה התבטאויות ששילמתי עליהן כיר קר, ושגרמו לאנשים לחפש אותי במשך שנים:

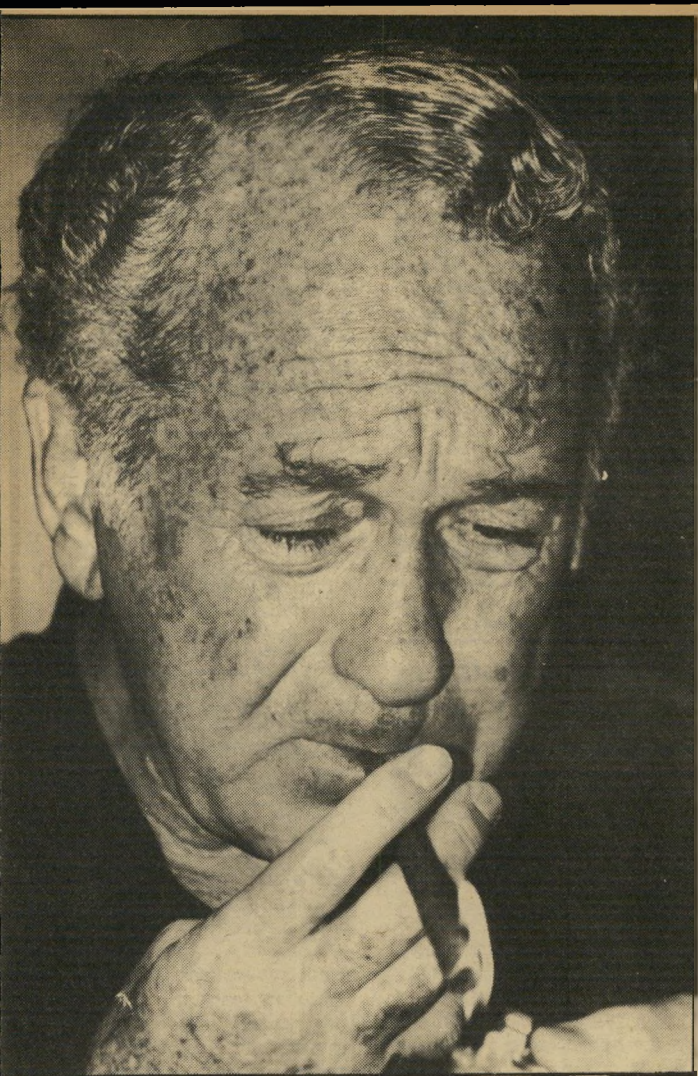
● **שלמה („צידיק“)** להט: היינו חברים וירידים וכשתבר נוטש — אין אצלי דבר גרוע מזה. הוא נטש לא רק אותי, אלא גם את המיפלגות שבהן היה. כן, אמרתי לו בדיוק — אבל בדי-יוק: — מה שאני חושב עליו. מדוע שלא אנקה עימו את השולחן? מפני שאילו היה מרובר כאן ביחודי כמו ייגאל הורביץ — ניתן היה לנקות איתו את השולחן. צידיק גרם לי נזק כבר ביותר.

● **צדיק בינו:** נכון. לולא אמרתי מה שאמרתי עליו בזמנו, ולא אחזור על כך שיש התבטא בגנותו של בינו) — היחסים בינינו לא היו מתערערים עד כדי כך. הכל היה היום אולי אחרת. לא עשיתי מאמצים מיוחדים להשלים אי-תו.

כשמשה קול היה שרה-תיירות, ה ערתי לו משהו בחריפות. נוצר תקל. אבל מה? מדובר על איש בעל-זרמה, והתפייסנו. כיום אני היחיד כמעט שלא שכח את קיומו, והמזמין אותו כאורח כבוד לכל מיני אירועים.

מדוע שלא אעבור על עצמי להבי ליג? אבל מה זה, סיגנון חריף? אין ריב חר-צדדי. הרי התגובות שלי באות כת-גובה על משהו. נכון שקורה לפעמים שאני לא מקל כל בחורה, אלא מקלל ראשון. לא יתכן שראשיעיר, שאכל על שולחני, ישים לי למחרת כאלה רגליים. זהו עסק ענק, שהשקעתי בו הכל. או היו שלושה-ארבעה תקלים. אני לא חושב שיש לי בעיות של יחסי-אנוש. באמת שאני לא חושב כך. ביישן? לא. אולי אני קצת סגור, הרבה סגור.

את מציעה לי לעבור על עצמי? קשה נורא. אני לא מאמין שאדם יכול להשתנות. אני יודע שעשיתי המון

חיים שיף

היינו עניים, ולא חסר לנו כחוס'.

מה זאת אומרת, הצלחה עם נשים? אף פעם לא היו לי רומאנים קצרים. תמיד הם נמשכו שנים רבות. כל רבר שנמשך זמן רב, יש להניח שהוא יותר רציני. רומאנים קצרים הם ברור-כלל מאכזבים עבור שני הצדדים, ואני לא אוהב מאכזבים.

עם זקנות? אני מוכן להתחרות בהרבה צעירים. בשלב זה אין לי קשר עמוק. אני לא במיוחד מחפש, אבל אם יזדמן... לפחות עכשיו הן לא רצות אחרי, כמו בעבר, מפני שמדובר באדם העשיר ביותר בירושלים... עכשיו משחק הקסם האישי שלי.

הלכנו לבית-מישפט, התמנו הסכם. הכל טוב ויפה. ראיתי זאת כהסכמי-רושין.

פיתאום, ברגע שבאתי להתגרש — היא אמרה: "לא", לפתע פיתאום, היא החליטה לגלות כלפי אהבה. לפני חמש-שש שנים — אחרי 30 שנים! — קבעתי איתה פגישה. ניסיתי לדבר איתה בהיגיון. אמרתי לה: "יש לנו בן מוצלח, שני נכדים. בואי נגמור יפה!"

היא סרבה בכל תוקף. יכול להיות שהיא עוד אוהבת אותי. או מה? רק אלוהים יודע אם זה נובע מאהבה או מקינאה.

אני לא זרקתי אותה! היא היתה איתי 10 שנים. לולא ביקשה ממני גט, הייתי טובל איתה 30 שנים. לא הייתי עוזב אותה לעולם.

גם עם שושנה (וינר) נשארתי ביחד סים קורקטיים. לפני שנה הייתי אצלה בלונדון. אחריכך הילדים שלה היו אצלי.

האם נפגעתי מכך שזוהי אותי? בהחלט לא! זכותו של כל אדם לבחור לו ברכו בחיים. לא הייתי בהלם כש היא עזבה אותי לטובת ארנסט יפת. רברים כאלה — שבירת מיסגרות — קורים יומיום.

פעם שאלתי בפרום גדול: "מי לא יורד מהארץ? מי לא מתגרש? רק מי שלא יכול להרשות זאת לעצמו בגלל בעיות של דירה, כסף..."

בכלל, כל נושא-הגירושין והרבנות צורם לי נוראות. צריך מוסד אחר במדינת ישראל — בית מישפט — שיטפל בכך. שאדם לא יוכל לקבל שיחרור אחרי 30 שנים! לא נשמע רבר כזה בעולם! זה כלי-כף משפיל! אני בא לרובנים, והם אומרים לי: "תביא תמונה שאשתך כוגרת בך" גם אילו היתה ברשותי תמונה כזאת, לא הייתי מביא: עם כל הבעיות שיש לי כיום, אולי זה טוב שאני לבר, שאין איתי אשה. אני עוד צעיר: אולי אתחנן? אולי אעשה עוד ילדים? מה יש? — רק לאברהם טמיר מותר? בסך-הכל, לא הייתי נשוי שבע פעמים — רק פעם אחת.

מה לא מסדר בכך שאני מסתובב עם ילדות צעירות? מה, אני צריך לצאת

אני פותח לפני מייד את שתי הרלתות החוצה.

את איילה, אשתי, הכרתי באמצעות אחיה — הוא היה חבר שלי. הייתי אז שילטון הבריטים: בכל-א-עכו ובכל-א-טרון. אחריכך שמו אותי במעצרי-בית. נראה שזה — מעצרי-הבית משקיעת החמה, ככל יום — וירז את החתונה. ככל אופן, התחתנתי בגיל צעיר מאוד — 21. זה היה ב'1946.

אחרי 10 שנים היא החליטה שהיא רוצה להתגרש ממני. היא למה אז מישפטים. מצבי היה קשה ביותר אז.

שגיאות, אבל מי מאיתנו לא עושה טעויות?

אילו הייתי מתחיל מהתחלה? אני חושש שהיה קורה אותו הרבר.

אהבה ראשונה: "נודע

לי שהיא מסובבת

עם בריטים..."

ל פני שהתגייסתי לצבא הבריטי, התאהבתי בילדה יפהפיה בחיפה. הייתי מאוהב כולי.

חיים ובנו דובי (שלישי מימין) והנכדים באזכרה לאחיו או"י או"י לא יחשבונו איתו!

חיים וידידות במסיבה

אני מוכן להתחרות בהרבה צעירים!

כשחזרתי מחופשה, נודע לי שהיא מסובבת עם הבריטים. אני זוכר שקראתי לה. ישבנו על ספסל ליד הר עירייה. היא הכחישה הכל, אבל תוך כדי הכחשה היא נאלצה להודות. הבאתי אותה הביתה. אחריכך נודע לי שהיא התחתנה עם ספר. היום היא שמנה כמו טנק. זאת היתה אהבה סבולתי ממנה. רק הכאב נשאר.

השכלה: "סיימתי

בית-ספר תיכון"

ה שכלה? לא הצלחתי בכך הרבה. לא למרתי בשום אוניברסיטה. סיימתי בית-ספר תיכון. האם זה מפריע לך? אני חושב שעם הניסיון והשכל שלי...

סרטים: "תותי-בר"

פ עם נהגתי לצפות בסרטים. גם היתה לי חברת-סרטים משלי. פעם נהגתי גם להשקיע בסרטים. הסרט הזכור לי ביותר — צפיתי בו שלוש פעמים! — הוא חותי-בר של אינגמר ברגמן. איזה סרט מיקצועי, דרמטי, עם כל-כך הרבה נשמה! השתגעתי ממנו. אפילו הצגתי אותו בבית-הקולנוע שהייתי לי.

כן, זהו סרט על זיקנה.

נשים: "לא הייתי עוזב

אשה לעולם"

ה אהבתי הגדולות שלי הסתיי-לולא הייתי רוצה — שתי הנשים שעזבו אותי, לא היו עוזבות. אני אומנם מגליציה, אבל עם אופי של פרנק. ברגע שאשה מהססת לגביי,

(המשך מעמוד 10)

לפני שבועיים התגלע סיכסוך בין השותפים. בוסידן טוען כי סלוק החליף מנועלים במישר, ונטל משם את כל הציוד. עורכי־הדין משה רואק ויעקב נתנאל הגישו תביעה להשבת רכושו של בוסידן. יחד עם זה הגישו נגד הסנ"ך־לשעבר תלונה במישטרה. מעניין כיצד מרגיש סנ"ך־לשעבר, כאשר הוא עצמו משמש נושא לחקירתימישטרה.

מישפט

שבע נשים שאינן זונות

השופטת קבעה כי מותר לאשה לטייל באזור־תיירות מבלי להיחשד בזנות.

עשר דקות תמימות צפה השוטר יצחק רחמאשווילי בשבע הנשים, שייללו ליד בתיהמלון בתל־אביב, והחליט כי הן זונות. הסיבות למסקנתו זו של השוטר התבררו בבית־הדין השופט רחמאשווילי העיד כי עמד בצד וראה את שבע הנשים הצעירות מטיילות כערב בין בתיהמלון פלאזה ודיפלומוט. הן טיילו בחבורות, ולעיתים לבדן. אחדות מהן שוחחו עם אנשים שעברו ברחוב, ואחרות עזרו מכוניות ושוחחו עם נהיגות. מכל זאת הסיק השוטר חד וחלק כי כל השבע הן זונות, והביא להעמדתן לדין. בבית־הדין השופט התברר כי השוטר הזויוו לא ערך דו"ח־פעולה כומן התצפית. הוא לא רשם מי מהנשים עצה מכוננית, ומי שוחחה עם גבר, ולא חקר אף אחד מהאנשים שאיתם שוחחו הנשים השוטר חקר אומנם את הנשים כאשר עצר אותן, ושאל מה עשו במי קום, אבל כולן הכחישו כי הן עוסקות בזנות, ולכל אחת היתה סיבה להימצא אותה במקום. חלקן סיפרו כי היו בדרך לדיסקוטק שבסביבה, ואחרות סיפרו כי באו כדי לפגוש חברה. הסניגור, עורך־הדין גלרון גיל, ביקש מהשופטת הרדה אחיטוב ליזכות את הנאשמות, בלי צורך להשיב לאש

מה. הוא טען כי יש כאן אישום קולקטיבי וכי למעשה אין אף ראיות־לכאורה נגד הנשים על עיסוק בזנות. "אייאפטר להאשים אשה בעבירה כזו אך ורק מפני שהיא טיילה באזור המלונות של תל־אביב" אמר הסניגור. השופטת קיבלה את טענת הסניגור, וזיכתה את כל הנאשמות, מבלי לחייבן כלל להשיב לאשמה.

דוני חיים השופט לא ישן בלילות

המוננים בידת בנו של ח"כ אברהם שפירא מירדים שינה מענינו של השופט אריה אבנארי ובני־מישפחתו

אילנה אלון

לפני שנים לא רבות היה קיים במי רינת־ישראל חוק תורכי נשם המנילה. חוק זה קבע כי לשופט אסור לשבת בדין כאשר הוא עייף או רעב. לו היה חוק זה עדיין בתוקף במדינת־ישראל, ספק אם השופט אריה אבנארי יכול היה לשבת בדין לעיתים קרובות. מתוך דיון ארוך ומתמשך בין השופט לבין פינחס ואלישבע שפירא, בנו וכלתו של ח"כ אברהם שפירא, מתברר כי השופט ואשתו אינם יכולים לישון בלילות בגלל המוננים הרעשניים שהתקינו השכנים בביתם.

בדרך־כלל, בגלל המזגן אני ישן שינה טרופה, ולסירוגין מתעורר וקם. אנו לא יכולים לישון שינה רצופה בגיל הרעש. העיר השופט בבית־הדין פט בפני השופטת מרים פורת. בשנת 1979 קנתה מישפחת השופט שתי דירות בכניין גדול ברחוב וייצמן בתל־אביב. בשנת 1980 הבחין השופט כי בדירה הנכנית ליד דירתו מותקנים פתחים למזוננים. "ראיתי את הפתחים ועיניי חשכו" אמר השופט. הוא פנה בתלונה לחברת ריוו ולאחר מיספר הייעוציות הוחלט

להרגים בפני השופט את עוצמת הרעש. הוא הזמן לדירה בצהרי היום, המזגנים בדירה השכנה הופעלו במי לואם, והפתחים כוסו בריקט. השופט הקשיב ולא שמע כל רעש. אולם כאשר נכנס השופט להתגורר בדירה הבין כי הרעש מדירת שכנו אינו מניח לו לישון.

היום ידועה לי ההבחנה בין רעש סביבתי ביום ובלילה. באותה עת (של ההרגמה), יצקו את הבטון במיגדל וזה יצר רעש גדול. לדעתי זו היתה הצגה, ובגלל הרעש הגדול מסביב לא הבחנתי בין מצב של הפעלה למצב של אי־הפעלה. למען הזהירות מחיתי מחאה נמרצת.

המיפלת. בי־1982 הגיש השופט תביעה מישפטית לבית־מישפט השלום בתל־אביב בה ביקש לחייב את מישפחת שפירא להעביר את המזגנים

שופט אבנארי. אני ישן שינה טרופה...

לחלק אחר של הדירה, כדי שלא תיגרם הפרעה לתובעים, או לבצע את כל השינויים הדרושים כדי למנוע רעש והפרעה לתובעים. הצדדים ניסו כבר כמה פעמים להגיע לידי הסדר. מישפחת שפירא הביאה מומחה לאקוסטיקה אשר מרד את עצמת הרעש.

הוא קבע כי אומנם מזגן אחד, גדול במיוחד, שכונה עליידי מישפחת אבנארי "המיפלת" גורם לרעש גדול מאוד. בית־המישפט הוציא צו־מניעה נגד הפעלת מזגן זה. אולם בבדיקת שפיי

רא עוד שני מזגנים נוספים, ואחרי שהרחיקו את "המיפלת", קנו עוד זוג מזגנים אותם הם מפעילים כמעט כל הזמן. פינחס שפירא טוען כי בגלל מחלה, הוא חייב לחיות במיזוג־אוויר מלא בכל עונות־השנה, וכי אינו יכול לוותר על המזגנים.

השבוע העידה ציפורה אבנארי, אשת השופט, ותינתה את צרותיה בפני בית־המישפט. גם היא אמרה כי המזגן אינו מאפשר לה לנוח את מנוחת־הצדריים או לישון בלילה.

היא סיפרה כי השכנים מפעילים את המזגנים גם בחורף וגם בקיץ, גם לקירור וגם לחימום. פעולת המזגן מפריעה בשלוש צורות: קולו המונוטוני של המזגן מפריע לישון. פעולת הטרמוס־טט, שמפעיל ומפסיק לסירוגין, מעידה את הישנים ומפריעה להירדם. הויב־רציית, הנוצרות כאשר חלונות החדר סגורים, מרעידות את המיטה ומפריעות לישון.

כדי לשכנע את בית־המישפט הציגה אשת־השופט רישום מסוים שערכה ברביעי בחודש זה. לדבריה נכנסה לחדר־השינה בשעה 11 בלילה, דקות מיספר אחר־כך הופעל המזגן בבדיקת השכנים.

נכנסתי למיטה וקראתי ספר, המזגן הופעל והחל לעבוד בליוויית הטרמוס־טט. בהתחלה הקשבתי, בטיתי בשעון, וראיתי כי המזגן מתחיל לעבוד, ומפסיק אחרי כל ארבע דקות. לקחתי נייר ועיפרון והתחלתי לרשום. במשך שעה שלימה ער חצות, רשמתי כיצד פועל המזגן ונפסק מידי שתיים שלוש דקות. הטמפרטורה באותו ערב היתה בסביבות 15 מעלות, ולכן לא ברור לי בכלל אם הופעל המזגן לקירור או לחימום. אנחנו התכסינו בשמיכות צמר.

בשלב מסוים ניסתה השופטת פורת לשכנע את הצדדים להגיע להסדר. "אני לא מבינה, אנשים מצמרת המכר ברות, לא אנשים מהשוק, ואי אפשר להגיע להסכם? אני עומדת ותוהה" בשלב זה נכנסו עורכי־הדין של הצדדים לפעולה. עורך־דינו של השופט, בני לוינבוק, אמר כי תיתכן אפשרות לפשרה, אם יקנו השכנים מרתף שעור מד למכירה מתחת לבניין ויעבירו לשם את הקומפורטורים. עורך־הדין אמנון זיכרונ, המייצג את משפחת שפירא, הבטיח כי שולחיו יברקו את הרבר ויש מחו לכל תרנון שיסיים את המשפט הנמשך כבר חמש שנים.

העבר של החוטפת

(המשך מעמוד 37)

ידי בית־חרושת שאת דגמיו הציגה. כמיסדרונות מלון הילטון. פגשה בכע־ליימפעלים רבים שהציעו לה עבודה, אך היא בחרה לעבוד דווקא עם מיפעל יוקרתי, המעסיק רוגמניות־צמרת בלבד.

היא מוצפת, לרבריה, בהצעות־עבודה, ומסרבת בעקשנות להשתתף בתחרויות יופי למיניהן כי היא, כאמור, כיישנית. אבל אם יציעו לה תפקיד בקולנוע, לעומת זאת, יהיה לה קשה מאוד לסרב, למרות הביישנות.

היא אוהבת את ההנאות הקטנות שבחיים, כמו למשל את החבר שלה, את האהבה, אוכל טוב, וכיבה על סו־סיים ומזוג־אוויר אביבי. היא שונאת את המלחמה (מי לא?) ואנשים צבועים.

אין לה הרבה חברות, כי בחורות לא כליכך אוהבות אותה בסביבה. היא עוסקת בקוסמטיקה כמייצוע מישיני וכהבטחה לטווח רחוק, וטוענת כי היא אוהבת להוציא מוצרים מוגמרים פיית מתחת ידיה. אינה אוהבת נשים יפות יותר ממנה בסביבתה, אך בעבודתה כרוגמנית קשה לה שלא להיתקל בהן, ולכן היא משתדלת להיות תמיד הכי יפה.

את שירותה הצבאי רחו לה בשנה. נתנו לה צ'אנס להתקדם כמייצוע. היא רוצה לשרת ביחידה קרבית כי היא אוהבת הרפתקאות, ולא איכפת לה להיות זרוקה אישם סניני, אך רק לזמן קצר. אחרי־כך היא רוצה להתחתן עם יואל שלה, וללדת לו שלושה ילדים. בכלל, היא מודה, אם יואל יגיד לי לוותר על הרוגמונות, אוותר. הוא ראשון במעלה אצלי.

במיסגרת אהבת הרפתקנות שלה, כמעט שנסעה לחו"ל בחברתו של סוחר ערבי, שהציע תמורתה 30 גמלים ו־20 אלף דינר, כדי שתיסע איתו ללונדון. הרעיון מצא חן בעיניה, אבל החבר שלה טוען שהיא לא היתה רצינית, ולכן העסקה בוטלה.

היא רגילה למבטיהגברים הננעי צים בה ללא־הרף, ואינה מנידה עפעף כשהיא שומעת לחששים מאחורי גבה. אחרי הכל, להיות יפהפיה זה לא מיקצוע קל. צריך להביא בחשבון את מבטיהקינאה של הנשים, את מבטיההעצרה של הגברים ואת הפחד הנורא של איך־אני־נראית־היום.

איריס בן מתבוננת בראי לעיתים מוזמנות יותר משהיא מרבת. כל משב קל של רוח בשערותיה מעביר אותה לדרום, ומייד היא שולפת מהארנק את הראי והמסרק, ומתקנת באותה הזדמנות גם את האיפור. המעמד מחייב, נא לא לשכוח.

א. בירמן את רפי שרותי גביה ואבטחה בע"מ

- טיפול בשיקים ללא כיסוי בכל הארץ כולל במגזר הערבי
■ גבייה וביצוע צווי מעצר וצווי עיקול ■ ביצוע פסקי דין ופינויים
■ בלדרות לחו"ל ■ אבטחה מיוחדת ■ שומרי ראש

בקרוב יפתח סניפנו בבאר־שבע

פראנק ראסל היה חייל בריטי בארץ ישראל (בתמונה השמאלית). עכשיו הוא אחד מאילי האופנה בבריטניה ובעולם

החליט לקבל שיעורי דת כדי להגדיר לעצמו, כדבריו, את אמונתו הרתית. בעיניו, הדת היהודית היא "פיתוח המצפון החברתי".

"הרב הוקן הסביר לי שיעקר היהדות הוא בקשר שבין אדם לאדם ובין אדם למקום. אולם מאחר שלרעתי לא יתכן קשר בין האדם למקום, ובהעדר קשר בין אדם לחברו, פיתחתי לי מצפון חברתי, שהוא נר לרגלי".

לארץ הגיע בראשונה ב-1944, כחייל בצבא הבריטי. יחידתו הועברה ממצריים לנתניה. הוא הוזמן לחוג את לילה הסדר בחיק מישפחה יהודית.

אין כל סממן חיצוני בהופעתו של פראנק ראסל, המעיד עליו שהוא נמנה עם צמרת האופנים בעולם. לא צמתו הקלועה של קארל לאנגרפלד, ולא חליפותיו המרדיות להפליא של איב סאן לורן.

גם אין בו דבר המגלה את מוצאו היהודי. קשה לרמיין אותו כחייל צעיר, ששירת בארץ ישראל.

לפגישה במיסעדת דגים לונדונית כא כשהוא לבוש בפשטות מדהימה. כשיחה הוא מתגלה כאדם נעים, חם ולבבי. הוא מדבר על יחסו לדת היהודית ולעם היהודי, וניתן לשער

תלמידי הנסיכות

בחפתים. גירות המעילים נשית ומחמיאה.

את הרגמים (חליפה מחוייטת — 300 דולר, חליפת סריג — 200 דולר, שימלה — 200 דולר, מעיל 300-500 דולר) ניתן למצוא לא רק בחנויות של מאנספילד, אלא גם בבתי האופנה הגדולים כגון הארודס, סלפרידנס בלומינגדיל וטאקס.

ההרגשה ללובשות: "יוקרתיות ונישיות מכובדת", כדברי ראסל עצמו.

הצרפתיים חוזרים עתה לאופנה, אחרי שבמשך תקופה ארוכה שלטו בה האיטלקים, כמו ורסאצ'ה באלנצ'אנה, הגאון אשר יצר אופנה מושלמת וניצי חית. הוא היה בנטיפוחו של ג'יבנטי הצרפתי — קשר שהוביל לפתיחת בתי אופנה זה מול זה.

שלא כמו אופנים אחרים, אין ראסל חושש לחלק מחמאות לעמיתיו למיקצוע. למשל: בין הצרפתים בולט כריסטיאן נקרואה היוצר, לדברי ראסל, "אופנה מדהימה". לדעתו, ליצירת תיו תהיה השפעה מרחיקת לכת על כל העולם. לקרואה יוצר עידן חדש באופי נה. יצירותיו חושניות ומרגשות, ועד כה לא נוצרו כמותן. "צריכים מאוד להבין באופנה, שכן אופנה היא יצירת אמנות, ולכן או שאוהבים אותה או שלא".

האיכות המעולה, המאפיינת את הרגמים בקולקציה החרשה של ראסל, מוכיחה כי הזרם הנוסטלגי באופנה העכשווית אינו מתבטא רק בחזרה למראה הנשי המחוייט, אלא גם בשמירה על תפירה ברמה גבוהה מאוד. ברגמיו של ראסל, השלמות הזאת מתבטאת בכל תפר ואימרה.

בקולקציה יש חליפות שניחלקים מצמר וקאשמיר, הכתפיים מרופדות והחצאית באורך הברך, כאשר לכל מערכת כזאת נלווים חולצה ממשי וצעף בהרפסים תואמים.

יתכן כי שיאי יצירתו הם הווקא המעילים היפהפים, המעוצבים בהשראה רוסית, ובשילובי הצבעים הנצי חיים אפור-ארגמן, שחור עם צבע הכר כום, וכחול עמוק עם קטיפה שחורה

איפשרו לו לגור אצלם והציעו לו, ספק ברצינות ספק בהלצה, להוריע למישי פחתו בבריטניה שהוא נשאר אצלם.

בתוניסיה הבחין במסיבה בחור שענד סמל של מג'וריד, קשר קשר עם מישפחה יהודית ויצא עם בתה.

באוסטריה צורף ליחידת ביטחון, שמתפקידה היה לעצור אנשי ס"ס בעיר גרץ. שם יצר קשר עם הקונגרס היהודי העולמי.

בתקופה מאוחרת יותר התקשר עם צה"ל, ובמלחמת יום הכיפורים אירגן מישלוח חבילות ישי לחיילים במוצבים.

היתה זאת מישפחת שפירא ברחוב סמולנסקי. מאז הוא בא ארצה מדי שנה לבקרה.

לרוע מזלו חלה בקדחת הצהובה, ואחרי חורשי החלמה בכיתחולים בציפת חזר לנתניה, שם בילה כמה חודשים בבתייהן של מישפחות שונות. אחרי כך הועבר לחו"ל.

לכל אורך שרותו הצבאי, היה לו קשר עם יהודים. באלג'יריה פגש בג'ס' טן אבו ואחיו, חייטים כולם, שהתאהבו בחייל היהודי וכאילו אימצוהו. הם

שלולא עסקיה האופנה הבינלאומיים שלו (מיפעל גדול בלונדון, רשת שיווק שיש לה חנויות כרחבי העולם) היה חי כיום ביישראל.

חייל בריטי בנתניה

ראסל נולד וגדל בבריטניה לאב שעוב את העיר מינסק ברוסיה הלבנה אחרי הפוגרומים, ולאם ילידת אנגליה. אחרי מלחמת העולם השנייה

פראנק ראסל ליד משורין צה"לי במלחמה.

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, באחד הדגמים של פראנק ראסל. בתמונה משמאל: חברת הפרלמנט הבריטי, תרזה ג'רמן, בבגד שגם הוא אופייני מאוד לראסל.

הלקוחות

ג'יהאן וליידי דיני

אל עולם האופנה התוודע כבר בגיל 15. הוא חש במשיכה עזה לבדים ולצבעים, והשתוקק לשחק בהם ולעצבם. משום כך ברח לעיתים קרובות מבית הספר לבית המלאכה של אביו, שם עסק בגזירה, בתפירה ובעיי צוב.

בראשונה התפרסם בגיל 23, כאשר פתח עם גיסו מיפעל שעסק בייצור המוני, בעיקר לנערות.

אז המציא מה שנקרא "מידת הקסם" (ONE SIZE), המצאה שנחשבה כייחודית. היא היוותה את פריצת הדרך משנות ה-40, שבהן נתפרה אופי נתיישים על פי המידות המדוייקות.

כיום יוצר פראנק ראסל אופנה יוקרתית ואכסכולוסית בלבד. עם לקוחותיו תיו נמנות מרגרט תאצ'ר, סוזן מובאי רכ, ג'יהאן אליסאדא, ליידי דייאנה ועוד.

אין הוא מוכן לגלות פרטים פיקניטיים על לקוחותיו המפורסמות, חוץ מרבנים בלתי יאשיים. למשל:

● ליידי דיני אינה בוחרת את בגדיה לברה. עושה זאת בשבילה אנה האנטר, שנבחרה כאחרונה קנדינית של החנות הארודס רבתי הויקרה, במסכורת של 200 אלף ל"ש לשנה.

● מרגרט תאצ'ר, לעומת זאת, מבקשת לשלוח את הקולקציה לביתה, שם היא בוחרת את הרגם שברעתה ללבוש.

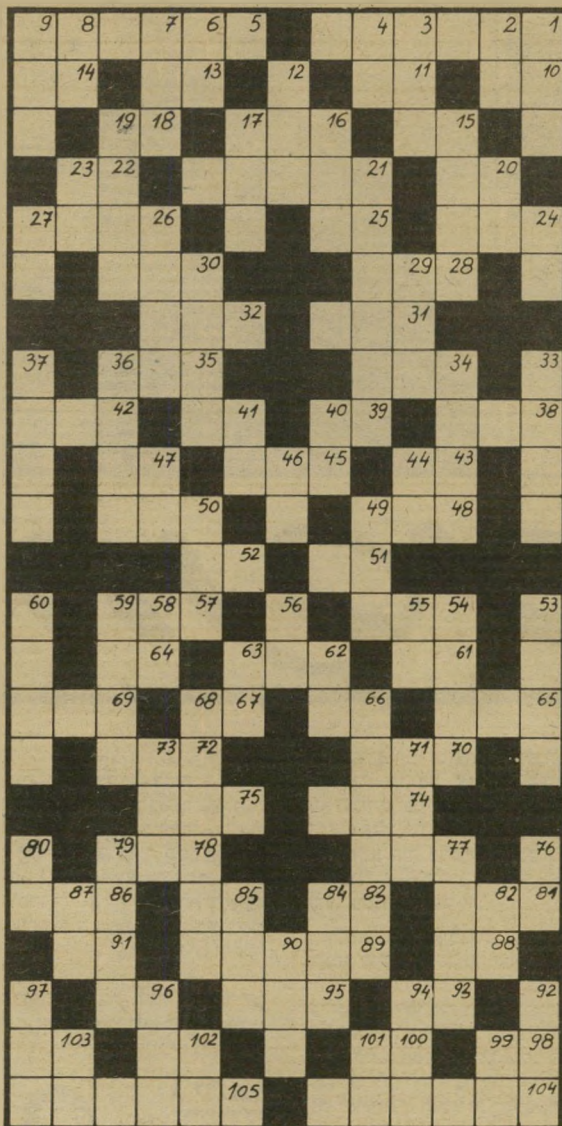
● ג'יהאן אליסאדא מקסימה. היא בוחרת בקלות שמלות וחליפות, בעוד שסוזן מובארק מתקשה יותר בבחירה.

נשיות מכובדות

לדברי ראסל, דגמו מיועדים למנהלת הצעירה, המבקשת מאוד להצלחה, ולנשים בנות 25 שהן "בטור חות בעצמן". הוא סבור כי המעצבים

דגם אופייני חצאית צרה מקטיפה שחורה, מיקטורן משובץ שחור-לבן מקשמיר, בצירוף חולצה משי לבנה. להשלמה: מגבעת שחורה וצעף דק. מראה טיפוסי של אופנת ראסל.

מאוזן:
 (1) כנר ומלחין איטלקי (ש"מ); (5) שמות הפיזיקאים הנוספים לברכות (18) בשבתות וחגים; (10) רפה; (11) דורון; (13) ז' (14) טרפו של חזון; (15) רל; (16) בעל בית מרחץ; (18) מעופף במרומים (20) מרקד; (21) כסתר, בלא פרסום; (22) קוסם; (24) אנשי שלומנו — המקורבים (ר"ת); (25) מתגורר; (26) ספר עיקרי הרת המסלמית; (28) הגאון האחרון בפומבדיתא; (30) ארץ באמריקה הדרומית; (31) קבוץ במישור החוף; (32) מערכת העצמות בגוף בעלי-חיים; (34) עיר כסורית; (35) סרט לקשטו הבגדי; (38) דרגא כזה"ל; (39) קרש, לוח; (41) להקה; (42) שיה כר קטן (ציסטוס); (43) סוף; (45) גבור "קצין וג'נטלמן" (ש"מ); (47) משפט; (48) בהשאלה — צאצא; (50) שים; (51) טבעת ברזל באף; (52) קליפת פרי ענבים; (54) תבואת השרה שהרימו ממנה תרומה; (57) מקום גבוה להקרבת קרבנות; (61) מטבע בארץ מורה; (62) הדר בקרבת מקום; (64) יום טוב; (65) טבור; (66) אויב; (67) שורש חלק הצמח השוכן באדמה; (69) ררך; (70) תחנות האחרונה של משה רבנו; (72) נזיר טיבטי; (74) כליון; (75) קלל, גירף; (77) ספק חיה, ספק בהמה; (78) ספק; (81) תחתית דבר, יסוד; (83) קריאת צער; (85) מילת שאלה; (86) עבוד מן האחד לשני; (89) אשר; (89) בעל זקן דליל; (91) נהר בדרום אפריקה; (93) תשקה שהגיע לאירופה במאה ה-18; (95) וו כפוף; (96) הטוב בקלפים; (98) מרף; (100) עמוד זכרון; (102) שור צעיר; (103) קטור; (104) נציגות; (105) מדינה באפריקה המזרחית.

מאונך:

(1) מחל על זכותו; (2) קיים; (3) ארגו גדול לסחורות; (4) מספיק; (6) תולעת; (7) קנה הבלעיה; (8) אות בא"ב; (9) חכם מחכמי המשנה; (12) עיר תעשיות בגרמניה; (15) שדה אבטיחים; (16) עפרות זהב; (17) טלטל; (19) שערותיו עומדות כמסמרים; (20) שבת בישראל; (21) אחרי שכר נעשה הרבר; (23) יהיר; (24) גם; (26) הקרנם הקשה שעל הלחם; (27) מעשה פלא; (29) טפה; (30) ארץ הפלישתים ברבור מליצני; (33) עמק באיטליה; (34) אחר מיסודות האו"ר — בחימה; (36) שררת בעור שלא נגלדה די

הורוסקופ

(המשך מעמוד 31)

לימוד של עניין נוסף יכול לעזור להם. עד פברואר אין עדיין שינוי לטובה, עדיין מאיים עליהם צל הפיזורים, והפנסיה מוקדמת, או עבודה במקום לא סימפאטי. אפי-לו אם כרנע העובדה מפחידה אותם, בבוא היום הם יבינו שאת הבעיטה הזו הם היו צריכים, כדי שיאלצו לצאת ולחפש דרך חדשה שבה באמת ימצאו את כשרונותיהם.

כספים

זהו התחום היחיד שבו לא יחול שיפור משמעותי, סטורן נכנס לבית השני (בית הכספים) ובמקום שבו הוא נמצא שולט בדרך-כלל המחסור. בהשפעתו של נפטו, ש"נמצא עם בשנים האחרונות, הכסף נוזל ונעלם, כמעט מבלי שיוכלו לשלוט בתופעה זו. אוראנוס, שגם הוא ימצא בבית הכספים, יכול להפתיע לחיוב או לשלילה. נפטון ממס את הכסף, ואילו סטורן מסמל את הקשיים שיהיו בהשגת הכסף, וכן את הדאגות שמא יחסר.

אוראנוס, שרגיל להפתיע, יכול לשנות קצת את התמונה. יציבות איננה נמצא כשמדובר בו, לכן יתכן שיגיע לידיהם סכום גדול, של כסף אך באותה מידה הם יכולים להפסידו, או בכלל להפסיד סיד כספים ורכוש בגלל סיבות מזורות ומשונות שאותן כלל לא העלו בדעתם. השד אינו נורא כל-כך, הם, בכל זאת בעל-ימול.

מגורים

מי שניסה לעבור דירה או למצוא מקום-מגורים משביע-רצון נתקל בכל-כך הרבה בעיות, שקרוב לוודאי שוויתר על הרעיון. רבים מהקשתים אכן רצו מאוד לעבור דירה, זה לא הלך. אולם בין פברואר ליוני האפשרויות פתוחות וכדאי לנצלן. מיוני עד נובמבר לא כדאי להתחיל עם זה, עדיף לחכות לסוף נובמבר 1988, ואז לא צפויים יותר עיכובים. לפתע יהיה להם קל למצוא את הדירה שהם מחפשים. תזכורת קטנה; מיספר 3 הוא ה"מיספר המתאים ביותר למגורים עבור בני קשת.

ומה שבינו לבין

גם נושא זה לא היה פשוט, היחסים עם בני-הזוג היו מתוחים ולא מעט קשתים אף נפרדו מבני-זוגם. קשתים שבדרך-כלל לא האבו להיות לבד, ולפתוח לא במיסגרת מחייבת כלשהי, הרגישו לפתע צורך לחלק את חייהם עם אדם נוסף. לשם כך אפילו הודו בפני עצמם שהם מוכנים לוותר על החורף היקר להם מכל. למרות ש-הסכימו לוותר על חירותם לא מיד מצאו להם ברזוג.

השנתיים הקשות ריכזו אותם, אך מצב הכוכבים איפשר רק לאלה שהיו באמת שלמים בטוחים בה"לסתם לפגוש בבן-זוג להתחיל בקשר רציני. רובם של הקשתים היו די בודדים, אפילו אם נמצאו במיסגרת קבועה. גם בתחום זה, משהו טוב קורה, יהיה קל יותר למצוא בני-זוג, ביחוד אלה שחושבים על קשר נישואים. הרפתקות סתמיות לא יחסרו השנה, אך אלה ישאירו טעם של אכזבה וריקנות. התקופה שבין סוף חודש מאי לסוף יולי מעמידה את הקשתים בפני דילמות קשות בחייהם הר"מאנטיים. אפילו אלה שקשיריהם יציבים עלולים לסבול ממשבר בי-חסים. חשוב לא להחליט בחיפזון ולהימנע מפרידות באותה תקופה, שכן כשזו תסתיים הדברים ייראו באור שונה. לקשר שמתחיל באו"תה תקופה (מאי-יולי) סיכויים קלושים להחזיק מעמד. כאמור, ביתר השנה ישתרר המצב, וה"קשתים שקיבלו שיעור ממושך וקשה, ימצאו את עצמם מגשימים הלכה למעשה את החומר הנלמד.

חמרורים

הזמרת הספרנית

נחוג ♦ יום-הולדתה ה-60 של נח"מדה ליסשיין, זמרת האידיש שעלתה ארצה מליטא לפני 18 שנה, עטורה תהילת זמרת יהדות-הדסמה. ליפשיץ, בתו של רופא-ילדים, שכוכבה ררך בגיל 19, עת הופיעה לראשונה באופרה הליטאית, כבשה את הארץ בסערה בי-הופעותיה הראשונות. משך השנים פני-תה לעיסוק אחר והיא כיום ספרנית בספריית-מוסיקה תל-אביבית.

הפועל המזכיר

נחוג ♦ יום-הולדתו ה-75 של ירחם משל, לשעבר מזכיר ההסתדרות וח"כ (מטעם המערך) וכיום יו"ר מכון לבון לחקר תנועת-העבודה*. משל, יליד פולין, נסק למישרתו הרמה אחרי שנים של עבודת-כפיים כפועל חקלאי, פועל בניין ופועל במחנות הצ"ב בא הבריטי בארץ-ישראל המנדטורית. תפקידו הייצוגי הראשון היה כמזכיר איגוד פועלי-המתכת, והוא עוסק כיום בכתיבת ספר על פרשת יעקב לוינסקי, יו"ר בנק הפועלים שהתאבד בירייה ושמשל נמנה עם יריביו הקיצוניים.

טווה-הכותנה

נפטך ♦ בתל-אביב, בגיל 81, ישראל קרגמן, מי שהיה משך שנים יו"ר ועדת-הכספים של הכנסת (מטעם מפלגת-העבודה). קרגמן, יליד רוסיה,

שליח-ציבור קרגמן צילינדר לשם ייצוג

הוגלה, כטרם עלתה ארצה, בעוון פעילותו הציונית, לארבע שנים לסי-ביר. הוא היה נגר במיקצועו, שעשה בארץ הסכה לטוויית-כותנה במפעלי אטא. בהם נבחר ליו"ר ועד-העובדים (שמנו או 3000 איש). קרגמן, איש מצ"נעילכת, שהקפיד כל ימיו לנסוע בי-תחבורה ציבורית בלבד, נרעש בשעתו כאשר חבריו באחת העניקו לו, לרגל היבחרו כציר לקונגרס הציוני הראשון של אחר מילחמת-העולם (באול, 1946) צילינדר לשם ייצוג.

* ע"ש פיוחס לבון, שר החק"לאות והביטחון בשנות ה-50. שהפך למזכיר ההסתדרות והודח מכל פעי-לוח ציבורית בעיקבות מסע דויד כך-נורון נדו. בן נורין ראה בו אחראי לפרשת עסק הביש במצרים, בה ביקשו שליחי המודיעין הישראלי להיות פצ"צות במסודות אמריקאיים במצרים, מתוך כוונה לסכסך בצורה כזאת בין ארצות-הברית למצרים.

תן טרמפ לחייל

איתן עמיחי הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

1987

שרתון חזקה

תערוכת וירג'יניה מעולה

העולם הזה

איריס
בלינקס-
בן-נחשון
(1975)

החושפת

החוטפת

העולם הזה

מגלה את

העבר של

החוזרת בתשובה,

שחטפה

את בנה

